

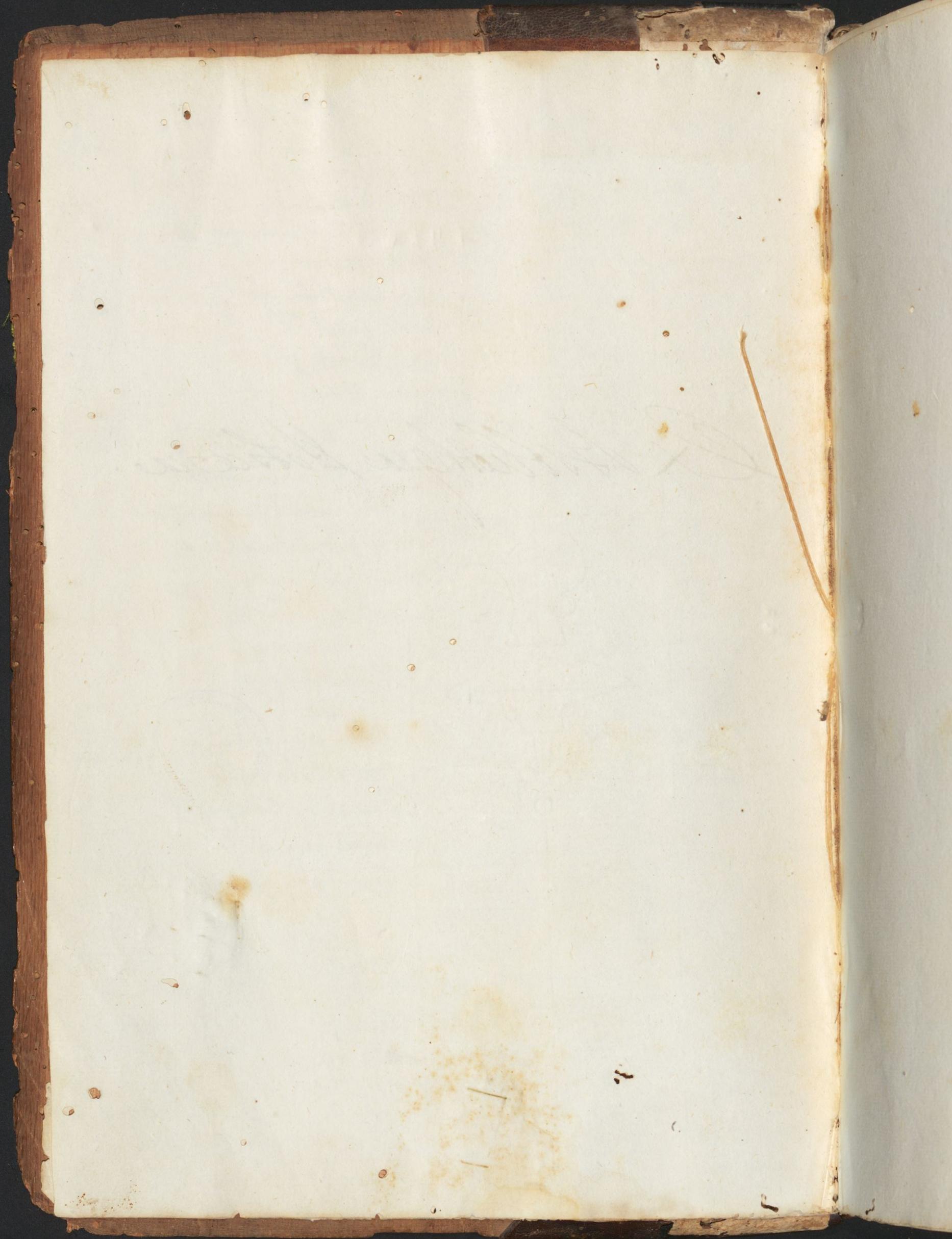

Formalites Sirens et mante Scors
Trobate de claramonf sup formalites
Emulsi qd et pscis dñs et futuris diligib
emulsi et affigendis
emulsi et salver aduly i puris natis
Astellini formalites
Qd comitij et subto Scors
Comit Scors et aia
Comit Archops gmo
Spaniū consale
Qd et pcamio
Comptidū et zone foecit hib
pcamio Auerois pcamio amedam
Comitatu meritis et glo nang tiflans
pcamio Auerois et fons i. 12. mca
Opuscula Lirionensis
Gretta et auro et effidim
Idq et mylogia noim
Idq et subto natis pcam
Idq et cambois
Qd molij pcamio et mri ali
Nugrobus et obto bractt
Qd meriti et opibus bractt
Anatonia modij
Tractatus petri maturi et mori nū sup

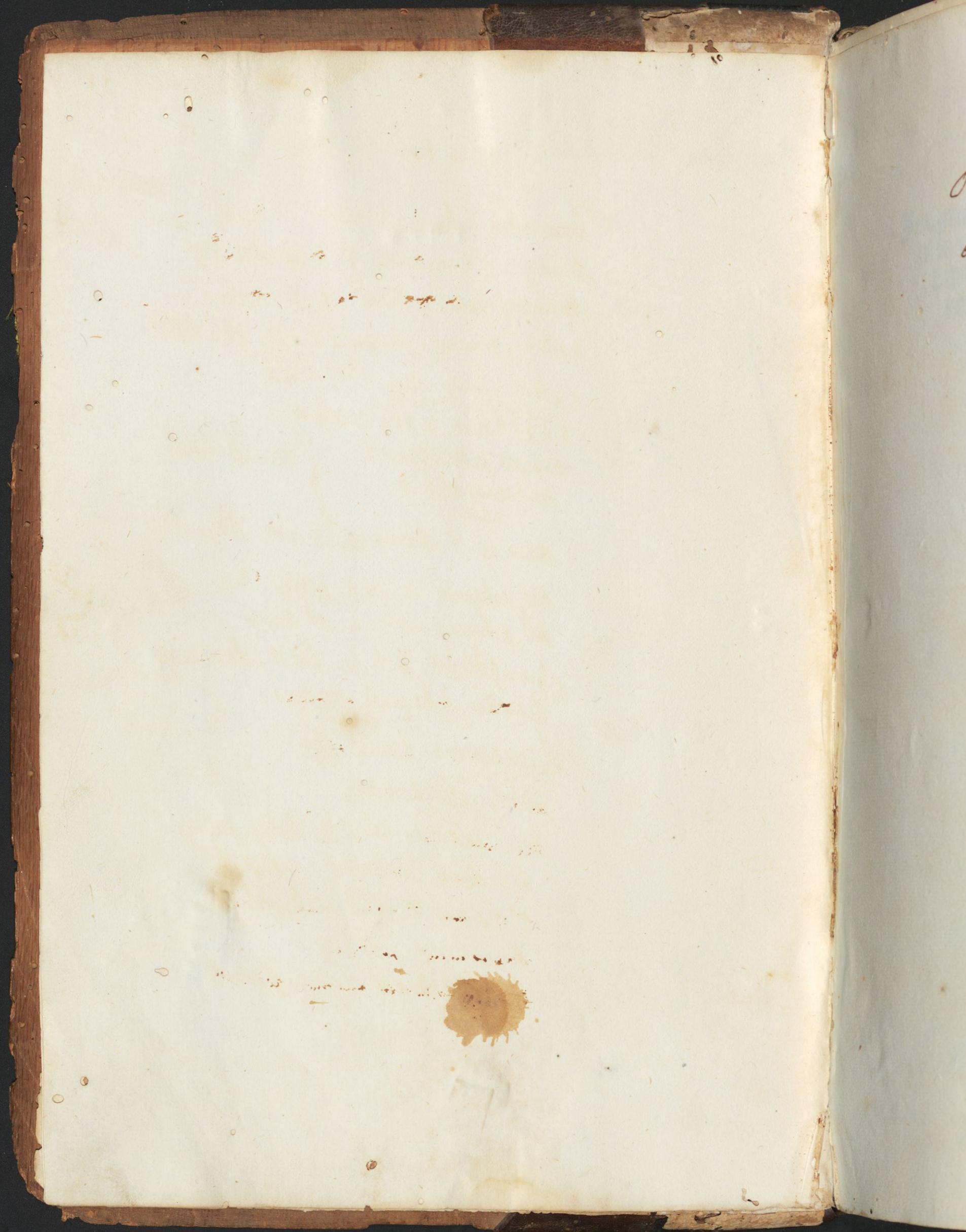

Ex Bibliotheca Klosteria.

Eus in hoc so stet

Mauratus formularium. Scis
prosij Commissarii & officia 18ⁱⁱ
Aberrans redditus tenuis distinctionem
Art. promissi disponit & recte titulat
Art. 3. Scis reg. los & rata
tud qd rem: & his analogis
en p^o indicat &
de bony salis & } boni rato

transq; s^o fanoj tenuis rata vnu

de ghomis o vnu & tibet
de ghomis vnu i n C^o avicu

formularis tudi in - R^o & calo a mido.

Ciud de ghomis vnu mto:

Livonius lemn. fa.

cairn' gla dulda

de rottura ealj hi shales galley

de dilato iambocas Agnolo

q^o s^o minis & spes iambocas

de rats min notiz

de metallate osme posse

Insigne
tilis vi
bina
res

Ex Biblio
Juli Cap

Insigne Formalitatū Opus de mēte Doctoris Sub
tilis yna cū Editione subtilissima Reuerēdi Ar
binatis Epi Antonij Trombete: adiūctisqz
resolutissimis Celeberrimi Tuanensis
Archiepi Mauritiū: necnō Excel
lētissimi Doctoris Antonij de
Fantis Taruisini Annota
tionibus nuperrime sū
ma cum ipsius dili
gētia ab innume
ris erroribus
Absolu
tum.

Daphei de Daphéis Liberaliū Artium
Lectoris ad Lectorem Endecas.

Excussum latebris habes Volumen
Sirecti Studiose lectitandum
Resertū penetralibus Deorum.
Nam recondita sunt in hoc Libello
Sensa Aristotelis profundiora.
Quodqz Auerrois ille Cordubensis
Ad mentem retulit sui Magistri.
Et Scoti inuenies Secretiora
Solerti ingenio magis tenenda
Quā si defluerent Sybille ab ore.
Hoc Antonius ille Taruisinus:
Quo non credimus esse doctiorem.
Excultum dedit oībus legendum.
Qua re Tu innumerās reserto Grates:

*Ex Bibliotheca Polonica
loci Cyprianorum Justinopolis*

Antonius de Fanti Taruisinus Liberalium Artium et Medicinae Doctor Ma-
gnifico et Clarissimo Doctori Marino Georgio Patrio Veneto. S. P.

Audabili consulto factum esse ferunt Marine Clarissime: qui Aduersariorum conicis ad militares anfractus coitari solent. plerique Robustissimis ac Potentissimis Ducibus: eorumque Protecto-ribus in duellu promoueri. quo et illorū Auctoritatibus et sanioribus animosiores effecti fero- cius hostes inuaderent: sic Entellus ille herorum fortissimus et si inumeris hostiis spoliis antea triūphasset. nūc attamē nisi urgentibus Acestis monitis ipsiusque auspiciis roboratus in acerri- mum illud Lestuum periculum cu Darea descendisset. neque denicta spoila: memorabileque duelli gloriā reportasset. hanc sine legem Litteraria etiam illa Phorum certamina expostulant. ob infinitam pene Sciolorum copiam: qui litteratos homines canina quapiam rabi propediem lacester non desistunt. perenique illorum fame ac virtutū suarum glorie inuidentes preclara stu- diorū Facinora labefactare conātur. nisi vipereus eorum liuor urgenti maiorū protectione cō- pescatur. neque a ratione alienū banc ob causam duximus. Aristotelē Alexandru Macedonē totius sere virūrī Principez vigiliarum suarum Ducem delegisse. et si tanta extiterit Aristotelice doctrine subtilitas: artificiosaque Voluminū suorū edi- tio. ut nulla supra mille et quingentos annos Averoe Teste in dictis eius inuenta sit contradicatio: omitto et plerosque alios tum Poetas cu Oratores facundissimos. quoz Lucubrationes et litterarie Vigilie sub Excellentiu Virorum dedicatione in lucē excusse sunt. Quāobrem et ego animaduertens insigne hoc Formalitatu opus mira disciplinarū copia refertissimum tan- to Studiosis omnibus esse emolumēto: vt ob subtiliores peripateticos Intellectus: implicitasque Theologicas in eo Uer- tates facilem ad oēs Philosophatiū disciplinas capescendas additū prestare merito videatur. fulgentissimumque ipsius peri- tie Splendore vleraque aberrantū ingenia in rectam veritatis agnoscende viam manuducantur. nam vbi subtilius: vbi pro- fundius: vbi locupletius de rerum omniū differentiis earūq idētitatibus cognitu laboriosis: q̄ in hoc singulari Volumi- ne disseratur. nemo ambigit ob admirabile Scotice speculationis Energiam. que melius est solertiū ingeniorū nectar: et cecidentiū stimulus et calcar acerrimū. decere plurimū mibi constitui melioribus ipsum Auspiciis in lucem denuo fore proditurū. nam et si ante Subtilissimi Celeberrimi tuanensis Archiepiscopi Mauritiū additionibus et Epithomatibus: copiosaque Integerrimi Urbinatis Antistitis Antonii Trombete expositionibus munitū extiterit. duobus attamē sumope re videbatur indigere. Altero sane: vt ab infinitis pene Lachographorū erroribus expurgaretur. Altero vero ut singulari Excellentium Ulrorum auctoritate protegeretur. quoū primū assiduis hucusque laboribus absoluere curauimus. ut integrum opus ab innumeris erroribus eruptuz Studiosi perlegerent. nullaque amplius errorum obnubilōne ab ipsa veritatis indagine deterreri aberrareque viderentur. Plurimas demum ex nostris pro cōmuni Studiosorū projectu Annotationes addidimus his presertim in locis: vbi maior intelligentie videbatur imminere difficultas: fortioraque in Auctorem aduer- sariorū argumēta dissoluimus: quo Ingenia tante speculationis cupida cautius erudirentur: ipsaque premonita se facilius ab erroribus abstinerent. Reliquum est Marine Excellentissime: qui omni disciplinarū genere es adeo illustratus: vt candidissimum virtutū omnium Exemplar te omnes uno ore predicent: ac merito venerentur. Ex cultū hoc Formali- rum intelligibiliū Opus nomini tuo Percelebz dedicatū felicibus Auspiciis in lucem prodeat: nullis Aduersariorū li- uoribus insciendum: nam ipse es optimus litteratorū Protector: suarumque Lucubrationum Lensor equissimus: cu ten- ris usque ab annis assiduis adeo Studioz laboribus mellifluia nedum Eloquentie Fluenta: verū admirabiles Peripateri ce Philosophie sales: archanaque demū sacratissime Theologie Mysteria summa cu ingenij dexteritate calueris: vt ob pre- cipias animi tui Dotes: cumulatissimaque tuorū insignium Magistratū Preconia nulli sis hac in nostra tempestate secū- dus: quod quum equo hylarique animo tutatus fueris: te nō solū Singularem tantarum Lucubrationum Protectorez: ve- rum etiam preciū mibi Patronum ac Mecenate esse facile cognoscam: cui me plurimum offero. Vale nři memor.

Idem Ingenuo Lectori. S.

Accipe Candidissime Lector exultū Formaliū Opus mira Speculationū copia refertum iuxta veriorem Phī et Auerrois: nec nō Subtilissimi Scotti Peritiae nuperrime ab infinitis pene erroribus absolutū: alaci animo: confi- dentiisque Ingenio tuo perlegendū. quod sane Antea fastidire potiusque oblectare Lectorē solebat. nunc vero compendiosa Urbinatis Antistitis Antonii Trombete expositione dilucidatū lectitabis: adiunctasque Celeberrimi Archiepi Mauritiū additiones et Epithomata: nostrasque plurimis in locis annotōnes. e quibus admirabiles inuestigāde Ueritatis Methodos assecutus: illaque premonitus apicē speculonis Disciplinarū omniū facile pringes. neque his te plurimū vel admirari vel ab earū cognitu deterreri velim. q̄ illas adeo succinctas: adeo breves: adeo (vt ita dicam) scrupulosas in marginib⁹ plegeris: ab ditissimos rerum designatēs Intellectus. pleraque sepius in Auctorem argumēta insoluta relinqui. pluribus nāq̄ excausis id merito facili arbitrare. Tanta et enim est Discipline Scotice Subtilitas. profundaque Rerum altissimā Žndago. ut maiora semp̄ Intelligentie Enigmata repullulent. quoū omniū copiosa expositio maximū potius Volumē q̄ angustū marginē exposceret quibus te monuisse sat est. nostin preterea Lector Ingenuo cōtū ipsa Latentū rerū admira- tio Doctrinarū omniū adēptioni conferat: neque vel Studiosus vel more Pythagorico Phus ille putabit. qui in capescē da veri cognitōe ab admirationis Igniculo erit alienus. propter nāq̄ admirari inquit Stragyrita phari ceperunt Phī.

It̄ becillis iccirco obtusiq̄ pr̄lus Ingenui est indicū circa bonarū Artū Studia versati nil dubitandū: nilq̄ admiratione dignū tenere. Nec itaq̄ soleritum Ingenuorū Progymnasimata sagaci Trutina cautoriq̄ studiū examināda sunt. que si in propatulū prodirent. ocio potius q̄ litteraria exercitōne Studio- forū ingenia torpescere viderent. nostin preterea quot Penthei quot Lycaones propediē succrescat. qui se se tribunaliter inflantes yniuersas in Parnaso Disciplinas caluisse profi- tetur. quos cu vrgēti barbi additionū Aculeo pupugeris. illos ab omni prozsus ingenii Solertia alienos agnosces. quam ob rem id consulto factum puta. verum a Blacterones in angulis obstrepere persenseris. quid ad Superos q̄ Sus Mineruā odiat: Vale.

II / 1555

Formalit
Parisiensi
Antonium

Tormalitatis moderniores de mēte clarissimi doctoris subtilis Scotti in florētissimo
Parisensi gymnasio compilatae per excellentez sacre Theologie professore magistrū
Antonium Sirecti prouincie Turonie ordinis minorū feliciter Incipiunt.

Propterabit in primis hic
lector: quid pluppart et quod
querit quod: et propter quid moue-
tur: et terminos exponat et
his quinque sequuntur: et ex-
dicitus Franc. may. et per
thome et aliorum formalizatum
et precipitatio scilicet tangat
op. antiquorum. I. phi. qui co-
guntur negare distinctionem en-
tium secundum entiam, et quod ista
4. se habet per modum magis et
minus cois. distinctionem vel dia-
diversitas vel alias separa-
tio vel division. et non identi-
tas. et quod hic est sermo de di-
stinctione proprie et non conter ac-
cepta: ut supra notaui. quoniam
et identitas ei opposita potest
accipi vel stricte vel sunt so-
lius substantiae vel extensione
ut sunt ois entis sub distinc-
tione vt. 19. d. p. vii. 7. 6. d.
4. t. 5. meta. et alibi sepe hoc
scilicet declarari est poterit titu-
lus tracta. et 4. eius case no-
tarri. et quod hec coia sunt omis-
ta ea. subiectum enim eius potest
poni hoc distinctionem. id est vel
distinctionem: vel ens in ordinis
ad ista vel formalitas vel ali-
ud huius vernosti. Quare
et non sicut potius formal-
itates quam realitates vel
huius. poterit lector curiosus
tangere et alias plura per intro-
ductionem uniorum. Noiari
est poterit scriptores famo-
siores formalitatum et an-
tiquorum. talij philosophi fece-
runt mentionem de eis et vbi
et qualiter et cetera.
Text. co. 56.

**Quia cōe pdicatur et supe
rius de suo inferiori, et iō
si hñt aliqd cōe realt, illa
erunt entia realia.**

4.3.7.10. meta.t.c.14.5; ex
pressius habetur ad finem
6. metaphi.

*Nota qd accipit heruens i
hoc arg^r. s. qd distinctio ē
passio entis. g. ens erit vi-
uocū; qz ois passio hz vni-
subiecti cōc cui primo cō-
uenit. vt inqz phuz pāmo
post. i. cō. ij. t. 3. t ideo raro
vera loquuntur aduersarij
nisi cū scotia xitate duce.
t. 5. t inde. t. c. 12. t inde.*

*E.c.ii.7 inde. s3 expressius
in. 7.i.c.49, habetur.*

Ircia formalitates doc. sub. Sco. Queritur utrum illa quod distinguitur formaliter distinguatur realiter: Et arguit quod sic. Et accipio duas formalites: et sunt. a. et b. vel igitur a. et b. sunt aliquid res vel nullae res. Si sunt aliqua res. igitur quod formaliter distinguuntur realiter distinguuntur. Si sunt nullae res. igitur erunt nihil. quod quod oino nulla res est nihil est. per beatum Augustinum de doctrina christiana lib. i. cap. c. Et est probat ratione: quod res et ens coextinentur. ut per p. 4. meta. t. c. 2. et 4. quod nulla res est. nullum ens est. et sic erit nihil. igitur et ceterum. **C**onsilia quod distinguuntur ex natura rei sunt distincta realiter. p. 3 de virtute vocabuli. Ni-

hil. n. aliud v̄ esse distinctio ex nā rei q̄ distinctio realis: nec e contrario. sed illa q̄ distinguunt formalit̄ distinguunt ex nā rei. igit̄ z c. p̄batio minoris: q̄ distinctio p̄ formalitates: vel ē ex actū intellectus: vel nō: sed ex cōparatione itell̄. p̄z p̄oēs q̄ ponūt istas formalitates. Si z m. v̄z q̄ distinctio p̄ formalitates sit opus sine p̄ operationē intell̄: tunc erit distinctio rōnis. qd̄ est ū formalitates. Si est ex actū intell̄. igit̄ erit ex nā rei. z p̄oēs realis qd̄ est p̄po". C. P. sicut se h̄z res s̄bti ad formalitatē s̄bti. ita se h̄z res pp̄rie passiōis ad formalitatē pp̄rie passiōis. ḡ p̄ locū a trāsmutata p̄portiōe. Sicut se h̄z res s̄bti ad rē pp̄rie passionis. ita formalitas s̄bti ad formalitatē pp̄rie passiōis: sed es s̄bti est eadē cū re pp̄rie passionis. vt p̄z p̄te: qui dicit: q̄ sūt idē entia l̄r & realis. ḡ formalitas s̄bti est eadē cū formalitate pp̄rie passionis: & sic nō distinguunt. z p̄oēs nō distinguunt formalit̄ q̄re z c. C. P. qd̄ est s̄ba est vera res. sz formalitas s̄be ē s̄ba. igit̄ formalitas s̄be ē vera res. Maior p̄z de se. q̄ est p̄dicatio sup̄ioris de inferiori. Minor p̄z. q̄ formalitas s̄be ē q̄ qd̄ est s̄be. vt p̄z per istos. sed q̄ qd̄ est est idē cū re cui⁹ est. p̄z. 7. meta. igit̄ q̄ qd̄ est s̄be est s̄ba. Et ultra q̄cūq̄ p̄ verā rē distinguunt realis distinguunt: sed q̄ formalit̄ distinguunt p̄ verā rē distinguunt. ergo q̄cūq̄ formalit̄ distinguunt realis distinguuntur. C. P. quecūq̄ h̄st diuersas diffōnes distinguuntur realiter vel rōne. p̄z. q̄ diffōnes diuerse sive dīcē in eisdē posite vident̄ sufficiere ad distinctionē realē vel rōnis: sz illa q̄ distinguunt p̄ formalitates h̄st diuersas diffiniciones. vt p̄z p̄ istos. igit̄ z c. C. P. si illa q̄ distinguuntur formalit̄ eēt idē realis. tūc ab uno & eodē sumeretur unitas & pluralitas: qd̄ v̄ incōueniēs. Assumptū tñ p̄bat. q̄ p̄te ab uno & eodē in quo est unitas rei & esse sunt pluralitas formalitatū: & sic ab uno & eodē sumetur unitas & pluralitas: sz hoc est falsuz: vt dictū est: z vt p̄z. z. de ḡnātione. idē inq̄ptū idē non est natū facere nisi idē. C. P. accipio formalitatē s̄bti & sit. a. & accipio formalitatē passiōis & sit. b. tūc quero velā. z. b. h̄st aliqd̄ cōe vel n̄h̄l cōe. Si nihil cōe. ḡ a. z. b. se totis distinguunt: sz q̄ se totis distinguunt realis distinguunt. ḡ a. z. b. realis distinguuntur. sz p̄ istos illa sunt eadē realis. ḡ illa q̄ in nullo sunt eadē realis vel nō sunt eadē realis erunt eadē realis qd̄ manifestā icludit ūdictionē. Si det̄ q̄ a. z. b. h̄st aliqd̄ cōe. vel est reale v̄l rōnis. si sit ens reale. ḡ illa sunt entia realia. & sic faciēt distinguiri realis illa quoz sunt formalitates s̄. s̄bm & pp̄riā passionē. Si aut̄ sit ens rōnis. igit̄ ille formalitates erunt entia rōnis: & sic faciēt illa q̄ rū sunt formalitates distinguiri tñ h̄z rōne: qd̄ est ū eos: q̄ dicūt q̄ distinctio p̄ formalitates est maior. ūdictionē rōnis. C. P. q̄cūq̄ distinguuntur ūdictionē distinguuntur realis & eēt.

in maiorib; qd; vñmico ronis. ¶ p. quicq; distinguuntur qualitate singularitate reale et essentialiter p;: qd; qdditas res et eentia idem sunt: sed qd; distinguuntur formaliter distinguuntur qd; dicitive. p;: qd; p; istos: formalitas nihil aliud est qd; rei qdditas. g; qd; distinguuntur formaliter distinguuntur realis et eentia: qd; est ppo". ¶ P. arguit Herueus brito ordinis predicatorum et dicit has rones demare. nulla p;pa passio predicit ultra suu p;riu et adequatum s;bz: s;z distinctio est passio entis. g; nō p;teat ultra ens: sed oē ens vel est realis vel ronis. vt p;: s; meta. igit ois distinctione vel e realis vel ronis: s; sic nulla erit distinctio media iter distinctione realis et ronis et ita nō erit dare distinctione formalitatū vel p; formalitates. nec distinctione ex nā rei nisi tineatur sub aliquo isto modoy. et sic habeo ppo" qd; distinctio formalis ifert distinctione realē. ¶ P. qcūq; distinguuntur numero distinguuntur realis. p;: qd; qd; sunt numeraliter distincta nō includit distinctionē vni esse sine alio. et p; nāis realis distinguuntur: s;z qd; distinguuntur formaliter distinguishingutur numeratū. p;atio. qd; que distinguuntur formaliter distinguishingutur qd; dicitive. vt p; p; istos: et qd; distinguishingutur qd; dicitive distinguishingutur specificē. p;: qd; qdditas ponit rem in esse specifico: s;z qd; distinguishingutur spe distinguishingutur numero: vt p; p; tho. et s; meta. et etiā qd; distinctione specifica est maior qd; distinctione nūeralis: et maior distinctione ifert minorē fm oēs: s;z que cūq; nūero distinguishingutur realis distinguishingut. igit de p; ad ultimū: qd; formaliter distinguishingut realis distinguishingutur: qd; est ppo". ¶ P. arguit sic Frā. de marchia ad idē. Illa qd; realis et essentialiter diueras formas realis et essentialiter distinguishingutur. p; clare ex uictioē phī. 9. meta. Forma distinguunt et separant: s;z qd; distinguishingutur formaliter distinguishingutur p; formā: vt p; de virtute vocali: ergo qd; distinguishingutur formaliter realis distinguishinguntur et essentialiter. ¶ P. nisi illa qd; formaliter distinguishingutur distinguishingetur realis: tūc formalitas nō est p; sufficiēs distinguishingēt aliquo realiter. p; de se: s;z h; est falsuz. p;: qd; p; paternitatē in diuinis qd; est qd; dā formalitas. p; in diuinis distinguishingut ab eentia formaliter et a filio in diuinis realis. g; realis et essentialiter. Et affirmatur oēs iste rones sic. Ois dīa ronis facit cōponē ronis. g; ois distinctione seu dīa ex nā rei facit cōponē ex nā rei: sed in diuinis vel in simpli simplici nulla est cōpositio. g; ibi nulla ē disto ex nā rei. nec per nāis formalis. Alio multe rones formant ab istis quibus pro nūc supse-

*Adiuerterēdī ē q̄ subtilis in-
q̄ doctor hic circa formalit-
tates doctoris subtilis sicut
pluribus ex causis, iūz qz
rāgur intēcio suitoris ē
circa maximā intellectus p-
fectionē ex iuestigandō p-
uenientē rerū difficultuz in
qbus maxime consilit vir-
tus p̄io ehi, t̄ i. p̄he, met.
qz q̄ hōc p̄hia p̄ma ē sum-
mopē appetēda; qz ē diffici-
lūz t̄ cārum, rum qz merito
scribit formalitates doctori.
scoris qz nō est ipsius intē-
tio versari circa leuiti peri-
tiā t̄ cōsum p̄phantuz op-
niones, nāzly pleriqz circa
reruz formalitates labora-
nerint. i. quādā in diminu-
t̄ in concerto cognōmē de-
uenerit hinc merito ē Jo.
scoris sub.doct. enuncipa-
tus, qz nemo p̄fundis ne-
mo subtilis nemo diligē-
n̄ abdūmimos Arist.sen-
sus t̄ occultas reruz p̄rie-
tates ē rimatus, ea cīrōne
dixit circa for. doc. sub., qz
subtilissimū formaliarum
opusculū edidit scoris, cui
iste tractatus ē summopē
isagogic̄. qd̄ aliqui studiosi
lecutabant.*

Nota q̄ quidaꝝ thomiste
moderniores coacti sūt po-
nere quantum ḡia dissiden-
tiꝝ.vz. tōne formalis.rea-
litas esentiaꝝ q̄. quoties
dicātur t̄ quales sint.querere
in Henrico t̄ Lapiolo t̄
alijs ut nosti. Nā cū oia ve-
ro consonat ex Leibni. neces-
se erat vt veritati scōrīce ēt
ipſius aduersarij conuicti
consentiant.

Quia q̄cūq; p̄ plures res
distinguntur reali distin-
gustur. q; talis ē vnaque
q; distinctio qualia sunt pri-
cipia distinctiua ut istra vi-
debitur.

*Hoc arg^{um} est apparēs her
uci nihil cōcludens p̄ fal
latā equocationis & q̄d
p̄bat nō est q̄d mēdit her-
ucus h̄c, t̄ id nō onerosa
est & deceptoria velut ē rō
p̄mēnētis & melissi pamo-
phy, q̄remēnū dubium est
q̄ oī distinctio vel est rō-
nis vel realis, i. vel p̄gatio
nē itellectus vel secula rō-
ne q̄ scotus cōcedit tanq̄
imedita sed illa non ē rea-
lis distinctio de qua est fer-
mo, q̄re arg^{um} nihil p̄bat.*

Ad hec videatur Sc. 2
26. t. 53. di. vtriusq; primi,
et alibi.

Primus

3

In porphyrio. t. i. thopi. Pôdera ly semp tâge in stan. ad hoiem. infra ar. 4. 2 principalis t die pñr. Vide in sco. 3. di. p. q. s. ar. 3. t alibi idem. Si peres qd erit distinctio creabilis qd est obiectiuo? qd si recuras ad ideas. Quiter tunc plures idee representant plura creabilia? Quia ens imaginabile. s. en tradicione ipole t iô no i potia obiectua n. subiectua vbi plura addit. Quere copiose illa in sco. 7. di. p. t vbi sup. 2. t. 7. di. 2. 12. dist. 2. q. l. t in. q. 9. me ta. t alibi pleriqz t spâliter sup. s. me. ca. de ente t. c. de po. t alibi i pho t comit. Quare ergo phs posuit s. noia tua ab vniuocu. t equiuocu. Dic qd cõside rat illa logice i pdicametis t in train habitudine ad sub lecta esse vniuocu vniuoce absolu. t suo mo denotiauus sed metaphysicus extrema. qd considerare pñt. Iz ergo diffinitio data ibi ad bonum intellectu poster applicata ad dnoiauia no pp hoc fuit singulis. Alz. alia plura adde ponderando. Aduerte qd fm hoc ipsum ver ex quo sicut de ente et ppn erit vniuocu limitatum. Excede vltius hanc vni uocationem. vt nos nec re gatur hic essentialis inclu sio conceptus vniuocatis.

vide bonetur t alios ima ginates ens e vniuocu en ti reali t rôis. t pôdera dca sco. 3. q. qlibet. ar. t. i. t. re portationis. di. 24. t. 29. Posset dici qd conceptus entis nec eentius neqz no catus sicut dñ de ente cõ deo t creature.

Tange h plura de obiecto intellectu t equiuocatiõe en tia vt nos. vide. q. 4. ante pdicametop. t. q. 15. li. elen cox sco. t. 3. di. p. t. 14. o. q. liben. t supl. de aia. t i. q. metaphys. t alibi pleriqz. Quali ergo valerat eius tra alios de inheretia. t. mera. q. l. vbi infert qd est gennus ad. 9. gna. si inclu der eentius i eis ita dicâ hic ad relatione si est me. Dic qd arguit ad hoiem t euz forte vel aliter vt nos bene ponderando. Hic seqf qd erit ex natu ra rei constitutus vel. erit simpliciter simplex. Ubi supra.

Quere Alz. 9. met. ad finem t. 3. d. aia. t. c. 26. t aut. Ide de qdditate sub pñpi t no de actu pñcipi. qd sco. in theoremaub. t alibi d multipli. acceptance pñceptus. Vide sco. sup. li. de aia de i maliitate intellectu. qre Bo nauetur t alios aniquos sup. t sen. di. 3. t alibi.

sequit ipm: s inest ei contingenter t sic sumit qd dñ qd accidens e qd adest t abest t. C. Lôse querter dico qd res aliqui venit de ratus ta. tu. qd est firmus a. um. t ista est semp cu exitia actuali. Alio mo dñ res a reor ris. t. qd est opinor ris. Et sic oē qd est ta in esse obtinu: sic oes res mudi abaterno fuerunt: qd in esse imaginabili: pot dici res. Et isto 2 mo accipiendo rem pot dici qd oia creata t oia creabilia ante mudi constane essent res: t qd sor. t Plato dñ stingueban realit t sic de aliis. Predicta divisione ponit sco. 35. di. pñmi sen. C. Lôsequeter dico qd ens dividit in ens simpli t in ens fm qd: sive in ens in po subiectua t i ens in po obiectua: t ista divisione est eadē cu pñcedete. Dempso eo qd addebat in z mero: qd i esse imaginabili. t no capio hic ens fm qd vt sub se continet entia rônis sive relones rônis t ficticia. sed vt continet sub se precise illud cui no repugnat sive enim esse existit. Et sic dico qd ens vt est sbz meta. t adequatū obm itell's nñ dñ vniuoce de ente simpli t de ente fm qd. saltē ad illa est vniuocu pdicatu. C. Pro qd est notaduqz fm sco. di. 7. p. sen. q. 3. t di. 3. eiusdē. q. 3. Dñia estiter esse vniuocu pdicatu t vniuoce pdicari. Uniucu eni pdicatu e vlt gñceptus illius qd pdicatu est in se vnu ex nñ rei. si sit res pñme intencionis. Et h mo albu decim de ligno t lapide est pdicatum vniuocu: t vlt ois pdicatio accititia de sbo. Et p oppositū illud dñ equiuocu qd pdicatu no fm vnitate conceptus. Et sic inter vniuocu t equiuocu no est mediū. p. clare ex rônis ipsoz. Uniucu enim dñr quoz nomen est cõe t rô substatiæ eadē. Equiuoca vñ qz nomē e cõe t rô substatiæ no eadē. mo bñre eadē rône t no bñre eadē rône cu sint dñctoria. nullo mo pñt compati mediū. C. Ex quo infero qd oē analogu vel est equiuocu vel vniuocu. Uniue vo pdicari est qd rô seu diffinitio pdicati includit in rône seu diffinitio subiecti: t h qdditatue sic qd no pdicat vt albu de lapide: nec vlt vt qd cõqz accidens de subiecto: sive pñriu: sive cõe: nec vt inferi de superiori: nec vt gen' dñria: nec vt dñria de gñe: nec vt modus irriscus de eo cui est modus irriscus: sed vt solus conceptus qdditatius t qd latius pñnetes ad pñ modu dicendi p se pdicant. C. Ulterius e aduertendū qd duplex e vniuocatio: vt ad pñs spectat. s. vniuocatio trascendens t vniuocatio limitata. Uniucatio limitata est respectu alicui pdicati potentis pdicari de multis s. t. vltitudine alieni vlium a porphyrio assignatop t isto mo ens no pdicatur vniuoce de entibus sicut dicit Porphyri. Si qd n. oia entia vocet equiuoce inquit nucupabit t no vniuoce. C. Uniucatio trascendens est vnititas alicuius conceptus ex nñ rei potestis de multis gñib gñalissimis pdicari: vel de uno gñalissimo: t de aliquo qd no est in predicatione. Exemplu pñmi vt ens: bonu: veru: relatio: absolutu t. dñr vniuoca vniuocatione trascendeti. Exemplu scbi: vt iustitia: sapia: dñr vniuoca vniuocatione trascendeti: nec requirit ad hoc qd aliquid pdicatu sit trascendens qd pdicet de oibus pdicametis: s sufficit qd pdicet de aliquo pdicamento vel de aliquo reponibili: t qd no sit p se in gñe: sicut est sapia: iustitia: t sic de aliis. sic sco. 8. di. p. sen. q. 3. C. Aduertendū vltius qd ens capiit dupl: uno mo trascendet: alio mo trascendetissime. Ens trascendetissime captu est equiuocu qd cõqz equocatione: qd vt sic capiit ens: est cõe ad ens reale: t ens rônis: t glarū est qd vt sic no dicit aliquo oce pñ vñ: qd vel ille conceptus esset secluso ope intell's vel no. si sic: ergo aliquid qd esset preter opus intell's icluderet qdditatue in illo qd no esset preter opus intell's: cuiusmodi e ens rônis. Si no eet pñter opus intell's: sed p opus intell's. qd aliquid qd est p opus intell's include ret qdditatue in illo qd esset preter opus intell's. qd vñ falsu: t sic relinquit qd ens vt sic capiit. no e vniuocu. C. Predicata rô fac mibi fidē t credo illa eē isolubile. Iz Frâ. Ó may roni ntitatur eā soluere: sed iudicio meo no soluit. C. Ens vo trascendet captu est ens cõe ad deu t creaturâ. qd assignat pñ obm nostri intell's ex nñ potestie. t pñ obm voluntatis. t pñ obm metaphysice. t vt sic est vniuocu ad omne illud qd est secluso ope intell's col latino. t sic est vniuocu ad dñias vltimas t ad proprias passiones t breuiter ad oia positiva: vt dñm est. C. Ueru est tñ qd no predicat vniuoce de vltimis differentiis t pñpriis passionibus suis: sed tñ de deo t dece pdicametis. Et de mä t de for hz sco. in 3. di. pñmi sñiaq. q. 3. Et posset addi etiâ qd pdicat vniuoce de illis que directe mediant inter pñm t dece predicationa: cuiusmodi sunt absolutu t relatio. Et fm has divisiones tu potes saluare oes auctoritates militates tra vniuocatione entis. C. Notandum vltius qd ens dividit in ens simplex t cōpositum. Simplex autem dicit multis modis. Primo mo dicit simplex qd no est cōpositu nec cōponibile. t isto mo solus dens dicit simplex qd est sime simplex. Sime eni simplex dicit qd no est cōpositu nec cōponibile. Et isto mo omne aliud a deo diceretur cōpositu vt cōpositu opponit simplicitati isto mo sumpte. Scđo mo dicit simplex qd no hz cōceptu quidditatuum t qualitatuum: t isto mo dicit simplex qd hz conceptum simplicem: sicut sunt ens t passiones entis: modi irrisci t oes dñia vltima: qd ha bent conceptu simpli simplicem. C. Conceptus autem simpli simplex e ille qui no est resolutibilis in alios cōceptus simplices quoz quilibet posset actu simplici distincte cognosci. qui fm sco. vel totali erit scitur vel totaliter ignorari. qd no hz aliquid fm qd possit scripi t ali quid fm qd possit ignorari. Et isti simplicitati opponit ostitutio rei ex acceptu determinabilis t determinatiuo: t loquor semp de conceptu obtinu t no qualitatuo: quoz dñia alias patet. Tertio mo aliquid dñ simplex: qd no est cōpositu ex re t re. cuiusmodi sunt oia accidetia. mä p. forma svalis. angelus t aia. Iz aliqui dicat angelu t aiam bñre mäm t formaz: qd no credo veru. loquedo de mä t forma physicali. sed bene cōponitur ex gñe t dñia sive ex realitate potestiali t realitate actuali: que cōpositione no dñ dici. pñplic compositio rei t rei: sed magis realitatis t realitatis fm sco. in 3. t 8. dist. p. sen. Et isti simplicitati oppo nitur cōpositio mae t forme. Quarto mo aliquid dicit simplex: qd no est mixtu: t sic celu:

Ens tñ ratu dupl solet ac cipi. vide vbi. j. t. 36. di. p. t vbi ibi notauit.

Tangemulta circa hac divisione. t an membra concidunt. t an sit distractua. tan diuisus pñcata de diuiditu bus t alia multa vi sens et qd corfideat pñceptu etis in re: t a subtilia meditare. Contra illi qd est fm qd tale vñb illi est vniuocu ex. 29. di. p. dic. pñr disputado d hz qd Quere in antedicamentis sco. t alibi sepe i logicalib t metaphysica. Illo mo de notauit no est me. vt hz doc. vbi in littera notatur. Tange ista. hic arguedo p locuz a casib vñ nos t dic pñpla addendo p t ptra. Tange instanci ex. Leleco. sco. 9. q. soluendo. t. pñcipiale. t dic pñter vñi pñderâ. Quere ea que notauit super 4. q. antedicamentop sco. t pñm. 3. di. p. q. 3. t sup. 4. mera. t supli. de aia ad hec c. de specie. s. vel de aliquo alienius generalissimi. vt pñ de sapia t sic de aliis. Pondera in instan. vbiqz. Ex e de gñia t regis. ad rône eius t no regis. t ita dicatur de transcedenti. t quid requirunt. Limitata t trascendeti. vel logica physica t meta. t no excluditur pñter hoc analoga vñsupwa dixit.

Tage ista. d actu intelligendi t lapide in ente. t dic pñter disp. de ope intellectus. quere dist. 42. p. consilium: sed in prologus. id. q. 10. hoc ar sere hz. q. non autens e primi obiectu possibilite arungene ex puris nñtibus fm theologos non at philosophos vt pñ. 3. de aia. t. c. 18. q. in telecetus possibilis t agens adequatur.

Tage ista. ex. t. di. 2. contra hoc qd dicu dñm t forma. q. 1. t dic pñter.

Tageplu pro t ptra circilla media que ponit iter eno et. 10. gna vel deum et creaturam forte t ens. vide. 2. 3. t. 8. d. j. t. 3. d. 2. pñc. t. t. i. theoremaub sco. t alibi ad. pñpositu copiose. Considera an deus sit simplex isto mo t ale pñctio nes simpli. t si sic qre ergo pdicatu potius in quid ens de deo quâ de orñtio vltima. si no: videf qd aliquid simplicem deo. t dic pñter plura bene maliscando. Instatia. 7. t. 8. metaphy. in scoto dic pñr.

Hillegester cõsidera nñq dñia sit hec mo cōposita in realitates. qd no est in pñto p se. neqz recurrendu est. ad intellectu agit t polez sicut voluit Jo. de gñdano. q. 2. doct. t ipsam veritatem. quicqz sit de angelis. viruz sint in predicatione.

Secundi Articuli Principalis

Qualiter vero fiat mixtio
vide aue. 5 cel. 2°. 67.

Quere. I. thop. c. 12.

Tāge q̄driplūcē dīan. ha
rum cōpositionū vt nosti.

Cide Joan. can. t alios.

Hoc est verū fī theologos

h̄ phos q̄ fz arīst. intellectu

abstracōz ē sua essentia.

Tollit istā. quā ifra notaui

de cōstitutione psonaz t sic

de alijs t ibi multa addē.

Cide. 5. t. 26. dist. primi in

sc̄o. t alibi sepe.

Quere super li. periarme-

nas. primo p̄iorū. c. 8.

Quere i sc̄o. 2. 8. t. 39. di. p.

t. 1. t. 2. q. disti. prime. 2. t in

2nic. t alibi.

vide etiam. 35. t. 36. di. p. t

vbi ibi notaui.

Cōtra quot modis dicitur
vñ oppositor. dic p̄ir.

Aduerre nūq̄d ista diuisio
sit eque cōis cū illa q̄ ē eius
in actū t potētiā cōlectiā.

t cōsiderat vñr q̄d

cas adat sub hac diuisio?

Idē h̄ in. t. de primo prin-

cipio copiose.

Tex. cōmen. 26. t inde.

vide sc̄o. in. 2. di. 1. q. 5. solu-

do p̄incipia. t. 3. disti. pri-

q. 5.

Pro hoc vide Auer. 12.

met. cō. 19.

vide sc̄o. 2. di. h. q. i. ar. p. p̄i-

cipialis cōclusio. 2. t. 1. di. 2.

q. 5. in argumento post op-

positū. t. 1. t. de p̄i p̄incipio.

Idem h̄. 1. di. 3. q. 1. t. q. 13.

quolibet.

s. pro dependentia a causis

extrinsecis.

Wondēry absolutam.

Wōsent hic applicari di-

visions vnius copiose ex

s. metaphysice.

Notādū ē q̄d vñta ponit

in vñtibus t distinctioni

bis mō ūrio. ita q̄d vñtas

maiō. ifert minorē. t disti-

ctio distinctionē. q̄d semp di-

ficio erit minor cuius vñ-

tas oppōsita erit maiō. t

econverso.

5. mera. tex. cō. 12.

Instāna de modis idēta-

tū. dic p̄ter vi ifra. nōbo.

Aliqui ponit distinctionē

modalē. 8. inter di. forma-

lē t realē. t hoc capiēdo di-

stictionē cōsider: t. p̄prie ca-

piondo illam. ponit mō. 6.

omittit distōne modalē

t se totis obiectiue. alij po-

nunt. 4. Alij ponunt mō. 3.

modos distinctionū querē

p. t. 3. h. p. nūc sustineat iste

modus dicēdī q̄d cōis est.

Querescōū in quoli. q. 15.

plura ad p̄positū t. 1. q. col-

locationum t supli. de aia.

t q̄lter intellectus sit supra-

se t suā opōnē reflexiūs

nō sic at sensu q̄hūd dubit

fit de cogitatina in via auer-

roica. 2. de aia. cō. 63.

fm veritatē: t quattuor elta: l̄z sint cōposita ex mā t forma: sunt tñ simplicia. i. nō mixta: t
istī simplicitati opōnē mixtū. Ex predictis p̄z q̄ ex quattuor modis iam dictis p̄t aliqd
dici cōpositū vel cōstitutū: vt p̄z cōsideranti. C Aduerre tñ q̄ duplex ē cōpositio. s. cū his t
ex his. vñ sola cōstituta dñr cōposita cōpone ex his: l̄z cōstitutē possint dici cōposita cōpo-
ne cū his: sicut mā t for: s̄bz t accidēs. t accipio cōstōne limitatā: t sic dico q̄ oīne ens mū
di cōtrū est cōpositū ex re t re vel cōpone ex his. vel cōpone cū his extēdēdo ēt cōpone
ad cōpone essentialē que est mā cū for: t ad cōpone accidēle que est accidēs cū l̄bto. vñ l̄z
angelus: accidētia: mā p̄. t for: s̄balis. nō sint cōposita cōpone ex his: p̄st tñ dici cōposita
cōpone cum his. Remanet ḡ solus deus nō cōpositus nec cōponibilis aliq̄ cōpositione.
C Rursus ens diuidit in ens necessariū t in ens contingēs. Unde illud vñ necessariū qđ nō
p̄t nō esse. L contingēs vñ qđ p̄t esse t nō esse. Inuenio tñ duplex necessariū t duplex con-
tingēs. s. cōplexuz t incōplexū. Necessariū cōplexum est qđ nō p̄t nō esse verū. sicut sūt p-
pōnes p̄mi modi t sc̄di. t sic de alijs. L contingēs vñ cōplexū est qđ p̄t eē qñq̄ verū t qñq̄
falsum: sicut sūt ppōnes de mā contingēti. Necessariū autē incōplexū est qđ nō p̄t non ee.
t hoc dupl̄ vel cōtū ad esse simpl̄: t sic solus de dī necessariū. q̄ est a se. t popōpositū
illud dī contingēs simpl̄ loquēdo: q̄ est ab alio t p̄t esse. t nō esse. Necessariū vñ fm qđ
est illud qđ nō p̄t nō esse cōtū ad esse fm qđ. sicut sūt oēs res mūdi que sunt possibi-
les. habuerūt enim ab eterno esse cognitū. t in aliquo priori nā ante determinationē di-
uine voluntatis: t p̄ q̄s necessario sunt in tali esse. q̄ qđ precedit determinationē diuine
voluntatis est necessariū: nec aliquid dī contingēs vt opōnē. istī necessitatī. C Ens vñter
diuidit in ens independēs t in ens dependēs. Ens independens est deus: q̄r a nullo est.
nec in gñne cause efficiētis nec mālis nec formalis: nec finalis. vt igeniose multū deducit
Sco. 2. di. p̄mi sen. 2. 8 eiusdē. Ens vñ dependēs est qđ ab alio est in aliquo gñne cāe. L uñ
igil̄ oīa alia a deo sint in gñne cause efficiētis: sequit p̄ depēdēt. C Sz dices si oīa depēdēt
vt tu dices: cum depēdētia sit relatio: sequeret p̄ saltē oīa alia a deo eēt ad aliqd: qđ vñ
conueniēs t 3 p̄m 4° meta. C Rñdēt p̄ arḡ cōcludit p̄ oīa alia a deo sunt ad aliquid
denotatiue. q̄ in omni ente fundat respectus effectiuitatis seu depēdētiae: t illud cōcedo.
Nec hoc negaret p̄hs: sed nō pbat p̄ oīa sunt ad aliquid foralit t qdditatue: sic voluit ne-
gare p̄hs oīa esse ad aliquid. C Sz tu dices: iste respectus fundatus i creature ad deū ter-
minatus. vel est res distincta a creature: vñ nō. si nō. ḡ oīa sunt ad aliquid eētialt t qddita-
tive: vt vñ. si sic. ḡ creature: puta hō vñ angelus poterit eē fine tali respectu: t sic nō depē-
dit ad deū. pbat z° vñtia. qrl̄z posterius distinctū realiter aliqd non possit esse fine suo
priori: tñ vñtia p̄t sic distinctum p̄t esse fine suo posteriori. 3° vñtia pbat q̄ effectū forma-
lis nō p̄t esse fine sua cā formalis etiā t diuinā p̄m: q̄ cālitas cause mālis t formalis di-
cunt imperfectionē: t sic separata tali depēdētia creature nō eēt depēdēs. C Dico breuiē cō-
formiter ad Sco. p̄ di. sc̄di finiaz. Q talis depēdētia ē eadē realiter cū creature: t vñtis
relatio fine qua vel sine cuius termino fundamentū nō p̄t esse: talis relatio idētificat realit
cum suo fundamēto. Clariū est p̄ cōrētātā nō p̄t esse nisi depēdeat t nisi dēt. ḡ creatu-
ra est realiter sua depēdētia. Et silt dico de depēdētia tōtō cōpositi eētialtis ad suas par-
tes t de depēdētia qua relo depēdet a fundamēto. C Ex hoc ifero p̄ capiēdo h̄ modo de
pendētia nulla creature absoluta depēdet ab alia. cuj̄ etiā in gñne cause efficiētis creature
absolutā possit deus seip̄o creare t seruare. C Deinde notādū p̄ fm Bonetū in p̄di-
camentis: ens diuidit in vñtia t multa. t etiā fm p̄m vñtia: vt in p̄dicto loco dicit Bonetū.
dī vñq̄ modis. C Primo mō dī vñtia vñtate trascēdēt. t sic oīa de q̄b̄ ens trascē-
dēt dī vñtate sunt vñtia ista vñtate. C 2° mō dī vñtia vñtate generica gñalissima: t
sic oīa vñtia p̄dicamēti sunt vñtia ista vñtate. C 3° mō dī vñtia vñtate spēi subalterne:
t sic oīa dñr vñtia ista vñtate que sub eadē specie subalterna vñtare. C 4° mō dī vñtia
vñtate spēi spālissime: t sic oīa indiuidua eiusdem spēi spālissime sunt vñtia ista vñtate.
C 5° mō dī vñtia vñtate nūlā. vñnde quāto vñtias est superior tanto est minor fm do-
ctrinam Sco. in multis locis. vñnde maior vñtias per bonā vñtiam infert minorē: sed nō
minor maiorē: l̄z stet cū ea. multa vñ p̄t tot modis quot vñtia: vt clare p̄z practicāt: q̄
tot modis dicēt vñtum oppōsitor. quot modis dī t reliquias: t hec de primo articulo.

Aantū ad 2° articulū sunt septem partiales articuli declarāti. C In p̄mo videbis quid est identitas rōnis t eius disti-
ctio. C In 2° quid est idētitas ex nā rei t eius distictio. C In 3° qđ est
identitas formalis t eius distictio. C In 4° quid est identitas realis t
er̄ distictio. C In 5° qđ est idētitas eētialtis t eī distictio. C In 6° qđ
idētitas obtiuia t eī distictio. C In 7° qđ est idētitas obtiuia t eī distictio.

Sixta primum artī sunt aliqua notāda. C Primo notādū ē p̄ itellēs
seu possibl̄ cuius ē oīa fieri. vt ait Az. 3. de aia Tex. cō. 12. t dico p̄ isti duo itellēt̄ p̄t
formalitatis in aia que ex nā rei disinguūt: l̄z cū aia sint idētitas realiter. C Notādū 2° p̄
duplex est actus intellectus. s. rectus t collatius. actus rectus appellat̄ q̄ intellect̄ fert
super aliquā rem absolute. vt q̄i intellect̄ intelligit. rosam. Actus vñ collatius appellat̄
quo intellect̄ rem intellectācōparat ad seip̄am vel ad aliam. C Notādū 3° p̄ rō capi-
tur multis modis. Primo mō pro distōne sicut in diffōne vñtiaocoz t equiuocoz capit̄.
Et dī diffōnitio ratio: q̄ est indicatiua obiecti intellectus vel rōnis. Secō modo pro ipsa yi
vel pō rōcīnatia: siue fit intellēs: siue volūtas: que amat creaturā pp̄ deum: siue fit virtus

Quere plures cōsideratio-
nes phōrū h̄c vt nosti.
vide in de ce. t. mū. t in de
substantia orbis. t. 12. mera-
phise copiose.

Quia cōstitutio limitata

cludit actū t potentias. 8.

met. t. cō. 15.

Languēt̄ p̄tēt̄ leōnērī

deāt̄ s̄c̄l̄rī repugnērī

met. s̄c̄l̄rī p̄tēt̄

deāt̄ s̄c̄l̄rī rōponde-

reāt̄ rōponde-

Secunda Pârs

4

Quid esco. i quoli. q. i 7. et in
primo. vi. 45. et in. 4. vi. 1.
Quere in thopis i diffō
ne arg. apō Boenū et alibi.
ter. cō. 69.

Lante hic predat lcor̄ nevi
deā p̄clo² repugnare p̄i
me, est difficultis passus.
vide sc̄l. I. dī. 2. q. 4. t ali-
bilese.
Si in eile cognito p̄sidera t
nō iū ee mālū vel essentie vt
sc̄s pone latitudinez in dī.
enūm rationis.
Quid si virago rō ponde
ra vt sc̄s t p̄z ex multiplici
tate rationis supra dicte.
Lāge hic plura de idētitā-
tē vnitate an dicātur posi-
tive an certe negatiō si idē
tias dicat p̄sile nō alienatē
facilius euades hic plura
dubia, si ko aligā p̄ter hoc
ponat difficultius soluunf.
vide ifra, in descriptiōibus
in abstracto assignatis plu-
ra ad hec ingeniose lector.

Lonsidera an alio mō acci-
pit robura e re ut scis. vide i-
simil sup po phyrro. c. de
accidente t alibi.
vide scot. in. 3. d. 3. t. 14. t
in. 4. di. 50. q. fi.
Mota quiter portas t i de-
termineo ē cā abstractione.
Applica ad hoiem hoc ar-
gumentū hē de distōne rōnō.
Et dic p̄m̄r̄ ponderando.

Quere bonetū: 3. me. nōbi
liter ad „ppo“ hic p. tōm. 7
spāſt de hac vſtōne et nā
rei cum ſcītōne ſumpria. et
alios formalitas vt noſi.
Motu q̄ ifla diſtictio vt fa
mosa. h̄z diſſicilis verifica
tions q̄ h̄z ens qđitauue
ſp̄dicat d̄ deo et c̄rētura nō
n̄i res. q̄ ēentis p̄ſio. p̄ſie
rea vltia d̄fia et qđitatas ḡ
res. nō ſic aut̄ modus qua
re diligenter conſidera.
**Hic p̄ q̄ erit alia via inue
niādi hanc diſtinctiōne.**
q̄ p̄ oppositiones.
Adiut̄ h̄. qd ſit attributu et
quoties accipit. q̄re ſco. 26.
di. 1. t. 1. q̄. ḡlbe. et i. 1. fl. 2a.
ḡ. di. 8. q̄. opitie. Siltā
ge qd noſio et quo t̄ q̄. q̄. q̄.
ſco. 1. reporia” di. 28. q. 3.
opitie. t. 1. q̄. quolibe.
Lāge instātiā hic et dictiſ
doc. i. quoli. q. 16. art. 3. vbi
vult q̄ ois ēentia eſt nā. ſed
p̄zſolo qz loquī extenſiu
de natura. vt h̄z in fili. i. q̄.
plo. ſoluēdo rōnes phoz̄
Lōſidera an loḡ p̄ſie d̄
extiā an idſp̄cer d̄ oī mō
trifeco. ſi primo nō vide
in ſtantia illa ar. 4. minua
principali conſidera.

Glantu ad z° arti^o q̄ est de idētitate ex na rei: z eius distone sunt aliqua notāda. **C** primo est notandū q̄ res z ens q̄pū ad p̄sens spectat & siderat duplī. p̄ mō pro omni positiuo q̄ ex natura rei ē extra nibil. z isto mō modi itrinseci z drie vltimē dicuntur ens vel res. Alio mō magis stricte pro illo qd̄ est p̄cise ens vel res q̄dditatue. z sic ens vel res dicitur p̄cise de deo z creature de absoluto z respectiuo: z de illis que sunt in recta linea p̄dicamentali. z de materia z forma: vt dictuz est superius ex intentione Scot. z isto mō nec passiones entis nec modi itrinseci: nec dñe vltime dicunt res vel ens: s̄z solū vñi aliqd̄ rei z nō res: z mō capiēdo re. **C** Pro istis assignat vna regula gnalis. s̄ qñicūq; aliquid ita se hñt q̄ vñi est ens vel res p̄prie accipiēdo rem: z aliud ē aliqd̄ rei ei p̄cise. nō sunt oib̄ modis idē. Ista regula p̄z y iſtud p̄n^o cōe: qñ aliq̄ sic se hñt q̄ aliqd̄ cōpetit vni ex na rei q̄ nō cōpetit alteri: talia distiguūt. z si nō realiter salte aliq̄ alia distōne: z sic nō sunt oib̄ modis idē. **C** z° notadū q̄ in diuinis q̄drupla est dñia nō idētatis. **C** prima ē iter qd̄tate seu essentiā z modū itrinsecū: z etiā inter ipsos modos itrinsecos. **C** z° est iter attri buta. s̄ inter sciam z sapiaz. s̄l̄t̄ inter itellectū z volūtate. si phas est attributa nominari q̄ z6. di. p̄mi sen. Dicit doctor q̄ intellēs z volūtas nō sunt p̄prie attributa sicut bonitas z iustitia. Similiter iter volitione z itellectione. **C** 3° est inter notidēs. i. iter spirare z vice re: q̄ dicere ē respectus p̄ris ad filiuz: z spirare p̄ris z filij ad sp̄nscin. **C** 4° est iter ec̄nitia z relōnes: z etiā inter essentiā z attributa. Et posset addi 5° q̄ est inter constituta z consti tuentia. **C** 3° notadū est q̄ accipiēdo ista p̄prie. s̄. Nam nām essentiā quidditatē seu formalitatē: habēt ordinē iter se: nā ois essentia ē q̄dditas seu formalitas: sed nō ec̄ntra: vñi p̄z in diuinis. z ois nā est essentia z non ec̄nverso q̄r multe sunt sp̄es q̄ sunt essentie cum diffiniātē: z tñ nō sunt nāe cuz nō sint principiū. p̄ductiū alicui^o forme absolute: vt sunt respectus: z ois s̄ba est nā sed nō ec̄nverso: q̄r qualitas est nā: z tñ nō est s̄ba p̄prie accipiē do s̄bam. Circa q̄ est notandū q̄ quidditas sumpta cum mō dī p̄prie essentia: denudata a mō dī quidditas. **C** 4° est notandū q̄ formalitas capiē trib^o modis. primo mō large z tūc sic diffiniāt. Formalitas est aliqd̄ repertū in re: ex nā rei. q̄ nō op̄z semip̄ intellēm mouere: dūmō possit itellectū terminare. dī repūi re: pp̄figūta: dī ex nā rei: pp̄relōnes rōni dī: q̄ nō semip̄ op̄z mouere intellēm dūmodo possit terminare: pp̄relōnes reales: q̄ dñr formalitātes: in intellēm mouere nō p̄nt. cū idem sit mouere intellēz z cāre partialiter intelle

vide ea q̄ notavi sup. 3. q. p̄
dicabiliū sc̄o, t̄ alibi d̄ mul-
tiplici acceptione rationis
t̄ quid sit.

quere. 2. physi. 7. 5. meta. c.
de causat alibi.
Jō solet dici q̄ ē absoluti
fima:sz gl̄iter. considera. vi
de scotū. 5. metā. q. II.

Lótradiccio alia realis alia
rationis.

Lösidera an disto reruz in
eē cognite si rōnis. q̄re
simili sco. i quoli. q.13. arti.
2. t applica hic: q̄re *l̄ay*
i quoli. t alibi vt nosti. t ali
os noiales nō imitando in
q; delirat verbosi sophistis.
vide sco. vi. 35. t. 36. d.i. p
illo dubio de distōne reruz
in eē cognito plura addāe
do. p. 2. vt nosti īgeniose.
Et nūgūd illeſe eē cogniti
rerū ab itellicu diuino re
grat aliquō eē. pp̄au ēētūe.
vt sensit. *l̄un consl. dist.* 42.

Aug^o.83.q.q.52. idem elice
ex pñtis.cap. de suba r.4.
meta.t.c.27.r.6.meta.r.I
peryar.r alibi plerūqz.

Dic applica illā famosam
distōnem de duplīcī abstrac-
tiōe. v.z. p̄cūsua t̄ diuisiua
complexa t̄ incōplexa de c.
vide. z. ph. t. c. 18.

Hic ē argū³ doc.refecti
dū q̄ s̄t̄ p̄bab̄l q̄ eadē
rōne sunt disticta rōne p̄
mando s̄t̄ hāc pp̄nōz ea
dē rōne sunt eadē rōne. q̄
prum distinguit̄ a subiecto
rōne. solut̄ pp̄ dissimilitudi
nē. q̄ int̄it̄ōes se dē h̄nt̄ po
tētiā denoiaudi oppositā
nō at̄ res ipse sic denoiant.
q̄e copiole lco. in quoli. q̄. 2.
arti. 2. hanc distōne in sum
li de re tractantem.

Tāge hic qd et cēt aliquo
ex nā rei t qd formalit p
cōtētios. qre notanter in
sco.di.45.p.reporationu
q.z. pōderā ēt hic p rōu q
duplex est distō ex nā rei
simplr.vz. t fin qd. de qb
t earū cōditionibus. q.c.t.
reporationi sco.di.33.su
gularissime.

Pondera ly proprie,
Tange hic plura de' abstra
ctisnibus et scis.

1 vide. *S. in I. confia. di. 6. q.*
2 4. ad hec.
3 *Biliger cōsidera ēlite*

Qualitas est namq; videtur contra arist. et phl. t. cō. 3. sequentibus.

Si qditas sub mó ē eēnti
z i dīnis sunt piures qdī-
tes sub pprījs modis i vi-
sco. igitur piures eēntie.

Tertia

Pars

nis quorū scire vel scia est
scire contēnere et scientes p/
se q. Considerare. n. vltima
te abstraca pōt intelligi vel
in complexe t sic ē nullus
scie cū scia sit effectu demon
strationis sī ē bū possibilis
apud itel., vel complexe t
sic si ē respectu passionum trā
scēdēntium duxat aptinet ad
metaphysicū. q. itelligo ve
riū de fierioribus ad ens lo
quēdo. si vero respectu pro
priarū passionum t omnī
non ēt considerari relatio pre
scindēdo ab habitudine ad
fundamētu. vbi aduertere q
pp illā inherenter actualis
relationis: que forte est for
maliter illa: dīcēdācē
tī respectuū: t non pp sub
iectū inquitā tali: ybi plu
ra addat ingeniosus lecto:.

Quere henricum & alios
antiquos. Quiter vario modo
concedit proponeas in diuinis
vientes aliqui terminis
in ppriis circa diuinias veri-
tates.
A diuisis ad coniuncta ra-
ro valer argum. nisi debite li-
mitet ut inq*ue* art.². peri. de
illis duabus dñtis s.

Tāgat curiosus lector: plura hic t de natura relatioñ
rū t gñib^d atq spēbus cō-
structione ut voluerit. re-
currēdo ad subtilissimum
tractatuz doc. de modis si-
gnificandi.

Tange plura de hac idēitate et ipsius pfectiōe. et an sit pfectioꝝ formalis. et alia plura ut nō sit. Hinc vt de mēte scot. q̄ idēitas ex nā rei nō sit alia ab ista forma li. Sed tu oīa bene ponde ra. Tāge plura hic et variaſ imaginatioꝝ diuersoꝝ vñ in declaratioꝝ huīis diffō nis ut nosti. q̄libet idēitatis ex natura rei recte isert istā. considera bene ponde rādo. et an ista idēitas sit realis relatio considera et alia plura. Instātia posset tāgi hic ex his que h̄istur iſtra art. 3. pte. 2. sed ibi nor ab qualiter non concludit. Elide sc̄o. in. 2. dist. 3. q. 6. in solutioꝝ p̄ncipali ad fines vbi exp̄s̄t h̄is beſ ad propo ſitum.

Quere. s. physi. et meta. in
Uri. et in seo. de distincione padi-
camento, et in p. t. et alibi.
Tage hic q̄libet ista di. t. p̄-
cedes postea ec̄ in diuinis.
tū qz non est distinctio rea-
lis extremoz, tuz qz ois re-
latio ibi v̄f aut cōis; aut hi-
postatica; dicit conseque-
ter bene ponderādo.

deitas est sapia: sed adiectiva si predicanter necitate formalis et denotativa predicanter: et hoc quod sunt adiectiva non ex hoc quod adiectiva sunt significata formaliter modum informati. Et id est nullo veritate nisi quod se habet per modum informati de qua, videlicet dicitur talia sunt non tantum adiectiva notia: sed oia participia et vera. Semper enim in suo modo significativa includit adiacentiam et modum formaliter respectu alicuius talis suppositi: et ideo predicant quae sunt in modum dicendi per se: quod est predicamentum idem est ipsa predicari modo opposito suo proprio modo dicendi vel predicandi. His intellectis per me major ista assumpta: quia secundum est abstractum ultimum: ita quod est abstractum ab omnibus quod est ex ratione eius. et predicatum non potest predicari ex ratione formaliter nisi formaliter et modo hereticus sive quod est hereticus istud predicatum non potest vere dici de illo secundum nisi per modum: quod istud predicatum precise natum est formaliter predicari. Ite non potest stare per aliquod tertium alio a se: sed per se formaliter. Et ite oportet quod sua ratione per se formaliter esse est idem illi predicatori: quod non posset esse nisi illa ratione per se formaliter includatur predictum per me. Et si hanc syllabi expostoris vel aliquod aliud: debet soli per partem data in per populum. videlicet maior vel minor reducantur ad propinquum de omnibus si sint affirmati: vel dicitur nullo: si sint negati. Quarto predicationem est tamen essentialis et ista est tamen in dicens quam ponit Hilarius de trinitate. et est ista in qua denotatur substantialitas et origo: ut filius est de essentia patris: per de essentia. vel substantia notatur substantialitas et per de essentia origo. Si autem quod est in ista sit essentialis filius est de essentia. vel substantia eius est essentia. Ad ipsum videlicet secundum Scottum dicitur. scilicet q. z. p. sicut et non per de aliquod persona est de essentia ab solute sed addendo cum substantia personae aliqua originata: bene dictum quod aliquod persona originata est in substantia illius personae: ita quod hec filius est de substantia divina: non est ita procedenda sic hec filius est de substantia patris quod per modum exprimit substantialitas et origo per genitum constructum cum casuali proprietas per modum autem non notatur aliquod originas. Ad aliam videlicet secundum Augustinum dicat filius est filius essentie patris. 15. de trinitate. 18. Et doctor quodam dicat illam esse proximam vel probabilitatem videlicet quod non: quod quicquid relatum constructum cum aliquo in tali habitudine casuali in qua natum est aliquod terminare illam relationem vel correlatiuum. tunc constructum cum illo per se vel cum correlatiuo. Exemplum per constructum cum relatio in habitudine generationis filii: in habitudine daturi. et minus in habitudine ablativi: et secundum coem sermonem vel quod cum quocumque constructum tale relatum expressum in tali habitudine casuali illud notatur esse correlatiuum humanum relationum. Non enim dicimus iste canis est filius hominis: quod est filius et non homo: ut dicitur canis: ita quod per se homo constructum cum ly canis ex via possessionis vel possessoris: sed via significare quod constructum cum ly canis in ratione relationum vel patris. ita igitur in ista filius est essentie: vel per de essentie accipere vel correlatiuum illius relationum cum quo constructum: et tunc ad Augustinum quod videtur huic dicere procedendo filius est essentia. dico quod dictum intelligi quod sit constructio intrastitutiva vel filius est essentia. id est filius est essentia non autem dictum intelligi quod sit constructio transstitutiva: quod alias est falsa: ut dictum est. Et si dicatur quod ad istam filium est de substantia patris. videtur sequitur ista filius est essentia patris. nego sequela quod non notatur relationem inter filium et essentiam sicut suam correlatiuum. quod non notatur antecedens: sed tamen notatur substantia notatur in essentia cum originatione notata in illo quod constructum cum essentia. Sic ergo per me. quod ad uitatem predicationis essentialis: ut hic capitur regitur quod sit substantialitas et origo. Ulterius notandum est quod possumus inuenire multos gradus in unitate. in per gradum vel unitas aggregatiois quod est minima vel in acerbo lapide. in etiam unitas ordinis: quod aliquod addit supra aggregationem. etiam est unitas per accidens ubi ultra ordinem informatio secundum accidentalis unitatis ab altero eorum quod sunt sic unita. in quarto est per se unitas ex principiis essentialibus ex per se actu et per se potentia. in quinto est per se unitas simplicitatis que est vera identitas. quicquid enim est ibi est realiter idem cui libet et non tantum est unum illius unitate unionis sicut in aliis modis. Ultra autem omnes istas identitates est identitas formalis vel dictum Scottum. scilicet dicitur. q. 4. p. sicut. Istis notatis pono duas conclusiones. quaz prima accipio in passu preallegato quod est diffinition identitatis formalis vata a Scotto. dicitur. scilicet q. 4. p. mi. Voco autem hanc identitatem formalis vel secundum quod est formaliter. et non tantum est unitas sua formaliter et per se primo modo. Uide bene hoc distinctionem et videbis quod in operatione doctoris sicut qui assertus est id est formaliter superior. qui dicit doctor: quod illud quod sic est idem. formaliter: includit illud cui sic est idem. Claram est quod superius non includit assertus est ratione sua formaliter et per se primo modo: sed potius contra. nisi dicas quod ponit actuum per passum ita quod sit sensus: illud de esse idem formaliter alicuius qui includit in sua diffinitione seu ratione sua formaliter et per se primo modo. Secunda ista expostio vel extorquere textum. Non enim videtur verisimile quod iste doctor. qui sicut ita subtilis et qui etiam primus ample locutus est de formalitatibus posuissest suam diffinitionem sic obscurum. Ex quo inferuntur duo correlaria permodum est quod oia predicata quod diffinitione superiora et omnes dicitur essentiales et modi intrinseci non sunt idem formaliter suis constitutis sive assertoribus sed bene contra. Aliqui tamen ampliant identitatem formalem et dicunt quod omnia illa dicuntur esse idem formaliter quibus conuenit tamen una ratio formalis et quod diffinitione sicut sunt oia idem quia eiusdem speciei: sed hoc est in proprie et abusive ut etiam in identitate formaliter. Secunda correlariu est quod nullus secundum est idem formaliter suo accidens nec contra quod secundum accidens includat secundum diffinitione additamente: non tamen in ratione sua formaliter et per se primo modo. Essentie enim predicationem sicut est ipso mixto secundum themistium. quod dictum intelligi formaliter. Secunda vel secunda isti articuli est quod illa distinguunt formaliter quod habet aliam et aliam formaliter quarum neutra altera includit in ratione sua formaliter et per se primo modo: sicut dicitur quod subsecundum et propria passio distinguunt formaliter. Existit conclusione inferuntur duo correlaria. Primum est quod essentia divina a relationibz distinguunt formaliter: quod conceptus absoluti non includit quod diffinitione conceptus relationis nec contra. Secunda correlariu est quod oia attributa in dicens: ut sunt intellectus et voluntas sicut est attributa notiori sapientia bonitas: et iustitia ab essentia divina et a se in unum: et etiam a relationibz formaliter distinguuntur. Sed dices videtur quod in diuinis non sunt plures formalitates quod formalitas de a forma: sed in diuinis non sunt plures forme. ergo

Aduerte qđ hec expō vñ
falsa. qz sic erit falsus quod
eūnia mouet itēlectū scient
est falso; qđ eūntia gñat. t
ideo pñdidera cñz subtilit .
s. adiectua. lecus est de ver
bis subst tutis qđ conside
ra bñi ponderado. pondera
ly qđ scđm z^m modum t .
plura add do. ponderaly
quasi inherens in diuinis
t in creaturis suo modo.
Elide vbi supra scotu in p
dicabilibus. t ea que ibi no
tau ad hec.
Quere. 2. 4. t 5. d. I. scio. t
alios t maxime frat  adaz
pro hm i paralogismis.
Pondera ly tñi e ntialis.
Queresco. n. 3. d. 3. t. q. i.
Hic p . gñat. hec essentia gñat.
Non seguit qz ex identica
pmissa n o seguit formalis
p lusio. Siliqua minore re
ducta ad dicere o  sic. D 
qđ est hec essentia gñat. p 
eius falsitas. qre parisi es
sup primo horum t n o cu
tabis de balbutientibus.

Motadibhic est qd l3 soluat
cōit arg recurredō ad di-
stributionē illā cē terminū
vi oē qd est essentia. n̄ si si-
at arg cē nulla cēntia ge-
nerat. p̄t est essentia ḡ p̄t n̄
gnat. non facile soluit arg
qz l3 essentia diuina non di-
stribuat. tamē cēntia in cōi-
distribuāt. quādistribuēt
est maior & minor vera &
p̄tia bona & p̄clusio falsa.
& ideo ille modus respon-
dēdi est fuga. speculare igit
qd non capit margo.
Hec omnia in scō. vbi ista
norātur.

Considera an coincidat cu
6. infra vide infra ar. 3. et ali
bi et sic instantias fuge.
Facilius sit saluari hanc idem
titate esse relationem realis quam
precedentibus minus quam se
quentes ut p. speculanit. vbi
plura considera.

plura considera.
Eide sc̄o. i. q. quicq. ar. i. p.
te. 2. rōne. 2. vbi v̄f velle: qđ
constitutum sit idē confiu-
to formaliter vi p̄d de iel-
lectualitate respectu esse-
re sed d̄cconsequēter.
Eide. f. r̄ boneti vbi. 3.
Eide sc̄o. i. reportatione
di. 3. q. 2. vbi exp̄hibet hoc

qd tenet ille doc. Misi. n. vi

dilez illu loci huqua tui
sem securus in hac difficultate.
Et si argueret ex natura
idemtatis cum sit relatio pri
mi moti et per annis mutua.

met. c. 20. qua re sequitur
quod si homo est idem ani-
mal qd ei econtra et ultra.
Dñe nre sequis ad alium
absolute sequit ad ipsenam
eodē viris additio. qd non
distrahit nec diminuit. seq-
tur ergo. homo est idē for-
maliter animal. qd et contra.
Respōsionē quere supra.

Articulus

Quere. 4. phy. et scis. e.s.
idē. 2. de aia t.c. 47.
Vide. 2. i. 3. dist. p. t alibi
plerūq; idem.
q̄e p. di. 2. t alibi plerūq;.

Tāge h̄ plura caute incedēdo. vide. f. i pmo p̄ta. di. 32. t̄ Quāz in p̄o dī. i. q. 4. soluēto morina scoti. vt de sco. ipmo dī. i. q. 3. 5. 6. arg. i. t̄ Tāge instāuā 5 illāz prouitātē de q̄ df in l̄fa ḡ pf est bus brus q̄ ḡn̄t c̄iāḡ. Ep̄a ḡmādē actiuā st̄ p̄. pf. Ep̄a dī. 2. n̄r b̄i p̄dōrādo. vide sco. L. di. 2. q. I. t̄. 14. q. quolibet. t̄ alibi sepe. t̄ ea q̄ bi notauā ad hec. recurread h̄c deſivel ad ordinē p̄dēcaroꝝ iter se t̄ ad subie- cū p̄lippōtoſi ſi ſubiecto. Vide Sco. L. di. 2. q. 4. t̄ vbi. t̄ ea q̄ ibi n̄dō co- piolē ad hoc t̄ precipue de identitate relata ſi funda- mēti t̄ alioꝝ. t̄ addē plura p̄ t̄ contra. Vide Sco. in quolibetō. q. 2. ad finem. Quere. 8. physico. t̄. 2. ce. t̄ mun. t̄. 9. arg. II. meta. t̄ 2. de ge. t̄ alibi sepe. L. m. I. t̄. 2. de anima. t̄. c. 4. 25. 47. Zidde q̄p insurgūt ex natu- ra rei vt ſc̄s.

Tāge instātiā de notionali
bus vīscis. Sed dic pūr.
Ut ē in platone distinguit
a socrate t econtra; sed co-
sidera caste, t si distinguitur
realiter, vtrū ēt distinguatur
essentialiter speculare.

Monificat hāc distōne in
abstrac̄o qđ de alijs n̄ fec̄.
Tāge istā. er. 45. dī. 4. q. 5.
Tāge hic plura de subo t
paliūone ut noſtūn via ſco
ni. qđ ſup. q. ſco. in porphy
riuſ ea que notaui.

q.5.
Hic ut esse marima dubia
tatio de gradibus formarum
Quer id est si formis rea
liter si ab illis realiter sepa
rantur, et eo magis quod forma
persistens non corrupit in
aduentu sequentis, ut sensus
dicitur, ut dicitur per gradibus
charuantur.

Verū est de diffōne sec⁹ de
accidēte. quere ibidē.
Considera bñ h de diffōne
tou⁹ a pub⁹ an. s. si mutua
an terminatina vel subiec̄ti
ua vt infra magis notabo.
Pondera ly actualiter exi

flentia.
Tage plura hic de distõne
pſonariū terſt ab eentia
z pprelatibus vt noſti.
Eter. cō. 17.
Quere loo. z. di. 1. pte. 3. q.
i. ſoluēdo. i. pincipale copio
z alios vt noſti. Ma va
rio mō exponit illa. pp ōa
diuersis quare examina oia
bene z qno ſit de toto z p
nibus dī. cōſequēter.

Tāge h̄ plurā ſ̄ thomiflas
negātes hāc p̄oritatē ⁊ p̄ce
dētes ordinē originis igno
rantes p̄p̄ia vocē. q̄re. f. ⁊
alios ſcoutiflas vt notauī.

Nōdēra dīfīz̄ itēr ordinē
origīz̄ z̄ originationū t̄ in
ter origine simplicē t̄ b̄z̄ dī.
Eclē ex fīz̄lā auctē Ang. i
li. de triplici habitaculo cō
tra h̄mōi obtinente.

Tāge plura hic. vide sco. 2.
di. 1. pte. 2. q. 1. solvendo. l.
p̄ncipale 2. 8. di. eiusdes t̄
alibi. vide. 3. di. p. q. 5. t̄ 36.
di. 1. vi. 5. nōm̄ ad hoc t̄ tā
ge istā. ad hoīz̄ h̄z̄ supius
dixit q̄ ḡditas sub modo
vocat̄ esentia. **E**t dic p̄t̄er
pōderādo an ēt̄ em̄ ratum
extēdat se ad rem cēnīe cō
sidera plura addēdo ex di
ctis supia articulo. vt sco.
Considera an idēstas ista
realis sit relo realis vel rō
nis. vide sco. optimē. 5. mer
q. 2. de refone. vide phz. 4.
mer. tex. cō. 3. vbi describit
idētātē vel eadē realiter.
Hic scq̄ q̄ respect̄ rōnis
habet ēē subiūn̄ alios.
Quē e magistrū t̄ scouſū t̄
altos ibidem.
q. 2. 2. 5.

Adverte nungd solle xiste
tia regraf diuersa, vel sub-
sistencia ad realē distincō
ne p̄yrelatiōes diuias que
sunt in iubis plenis reali-
ter distictis, q̄. Hob̄ docto-
ris faciunt difficultatez fed
monuisse s̄i est, considera
chartias reuelando.

Aidef ergo q̄ eiusdē sim-
pliciter ad sc̄ipm̄ nō sit idē
utras realis, cōsidera bene,
sūt pōt dcl̄ q̄ nō distingui-
tur pp̄z refozmas nec ex nā
rei entia i ē obiectuo. vel
si sic realiter suo mō, que-
oia bene ponderabis.

Sed a concilio.
Tage ista, d^r subiecto z pas-
sione que d^r plerius in do-
ctrina scot. cari effectu a
subiecto z quere ea que no-
tau super q.sco. in porphy-
rium z alibi.

Aug 7

facilius est destruere r̄c.
¶ H̄c h̄cūr qualiter est alia
existētia subi t̄ alia accidē-
tis. sed qd̄ d̄mē existētia
distinc̄a diceſ: qd̄ ē t̄ dif-
ficiulus de totius existētia
responde intelligens. t̄ me-
ditare. nunqđ d̄ famolum
sit capax veritatis.

Ex i dñis de gnōne et sp̄
ratōe i p̄fē s̄ p̄dēra istā. et
in creaturis silt exēplifica-

Secundus

8

Aduerte q̄d illō formalis
iter formalitatis: eēntialis
inter eēntias realis iter res
et sic de alijs appropriate po-
ni debet.

Nota quiter accēs separatus
si sine subiecto et nūngād in
eucharistia. Et huius sit qua
litatis ultimā subiectus.
Sic seco. I. dī. 2. et alibi ad
propositum aduerte m̄ ne de
cipiariis circa idētatem ta
lis depēdētū p̄g relationes
coparatas ad suos termi
nos. et ad sua fundamēta. s̄
qd dices de depēdētū scie
ab obiecto. Speculare dilig
enter. q̄r non facile cognō
scas an sit eadē sibi formali
ter vel realiter. vel tā forma
liter q̄ realuer distincta q̄
scis pōce ēm̄ obiecto mo
tū. et finitū. vi p̄z d̄ scia
di lapide viō sco. s̄. q. q.
Instatia de distōne ex na
tura rei. sed considera.
Unaquaq̄ distinctio talis
est qualia sunt extrema sue
positiua siue negativa.

Hic hētū q̄ q̄cūs sic idē
tifican̄ cōposita sūt ex re-
bus vel realitatib⁹ quārū
altera est potentialis, et alte-
ra actualis, neq̄ sufficit qd
ditas t modis intrinsecus
sicut ēt in deo t p̄dicā-
tus neq̄ ēt realitas t reali-
tas sicut ēt itib⁹ p̄sonis rea-
liter constitutis de qbus ar-
chana speculare si poteris.
Pōdera ista, de p̄sonis ex
descriptiōe h̄az vt. s. nōdū.
Notā ly cōplete signanter.

Pódera istáia; de mouē
le z moro z duc aufer.

Quāus iste dicat illos modos ecclēsiālē adūctre q̄ vñ oīno falsoī, vt p̄ 5 de forte t̄ de albedie ipsius q̄z possint idē dici scđō mō subiectiū nunq̄ in dici p̄serunt idē subiectiū p̄mo vt p̄ 5 q̄ sunt diuīs p̄tiorē

Aduerte q[uod] ad h[ac] id est ita-
te regis[ti] p[re]dicatu[m] vniuocē
dictū t[em]p[or]e nō solū vniuocū vt
p[er] ex verbiS doctoris.

Tage instā. ad hoīem hic et
dic pñter pôderado ly se to
nis hic.

Contra hāc p̄bationē si dū

bitabis qz dñe sunt p se di
uerse g p se entia, nā passio
in scđo pdicata regnus sub
iectu in pmo pdicari ut sor
tes est p se risibilis in scđo
g est hō in pmo tex. cō. 9.

hmo post. laborabit r̄nides
i via peripatetica, p soluto
ne ipsius assignanda.
Adiuerte q̄liter iste doctor
opinat iuestigari distōnes
rōnis p actū rectū q̄r videſ
q̄ illud qd̄ est supra dicum
de distōne rōnis articulo p
mo variati.

Quantū ad 5^m arti^m qui est idētitate & distōne eēntiali noto aliquā
vn² est fīm qd & ē qī posterius dpedet sic a pōri qz lz nō possit ēē sine illo q
po^m nālē pōt iñp po^m dīnā sīc ē de accīte respēci sībē faltem de aliquo: & de
sba respēci cāp scđaz extrinsecaz. Alii² ē ordo eēntial simplē & ēiter illa q sīc
se bñt q iplicat contradictionem ēt p quacūq po^m posterius esse sine priori & accīp
ibi ordinē eēntiale p dpedētia eēntiali. & sic dico qz qīcūq aliquid bz ordinē eēntiale isto
z^m ad aliud i rōne depēdētis ad idēpēdēs tali dpedētia: idētificat reali cū sua dpedē
tia: sīc dicim^v dīcreatura & sua depēdētia quā bz ad veū & de toto respēctu suaz priu. C^z
nōn^m q idētitas eēntialis capiē duplēr: vno^p illa idētitate q aliquid idētificat vni eēn singu
lari & sic iter idētitate eēntiale & realē nō ē dīria pter qz i dīnā: qz lz tres psonē dīne fūt
eedē reali vni eēntie singu^m: & p qīs dīr eē idē eēntialr: nō tñ dīr eē idē reali. In crea
turis vñ nō ē istatia: qīn oia eadē eēntialr sūt eadē reali. C^z^o capiē idētitas eēntialis p
illa idētitate q aliquid dīr eē dī eēn^a alie^b siue occurrūt irrisce ad eēntia alie^b. C^z Iltis nōtis
pongo duas oclōnes. C^z Pria qz oia illa dīr eē idē eēntialr q idētificat reali vni eēn singu
gu^m capiēdo p mō idētitate eēntiale vñ qz sūt dī eēn^a irriseca: alie^b capiēdo idētitate eēntia
le z^m mō. C^z Ex qz ifero qz qīcūq idētificat cuiuscūq singlari mudi siue idūnūdu siue suppo
sito illa sūt idē eēntialr. C^z oclō qz illa dissiguit eēntialr q bñt diūlas nās siue eēntias
reali distictas vñ qz nō occurrūt ad rōne irriseca & eēntiale alie^b bz duo. mēbra posita i pdicā
diuīstōe d idētitate eēntiali ad qz sōritor possit dari vna alia diuīstōe de distōne eēntiali.
C^z Intellige tñ qz ad distōnē: vñ idētitate eēn^a le. & sīt ad qz qīcūq idētitate vñ oclōnē qz sīc
clō ope itell's requrūt extrea eē positiva & extīta: qz accīs nō pōt bē nobili^c eē & veri^d qz
sūu sbz vñ sūda^e. Etsi qz aegz cū ego nō sīz reali idē cū atīxpō vt claz ē. Nūqđ bñ seqz qz sū
reali distict^f ab eo. Dico qz nō. sīz bñ seqz qz sū sībi nō idē. & sic d' alii: z b^g ar. min^h pnciⁱ

Clancū ad 6° arti^m q̄ de idētate s̄btine et ei^d distōne est duplex
mod^d dī. **C** Prim^o q̄ illa dīr eē idē se totis s̄btine q̄ qd̄
ditatiue oueniuūt i aliq̄ rea^c pōli et ūibili p realitatē dīrie. Et q̄ opp^m illa dīr
st̄iguūt se totis subiectiue q̄ i nulla tali rea^c qddi^v oueniuūt. **E**t ex isto^d vōb̄
eliciunt tria corre^a. **P**rimū q̄ qcūq̄ icludūt idē gen^d qd̄ditiue sunt idez
se totis subiectiue. **C** z^m corre^m q̄ oia pñta a se inuicem. deus etiam et creatura: se totis
s̄btine distinguūt. **C** z^m corre^m. q̄ psone dine se totis s̄btine distinguūt. et sic fz istū modū
dicēdi idētitas s̄btine ē iferi^d ad idētatiue obtinuā. et distō obtinuā ē iferi^d ad distōnē s̄btinā.
qcūq̄. n. sūt idē se totis s̄btine sūt idē se totis obtinuā et nō ecōiso: et qcūq̄ distinguūt se totis
obtinuā distinguūt se totis s̄btine et nō ecōiso fz istū modū dī: q̄e zc. **C** Ali^d mod^d dī ē
q̄ illa dīr idē subiectiue q̄z realitatiue pñt fil^e eē i eadē re vlpidētatiue realē: vlp modū i
formatiue vls̄oabilis. **E**t popp^m illa distinguūt se totis s̄btine q̄z rea^cs nō pñt fil^e eē i eodē
nuo alio pdictoz modoz. s. vlp modū iforātis vlp modū iforabilis: vlpidētatiue realē.
C Ex b̄ iferūt aliq̄ corre^a. **C** Primū q̄ oia q̄ sūt i dirjs sūt idē s̄btine. **C** z^m q̄ oia i vno
iduiuduo sūne sūnt supiora sūne acciūtia abso^d sūne respectiua sūnt idē s̄btine. **C** z^m core^m q̄
duo iduiudua eiusdē: spēi marie d̄ pñto s̄be et alteri^d spēi pplete einsdē pñti distinguūt se
totis s̄btine. **C** 4^m corre^m. q̄ duo ūria et duo reliua opposita marie d̄ z^o relizoz: fil^e dīrie
eētialit diuidētes gen^d distinguūt se totis s̄btine fz istū modū dicēdi. **C** Ei si qras q̄s isto
ru mōrū ē pbabilior. Dico q̄ vterq̄ ē pbabilis. nec ē dīraiter eos nisi i mō vtedi vocabu
lo. et ideo qui voluerit tenere alterū illoz: dicat vñter. et hoc de 6° arti. minus pñcipali.

Antū ad. 7. s. de idētitate obtiua et ei⁹ distōne: vico breui⁹ q̄ illa sūt idē obtiue d̄ q̄b̄ pōt pdicati⁹ qddi-
tatine siue illib̄ sit limitatū: siue trāscēdēs: siue vicit realitatē potētialē: si
ue nō. Et illa distinguūt se totis obtiue d̄ q̄b̄ nō pōt pdicati⁹ tale pdicati⁹
qdditatine. **E**t h̄ iserūt aliq̄ corre⁹. Prīmūḡ de⁹ et creatura sūt idē se
totis obtiue et ēt d̄cē p̄nta. **C**z⁹ ḡ passiōes entis a se iūice et ab ente disti-
guūt: s̄z totis obtiue. **C**z⁹ corre⁹. q̄ d̄rie vltie: et breui⁹ oia illa q̄ sunt p̄ diuersa distinguūt
se totis obtiue. **P**ro q̄ nōn⁹ ḡ alib̄ e dicē aliq̄ eē diuersa et d̄ria. nā d̄ria sūt alcui idē
entia: b̄ e dcī. i aliq̄ qdditatine aueniūt: et i aliq̄ qdditatine differūt. diuersa sūt q̄ i nullo
qdditatine aueniūt: iux q̄b̄ dīc̄ Sco. q̄ ois d̄ria differēti⁹ reducit ad aliq̄ p̄ diuersa aliq̄n
nō eēt stat⁹ in differēti⁹. B̄ notato pbat sic ppo⁹ rōe Sco. ḡia exēpli accipiāt duo d̄ria
et fint sor. et pla. tūc sic sor. et pla. in aliq̄ aueniūt et p̄ aliq̄d differūt. vt pz ex supposito acci-
piāt ḡ illa p̄q̄ differūt et fint. a. et b. vel ḡ. a. et b. sūt diuersa v̄d̄ria: s̄t diuersa: b̄eo ppo⁹
s. q̄ ista distinguūt se totis obtiue: s̄t sūt d̄ria q̄rā sic p̄us. et ḡ erit pcessus i s̄finitū q̄b̄ est in
cōtrafactū et rebūt ad aliq̄d se totis obtiue distinguūt. et h̄ de 7° arti. min⁹ p̄cipitali.

Quantū ad vlti^m art. pncipalē p cōplemēto hui^q q̄onis q̄ est illa
tius et investigatiū idētitatiū et distōnū. p diuidēdo i
ouas ptes pnci^{es}: sic pcedā in p̄ pte dabit mod^venādi distōnes et iden
tates. in z^a pte dabit modus iferēdi vnā distōnem et idētitatem ex alia.
TQuātū ad pīmā pīc p̄ icipiaz a distōne rōnis. et p ampliori declaratiōne
nōn^m q̄ distinctio rationis inuestigatur propter diuersas relōnes rōnis attributas per
actū rectū v̄l collatiū itells eidē obto v̄l diuersis b̄ mō. qr v̄l res realis ɔpat ad rē realē
v̄l realitas ad realitātē: et b̄ v̄l ad seipiaz v̄lad alia i vno et eodē obto foſali vt q̄i itells cō
parat colorē et disagregatiū in albedie: v̄l res rōnis ad rē realē: vt q̄i itells ɔparat genus

Aduerte q̄d iūisio essentia
lis ordinis daf in entibus
nō soluz in esse[n]do sed ēt in
cāndo ⁊ hoc est verū apud
theologos q̄uis peripate
ticos latuerit.

Posset dñi dñi vt. 5. de or-
dine nature dictum est.
Ordo ecclésialis est in plus
Ch. depéndit talis vt pro in
ordine principi & sperurus vnt
uersi. podéra & qu aliter est
loquendū de his qu preueniū
& distinguū: t aliter dicitur habere
in quibus sic vel sic.
Lange aliud plura hic.

Lösidera de toto et partib^e
instantia ut infra notabo.

Ergo mā t forma sunt id
ēministr. vīd alios ad opp.
Nota q̄ ad distōne ēminia
lē regrit alias q̄ditanū
ēminia vel subsistētiax: id
distinguit a reali t formalī.
Vide. 2. di. 1. in Sco. q. 4.
t alibi. t in. f. vi nosti.

i prima via

Hoc modo pōt saluari q
mā t forma sūt pmo dñe
sa t sic de multis alijs.

videſ q̄ potiſ diuersa q̄ diſtincta talia deberēt dic̄i: ſi tu ſalutabiles vbiq̄e antorez vbi apparetiasinunt.
Secunda via.
Iſto mō deſcribunſ cōiter ab antorib⁹: vi. j. nōbo deſcriptioñes. ſi vero pmi mo dum tenere volueris aliter deſcribere noſea.

Sc̄s modis cōio: s̄ p̄b̄
subtilior v̄er̄ḡ s̄stabilit̄
et n̄c v̄n̄ n̄c alijs n̄cūs
ad dubia evadēda, sidera
Hic p̄t imaginari q̄ n̄ re
grif necō quenientia qd̄
tanua vnuoce p̄dicabiles;
sed vel illa vel realis vel de
noīatua vel cōceptus vnu
vocis et tūc c̄essant instan
tie de potēijs aie et prio
ueris s̄ vbiq̄ v̄z p̄nia in
idētitatibus et distinc̄tib⁹
s̄t uia masticabiles bene.
Aldute hic s̄ larrat̄es q̄ p̄
diferentiaē fundamētoū et
terminoꝝ diversificāt̄ rela
tio[n]es et ita idētitates et disti
nctio[n]es. Iziḡ possent oēs p̄ter
opus intellectus reduci ad
vnā vel duas subiectivae nō
tū terminatiue et fundamē
talr. Ex^m de socrate cōpara
to diūsimode; et sic de alijs.
Benoīatio iḡ et variatio
haz distonū fū in ordie ad
extreā. quare tene cū illo et
alijs antīq̄ in h̄oꝝ et varie
tate haz idētitat̄ et distonū
et solue istatua modernoru
hic bene examinādo et me
mor esto paupis hyberni.
Quere alios formalistas
hic et nos.

Articulus Primus

Loſidera hic plura . quere
Sco.8. distin. p.oxo. t.45.
dist. p. parisien.

Potius clarius dici negando
q̄ q̄cūq̄ distinguunt̄ for-
maliter distinguant̄ q̄ sub-
stantiā vī p̄z in accētib⁹s. ⁊
in substātijs illa maior est
vera ⁊ minor falsa vīliter lo-
quendo vī p̄z de hoie ⁊ risu-
bili.

*läge instatiam t maxime
non tenendo distinctioneꝝ
realem p̄dicamentoꝝ.*

Quia distinctio nō tollit q̄s,
cūq̄ vnitatē desperata; sed
oppositam.

Löſidera an ſit vliter verū
z tange hic instātias.

Lösidera euasiōeꝝ alio mō
vt supra notaui plura ad-
dendo.

Accipit idem tam subiecti
nā fīm secundum modū.
Hic segnur apte ḡ diuersi-

tas obiectua h̄eat vniuo
cū p̄dicatum, non tñ vniuo
ce dictum.

Sumēdo rem de qua ē ser
mo arg^m supponit falsūz t
modo clarius pōt rñderi. h
sires cōuer sumat tonū est
concedēti t nihil ad. b.
.c. ppiae sumpta. aliter nō.
Queresco. 13. di. 4. p hoc
Aduertere q̄litter iste coēredit
p̄mā ppōnē q̄ videt falsa.
t possit clarius rñderi alit
er p̄ discurrenu.

Tange instatia ex dictis sua
prae art. 6. 7. principalis ubi
dixit quod est accepturus for-
malitate sedo modo ibi as-
signata in his locutionibus
dic ppter bni ponderado.
Lolidera quiter hoc sit ve-
rum q d istio ronis fundi-
si potenciale et non in distin-
ctione ex natura rei, qz mi-
nus vñ vt pz.

Bodi identitatiū et disticti
onū. 7. sūt famosi quois iste
doctor brevib⁹ enumerat et
eōw⁹ fundamēta et p̄clusio
nes resumunt ex determinatis
apud auc. formalitatū in to
to suo tractatu p̄cedenti.

Aduerte qliter est hoc cōe
dīm̄ vez qđ supius ē mul
tis placabilez in plura p̄ter
ūtlectuz z fin quā vnitatē
dicaē multiplicari d̄ quo
videsco. 3. dis. 2. q. 7.

litas nō pōt eē sine foſalitate paſſiōis. diſſiſtūdo aut̄ ppter quā claudicat ē: qz res ſbiti
trāſit i idētitatē reāle cū re paſſiōis. et eō foſ^{ta}s aut̄ ſbiti nō trāſit i idētitatē foſalē cū foſ^{te}
paſſiōis nec eō qre r̄c. Ad 4^m. cū dī ꝑ foſalitas ſbe ē vā res. Dico ꝑ ois talis ē vā res
ſi ſit ſba in recto. vñeo mō quo talis foſ^{re} est ſba vñ aliqd ei^z: ē res. mō nō ois foſalitas
ſbe est ſba in recto. ſed aliq in recto & aliq in obliquo: qre pprie nō dī vici illa q̄ est in
obliq. ppe ſubſtatia ſz ſubſtatiae: z iō nō oꝝ ꝑ illa q̄ ſut diſticta ꝑ forma^{te}s ſemp diſtiguant
ſic res & res ſz ſic rei & rei. Ad 5^m cū dī ꝑ qcuꝝ hñt diuersas diſſiſtūes diſtiguunt realit.
verū est si hēant diuersas diſſiſtūes qđditatiuaſ ſtitutas ex gñe & dñia: nō oꝝ aut̄ si hēant
ſolū diuersas rōnes formales ab itellu ex nā rei formalitē coceptibiles. Ad 6^m cū dī ꝑ
tūc ab vno & eodē r̄c. Dico ꝑ ab vno & eodē nō pōt ſum̄ vñitas rerū & pluralitas reꝝ re
ſpectu eiusdē. dico tñ ꝑ ab vno & eodē pōt ſum̄ vñitas rei & pluralitas formalitatū: q̄ nō
oppoñunt in eodē nec repugnat. Ad 7^m cū dī accepio foſ^{re}s ſbiti & ppe paſſiōis r̄c. ad
mitto totū. Et cū poſt dī vel his foſalitatib^s ſbiti & paſſiōis ē aliqd cōe vñ nihil. dico ꝑ ni

bil est cōe vniuersū vniuocē dēm: hīt tñ vñā cōez realitatē s̄biuā i q̄ realr ueniūt z diffe
rungz nō qđditatīne. Et cū vltra dī q̄cūq̄ distiguūt se totis obtine distinguūt se totis
subiue z realr. Dico q̄ arg^m ē bonū ñ illos q̄ dñt q̄ distōse totis obtine isert distōnē
se totis s̄biue z oēs alias: s̄z ego nō dico sic. iō dico q̄ aliq̄ se totis eē diuersa pōt eē duplīt
vno mō i realitate obiectiuā: z sic ille for^{ta}s̄ s̄bti z p̄pe passiōis sūt p̄diūse: nec postea seq̄
q̄ distiguāt realr. Alio mō i realitate s̄biuā: z sic realitas z for^{ta}s̄ s̄bti z passiōis nō sūt p̄
diuerse: q̄ ueniūt i realitate z eēntia s̄bti z passiōis z in ea idēntificat realr. Ad alia p̄

bationē cū dīqrēdo de illo in quo cūueniūt: vel est ens reale vel rōnis. Dico q̄ i nullo cō
cūueniūt qđditatīne: iō illō nō est ens reale nec ens rōnis. Dico tñ q̄ i aliq̄ cūueniūt denoia

tine & illud ens vñ res trascendeter. dico et q̄ueniūt i realitate fuita: sic dcm e. Ad 8^m cū dī: q̄cūq̄ distinguit̄ q̄d ditatue r̄c. nego: ad pbōnē: q̄ q̄d itas & res idē sunt: vñz ē s̄ i adeq̄te: q̄r cū vnitate rei pōt stare pluralitas formalitatū. Ad 9^m cū dī ab herueo nulla passio r̄c. trāseat p nūc. postea cū dī i minori: s̄ disto ē passio entis: cedat tot ille pcessus vñq̄ ad minorē p sili & cū dī: oē ens ē reale vñ rōnis: vt p 3°. me. dico ḡ oē ens est reale. i. secluso ope itells vel rōnis. i. popus itells postea cū isert. ḡois disto ē realis vñ

rōnis. dico q̄ ois distō ē realis. i. secluso ope itell̄s: q̄ a nobis vocat distō ex nā rei: vel rōnis. i. p̄ opus itell̄s: m̄ iter illas distōnes mediat distō ex nā rei & formalis. Ad 10° cuī dr: q̄cūq; distinguit nūero rē. ccedo illā maiore & nego minore. s. q̄ q̄cūq; distinguit formalit distinguit nūero. Et ad phōnē: q̄ q̄cūq; distinguit formals distinguit q̄ditatine: trāseat. sed q̄cūq; distinguit q̄ditatine distinguit specificē: nego illā. & t̄ adhuc cōce-
dāt. q̄cūq; distinguit nūero: q̄ sim eos actio & passio di-

deret nō seq̄ret vltra. distinguit specifice ḡ distinguūt nuero: q̄r h̄m eos actio t̄ pallio di-
stinguūt spē: t̄ in sunt vn̄ mot̄ nūero. vt ipsi dicūt. q̄re r̄c. **C**ad i i cū arguebat Frā. de
marchia illa q̄ h̄nt realiter t̄ eentialit̄ diuersas formas r̄c. Icedo accipiēdo formaz p̄ r̄ z̄
mō: nō aut̄ accipiēdo formā. s̄ mō. Et ad minorē cū dicit: q̄cūq̄ distinguunt formalit̄ di-
stinguūt n̄ formas; verū ē p formas. i. q̄dditates. t̄ accipiēdo formā s̄ mō: nō aut̄ acci-

Unguit p̄ formas. verū p̄ formas...i. quālitates. t̄ p̄ sp̄cio formā y m̄. nō autē accidēt p̄ sp̄cio formā p̄ forma accītali vel s̄bali: ideo totus p̄cessus sequēs nō v̄z q̄ p̄cedit ex fal- so ītēlectu. **A**d. i z^m cū dicebat: n̄si illa q̄ s̄oīaliter distinguit r̄t. cedo respectu illoꝝ a q̄b̄ facit differre vel distingui realiter. t̄ dico b̄eniter q̄ eo mō quo formalitas est p̄n^m distinguit eo mō facit differre: si realis realiter: si s̄oīaliter formaliter. **A**d confirmationē p̄t dici q̄ nō est sitē: q̄r in dīa rōnis est aliqd actuale: puta ipsa relatio rōnis: t̄ aliqd poten- tiale puta ipsum s̄bm vel fundamētū. Nō autē oꝝ q̄ ita fit in omni distōne ex nā rei. **E**xpliciunt formalitates moderniores de mente doctoris subtilis Joānis Scoti.

Excellētissimi theologi magistri Stephani Burlifer Epithomata in formalitatis iuxta doctrinam Scotti. Incipiat feliciter.

Um multi pro introductiōe doctrie Scotice varia de distō
nib⁹ & formalitatib⁹ eiusdē doctoris subt. icōso-
natū suis dictis scripserint: in qb⁹ scholastici falso erudit⁹ a veritate non
modice sunt alienati: placuit p̄ cōi studere volētū vtilitate mētem do-
ctoris eiusdē de ea re in h̄ opusculo ostendere. Et p̄ q̄rūdā modus dicendi
poneat. z° illius modi dōdi falsitates redarguent: & postremo veritas: suc-
cincte apieat. ¶ Quātū ad p̄mū aduertēdū est q̄ ab aliq̄b⁹ formalizatib⁹ doctorē subt. vt
asserūt sequētib⁹ ponuntur septē modi distōnū. q̄rū p̄mus ē distō rōnis. z° distō ex nā rei.
z° est distō formalis. 4° distō realis. 5° distō eentialis. 6° distō se totis subtiue. 7° est distō
se totis obiective: qb⁹ ecōuerso cornūdēt septē modi idētitatū: q̄rū. primus est identitas
rōnis. z° est idētitas ex nā rei: 3° idētitas formalis. 4° idētitas realis. 5° idētitas eentialis.
6° idētitas se totis subiective. 7° est idētitas se totis obiective. H̄i aut̄ modi idētitatū
p̄nt cognosci per modos oppositos distōnū. ¶ Quoy p̄mus est distō rōnis: q̄ distō fm
eos est illa q̄ bz fieri q̄ actū itell̄s cōpatiuū seu collatiūnū vt sortes ē sortes: sor. positi⁹ a pte
p̄dicati distiguit a sor. posito a pte subiecti sola rōe & nō ex pte rei sive ex nā rei. ¶ Distō
aut̄ ex nā rei fm eos: illa q̄ ē iter aliq̄ extrema de qb⁹ p̄dicata ūdictoria p̄nt vificari p̄ter
op̄ itell̄s vt se br̄it totū & ptes. supi⁹ & iferi⁹: abstractū & ccretū. Totū enī bz ē ūstitutū: p̄
tes at nō ūstitutū. ūstitutū at & nō ūstitutū ūdictūt: silt supi⁹ ē p̄ter op̄ itell̄s multiplicabili-
le in pla: iferi⁹ at nō multiplicabile: multiplicabile vo & nō multiplicabile sunt ūdictoria.
¶ Distō at fozialis ē illa q̄ ē iter aliq̄ duo q̄z vñū nō ūcludit alibi i p̄mō dōdi p̄se vt iter ūbm
& ūbā p̄priā passionē. ¶ Distō vo realis ē illa q̄ ē iter aliq̄ duo q̄ sūt res & res. Illa vo sunt

Llat⁹ pōt r̄sideri ad arg⁹
cōcedēdō qē iserf p cōmu-
tatā pportionē. t̄ e vep. q̄
sicur res subiecti ē eadē cū
re passiōnē. ita formalitas
subiecti ē eadē cū formali-
tate passiōnis vnsiformiter. s.
realiter. q̄ si iserf sunt idē
realiter & formaliter ē falla-
pūtis vt paruit. si vero in cō-
mūrata pportionē iserf. qđ
sicutres subiecti ē eadē reali-
ter cū re passiōnis ita forma-
litatis subiecti eadē formalitati-
bus subiecti eadē passiōnis.
nō seq̄ neq̄ pbare poter.
aliquis thomista i baroco.
Adverte qualiter fr̄ accipi
formalitas passiōnis alia ab
ipsa fožalitate subiecti qui
passio sit respect⁹ eius de
pēdētia ad terminū ē sua q̄
ditas & forūs ē dubiū in
terminis de relativis. q̄ dī-
ligenter speculare.

Hic p[ro]p[ter]t[em] leuitas aduersariorū credētiū expugnare scoticā veritatem, et in equocis laborat peccates in arguendo velut p[ro]menides et melius us q[uod] falsa sumunt et intentū non concludunt.

Instatia singularis est illa
de actuõe et passione p/
gada illa propositio apud
thomistas. amo f3 hoc q/
stinguunt genere non distin-
guunt spe et numero. et ideo
tutor est scotica veritas in
via pñi.

vii phl.
Elde.5. pre.3.arti.2. pnci.
Considera alter.
Hoc facit p illa imaginatio
ne quā.5. notauit de p se di
stōne t p accēs idētate ali
quor. s. in 3. v el rōne ifin
tatis extremo. considera
bene totū t dic dñs.

Aduerterit qd̄ oēs fore opti-
nāk cē distinctionē rōnis
i hac, p̄pōne dicēdo forē
ē forē vt inq̄t Auctor for
malitiatū sed ego nō video
vez cē fm̄ principia scoti, qz
ibi nō ē intentio sedā subiect
eu t̄ pdicat, qz̄n pdicatio
ne p̄mī modi cēneant intē
tēscē, neq̄ly forē
ē subiectū, neḡs post copu
lā ly forēs ē p̄sum, sicut enā
dicēdo hō est aial, p̄z er do
ctore subtili, q.s., v̄lum, tu
x̄o solue si pores, t̄ sustine
auctorē t̄ mauriciū t̄ trom
betaz viros excell, q̄ fo:san
non aduerterit, qd̄ si est ibi
distinctionē rōnis cēsū falso
erit qd̄ dicit scotus, q.s., v̄l.
uz t̄.16, qd̄ i hac, p̄pōne hō
est aial, hō non ē sp̄s neq̄
aial est genus in q̄ scotus,
q̄ rem ouēt intētēcē a fin
damētis q̄i vintū cū hōc
verbo est, v̄b! p̄z qd̄ magis
v̄f aial ab hoīerōne distin
gui q̄ forēs a forē, t̄ ideo
speculare nō later

Secundus

10

**Totū hoc ē fundamēntrū
nosum q̄r modi iſiſeci ab
ipsa q̄ditatē non distingui
tur fo: maliter neg: ſugue
t iſerius vt diximus.**

pte.z.q.1.ides.8. dis.1.q.3.2
alibi sepe. quere i antepnire
q.8.2 ea queibi notaui.

q.4. q̄re idē. 8. di. I. vbi. 6.
Hic aduertit q̄ si dñiam in
dindualē sumeret et nā. ve
rū ec̄t q̄ distinguere formā
liter et ex nā rei. q̄r actu dist
ctio distincte p̄st concipi. s.
nihil ad propositum sufficiat
q̄r sor. et eius dñia idinduc
lis ex nā rei distinguant.

e s' rō pncipalis tangit b
nā difficultatē ex dictis sc
2. dī. p. S' p' dī. q' o'f' m
dictis ipsi' 2. q. q' lib. ad. fi
7. dī. p. in sili. t. L' regia. di
26. 2. q. 2. dī. 33. c'usidez. q. 2.
sup. 7. m. e. 1. q. plura bene
pōderādo. s. resolute t h
p' dici q' p'cire in dissō
formal' intelligi' dissō t n
rei. t ideo no' v'nt' inellic
rit alia l3 vna nō sit forma
liter alia. S'litier poset dī
ci q' p'vretas de q' log' it
doc. m' ex n' rei distingu' ab
ab eēn' q' nō ē formalitas
p'rie loquēdo l3 eēt' esēt'
distinguit' formaliter ab ip
sa. hoc m' non assero. Aliq' p
pō' dici q' do. q' p' auſus
iueſtigare ita. p'fundē illam
non idēnatē in dīm' me
modate locut' ē pp' similit
tatē dīm' saluadā: t pp' ad
uersarios abho'rentes h
dissōne: ideo dicit ipsam o
m' mā sic u' ibi nō audi
eā appelleat dissōne: 'B' n
nō idēnatē. Excessione en
locuunt doc. aliq' pp' ad
uersarios vt notatē hz. 1.
di. 33. solu'ido. i. pnci. t. ē
lunio bonauctur. P'osse
ēt dici q' ponit suplauum,
positiu' sicur plerius p'ru
git eē. Uel fore loqu' t
bis q' sic se h'bit pter opu
tellecitus q' sunt g'le t se
sum cōcēs' ubilis q' dīr' re
pcedere oēs acut' uellectu' t
rectu' t reflexu'. t abſor
tū t collariu' quo' vnu' n
ē de rōne formalis seu ielle
cēntial alter' neg' mo
cēndi ipsi'. t sic veru' dī
ibi de cēntia t relatione.
vero que distinguunt foli
ex n're nō se h'bit. foli

us distinguunt formaliter ab intentionis descriptiones igitur inter-

idem formalis. 2. di. p. vbi. s. salvi diffi¹ é idem diffi² ni formalis. an vero e³ posse. probabilit⁴ dici q⁵ n⁶ t hoc dico; q⁷ diffi⁸ n⁹ dicat aliq¹⁰ vna formalitat¹¹ resultat¹² t ex p¹³ b¹⁴ nisi ipm diffi¹⁵. t tunc dicere diffi¹⁶ e¹⁷ tō for maliter diffinire. est dicere diffi¹⁸ e¹⁹ iō sibi²⁰ forma²¹ vni re²² dicit doct. i. q. 6. sup porph. q²³ diffi²⁴ n²⁵ nūa²⁶ a porph²⁷ iter elia eo q²⁸ non h²⁹ aliqu³⁰ vni modi pndi. imo h³¹ dicat in qle g³². qre ea qib³³ copiole nōui. Est l³⁴ g³⁵ p³⁶ se ibi disto ex n³⁷ rei vel sola disto rōnis. vi plu rib³⁸ v³⁹. Quo⁴⁰ at p⁴¹ deducit rōne s. 2. di. i. q. 2. de disti tate hor⁴² cepti⁴³; idigeret longa expōne. S⁴⁴ p māc di co q⁴⁵ ita dūtias antēdi d⁴⁶ penes p⁴⁷ s⁴⁸ tōnis intrisece⁴⁹ t pullulatione necio⁵⁰ cōmūnatis. diffi⁵¹ q⁵² é tm⁵³ impfecte seu diminute pple xua t complex⁵⁴ al⁵⁵ a dif finito. qd⁵⁶ é tm⁵⁷ simpl⁵⁸ in complex⁵⁹ rōne signi⁶⁰ aut: non vni⁶¹ s⁶² plurū formalis a dif finito distincio⁶³ l⁶⁴ non e⁶⁵. Ideo diffi⁶⁶ é mediū iferēdi p⁶⁷ pūlulat⁶⁸ pululat⁶⁹ de in trisece t formalis p⁷⁰ stituto in qd⁷¹ idem⁷² p⁷³ es diffinitor⁷⁴ nō t passio: sic n. ex p⁷⁵ b⁷⁶ diffinitoris é virtus⁷⁷ i⁷⁸ nō origian: ita q⁷⁹ e⁸⁰ rōni nationis n⁸¹ cōta absl⁸² peti⁸³ tione psecutio⁸⁴, que oia subtilis lector, psecq⁸⁵. Qui vero ponenter diffinire dicere for malis ex n⁸⁶ rei alia formalitate vna distincta a diffinito. h⁸⁷ dicere. vi in pcedē tib⁸⁸. q⁸⁹ é idem⁹⁰ formalis nō mutua diffiniti ad diffi⁹¹ nō. Quo⁹² alibi h⁹³ iestigari. L⁹⁴ hoc. n. stat distincio mutua ex natura rei. ppter dictionem inventam. b⁹⁵ r⁹⁶ pncipalit⁹⁷ h⁹⁸ docut simi viri soluti leuit ex his que dicta sunt. pcedo. n. q⁹⁹ maior disto¹⁰⁰ é iter hoiez t socrat¹⁰¹ q¹⁰² iter hoiez t h¹⁰³ nūat¹⁰⁴. t nō fugio i¹⁰⁵ s¹⁰⁶ sophi sticāt¹⁰⁷ ad grad¹⁰⁸ distincio nis rōnis. Alterius pcedo q¹⁰⁹ homo distinguit formalit¹¹⁰ a socrate t socrateitate: t hoc ponēdo distincio¹¹¹ for male¹¹² nō modo acipi a for malitate¹¹³ d¹¹⁴ h¹¹⁵ t modo d¹¹⁶ d¹¹⁷ vi pcedēti. t tacit¹¹⁸ est. L¹¹⁹ vero l¹²⁰ socrateis distinguit formalit¹²¹ ab homine non tū socrateis vt p¹²² dixi d¹²³ mēte doc. L¹²⁴ dictione ign¹²⁵ mutua ex n¹²⁶ rei iter li¹²⁷ stat distincio formalis nō mutua t ita idem¹²⁸ talis l¹²⁹ nō adequata neq¹³⁰ mutua. Quo¹³¹ aut spē dicit totu¹³² e¹³³ idem¹³⁴ dicit dixit doc. 3. di. 2. supr¹³⁵. pcedē tacit¹³⁶ est. t alibi notau in logica. Sed possit et ponderari quo ve ri¹³⁷ si g¹³⁸ dicit illa v¹³⁹ e¹⁴⁰ dīsa obiecta formalia. cu¹⁴¹ uiduit non p¹⁴² se ire ligat nūi sub rōne spci. S¹⁴³ lector stu diosus addat ibi plura ex doc. vt alibi sepe nōui pau¹⁴⁴ ca rōne nūc paue.

disto qd¹⁴⁵ ditatiua: sic vbi est alia t alia res ibi é disto realis. mō stat q¹⁴⁶ ois disto qd¹⁴⁷ ditatiua est foralis: minor est sufficiēter pbata p discursum factū i pcedēti rōne. p. n. p. ipz manifeste q¹⁴⁸ oia q¹⁴⁹ ipsi ponūt distigui er nā rei t nō formalit¹⁵⁰ h¹⁵¹ alia t alia qd¹⁵² ditatiua v¹⁵³ saltē dicūt qd¹⁵⁴ ditatiua t modū itrisēci ei¹⁵⁵. Si dicaf q¹⁵⁶ ocretu¹⁵⁷ t abstractu¹⁵⁸ distigui¹⁵⁹ ex nā rei: t nō h¹⁶⁰ alia t alia qd¹⁶¹ ditatiue. Dico q¹⁶² B est falsum: q¹⁶³ q¹⁶⁴ distigui¹⁶⁵ solū penes diuersos mōs cipiēdi idē obm for¹⁶⁶ t nō ex nā rei. Sed ocretu¹⁶⁷ t abstractu¹⁶⁸ solū distiguunt penes diuersos mōs cipiēdi idē obm for¹⁶⁹ in nūon arguit disto nez ex nā rei. minor é doctoris subt. i¹⁷⁰ di. p. t i plb¹⁷¹ alijs passib¹⁷² sue doctrine. b¹⁷³ pncipalit¹⁷⁴ argi¹⁷⁵ ad idē supponēdo q¹⁷⁶ disto vna i itellū é penes diuersos mōs cipiendi idem obm for¹⁷⁷ t B siue cipiēdo grāma¹⁷⁸ vt hō t hois, siue logic¹⁷⁹ vt hō t hūitas. Alia disto é maior i itellū cipiēdo duo obta for¹⁸⁰ t duob¹⁸¹ actib¹⁸²: t B siue illis corrīdeat diuerse res. vt itelligēdo hoiez t asinū: siue vna res ad ex: vt itelligēdo colore¹⁸³ t digregatiū. ista suppositio est i for¹⁸⁴ ipsi¹⁸⁵ doctoris subt. i¹⁸⁶ di. p. vbi iestigat distōne formalē ier rōne ecnitie dinē t rōne suppositi: isto supposito pbo q¹⁸⁷ supi¹⁸⁸ t iferi¹⁸⁹ nō solū distigui¹⁹⁰ ex nā rei: sed et formalit¹⁹¹: q¹⁹² itells itelligēs hoiem t socrate aut ieriligt ipsa vt diuersa obta for¹⁹³: aut p¹⁹⁴ cīse vt idē obm for¹⁹⁵ sub alio t alio mō cipiēdi: nō z¹⁹⁶ mō: q¹⁹⁷ tūc nō esset maior d¹⁹⁸ q¹⁹⁹ cipiēdo hoiez t hūanitatē. t ita nō cōiperet hoiez seu hūanitatē magis cōicabilē q²⁰⁰ sor te. nā hō nō é cōicabilis si hūanitas é cōicabilis t ecōuso. Igit si hō t sortes nō plus viserūt q²⁰¹ hūanitas t hō: hō nō cōicabilis si soz sit cōicabilis nec ecōuerso. Si p mō cū ista diuersa obta fozialia sint due rōnes i re ex nā rei repibiles t nō fabricate p actū itells negocia²⁰² t cōparat²⁰³: sequit²⁰⁴ q²⁰⁵ iter ipsa erit disto fozialis. nā vbiq²⁰⁶ est alia t alia fozialis ibi é disto fozialis: q²⁰⁷ aleetas i diuersis rōnib²⁰⁸ fozialib²⁰⁹ arguit alia t alia fozialitatē: t alia t alia fozialitas arguit distōne formalē. Eodē mō posset argui de diffinito t distōne t de toto t partib²¹⁰. Ex his mani²¹¹ est q²¹² nō é ponēda aliq²¹³ disto pcedēs acūtells minor distōne foziali q²¹⁴ possit stare cū idētitate foziali. Et p. 3. pncipalit²¹⁵ oido q²¹⁶ B est t doctori expresse in eadē di. z. p. in loco pdcito. vbi ponit distōne formalē seu nō idētitatē iter eētiā diuinā t p²¹⁷ prietatē declarādo q²¹⁸ lis sit d²¹⁹ formalis seu nō idētitas. q²²⁰ ponit pcedēre oēm actū itells sic i foia dicēs. Dico q²²¹ tā in reb²²² q²²³ in itellū d²²⁴ alia q²²⁵ maior manifesta magis est: t er illa cludit frequēter d²²⁶ rōnia minor q²²⁷ est imanifesta: in re autē manifesta est disto retu²²⁸: t B dupl²²⁹ s. suppositoz t nārū: in intellū manifesta est d²³⁰ rōnia duplex. s. modoru²³¹ cipiēdi t obtor²³² formaliz. Ex his cludit d²³³ rōnia hic intēta q²³⁴ est manifesta: q²³⁵ mīma in suo ordine: B²³⁶ iter oēs q²³⁷ pcedēt itellec²³⁸ tōne: h ille. Ex q²³⁹ manifeste p²⁴⁰ q²⁴¹ doctor nō soluz snialr²⁴²: s²⁴³ t vba²⁴⁴ ponit distōne formalē seu nō idētitatē eē minimā iter oēs pcedētes itellec²⁴⁵ tōne. nulla g²⁴⁶ minor disto ex nā rei distōne formalē. Itē fm ipm Sco. pbat q²⁴⁷ su periora distinguant formalis a suis iferiorib²⁴⁸: qd²⁴⁹ negat isti seqces sui. ipse n. in vi. 1. scd. rīdēdo ex intētōe ad qōnē quā formalis ibi. s. Utru imago trinitatis cōstat in trib²⁵⁰ potētiis alie rōnalis real²⁵¹ distictis: sic rīdet in foia. Ideo dico aliter sic fz Diony²⁵² 5° ca. de diuinis noib²⁵³. Ctinētia vniuita nō est eoz q²⁵⁴ oīno sunt idē: q²⁵⁵ illa nō vniuit: nec eoz q²⁵⁶ ma nent disticta ista distōne. qua fuerūt distictaā vniionē: s²⁵⁷ est eoz q²⁵⁸ sunt vnu real²⁵⁹. manēt tū disticta foziali siue q²⁶⁰ s²⁶¹ idētitate reali. disticta tū formalis. h²⁶² aut tēta sūt i dupl²⁶³ ci d²⁶⁴: q²⁶⁵ qdā sunt de nā tētētē. vt q²⁶⁶ q²⁶⁷ s²⁶⁸ supiora ad tētētē: vbi grā: ab eadē re acci pit rō albedinis coloris: q²⁶⁹ litatis sensibilis: t q²⁷⁰ litatis: t hec s²⁷¹ supiora ad hāc albedinem t ideo oia sunt de eētia ei²⁷². alia sunt tēta in aliquo vniuit q²⁷³ iferiora: q²⁷⁴ q²⁷⁵ passioēs tētētē nec sunt res alie ab ipso tētētē. isto mō ens tētētē multas passioēs q²⁷⁶ s²⁷⁷ res alie ab ipso ente vt pbat Ap. 4° me. t. c. 3. t alibi. distigui²⁷⁸ in adūtē foziali t qd²⁷⁹ ditatiua h ille. Patet igit clare q²⁸⁰ oia supiora vniuit tētētē in suis iferiorib²⁸¹: t q²⁸² ad tētētē vniuitā reqrit q²⁸³ tēta distinguant foziala tētētē. vnu brevit²⁸⁴ isti scotizātes nō dicit ad doctrinā Scoti fozialit²⁸⁵: q²⁸⁶ nūq²⁸⁷ ponit distōne ex nā rei disticta tōne formalē: imo oppo²⁸⁸ exp̄sse ponit sic p²⁸⁹ ex iſtis pallegatis t ex multis alijs passib²⁹⁰ sue doctrine q²⁹¹ omitto cā breuitatis. Et 4. pncipalit²⁹² arguit ex dictis eoz: dicūt. n. q²⁹³ disto fozialis é illa q²⁹⁴ est iter aliq²⁹⁵ tuo q²⁹⁶ vnu nō icludit aliō in p mō d²⁹⁷ p se: h si ista descriptio sit sufficiēt seq²⁹⁸ h eos q²⁹⁹ supi³⁰⁰ t iferi³⁰¹ distigui³⁰² formalis: sit totu³⁰³ t sue ptes diffinitū t diffinitio t nō solū distigui³⁰⁴ ex nā rei. Probat: q³⁰⁵ q³⁰⁶ extrema sic se h³⁰⁷ q³⁰⁸ vnu nō icludit aliō in p mō d³⁰⁹ p se illa distiguunt formalis: sed supi³¹⁰ t iferi³¹¹ totu³¹² t ptes diffinitū t diffinitio se h³¹³ q³¹⁴ vnu illoz nō icludit aliud in p mō d³¹⁵ p se. igit distiguunt formalis. maior é enidēs ex descriptiōe distōnis formalis data ab eis: minor pbat: q³¹⁶ supi³¹⁷ nō icludit iferi³¹⁸ in p mō cū nullū supius diffiniat p suū iferioris. imo oia iferiora sunt ex rōne p se supiorū: sit diffinitio nō includit in p mō d³¹⁹ p se diffinitū. q³²⁰ ppōnes p se nō querūtur fm p³²¹ p posterioz. c. de statu pncipioz. sic itelligēdo q³²² si predictū dicatur de subiecto p se ne ecōtra dicetur s³²³ fm de pdcato p se sed p accidēs. q³²⁴ si ista est p se pimo mō. hō est aial rōnale. ista nō erit p se primo mō. aial rōnale est hō sed magis per accidēs. S³²⁵ l³²⁶ partis non

Articulus

ligant in gñali vt extedunt se ad idéntitatē et distonē foia le tñ subinā q̄ terminatiua. ut pñs nō sū volueris plu ra alia h addere. q̄ de dispūtationem cuiusdam frarris qui dilatant fimbrias in q busdām epistolas et dvalo gis q̄ hñc felaz viriscusius scriptū abhoiatus suz: et as picere xp̄st: q̄ de nō modernox sibi ipsis dumtaxat placētū cē indicati: nec di gnū recitauit: aut hui⁹ hois corrigā minimi argumēti soluere. quare ex scoto ipsi scoto saufaci.

e⁹ rō nō pñt̄ h̄q̄ po neret distonē et idéntitatē em subiectuā bñ p̄ "mo" ali⁹ gnādi ipsiū tractatu p̄t̄. dñi p̄t̄. 6. art. 2. h̄cipula sed sustinēdo. et modū ibi posi tū q̄ p̄t̄. p̄cedit hoc arg⁹ et quē recitauit iste. s. p̄t̄ dici facili⁹ q̄ non sufficit ad disto ne se totis subiectuā diuer sitas existit actualis aliquo rūs regri⁹ q̄ h̄ent seorsū existentiam vel separatiu seu q̄ non sunt in codem sup posito seu subiecto: et in hoc a reali et essentiali di stinguif. faciliter ergo ena di potit hoc arg⁹ q̄ p̄cedit erfalsim imaginatiue: vt p̄t̄. 6. rō nō ē q̄ An. sive. v. p̄t̄. 5. art. fi. pte. 2. S. si voluit sustinere illas illatioes disti ctionū ordinata valē dic vt ibi i marginē notaui. Ma toritas et t minoritas disto nū et idéntitatū itelli⁹ dñi p̄t̄ sing⁹. q. 2. q̄l. ad fi. h̄z doc. Nā disto realis ē maior in tesiue p accis distone obi uia. S. disto obiuia ē maior iteli⁹ p se h̄ intelligit rōne enutatis extreox. et rōne formalis rōnis distonis i se. Q̄d oī distoib⁹ poten tissiae et dñliss. p̄t̄. possit yno⁹ negari. q̄ no pueniat in aliquo quantitate accipie do oia vt qd: vt. s. nōn. vel extreue accipiendo distones obiectuā: possit negari q̄ distinguunt obiectuē: hec oia breuib⁹ notaui. s. Ad q̄ solers lco: attēdat passioni b⁹ semotis.

g⁹ rō null⁹ momēti ē: vt p̄t̄. supa ex his q̄ notaui: q̄ disto est q̄ p̄t̄ physice seu metaphysice no sunt ce de toto foruā: sed bñ e. Nec vals arg⁹. sunt dñ disti nitute q̄diciatua. q̄l sunt idē formalis. nū itelligatur terminatiua: et sic intelligo doc. vbi allegaſ. Et q̄ alle gas de distone reali ton⁹ a p̄ibus. Dico q̄ dñ intelligi realt extreue. i. p̄ter op̄ in tellecuris. vel si. p̄prie. dñ iel ligi terminatiue. plura alia ad h̄ ingeniosus lector. Nā cū danielē in mōib⁹ et agelis volatib⁹. hec pauca ad memora boni viri exti tam alle tres rōnes eidem doc. attribuunt h̄z nō repā tur cōter. S. siue sint sue si ue alioz no virū multū effi caces. Nā boluminus vt vi deat q̄tū valēt et q̄tū nō eas sferere h̄ dñrem: et q̄tū ei vi p̄cedētib⁹ saufacere.

includūt totū in p̄ mō dñi p̄ se. C̄ Si dicat ad ista q̄ l̄ supius nō icludat suū iferi⁹ i p̄ mō dñi p̄ se. neq̄ diffinitio diffinitū: neq̄ p̄tes totū. n̄ ecouerso: iferi⁹ icludit suū supi⁹ i p̄ mō dicēdī p̄ se. Et diffinitio diffinitū: et totū suas p̄tes. C̄ Hoc nihil valz: q̄ si p̄b̄ icludere et q̄ oē iferi⁹ ē idē formalis suo supiori. et silt q̄ diffinitio sit idē formalis sue diffiniti: et silt totū est idē formalis suis p̄tib⁹: pp̄ b. s. q̄ q̄libet illoz icludit reliquū in p̄ mō dñi p̄ se. tūc eodez mō icludere et q̄ supi⁹ nō ē idē foialiter suo iferiori: q̄ nō icludit ipm in p̄ mō dñi p̄ se: et q̄ diffinitio nō ē eadē foialiter suo diffinito. et q̄ p̄tes nō sūt eedē formaliter suo toti q̄ nullū illoz icludit reliquū in p̄ mō dñi p̄ se. C̄ Et affirmat q̄ i causis p̄cūsis si affirmatio ē cā affirmatiōis et negatio negonis p̄ phm p̄ poste. t. c. 30. q̄ si icludere aliud i p̄ dñi sit cā p̄cisa q̄re icludes ē idē foialiter icluso: tūc nō icludere aliud i p̄ mō dñi p̄ se erit cā q̄re nō icludēs sit nō idē foalit nō icluso. mō oī stat: si d̄scriptio distonis foialis data ab eis sit sufficiēs: q̄ cā p̄cisa q̄re aliqd̄ ē idē foialiter alteri est: q̄ icludit alteri i p̄ mō dñi p̄ se. vel igit oportebit eos cēdē ista q̄ in istis istatiis iferunt: q̄ tñ fuerūt negata: vel oī eos dicere q̄ d̄scri ptiones tā distonis foialis q̄ idéntitatē sint ab eis insufficiēt assignate. e. C̄ P. 5. p̄nci palr argui⁹ modū ponēdi ipsorū distonē se totis s̄btue: q̄ si illa foli⁹ distinguerēt se to totis s̄btue quoꝝ realitates sunt loco et situ actualis separe et in actuali existit ut duo idini dua eiusdē spēi. sequit̄ q̄ corp⁹ et aia fil⁹ vñita nō distinguerēt se totis s̄btue: nec ēt hō et albedo sua: neq̄ aia intellua et sciasua: q̄ns est falsuz: q̄ illud exq̄ seq̄t̄. c̄ntia. est manifesta: q̄ oia ista non h̄nt realitates loco et situ actu separatas in actuali existit falsitas c̄ntis p̄z. q̄ si illa nō distinguerent se totis s̄btue sequeret q̄ c̄ueniēt i aliq̄ realitate s̄btua seu in aliquo actu existēdi: q̄d̄ est falsum: q̄ q̄cūq̄ due eēntie eēntialis et realis distincte ad sei uicem h̄nt aliū et aliū actū existēdi seu alia et alia realitatē s̄btua. Sed corpus et aia fil⁹ vñta. fil̄ hō et albedo sua fil̄ aia et sua scia sūt realis et eēntialis distincta. q̄ nō c̄ueniēt i aliquo actu existēdi seu realitate s̄btua. maior p̄bat: q̄ vnaquez res seu eēntia h̄z suu⁹ p̄puz actū existēdi: cū ee existit et esse eēntie idētificent realit: sic igit corp⁹ et aia h̄nt alia et alia eēntia ita h̄nt alia et alia existit actuale. vñ breui⁹ nō video q̄ aia et corp⁹: fil̄ q̄ acci⁹ et s̄bm c̄ueniāt magis in aliq̄ actu existēdi cōi ambob⁹ seu i aliq̄ realitate s̄btua q̄n vñiūt fil̄ q̄s q̄ sūt actualit̄ separe. f. C̄ Itē 6° arguo p̄bādo q̄ disto se totis obtine nō iferat oī alias: nec sit maior oīb⁹ alias: q̄ risibile et flebile distinguūt se totis obiectuē fil̄ risibile et hō. et tñ nō distinguūt realit. q̄ disto se totis obiectuē nō ifert distonē realē nec ē maior ea. assūptū p̄bat: q̄ i nullo c̄ceptu cōi reali q̄ditatiue c̄ueniēt cū illa h̄ent c̄cept⁹ simplices: neq̄ icludūt ens q̄ditatiue. Ois. n. p̄pa passio cuiusq̄ entis ē simp̄ simplex nec aliqd̄ icludit q̄dditatiue. C̄ Qd̄ affirmat̄ et est q̄si idē: q̄ vñtas et bonitas q̄ sunt p̄pē passioes entis distinguūt se totis obiectuē et tñ nō distinguūt realit q̄ disto se totis obiectuē nō ifert distonē realē nec oīs alia. C̄ Assūptū p̄z. q̄ i nullo c̄ceptu cōi q̄dditatiue c̄ueniēt: cū nullū sit supi⁹ ad ipsas. Dicūt. n. c̄ceptu simp̄ simplice. irresolubile i ali⁹ p̄us. nec ens q̄dditatiue p̄dicat̄ d̄ ipsis cū sit s̄bm ipsaz: nullū. n. s̄bm p̄dicat̄ q̄ditatiue de suis p̄pīs passiōib⁹: q̄ aut̄ oia p̄dicta idētificent realit p̄z: q̄ oīs p̄pa passio idētificat̄ realit cū suo s̄bto et oīs passiōes eiusdē s̄bti idētificat̄ realit iter se. Confirmat̄ z: due dñie vltie distinguūt se totis obiectuē: et tñ p̄t̄ ee idē eēntialit̄ et realit. q̄ disto se totis obiectie nō ē maior oīb⁹ alijs neq̄ ifert oīs alias. q̄s p̄bat. q̄ vltia dñia specifica albedis et dñia idini dualis hui⁹ albedis distinguūt se totis obiectuē et sūt p̄ diuise cū sumat̄ ab vltia realitate spēi et vltia realitate idiuindui. et dicat̄ c̄cept⁹ simp̄ simplices: et tñ nō distinguūt eēntialit̄ neq̄ realit. cū oīs dñia spēi realit idētificet cū p̄ se i idini duo illi⁹ spēi vel cū dñia ei⁹ idini duali et ista vltiate assūpta sūt d̄ mēte doctoris subt. i. 3. d. p. 2. i. 3. d. i. 2. i. mā d̄ p̄n° idini duatiōis et i multis alijs passib⁹ q̄s p̄ nūc omitto: et sic p̄z quo foaliteres mīla dñt h̄ opio nez doctoris subt. C̄ Patet et falsitas multoz dictoz ab eis. p̄z et quo cū distonē se totis obtine stat idētitas realis et eēntialis p̄z et q̄ nō est maior oīb⁹ alijs nec ifert oīs alias q̄z opposita asserebat̄ i suis correlariis. g. C̄ P. 7. p̄ncipalr et vlt⁹ p̄bo q̄ disto realis et essen tialis nō iferūt distonē foalē. imo cū idētitatē foalī stat disto tā realis q̄ eēntialis q̄ aia itellectiuā et corp⁹ sūt idē q̄dditatiue et foalit hōi. et tñ realit et eēntialit̄ distinguūt ab hōi. q̄ disto realis seu eēntialis nō ifert distonē foalez. imo cū idētitatē foalī stat disto realis et essentialis. Assūptū p̄ p̄pte. p̄z q̄r tā aia itellua q̄ corp⁹ icludūt q̄dditatiue et foalit i hōi et hō icludit illa duo i p̄ mō dñi p̄ se. q̄s idez foaliter hōi. vel saltē hō est idez foalit cū ipsis. c̄ntia tenet p̄ descriptionez idētitatē formalis data ab ipsis. Illa. n. sūt idem foaliter fīm eos quoꝝ vñi icludit aliud i p̄ mō dñi p̄ se. q̄s p̄bat. q̄ de quidditate seu de diffōne q̄dditatiue cuiusq̄ rei nālis est. tā mā q̄ ppria foalī balis ei⁹. S. corp⁹ et aia itellectiuā sūt h̄ respectu hōi. q̄z. Et ita p̄t̄ arguo de q̄libet re māli et h̄ est de intentio ne doctoris subt. in 3° i illa q̄one. vtrū xps fuerit hō i triduo. Scđa ps assumpti p̄ncipalr. s. q̄ aia itellectiuā et corp⁹ realit distinguūt ab hōi et q̄libet mā et foalī a toto c̄posito p̄z p̄ doc. in. 3. d. i. 2. et oīs scotizātes. h. C̄ P. 8. p̄ncipalr arguo: et p̄bo q̄ idētitas rōnis non ifert oīs alias idētitates: cul⁹ oppo⁹ dicūt in suis correlariis: q̄r p̄t̄ filius et spūs scūs sunt idē rōne: seu h̄nt idētitatē rōnis. et tñ nō sunt idē realit suppositalr seu psonalr. Igit idētitas rōnis nō ifert oīs alias idētitates. assumptū pro. z. sui parte manifestū est. Nā alia ē psona pris alia filij. et alia spūs sci: et distinguūt realiter suppositaliter iter se: cū nulla res sit que se ipsaz pdicat̄ seu spiret. Sed p̄ pars assumpti p̄bat. Nā de q̄buscūq̄ d̄ vñus atq̄ idē respectus rōnis nūo seu eadē relatio rōnis nūero illa sūt eadē rōne: et habēt idētitatē rōnis: sed de p̄te et filio et spū scō d̄ vñus et idē respect⁹ seu relatio ratiōis numero

Adverte q̄ iste doctoꝝ ſunt
dauit opinione ſua ꝑ idē-
titas ex nā rei ſit formalis
et in arguēndo peccat ꝑ
ſuſionē principioꝝ diſtin-
guētū formaliꝝ et ex: nā rei
nā idē ſit ab aliquo taz ex
nā rei ꝑ formaliꝝ diſtin-
guētū ſequit ꝑ hoc ꝓ diſtin-
guētū ex nā rei ſit formalis ut
p̄ in multis q̄ ſim. Arift. in
post p̄tū ſimultas tpis eſt
alia ſimultate nāc vt inq̄
ph̄ ibi cuiꝝ oppoſitū ꝑ pa-
bit ſim iſtu modū arguēdi
q̄ relā ſit ſimilā ſi ſimul-
tate vt p̄t ſilius. ꝑ ſimul-
tas nāc erit ſimultas tpis
p̄ ꝑ nihil ſequit ſi ſimulta-
tes in codē coicidat.
et ideo ſi d̄t diſtin-
guētū ſit identitatibus.
Quia ſim alia rōne aliqd
eſt formalis diſtin-ſit et ꝓ alt
am ex nā rei ſit in codē cō-
currat aliqui vt p̄ ſpeculatiū

Elide pro τ 5.I.dl.2.q.S.2
6.z alibi.

Ziduerte nungd verū sit q̄
passio q̄libet sic simpliciter sim-
plex de qua nihil q̄ditatue
p̄dicat. q̄ si puta alteratio
est motus q̄ditatue, n̄nq̄d
alterabilitas erit mobilitas
z sic de alijs p̄sidera q̄ mul-
tos latet vide loco. o. q. p̄t-
torum. q̄ditatue?

Aduerte q̄ rōes hui⁹ doc-
viden apparetēs ḥ tenen-
tes vnuersalē illōnē idēn-
tātū ⁊ distincionū s̄ nō ḥ
auctore nūl de idētātē rō-
nis cuius argumenta faci-
le solvunt

B. 22.
h. 3. rōnes vlt. s. 8. 9. t
io. q̄ ad eadē p̄clonē p̄bā
dā adducūt. s. ḡllatio alia
rū idētūtū ex idētātē rō
nis n̄ recē. nec l̄p̄ iserf. vt
p̄z i st̄atūs q̄s i trōducit de
tribus glōnūs in diuinis. t
de. 10. p̄ntis. arq̄ fundamē
tis partītib⁹ sacraementū
p̄ formalī t̄ aliorū signorū
practicōrum vel speculati
uorū. minus valent q̄s p̄ce

igis sunt idem rōnes seu respectus? Mino: pbat: qz seruato: t recu seruationis & g Cōfirmsat qz spectu cæd ad c specus dei ad cū id ad creaturā se in idē taqz in aliqui mō sūt idē rea tes. assūptu p z ad min' sozal f realit ad se inuita relatioē rōnis: qz gen' gnali'm: z sūt cōterre idētati subiici i ppone: alias idecitas. io. p dī: z solū qz logici cōt loq ata realit t cōnti dicat de ipsiis. E sequēti. Silt nō l' uē re cū seipo i srei. In his nō dō sibi p vno re 's' ppone: et alia vtr modis idē ex nādici o' eisdē rōne ista ego baptizo vno re 's' eu resor cui' opp' ipsi tñi. Silt et manet i a z: z pte astupr est nō relō signi ne rōnis nūc: et i q.i. detrahe: accipit ut currere t z pnt ecadē rōne mis rōnis enius coopus solijs ea p se faciūt. sūt sūt sece sūt cū tñi c opio formalizati patet z' qmier t in multis alijs doc. subri. legēdō.

dētes et forte pp hoc omisit
fuerūt cōter in codicib⁹ cor
recus, et an illius fela i vni
sint satis dubio, peeditū. n.
ex ignorātia idētatis rōis
et est absolūtissima vt sup⁹
notauit, tñō ē pp ouenītia
aliquo in aliquo respectu
rōnis sine cause ab intellu
sine a voluntate. Et si idētis
tas rōnis eiuslē ad se cōpa
rat et nō ad aliud; et cōsim
pliciter idētias et bz qd di
versitas vt p⁹ notauit pos
set. n. a fili argui qd hō et al
ius eēt idē realiter; qd cō
ueniūt in eadē re salutē fm
spēm p̄ accidentē applica
tionem ipso in albedine
vel huiusmodi.

Posset et p̄babilitate dici.
q̄ tres psone diuine. to. p̄di
camenta, et illa fundamēta
in sacro tē. vt sub talib⁹ re
specibus cōderant nō di
stinguunt realit vel eētialit.
imo sunt vnu et nō mō vnu
tare p̄portionē; vt cōter dī
s. et maior, p̄ cui⁹ vltior
speculatio vide ea que no
tau sup. n. q. sco. i po: phy
niū soluēdo p̄mū p̄ncipale
et alibi sepe. Alta plura hic
addat diligēs leōt et auto
ritatis scripture et scōri
aiḡ ph̄oxoniat dari mul
titudine distōnū et idētura
m̄. et aduersarios querant
formalitate antīq et moder
ni. Et sic defēdat cōis et an
tiquis modū dicendi. hec
vna p̄babilitate et saluo sem
p̄ melior iudicio. Erpīne
tum. n. sermoni vero nō est
cōfesse se hēre his q̄ appent
vt recēt in q̄. Ave. S. de ph
sico audiri. Et unquisi: res
veritatis op̄z esse nō inimi
cos vt ai⁹ ingeniosus Ari
sto. 2. ce. et mundi, et p̄mo ce
ll. c. 10.

Zenendo alia viā dic vt. 5.
nō u in margine. 2. p̄is art.
3. p̄ncipalis Anto. s̄rectu.

Fallsum est nisi intelligat ter
minatus vt supra notauit.

igit̄ sunt idē rōne. Maior p̄z. Nā sicut illa distinguūt rōne: de q̄b⁹ dicunt̄ diversē relatio
nes seu respect⁹ rōnis: ita illa dicunt̄ eadē rōne: d̄ q̄b⁹ d̄ vnu et idē respect⁹ seu relo rōnis.
Minor p̄bat: qd p̄z et fili⁹ et sp̄us sc̄us sunt vnu dñs respectu creature: vnu creator: vnu
seruator et rector: et sic de filib⁹. Mō oīstat: qd tale dñnum et respect⁹ creatiōis actiue et cō
seruationis et gubernationis: et sic de filib⁹ iportat solū relo seu respectū rōnis. Igit̄ et.
Cōfirmat qd oīs resp̄us seu relo dī ad creaturā cōis trib⁹ p̄sonis p̄ferti loquēdo d̄ re
spectu cāe ad cātū et creatiū ad creatiū: cū oīa trinitatis ad ex̄ sūt idētia. Sz oīs talis re
spectus dei ad creaturā: est respect⁹ rōnis et nō realis cu de nō possit referri histudie rea
li ad creaturā seu ad aliqd alid ex̄ se. Igit̄ i talī respectu cōi tres psone ouenītia sine sūt
idētāq̄ in aliquo eētiali ad ex̄. Cōfīt̄ 9 p̄ncipali arguit̄ ad idē. p̄nta sunt idēz rōne. et
tū nō sūt idē realis neq̄ eētiali aut saltē foīali. qd idētias rōnis nō sūt oēs alias idētita
tes. assūptū p̄z sui p̄te. p̄z. Nā p̄dīt̄ bz vnu op̄ionē distinguūt eētiali et realiter: aut
ad min⁹ foīali bz alia. vel z⁹ bz vnu op̄ionē aliq̄ p̄dīt̄ bz aliq̄ suaz sp̄erū distinguuntur
realit ad se inuicē. Sed p̄z psone assumpti p̄bat. Nā oīa p̄dīt̄ ouenīt in ista etētio seu
relatiōe rōnis: qd est gen⁹ gñali⁹. Sba enī est gen⁹ gñali⁹: et q̄p̄t̄as ē gen⁹ gñali⁹: et q̄litas ē
gen⁹ gñali⁹: et sic de alijs. Cōfirmat: qd bō t. lapis i lītis ppōnb⁹: hō currit: et lapis ē i
cētro terre idētificat̄ rōne cu ouenīt in isto respectu rōnis seu z⁹ etētio. qd s̄bm seu
subiſci i ppōne: et tū oīstat qd distinguūt eētiali et realit. igit̄ idētias rōnis nō sūt oēs
alias idētias. Nec valz si dicat: qd nō ē idē respectū rōnis nūo seu z⁹ etētio: qd dicat d
io. p̄dīt̄: sz solū sp̄e: nec eadē z⁹ etētio nūo: qd dicat de s̄bto vnu p̄sonis et alteri⁹ sz soluz
sp̄e. qd tū nulla étia creaēt vel pauci⁹ posset idētificari rōne: et bz loquēdo reguli: et fm
qd logici cōt̄ loquēde scōis etētioib⁹ seu respectib⁹ rōnis: qd vt cōt̄ vnu nulla entia cre
ata realit et eētiali disticta totalit abiūt̄ separata p̄t̄ ouenire ialiq̄ re⁹ rōnis vno nūo: qd
dicat de ip̄is. Et notāter dixi cōt̄ et regl̄: qd i aliqb⁹ entib⁹ oppo⁹ iuenit. vt patebit i rōne
sequēti. Silt n̄lū ens reale creatū q̄tūcūqz fit sibi ipsi idē realit et peni⁹ ex nā rei p̄t̄ cō
uēre cu seipo i vno re⁹ seu relatiōe rōnis nūo. Sortes. n. q̄uis sibi ipsi sit penit̄ idē ex nā
rei. In lītis tū duab⁹ ppōnb⁹ sortes legit sortes disputat: nō ouenit sibi ipsi nec idētificat̄
sibi ipsi i vno re⁹ seu relatiōe rōnis nūo. Alia. n. ē z⁹ etētio seu relo rōnis s̄bti vt dī d̄ ipo i p̄
ppōne: et alia vtdī de ipo i p̄ppōne. Sic igit̄ itell̄s nō posset fac̄ qd idē ens creatū oīb⁹
modis idē ex nā rei: eēt sibi ipsi i dē rōne: si oporteret eūdē respectū seu relo rōnis nūo
vici d̄ eisdē rōne: seu d̄ eis qd idētificat̄ rōne. Ultio igit̄ 2. 10. p̄n arguo sic. Aq̄ pura et vba
ista ego baptizo te i noīe p̄ris et fili⁹. et sp̄usci. sūt realit et eētiali disticta: et tū ouenīt in
vno re⁹ seu relo rōnis nūo: i qd idētificat̄. igit̄ distō real et eētiali stāt cu idētate rōnis.
cui⁹ oppo⁹ ipsi vnu. Assūptū p̄ p̄ma p̄te p̄bat. Nā aq̄ē ens p̄manēs: vba illa sūt successua.
Silt et manet i actuali exētia aq̄ vbi faciūt̄ vnicū sacrum bāpmi: qd s̄bti nibil alid
est nūt̄ relo signi ad signatū qd relo nō ē nisi respect⁹ rōnis: igit̄ ouenīt i vna et eadē relo
ne rōnis nūo: et in eadē idētificat̄. Antecedēs p̄bat p̄ Aug. sup. Joā. homil. 8. et ponit̄. i.
q. i. detrahe: accedit vby ad elū: et fit sacrum. Cōfirmat: qd entia q̄tūcūqz diuersa i re
p̄it̄ occurere et ouenire in fundo vniū relo rōnis nūo. igit̄ illa q̄tūcūqz diuersa i re
p̄it̄ eēt eadē rōne. igit̄ idētias rōnis nō sūt idētate realē. Antecedēs p̄bat: qd hui⁹ relo
nis rōnis vniū nūo: qd est signare mustū bonū: bñ p̄t̄ eēt fundamētu totū istud. s. circulus
cooptus folijs edere. Multe et orōnes et extēt vel vna oīo ex multis syllabis qd nibil vnu
p̄ se faciūt̄. sūt fundamētu vnu relo rōnis nūo. hui⁹. s. qd est signare deo inesse alid qd sibi intrin
sece ilūt̄ cu tū oīstet qd illud signatū sit vnu et idē simplicissimū. Ex his oīb⁹ p̄z q̄lī ista
opio formalizatiōi continet multa falsa: et q̄līter oīa illa falsa sunt etra mentē. Doct. subt.
Patet z⁹ q̄līter isti sūt turpiter decepti ex eo qd opinant̄ sequi doctorē subt. sibi tū i lītis
et in multis alijs expresse dīcunt̄ vt plixius declarauit in diuersis passib⁹ doctrine p̄fati
doc. subt. legēdo suos. 4. libros sen. i magnis scholis hui⁹ ouētus fratrū minorū paristus.

Pot̄ igit̄ aliter dici qd iste distōnes nō ordinant̄ iter se p̄ modū sup̄ioris
et ifētioris: nec silt bñt̄ hecias bitudinē adiūcē p̄ modū ifētis
et illati: qd p̄bat p̄ qd sic cu idētate reali stat distō foīali: ita cu idētate foīali stat distō
realis et eētialis. Prīmū p̄z: qd risibilitas et flebilis silt et hūanitas sūt idē realis: et tū di
stinguunt foīali cu fint diuersē foīalitatis: q̄ru vna nō icludit alia i p̄mō dōi p̄ se. Cōdōz
p̄bat: qd hō ē idē foīali ale itētisue et et corpi cu icludit ipsa i sua rōne qđditatina seni
p̄ mō dōi p̄ se: et tū distinguunt̄ realr ab ip̄is et eētiali sic mani⁹ ē. Cōprobat z⁹ qd distō se to
tis obtiue nō sūt distōne realē vel eētiali: nec eēt distō realis sūt distōne se totis obtiue
vt p̄ batū ē op̄ionē p̄cedēt̄. et tū sūt idē realr et eētiali. Silt dīa vltia sp̄ei et dīa vltia sui p̄
pri⁹ idētūt̄ distōne se totis obtiue: et tū sūt idē realr vt et p̄batū est ē p̄dictā op̄ionē. et
p̄t̄ addi vna parua rō: qd q̄cūqz sunt p̄ diuersa distinguunt̄ se totis obtiue. Sed oēs dīe
vltie sunt p̄ diuersa. qd distinguunt̄ se totis obtiue. Maior p̄z: qd p̄ diuersa in nullo. acceptu
cōi ouenīt: alioq̄ nō eēt p̄ diuersa imo dīe. minor p̄bat: qd si dīe vltie nō eēt p̄ di
uersa icluderet alid cōe dcm de eis in q̄ oueniret et p̄ q̄ns cu nō fint eēdē. differēt̄ alijs
differēt̄ aseiūcē: et sic nō eēt vltie dīe sz ille alie p̄ q̄s differēt̄ aseiūcē v̄l eēt p̄cessus
in infinitū in differēt̄is et v̄ntib⁹. z⁹ p̄t̄ antīs p̄bat: qd hō et asinus distinguunt̄ realis et eēt
iali: et tū nō distinguunt̄ se totis obtiue cu ouenīt in aliq̄ acceptu cōi: illa et pars con

Vide Sco. di. 30. p. 2. 8. q.

quolibe. t. 1. q. 2.

Aug. 2. t. 4. de trinitate.

Hoc dicit pp unōez ver

bi respectu nāe humane q̄

non ē respectus cālitas de

quo vide sco. p̄ma di. 3.

vide sco. sup. 5. met. q. 6. t. p.

t. et nomiales et alios anti

quos de distōne p̄ficiū.

A. I. cum seipso.

Vide Sco. 2. distin. 4. et alibi
ad hec,

Hoc pot̄ negari extēdēs
idētate vbiā vt. 5. dixi.

Bic qd sufficit conuenientia
realis in vli vnuoco et c.

Articulus

Hoc pōt negari vt p̄ter di
eis nisi accipiat multi ex
rebus: sic v̄z q̄ formalis
telligat ip̄citate illa q̄ est ex
nā rei: in reali oēs sequē
tes vbi refert log cū patio
ne & sine sc̄issione. Gradus
identitatum vel vnitatū h̄i
tur. 2. dī. p. in sc̄ot. vbi. s. in
sc̄io. a. notatum est.

Ad oia ista moderādo pōt
dici vt. s. notaui & sc̄ipue
ad hoc qđ dicū de distōne
diffōnis a diffōniō vt sc̄is.

Hoc negari sit vt p̄t oēs
suz est soluēdo rōnes hui.

Qđ dicit de diffōne & dif
fōniō dubiū ē vt p̄t nōui.

Bz p̄t dicit idēitas for
malis non adeqta q̄ distō
realis vel idēitas formalis
nō mutua vt supra dī. 1. o
& p̄t h̄. dī. nō curru bñ. vbi
plura notabit sagas lector
vt expedire videbis.
2. nō identitatē tali ad di
talem non valet argumē.

Hoc videt expresse minus
bñ dīctū: sed si volueris sal
uare eum dic cōsequenter.
Est. n. 3 p̄m. 2. posterioz.
vbi dicit q̄ si q̄libet p̄
diffinīo si in plus q̄ diff
finitū: totum tñ in equē tē.
Quere eū in p̄mo sñiarū:
sed aliter solue non tenēdo
hanc esse bonam.

Tange hic plura exfunda
mentis doc. nostri.

cedit ab oib̄ formalizātib̄. C Ulteri⁹ p̄t vici q̄ p̄ter distōne rōnis q̄ fit p̄ actū collatinū
intell̄s seu volūtatis quā ēt suppo: cū p̄dictis formalizātib̄: nō sunt neccio ponēde nisi
due distōnes p̄cedētes oēz actū intell̄s. s. distinctio formalis & distinctio realis: quarū p̄
est minor distinctio & imanifesta. z̄ ē maior & māifesta. & ad illas duas distōnes oēs alie
bñt reduci nec pprie ad distinguunt̄ 3 istas. C Pro declaratione prime distōnis aduer
tendū q̄ illa opponit idēitas formalis seu vnitati. iō vñcēdū est quid fit idēitas forma
lis. possimus. n. inenire multos gradus in idēitas seu vnitati. in p̄mo gradu est vni
tas seu idēitas aggregatiōis: & illa est minima vnitatis. In z̄ gradu est vnitatis ordinis q̄
aliqd addit sup̄ aggregationē. s. ordinē p̄tiū adiuicē. In 3° est vnitatis paccidēs. vbi vltra
ordinē est isformatio: l̄z accidentalis vnius ab altero: q̄ sic sunt vnu. In 4° est p̄ se vnitatis
cōpositi ex p̄ncipijs eēntialib̄ p̄ se actū & p̄ se po. In 5° v̄o est vnitatis seu idēitas simplici
tatis q̄ est v̄a idēitas. q̄cqd enim ē ibi est realiter idē cuiilibet & nō tñ est vnu illi vnitatis
vnionis sicut in alijs modis. In 6° adhuc vltra oēs ē idēitas formalis. Voco aut̄ idē
titatē formalē vbi illud qđ sic est idē includit illud cui sic est idē in rōne sua formalis: & p̄
se p̄mo mō. & p̄ se p̄mo qđ sit distō formalis opposita tali idēitati foſali. Voco aut̄ distōne
formalē vbi illud qđ dī sic est distinctū nō includit illud a quo sic est distinctū in rōne sua foſali
& p̄ se p̄mo mō. C Ex hoc pōt elici q̄ oē inferi⁹ est idē formalis suo superiori: & oē diffi
nitū est idē formalis cū sua diffōne. pōt etiā dici q̄ omne totū eēntiale est idē formalis &
qdditatue cū suis partib̄. p̄z. q̄r oia ista includit illa i sua rōne formalis & p̄ se p̄mo mō.
C z̄ pōt elici q̄ omne supius distinguit formalis a suo inferiori: & s̄l̄r q̄ ois diffinitio di
stinguit̄ formalis & qdditatue a suo diffinito. C S̄l̄r q̄ oēs partes alicui⁹ toti⁹ eēntialis di
stinguunt̄ formalis & qdditatue a suo toto. p̄bat. q̄r ista nō includit illa in sua rōne foſali
& p̄ se p̄mo mō vt dictū est in iprobatōe p̄cedētis opinionis. C z̄ pōt elici q̄ distinctio
formalis est in re & ex nā rei p̄cedētis actū itell̄s: q̄r ista distinctio est iter qdditatis
& realitatis: quarū vna nō includit aliaz qdditatue. mō quidditas & realitas vere sunt
in re ex nā rei: nec possunt dici sc̄e intentiones vel entia rōnis fabricata per actū cōpara
tūnū seu negotiatiū intellectus. C 4° p̄ncipalr pōt elici q̄ distinctio ex nā rei nō est mi
nor distinctio distōne formalis: imo est ipsamēt distinctio formalis: & quecūq̄ distinguunt̄
ex nā rei distinguunt̄ formalis & ecōtra. & hoc. 4⁹ est plix p̄batum ɔtra opinione p̄cedē
tē arguedo. C Sed ɔtra istud arguit. q̄r inferius distinguit a suo superiori: & s̄l̄r diffinituz
a sua distōne aliqua distōne ex nā rei p̄cedente oēm actū intell̄s: & nō sola distōne rōnis
fabricata p̄ actū intell̄s: sed inferius nō distinguit a suo superiori: vel etiā diffinitū a sua dis
finitione distōne formalis cum qđlibet illoz includit reliquū in p̄mo mō dicēdi p̄ se vt ēt
mō dēnū est: nec etiā distinguit̄ realiter. vt p̄z. nec aliq̄ alia distōne majori q̄ sit distinctio
foſali. q̄ distinguunt̄ aliq̄ distōne minori q̄ sit distinctio formalis: p̄cedente etiā actū i
tellectus. illa aut̄ nō videt esse nisi distinctio ex nā rei. ideo ponēda ē distinctio ex nā rei.
extra intellectū minor distōne formalis. C Rñdeo q̄ distinctio formalis est duplex. vna ē
que est iter duas aliquas qdditatis vel realitatis seu formalitatis: quaz vna nō cadit in
rōne qdditatua alteri⁹ nec ecōtra. & isto mō s̄m & p̄pria passio: putaribilitas & huma
nitas distinguunt̄ formalis: q̄ in qdditatua rōne humanitatis nō accipit vel includit ris
bilitas nec ecōtra. & isto mō nō vñr distinguit̄ formalis diffinitū & diffinitio supius & inferi⁹
q̄r semp altez illoz cadit i rōne qdditatua alteri⁹ seu includit qdditatue i alio. C Istō ēt
mō nō distinguunt̄ formalis qdditas & suus mod⁹ intrinsecus: q̄r non dicūt duas formal
tates seu realitatis: sed tñ vnam cū mō eius intrinsec. Modus. n. intrinsec⁹ nō addit
formalitatē alia vltra qdditatē cuius est modus vt patuit in p̄fate opinionis ip̄batōne.
Isto mō pōt etiā supius distinguia a suo inferiori l̄z nō ecōtra. S̄l̄r diffinitio a diffinito
l̄z nō ecōtra. s̄l̄r p̄t eēntiles a toto eēntiali l̄z nō ecōtra sic patuit i z̄ elicto nup vco.
Alia est distinctio formalis q̄ est iter aliq̄ duo extrema quoq̄ rō vñi⁹ nō ē p̄cise neq̄ ade
quate rō alteri⁹ seu adeqta alteri⁹. vbi ḡra. rō aialitatis & rō humanitatis dicuntur di
stinguit̄ formalis. isto mō ēt s̄m viam doctoris subtilis. q̄r rō humanitatis nō dicit adeqte
rōne aialitatis: qua p̄p vñi⁹ nō p̄dicat̄ de alio i abstracto: loquēdo de ultimata abstractio
ne. q̄r humanitatis nō est aialitas: & hoc ē q̄r vna nō ē p̄cise & adeqte altera: & h̄ n̄i altera
illarū ēt formalis infinita vel ambe ille rōnes eēnt formalis infinita: vt eēntia dina & boni
tas. l̄z. n. distinguat̄ formalis: & vna nō sit p̄cise alia: p̄dicant̄ tñ de seiuicē in abstracto: lo
quēdo ēt de ultimata abstractione. sed h̄ est p̄p infinitate formalē inclusam in ip̄fis. Istō ēt
mō dico q̄ oē inferi⁹ distinguit̄ formalis a suo superiori. rō. n. inferioris nō est p̄cise & adeqte
rō superioris: nec inferi⁹ est idē suo superiori idēitas adeqta. ita q̄ inferi⁹ sit tñ suū supi⁹ for
maliter. s̄l̄r diffinitū isto mō distinguit̄ formalis a diffōne: q̄r nō est p̄cise & idēitas adeq
ta sua diffinitio: cū dicat qdditatē alia a diffōne sua ɔtūtā ex p̄tib̄ diffōnis. & sic p̄z q̄libet
doctor subt. diversimode loquit̄ de eē idē formalis: & distinguit̄ formalis. & isti foſalizātēs
semp capiūt vno mō distōne formalē. s. p̄ mō: & iō nō bñt mētē doctoris subt. C Per istā
ēt distōne factā de distōne formalis. si bene noteſ soluunt̄. 7. rōnes Gregorij de arimino
quas ip̄se adducit ɔtra opinione doct. subt. ponēdo distōne foſale: quas rōnes cā breui
tatis omīto. in nullo enīz arguit̄ ɔ doctorē nostrū: q̄r semp capit distōne formalē vno mō
& nō alio mō: & hec sufficiat̄ de distōne formalis. C z̄ aut̄ distinctio que est realis & maior
& manifesta: est distinctio rerū seu distinctio rei & rei. que aut̄ fint res & res videat̄ in opio
ne p̄cedēte: q̄r satis bene declarat̄. Ista aut̄ distinctio realis est duplex: q̄r quedā est suppo
sitor & alia est naturaz. Prima est iter p̄sonas dinas q̄ sunt tria supposta realiter distin

Modi identitatum & dist
funt sc̄dm istum.
Itē doc. peccare videat̄ ḡra
confusionis distunctionū.

Eodē mō possit cū via cōi
teneri q̄ eēnti tñ duo modi
idēitatis & distōni. s. realis
& rōnis vt patet supra.

Sed qualis erit vnitatis spē
rū sub codē genere p̄taz
vt inḡ Ari. 10. met. t. cō. 2.
p̄z inḡ q̄ nullā istaz erit vt
p̄z discurreti. q̄ si dicaf q̄
vñtias ordinis vt necūm
vñ. in quo erit illa vnitatis or
dīns cōsistens? nāz qualis
depēdētia vel in cāndo vel
in estēdo dabat̄ inter illas?
diligēter p̄sidera. & ab alijs
q̄rito auditurus mirabilia.

etia habētā tñ ea
alias res quarū
aliā nām h̄t a
turāt̄ est distōne
naturaz & q̄ ad
stōne eēntialis.
cōtūnū tñ canonicis
rum vñm p̄tē
partib̄ l̄z bene d
nendo istū modū
nec ecōtra: nec q̄
a seiuicē. s. ille c
reatura distingu
oia ista sunt abus
distōne realis na
tūrāt̄ in alij realit
tura cū enī de? si
quo magis alias
bibilis ad ipsa p
males: sed solū p
re in alij realitat
cedes op̄tio. Se
tes diversas reali
tas spēs p realitat
realis naturaz s
stincta tñ distōne
Aliq̄ statēt dist
distinguunt se t
realitas bibilis &
nā cēntia dītū
reali suppositor s
la realitate bibilis
eūdēt̄ est q̄ distōne
formalē sed aliq̄
distōne foſali sol
liter q̄ distōne
lis solum: addit e
ceptu q̄ditatue
guāt̄ realiter & f
simile entias & bo
guāt̄ se toris obi
cēntia cū distōne s
pluralitas nō sit po
nes que sunt p̄cē
necessario ponēde
manifeste quomodo

Lange hic dñiam nature et
essentie: et rei aliquæ realitatis
diversas acceptiones.

Opinio Joannis canonici.

Impugnatio op*i*. Joānis canonici, hīc nulla ē q*z* plures cōditiones regrunt ad identitatē realē q*z* isepabilitas ut patuit supra.

Contra op. 5. sed dic 2ijr.

**Et hoc modo intelligit p[ro]p[ter] h[ab]itu[m]o.
lo. mera. g[ra]m[atica] ens immedie-
guificat decem figurar[um] p[re]dicar[um].
mentorum immediazione dicitur
r[ati]onem h[ab]entium non autem mo-
doz intrinsecorum.
De quibus vide s. met. t. cō.
14. t[er]tiū q[uod] s. met.**

Quare nō vocat potius p
mo diuersas ḡ distō.
Lōsidera ex pnotatist quō
cū p̄sitione accepta t p ad
ditioneꝝ distinguēt ab alijs
t econtra.

eta habet tamen eandem nam non indubitate et indubitate. Distinctio autem hanc est iter oes alias res quarum una non est alia; et ista vocatur distinctio essentialis: quaecumque enim habet alias et aliam nam habet alias et aliam essentiam: cum natura et essentia sint idem. Distinctio igitur realis naturalium est distinctio essentiæ et per se distinctio essentialis: sic igitur distinctio essentialis non potest distinguere alia distinctionem reali: sed est ipsa distinctio realis sed non potest suppositorum sed etiam naturarum: et quod ad hoc habet dicit procedere opinio quod in dominis iure distinctio realis et non distinctio essentialis: quod ibi iure distinctio suppositorum et non distinctio naturalium. Alterum tamen dicit canonicus et aliqui scotizantes quod distinctio essentialis est illa quod est iter aliqua duo quorum unum potest existere sine altero: et sic secundum eum totum esse essentiale non distinctio essentialiter a suis

*Ad distinctionē suppositōrum in
creatūris seq̄tur distinctio
nārum grātiae māe, secus ē in di
vīnis.*

Producta dñiam suppositi
ppre accepti et idividui in
pposito: et sibi realitas idi-
vidualis et nœ et alia plura

Qui vellet sustinere opini. **J.**o.
canonicis posset negare ea quae
hic iseruntur et noster dicere possit
et intelligit ipse identitatem esten-
tiale aliquorum quoniam vnu non
potest esse sine alio: et hoc propter
inclusione ipsius eccentricitez
in eo. ut per partem de toto eccentricitate
et priibus sicut dicas de disto-
ne eccentricitate propter oppositum super-
positum essentiam varietate et
in hoc oecis istud ceterum quod
precedunt de impossibilitate se-
paracionis propter habitundine ad
extrinsecum. ut per. **N**on est illa
formaliter sed vis illa que
non conuersio.

Zoquit s̄m illū primū mo-
dū dicēdi s̄recti supra q̄ tu
pondera bene.

Si volueris pp. alijs diffi-
cultates aliquj curadas su-
stinere oppositū. dic p̄t̄ter.
vi. Ann. sicut̄. s̄. notauit. sed
si virāḡ viā ibi posuit vel
les tenere oportet in casu
cocedere q̄ distincta se ro-
tis subiectiue primo^o essent
eadez̄t̄ tōus subiectiue. se
cundom̄. vi. p̄s de socrate
et sua albedic. dic p̄t̄er plus
ra meditando.

Dic q̄ verū est extensio lo-
quēdo. sed cū p̄cisiōe secus
est t̄ per additionem.

Tangē limitationes t̄ instā-
tias vt supra notauī.
Addē qd̄ cludit t̄ qd̄ nō.
ex plūbatis t̄ ipugna retrā-
ctatiōes et alia plura ypo-
lita illius chimerici de quo
supra feci mētōne t̄ cūcta
finaliter d̄rige in obsequiū
christi in quo oia distōnum
et idētūrum gñia pñt inue-
niri. vt p3 speculantū quem
formalitaz princeps feliciter
ter intueſ. Qui fit honor t̄
impūiū euū euzor Amē

TExpliciunt formalitates. Doctoris subtilis Joannis scoti necnon formalitatis Stephani burlifer diligenterissime castigate ac nouis additionibus Adiuctis celeberrimi Archi episcopi Mauricii et excel. doc. Antonii de Fatis Laruisini. Impressus Veneris Anno. Domini. M.cccc. xiiij. Die. xv. Mensis Februarij.

XV. Dennis Februarij.

Celeberrimi Tuanensis Archiepi Mauritiis de portu hyberna-
tus atq; Theologi p̄fudissimi in scoticas formalitatem epithomata.

Ro ampliori declaratio terminorum in tractatu formalitatum
hec pauca q̄ sequuntur ad cōdes utilitatē legētiū stimulo
charitatis ipsius cōicare decreui. Oēs n. formalizan-
tes cōiteratū i oēreto sūuerūt notificare idētitates
et distinctioēs: et l̄ possint ex doctrinā Ag. excusari: q̄ēt plerūq; sic
exp̄mit relones: et h̄ pp eaq; minimā etitatem et facilitatem docēti ige-
niosi nihilominē iestigare pfundi: q̄ p̄ rex q̄ditates et cōntialē
itellecū: q̄re descrip̄tioēs nobiles idētitati et distinctioēi abstra-
cto acceptar et potero explicabo: et m̄l̄plicatē eaq; brevib; nōbo
C Nota igit p̄ q̄ distinctio ē duplex. vna cōis: et alietas seu diuer-
itas extremoz sive conuenientiū i aliq; quidditatē sive nō: et hec p̄di-
cat de omni distinctioē. Aliā ē p̄pa de q̄ loquunt formaliste coiter
et alietas sive nō idētitas extremoz in aliq; conuenientiū ex nā rei
v̄l p̄ actū collatiū itell̄s v̄l alteri potētie sibiūicē cōparatorū: et
hec diuidit in realē et rōnis: extitue accip̄do distinctioē realē: q̄
v̄lteri diuidit i distinctioēz ex nā rei et formale t̄. Distinctio rōnis
ē alietas seu diuersitas extremoz p̄patoēz collatiū irrellect v̄l
alterius potētie sibiūicē cōparatorū et i aliq; conuenientiū. Ita q̄ cir-
cū scripto v̄l posito actu tali tollit v̄l ponit talis distinctio.
C Idētitas rōnis ē duplex. vna q̄ p̄supponit distinctioē rōnis: i qua-
sī conuenientiū extrema distinctia h̄z rōne: et ē nō alietas extremoz in
aliq; conuenientiū pactū collatiū rōnis iūcē comparatorū.
C Idētitas v̄o rōnis q̄ opponit distinctioē rōnis: de q̄ loquunt fo-
rāliste coiter: est nō alietas alicui q̄dditatis aut foalitatis v̄l entita-
tis a seip̄sa accepta p̄ actū rōnis: cui p̄ extrema nō sunt duo nisi p̄ si-
deratioēz rōnis. Solet igit dici q̄ idētitas rōnis ē absolutestissima et
h̄z fūdamētiū primū et remotū: et simp̄l̄ idētitas et h̄z q̄d diuersi-
tas: q̄ oia declarabit ingeniosus lector: et quomō ad ipsa regrit alie-
tas: et salua cōpossibilitatē idētitatis et distinctioēs rōnis vt nosti.
C Distinctio ex nā rei t̄m ē alietas seu diuersitas extremoz i aliq; cō-
uenientiū ex nā rei sibiūicē cōparatorū origiata ex p̄p̄s rōnib; foalib;
extreoz et nō actu collatiuo alicui p̄o. Ul̄ alit p̄ sic notificari.
C Distinctio ex nā rei cū p̄cīsōe ē alietas iter cui extrea disticta p̄t
fūdari h̄dictō seclusa q̄cūq; opatoē itell̄s. Ul̄ aduerte q̄ ē duplex
distinctio ex nā rei: vna tāq; genad oēs sequētes: alia tāq; spēs ab
aliis distcta. Jo in sua notificatioē adiunty t̄m vel cū p̄cīsōe.
C Idētitas ex nā rei: alia ē p̄supposta distinctioē tali i q̄. s. conuenientiū
extrea disticta ex nā rei: et nō alietas extreoz i aliq; conuenientiū ex nā
rei de q̄b; sub rōne q̄ conuenientiū nōllo mō p̄dicata h̄dictoria p̄nt foal-
ri: originata ex p̄p̄s rōnib; foalib; extreoz et nō actu collatiuo
alicui potētie. Aliā ē opposita distinctioē ex nā rei et ē nō alietas ali-
cui q̄ditatis vel entitatis a seip̄sa ex nā rei de q̄ absolute accepta
nullo mō p̄nt p̄dicata h̄dictoria foalari. L̄osidera quō distinguunt ab
idētitate rōnis. Quidā enī dicūt q̄ talis idētitas et rōnis. H̄z ad-
uerte tūc quō eēt opposita distinctioē ex nā rei. Jo dic alit. Dicūt
nāq; q̄dā et apparetē q̄ ois identitas eiusdē ad se ē t̄m rōnis. Jo
refert dicere aliqd eēt idē ex nā rei vel relr; et dicere idētitatē eēt ta-
lē: marie ad seip̄su. Quere Sco. notater sup. 5. met. c. de relatioē.
Pro cōitate distictioē ex nā rei alijs t̄p̄s p̄cīsōe ab eis: vide in
simili Sco. in logicalibus. c. de. dñia. t. c. de qualitate. Alia plura
addat h̄ ingeniosus lector his breuibus dūtarat. expergesfactus.
C Distinctio modalis ē alietas et diuersitas q̄ orīt iter q̄ditati et mo-
dū itisecū: vel iter modū et alterū modū eiusdē vel alteri q̄ditati:
cū alijs distinctioib; additis. s. in descriptioē distinctioēs ex nā rei.
C Idētitas modalis alia ē p̄supposta distinctioē tali: et nō alietas
modoz i aliq; conuenientiū ex nā rei sibiūicē cōparatorū. Alia v̄o op-
posita distinctioē modali: et ē nō alietas alicui modi a seip̄so: et h̄z ali-
q; s̄ ē rōnis t̄m: h̄z tu oia bñ p̄derabis. Et dicta obēt intelligi bñ mōis
realib; et nōfētionalib; vt p̄. Aduerte q̄ l̄ ab oib; mōis possit ab-
strahi accept q̄litatū modū i coi: nō t̄m seq̄t q̄ nō sunt p̄ diuersi q̄di-
tati: q̄r̄ s̄t iceptib; q̄ditatiis. Ita i q̄litatūis vt h̄z Sco. i
theorematib;. Vide v̄r̄ q̄l̄ differūt distinctio modalis et ex nā
rei. Quere formalistas antiquiores et semper Scotum imitare.
C Distinctio formalis est alietas seu diuersitas q̄ditatū in aliq; con-
uenientiū ex nā rei sibiūicē cōparatorū quarū neutra icludit aliam
q̄ditati et p̄se p̄ mō. Ul̄ aduerte q̄ hic descriptio foalitatis di-
eta a foalitate. 3° mō de q̄ ista pte z̄ scđi articli p̄ncipalis. Si igit

vis accipe ipsā a foalitate. 2° mō adde et scis ad p̄positū. Est etiā
descriptio distinctionis formalis mutue seu adequate. et patet.

C Idētitas foalitatis vno sic describit. Est nō alietas alicui q̄ditatis
ex nā rei a seip̄sa: q̄ a q̄busdā dī rōnis. sed considera vt prīns.

C Idētitas formalis quā distinctio talis presupponit: est nō alie-
tas quidditatū ex nā rei conuenientiū in aliquo quidditatū.

C Idētitas formalis quā distinctio talis destruit: est nō alietas qui
ditatū: quarū vna ex nā rei aliaz includit quidditatū. Ubi p̄ q̄
formalitas semper occipit in tertia acceptioē infra vbi prīns.

C Distinctio realis ē alietas vel diuersitas entū habētiū aliā et aliaz
realitatē foalit postū actu exītē vnicā existit seu diuersa vbi su-
mū realitas pro realitate existit vel subsistit. nō autē eētē: q̄b
bene considera. Dicūt autē in descriptioē h̄tū aliā et aliā realitatē pp
sbz et p̄priā passionē foalit postū: dī pp p̄uatiōes et h̄z actū exītē
dī pp q̄ditatēs diuersas vnicā existitā et dī pp p̄sonas i diuinis q̄ di-
stinguūt reali. Q̄uis h̄cānt vnicā existitā vñ p̄derabit curiosus le-
ctor diuersitatē realitatē et existitē: et quō p̄t accipi vt q̄d v̄l ut mo-
dus vel dñociatiū et q̄ditatiū et alijs modi et passiōes et dñci et h̄z.
Et q̄l̄ vno icludit ens q̄ditatiū: et alio mō nō: et ita de alijs. vide
Sco. singularissime. 4. meta. et alibi et applica vbiq;. Instātias v̄o
v̄r̄ adducat et soluat ingeniosus lector. Nota et q̄ alia ē distinctio
realis mutua et adeqta vt iter māz et foalaz: vel duo idētia eiusdē
spēi: alia nō mutua nec adeqta vt iter totū eētiale et p̄tes. vt ifra-
tange. Sed p̄derabili instātias pro et ecōtra de hac mutuitate.

C Idētitas realis quā distinctio talis p̄supponit est nō alietas ex-
tremoz existūt in aliquo cōi: et hec est realis et non rationis.

C Idētitas realis opposita distinctio tali vno sic notificaē. Est nō
alietas alicui entitatis actualit exītis ad se ip̄saz actualit exītē: et
dī ee rōnis. Alio mō sic describas. Est nō alietas extremoz ex nā
rei habētiū vna et eādē realitatē foalit postū actu existentem
vnicā existitā seu diuersis: et ista est realis: vt patet sp̄culanti.

C Distinctio essentialis est alietas vel diuersitas extremoz ex
nā rei actu separatoz vel saltim actu separabilū et separatim vser-
tabilū in aliquo conuenientiū. Et est duplex. s. mutua et inter sor-
tem et Platone alia nō mutua et inter totū et partes h̄m quosdā.
Sed tu considera instātias et adde et restringe vt nosti.

C Idētitas eētialis p̄supposta distinctio tali: est nō alietas extre-
moz ex nā rei actu nō separatoz: nec separabilū: nec separatim
vserabilū in aliquo conuenientiū: vbi pondera differentiā huius
a reali. Quere vbiq; p. t. t. f. et alios quos nosti pro et contra.

C Idētitas v̄o eētialis opposita distinctio tali alia est rōnis h̄m
quosdā. Et est nō alietas alicui entitatis ad seip̄sa ex nā rei ab
alia actu separate vel separabilis et separatim vserabilis. Alia
est realis et est nō alietas extremoz ex nā rei actu nō separatoz
nec separabilū nec separatim vserabilum.

C Distinctio se totis subiectiū ē alietas cuius extrema ex nā rei in
nullo indiividuo: aut subiecto aut supposito reperiunt: et alia ē in-
diividualis: vt in creaturis: alia p̄sonalis vel suppositalis et i diuinis
et in aliquib; creaturis. Hec descriptio ē intelligēda h̄z scđz modū
assignāti distinctioē se totis subiectiū. si primū modū sustine-
re volueris faciliter alio mō describere eā poteris.

C Idētitas se totis subiectiū p̄supposta distinctio tali ē nō alietas
cūlū extrema et si in aliq; conueniat: in nullo t̄m sbo vel indiividuo
aut supposito reperiunt: que oia bene masticādo considera.

C Idētitas v̄o opposita distinctio tali alia ē rōnis h̄m q̄dā. Et ē nō
alietas eiusdē extremit ad se i aliq; indiividuo aut sbo aut supposito
ex nā rei repti. Alia ē real. Et ē nō alietas extremoz q̄ ex nā rei sūt
i eādē exītē v̄l sbo. q̄oia et diri intelligēda h̄z cōz cōz q̄dī
tatiōe. Alia ē realis: et ē nō alietas extremoz i aliq; vno acceptu q̄dī
tatiōe. Adde tu ad h̄ plura castigādo et limitādo ad mēte Sco. oia
virigēdo. Nā he descriptioē cōes sūt ad plures vias foalitatiū.
sī iux litterā foalitatiū notaui limitatiōes et loca doctrine scotice.

Explicant Epithomata.

so omittimur. Et totum quod quislibet unius eiusdem sententiae et eiusdem
et quod est in eiusdem sententiae et eiusdem

litterarum quoniam non solum in eiusdem sententiae et eiusdem
et quod est in eiusdem sententiae et eiusdem

**Auree scoticarum formalitatum lucu
brationes in florentissima iam pata
uina achademia edite ab excel
lentissimo Sacre Theolo
gie docto. Magistro An
tonio Trombeta pui.
S. A. tūc Mi. inte
gerimmoqz: nūc
de gratia Ar
binati Epi
scopo:
**

Antonius de Santis Tarnisimus Liberalium Disciplinarum Doctor Excellentissimo ac
Integerrimo Urbinati Episcopo. M. Antonio Trombete. S. P.

Memorabile Platonis et Aristotelis documentū meditatus Antistes Celeberrime. q̄tū vnicuiq; mortaliū liceat Ambrosiū illō diuinūq; virtutū nectar pro virib; delibare. quo ipfis fere celicolis assimilatus ab illo mortalitatis vinculo facile vindicaret: illūq; summis laudū p̄conis tāto magis effere dū p̄censeri: q̄toma gis preclara virtutū suaz facinora posteris elargita elucenterēt: ea p̄sertim de cā. q̄r neduz nobis p̄fis. vez et patre et amicis nati sumus. perq; rōni consentaneum duxi. vt qui Aristotele auctore nāli quopiaz animi desiderio ad capescendas virtutes promoueri solent. pro instituendis alendisq; eoz ingenis subtiliora Sapientuz volumina Lærioraq; Maiorū suoz dogmata perlegēda traderent. altriceq; Minerua suprema laudū fastigia sibi vēdicarēt. qua de re nihil admiratioē dignum videri arbitror. plerosq; solerissimo etiā preditos ingenio assiduis studioz laboribus/plurima temporum lustra cōterere. quibus aliquā profecisse disciplinis viderent. pingui nāq; adeo balbutientū auctorū Minerua sorte sua irretiti sunt. leuibusq; rudiu ambagib;. et ancoraz Instar/marmoree ve Imagines effici potius videant. q̄s minimam et ultra decenniū laboz suoz portiunculā vel studiosis ostentare / vel in mediū afferre valeat. Maxime quapropter et immortales agēde sunt his gracie. qui subtilissimas vigilias suaz Lucubratiōes cupidis virtutū Lætorib; molliunt. nā et plurimū studiosis prodesse. et ipsi perpetuis honoribus celebrandi peribetur. qualez te Presul Dignissime (ne longius exēpla petamus) oēs uno ore p̄dicat summis laudibus extollēdum. ob innumeras animi tui dores et eximias virtutes/omni adeo cuz dexteritate studiosis elargitas: vt qui vel subtilissimas in exponēda pipaterica Sapientia lectionibus in Patauino gymnasio diutius: vel notabilii q̄dōuz et snjaz editione tibi sit cōferendus: facile sit nemo. Uez enim uero taz celebre Lucubrōnum tuaruz munus plurimis Calcographoz lituris inficiari/ob singularē meaz erga te obseruantiam minime ferendū duxi. quin potius etiā sepissime rogatus. et subtilissimas tuarum formalitatum sententias in pristinam lucez renocarem/ adeo emaculatas: vt dedecori magis q̄s honori putarentur opifici. eas omni cū diligentia ab infinitis pene erroribus absolutas alaci animo lectitabunt: qui precipuos Aristotelis et Auerōis subtilissimq; Joā. Scotti sales degustare tentauerint. propulsis redium Doctorum deliramentis. qui perspicacium ingenioru vires eneruant. et eneruatas adeo obdurant. vt vel difficile sit vel penitus impossibile in rectam veri boniqz cognitionē illa renocari. reliquū est: vt subtilissimas questioes tuas in prima Aristotelis Phisā simili errorum absolutoē studiosi perlegāt. quod me aliquando facturum spero. vt me omnibus in votis tuis obsequentiissimum: cuiq; honoris et Auctoritatis tuēde studiosissimum facile intelligas. Vale Presul integerrime.

Eximij Doctoris mag
anti in tractatu forma
tiam auditorum schola
universitate eduta incho
valissimus et necessarius

distinctio aut est realis: a
dum istaz simplē et absolu
quā op. intelligentia pri
tribus modis. Primo m
modo pro re existentie.
et essentie. Et ista se sit p
est essentis: et ois res exis
ta. Res subsistens est res
quo: et qd: que est tñ in
genere substantie:
Scipio sto in genere substantie:
fn. oīl. 7. et in qd. De cōcibilibi vt qu
g. mīca. et tñez in 7. dī. i. De incōcib
mīc. et in qd. q. 9. Cū p̄ter ea
lqđ. et in distinctio rei subsistens: q
q. 9. bens ultimā actualitatē
et actū neg: est alteri rō ei
cīmā et forma: que nō dī
q̄ disfunctio data colligit de
dōtib; bet. q. 9. Res vero existen
t in p̄t: est: non sic int
dicamento abstrahat ab ex
plēdo sic q̄r essentia p̄t op
menti: sed nō subsistens. L
sc̄: et quo. Lū q̄r esse est
qd. Sif res exis̄t̄ est res et
ta sunt idē realiter: neq; a se
in quelbet rei essentie ē
q̄ res essentie in esse obiec
res exis̄t̄: pro q̄tio rep̄t
spē intelligibili: vt abstrah
na. Pōt enī spē intelligibili
ab oī supposito: et ab oī singu
laria. Cēr quo sequit q̄r qu
distinguat ad essentia et a fi
ciuo babeat aliq; esse abstr
tra nā rei tam in singulari
nes talē rem ēentie p̄t acci
entiale: q̄ disfunctio realis
lī: hī oēs est disfunctio inte
ssentie. Qm̄ igī essentia d
tio nō est de q̄ditate eius: et
beat aliq; ē et nā rei: disfun
ctio nō erit disfunctio realis. N
gūt a supposito: sine accipitai
vī intellectu obiectine: hī ali
tellec̄: imo ē p̄ter actū intel
lectivo: et relucet in spē: v
nā p̄edit actum intelligendi
ur: sc̄: vel natura: vel temp
Elterius est adue
q̄ ista se
disfunctio idēt̄as. Ois di

Tractatus formalitatum

Arti. I.

z

Cerimij Doctoris magistri Antonij Trombete Patavini in tractatu Formalitatuz Scoticaz sua ad istam auditorem scholariu[m] in Celeberrima patavina Universitate edita inchoat: cum q[ua]busdā additionibus utilissimis & necessarijs.

Irca forma

litates Doc. subtilis Scotti q[ui] ritur zc. **P**ro declaratiōe q[ui]onis mote qua q[ui]rit. Utrum que distinguit formalit: distinguatur et realiter. **N**otandum est: q[ui] est vna p[ro]positio disputanda inter Thomistas & Scotistas. Videlicet. Dis

distinctio aut est realis: aut estrōnis. Thomiste conceidunt istaz simpli & absolute. Scotiste negant. **P**ro quarū op. intelligētia primo notandum est: q[ui] res capiuntur tribus modis. Primo modo p[er] re subsistentie. Secundo modo pro re existentie. Tertio modo p[er] quiditatua & essentie. Et ista se habet p[er] ordinem. Quidam ois res subsistentes est existens: & ois res existens: est res essentie: & non extra. Res subsistens est res incoicabili existens: ut quo: & vt q[ui]: que est tamen in natura sibi: & tamen copetit supposito in genere substantiae: q[ui] tale est incoicabile: ut quo: & vt q[ui]. De coicabili ut quo: & q[ui]. videas Doctorem subtilem in. 7. di. i. De incoicabili vero in 3. di. i. q. i. Et in quolibet. q. 9. Ubi p[er] ea que dicit Scottus. potest assignari distinctio rei subsistentes: q[ui] res subsistentes est p[ro]pse ens habens ultimam actualitatem non ordinabilem ad alterius re actum: neque est alterius ratione essendi. A qua distinctione excludit mā & forma: que non datur isto modo res subsistentes: q[ui] distinctio data colligit de mente Doctoris subtilis. in quolibet. q. 9. Res vero existens est in quolibet predicamento: vel potest esse: non sic intelligendo: q[ui] illud q[ui] est in predicamento abstrahatur existentia actuali. Sed intelligendo sic q[ui] existentia potest rei cuiuslibet predicamenti: sed non subsistente. Tum q[ui] sicut est coicabile sicut: ut quo. Tu q[ui] sicut est ratione essendi in aliquo esse finitum. Sicut res existens est res essentie: quoniam essentia & existentia sunt idem realiter: neque a se in se separantur. Et non extra quilibet res essentie est res existens in quocumq[ue] est: q[ui] res essentie in esse obiectivo apud intellectum non est res existens: pro quanto repertar[et] essentia rei seu q[ui]ditas p[er] spēm intelligibilē: ut abstrahatur ab eo existentia & subsistente. Potest enim spēs intelligibilis repertare nam abstracta ab eo supposito: & ab eo singulari: & ex actis ab eo existentia. **E**x quo sequitur q[ui] quoniam res essentie & in singulari distinguuntur ab existentia & a singulari. Et sicut in esse obiectivo habeat aliquod esse abstractum a singulari: q[ui] esse est ex natura rei tam in singulari q[ui] in intellectu obiectivo penes taliter rem essentie potest accipi aliqua distinctio q[ui] non erit realis: q[ui] distinctio realis finitam famositatem vocabulū: & finitam est distinctio inter rem & re existentie vel subsistentie. Quoniam igit[ur] essentia de se non sit existens: q[ui] existentia non est de q[ui]ditate eius: & ut dictum est: quoniam in suo esse habeat aliquod esse ex natura rei: distinctio accepta penes tales rem non erit distinctio realis. Neque et ratione q[ui] non ut distinguuntur a supposito: sicut accipiantur ut in ipso: sicut accipiuntur ut in intellectu obiectivo: h[oc] aliquod esse p[er] actum collatinum intellectus: immo et p[er] actum intelligendi. Quidam ipsa natura in eo obiectivo: ut relucet in specie: vel ordine temporis vel saltem naturae precedit actuum intelligendi: quoniam est causa ipsius effectus: & causa: vel natura: vel tempore precedit effectum.

Ulterius est aduentum circa titulum q[ui]onis distinctio: non idem. Dis distinctio est distinctio. & non est.

Divisio. n. quoniam inseparabilis mā: & q[ui]tate: repetit solū in p[er] phys. tex. mālibus. Distinctio autem tamen in mālibus q[ui] in spiritualibus. cō. i. Sicut ois distinctio est non idem: & non est. Distinctio enim quoniam sit relatio positiva: presupponit extrema positiva. scilicet fundamentū & terminū. **E**x quo sequitur: q[ui] iter negatione seu p[ro]uatione: & habitu: seu positivū non potest fundari distinctio: sed solū non idem. Et si quis iuuenit q[ui] habitus distinguuntur a p[ro]uatione: aut affirmatio a negatione: h[oc] h[oc] solū intelligi negatim. h[oc] est: non eadem. Et isto modo concedimus q[ui] sortes distinguuntur a chimera negativa. scilicet q[ui] non est idem chimera: sicut positiva nequaquam. Notandum est q[ui] distinctio formalis accipit penes formalitatem: & formalitas q[ui] spectat ad p[ro]positum nihil aliud est q[ui] ratione concepibilis ex natura rei: ut illa dicantur habere distinctam conceptibilitatem: que habet distinctam conceptibilitatem.

Ex quibus oib[us] appetit q[ui] q[ui] in quone. Utru illa q[ui] distinguuntur formaliter penes formalitates & essentias vel q[ui]ditates distincte perceptibles: distinguuntur realiter sicut res & res: loquendo

Ad utramq[ue] partem arguitur. ut in textu.

Pro intelligentia p[er] me au[tem]atis ad ducte: est aduentum. dum q[ui] p[er] z: & z: & z: spēs qualitatis differunt penes ista. scilicet qualitatē facilis vel difficulter mobile a suo subjecto: & quo ad secundum esse principium naturale agendum vel patientiū cū facilitate vel difficultate: & quo ad tertium esse formam imutatim sensus. Que tria vel sunt modi non oppositi eiusdem qualitatis: p[er] quos modos Aristoteles distinguunt spēs qualitatis intelligendo p[er] spēs: non quidem spēs dispersas: & incooperabiles: quemadmodum sunt hot & asinus: sed intelligendo p[er] species: modos eiusdem qualitatis in mero vel etiam per ista tria intelligendo quasdam differentias accidentales sequentes differentias & formas ipsas p[er] istos modos nobis cognitos. Sed intelligendo vel uno modo vel alio modo: semper ego habeo: q[ui] id est calor numero potest reponi in diversis speciebus qualitatis: & quoniam diverse species habeant diversas definitiones: & diversas formalitates: sequitur q[ui] cū eadem re numerali & existentie stabit distinctio formalitatum.

Pro intellectu sede au[tem]atis est aduentum. dum q[ui] actio acta est illud de quo dicit Ay. q[ui] est actio & passio: & non intellectus de actione: qua agens formaliter agit. Hoc appetit exter. L. i. 19. & 20. & 21. tertii phys. ut declarauimus in quoniam non stris. An actio sit formaliter in agente. Actio. n. acta p[er] q[ui] est esse ab agente: d[icitur] actio: & p[er] q[ui] recipit in passo d[icitur] passio. Et ita per diversas habitudines quarum una est ad agens alia ad passum: sortit[ur] diversas denotiones.

L. i. 19. 20.
21. 3. phy.

Pro intelligentia tertie au[tem]atis est formaliter virtutis: & ratione formalis iustitiae est una ratione formaliter: q[ui] est iustitia: esset virtus moralis: & ejus. Quidam expesse est falsus: & tu virtus & iustitia sunt una res. q[ui] cū eadem re stat

Quarta auctoritas p[er] i. textu: & de se est clara.

Pro intelligentia quarte au[tem]atis est notandum: q[ui] est essentia divina sit de essentia prius: q[ui] p[er] constituitur in esse parentate & essentia: tu pater ut p[er] non est de q[ui]ditate essentie divina: q[ui] nullus respectus est de q[ui]ditate entis absoluti: essentia est ad se: p[er] ad alterum: ideo parentitas non est de q[ui]ditate essentie. Non intelligo tu q[ui] essentia divina sit sic de essentia prius q[ui] p[er] diceatur p[er] se & in p[er] modo de p[er] q[ui] nihil p[er] dicatur sic p[er] se de aliquo: nisi illud sit unum p[er] se: ut declarat Scotus in p[er] suarū. di. 26. pater autem qui q[ui] constituit ex absoluto & respectivo: que non faciunt unum p[er] se: de ipso nihil videtur sic per se p[er] dicari. Dico tu enim

Aner. 12.
meta. cō.
19.

Scot. i. p[er]mo
sen. di. 26.

aa z

Tractatus formalitatū

tiam esse de essentia patris constitutive: quod constituit ipsum
in esse: et tunc essentia si predicatur de patre: predicatur id est de patre:
et non formaliter: quiditative: seu in primo modo.

Descedendo ad determinationē qō
nisi circa p^m arti^m ē ad-
uertēdū p intelligētā p^c diuisiōis: q̄ nō solū itellect^o ē
po^a collatiua: verū etiā volūtas: qđ declarat: q̄ illa po-
tentia q̄ op̄at circa aliqd vñū obz: nō tm̄ in se: verū etiā
in ordine ad aliud: bz actū circa vtrūq;: z cōparat vñū
ad aliud: volūtas est h^b: q̄ nō solū amat creatyra in se
verū etiā in ordine ad deū: q̄i amat ipsaz pp̄ dēū. ergo
zc̄. maior v̄ colligi de mēte Ari. in z^d de aia. t. c. i. 45.
vbi pb̄at sensū cōem app̄bēdere sonū z colorē: q̄i nō
tm̄ app̄bēdit sonū in se: sed vt differentē a colore: z ita
cōparat vñū ad reliquū. Ex quo sequit̄ q̄ illud ē ens
rōnis: qđ depēdet ab actu collatiuo itellectus v̄l volū-
tatis vel alterius po^c collatiue. Et p oppositū illud ē
ens reale qđ nō sic depēdet. Et pter istā diuisiōne
quā ponit iste auctor pono illā quā et dedi in qōnibus
de vnitate nāe z de v̄l. Ens rōnis pōt capi vel p ente
in aia subiectiue: vel obiectiue. Ens in aia subiectiue:
sicut sp̄s intelligibilis: actus: z habitus: z istud ens v̄f-
esse rōnis: q̄i fundat̄ in rōne. seu in po^c q̄ est rō sicuti ē
itellectus z appellat̄ ens rōnis subiectiue. Qđ ens rō-
nis nō distinguit̄ ē ens reale. Q̄ tale ens ē in pdicamēto:
mēto qualitatis: z qđlibet qđ est p se in pdicamēto: ē
ens reale: imo ens ex aiam. Quia Ap. i. 5. met. t. c. i. 4.
distinguit̄ tale ens ex aia in. lo. pdicamēta. Alio^o capit
ens rōnis obiectiue in aia. Et tale ens rōnis p tāto ap-
pellat̄ ens rōnis obiectiue: q̄i in tali ē obm̄ rōnis
z itellectus. Tale aut̄ ens pōt intelligi ee in itellectu ob-
iectiue duob^o modis: habituali vel actuali. Prio mō
v̄b̄ ē esse sic q̄i bz ē p sp̄m intelligibili nō actu mo-
tuēt̄ itellectū: sed q̄ est in prima dispōne ad mouēdū.
Et tale ens rōnis non distinguit̄ ē ens reale: imo ē alii
qđ ens ex nā rei: q̄i pcedit actu intelligēdi: z cōem actu
collatiū: z nō depēdet ab actu itellect^o in fieri z cōser-
uari. z^d mō aliqd bz ee in itellectu obiectiue adhuc du-
plī. Uno^o aī actu intelligēdi. alio^o post actu intelligēdi.
Primo^o obz reliquēs in sp̄e intelligibili q̄ actu mouet
itellectū vel terminat̄ ipm: dī ē ē sic in itellectu obie-
ctiue: z tale obm̄ saltē ordine nāe pcedit actu intelligē-
di: q̄i cāt effectiue ipm. Cā aut̄ nā pcedit effectiū. ḡ ta-
le obz vt sic: est p̄s actu intelligēdi: nullo mō depēdēs
ab ipso. Ex quo sequit̄ adhuc q̄ tale obz bz aliqd ee
ex nā rei: z p̄s nō distinguit̄ ē ens reale. Scđo mō
in ista ultima diuisiōne aliqd bz ee obiectiue penes ac-
tu intelligēdi depēdēs ab ipso in fieri z cōseruari: z isto
mō intētiones z^d se entia rōnis q̄ nō sunt nisi p actu in-
telligēdi: z p actu collatiū ipsius itellect^o: z tādiū ma-
nen in ee q̄dū manet talis actus collatiūs: q̄ circū
scripto: immediate desinūt ee. Et istud ens rōnis ē illud
de quo loquit̄ sco. i. 4. dist. i. q. z. z̄ cōparatio passiua
qua vñū obm̄ cōsiderat̄ cōparat̄ ab itellectu ad aliud
bz cōsiderat̄. Et tūc oīs itētio scđa ē cōparatio passiua
in obiecto: qua vñū cōsiderat̄: vt cōsiderat̄: cōparatur
ad aliud obm̄: z tale ens rōnis est illud qđ oīno distin-
guit̄ ē ens reale. Et sic ens rōnis isto mō: z ens reale
seu ex nā rei oībus alijs modis antedictis sufficiēter
digidunt̄ ipm ens: q̄i diuidit̄ in ens reale z rōnis.

Pro **itelligētia** scđe diuisionis q̄ est
q̄ ens reale diuidit
q̄ ens q̄tū z nō q̄tū sunt duo notāda: quoz p̄m ē: q̄ q̄
itas accipit vnomō p̄ q̄titate extēsua sīm quā aliqd
actu extēditur. z° mō p̄ q̄titate p̄fectionali: de qua bz
Aug. 6. de trini. ca. 7. q̄ in his q̄ mole magna nō sunt:
idē est maius q̄d melius. Pria q̄titas iuenit in corpora
libus solū. Scđa in spūalibus z corporalibus. Prima est

Geo.in.4.
vi.i.q.z.

Aug. 6. De
trini. c. 7.

Arti. I.

p se in p̄dicamēto. **z** est trāscēdens. **Mō** q̄i ens diui-
dēt p̄ q̄tū z nō q̄tuz: accipit q̄titas z° mō. z nō p̄ mō.
Ista sunt p̄ diuidētia ip̄m ens ante q̄ diuidat p̄ finituz
z infinitū. Aut p̄ vñū z multa. **C**lārū declarat: q̄ si
nūtū z infinitū q̄titatī vñrūt. vt p̄ in p̄ physi. text. cō-
1. 5. ḡ finitas z infinitas p̄fctionalis suo mō cōpetit q̄tati:
z nō nisi enti q̄pto. ḡ q̄d diuidit per finitū z infinitū
necessario est q̄tuz: q̄titate p̄fctionali. **C**lārū de-
clarat: q̄ si hō cōcipiat ab intellectu in esse q̄ditatino
z circūscribant oēs passiones q̄ cōpetūt hoi fm̄ ḡ hō:
z tēt fm̄ q̄ ens: nulla passio cōperit ei neq̄ q̄ est hois:
neq̄ q̄ est entis. Ergo in tali p̄cīsione non cōpetit sibi
vñtas aut multitudo: z tamen certum est q̄ in tali p̄
cīsione est demonstrabile de homine: q̄ est perfecti-
or asino q̄ditatīue. Q̄ in tali p̄cīsione cōpetit sibi dñia
sua essentialis q̄ est p̄stātior z nobilior q̄z dñia asini: ex
eo q̄ genus descendēt in ista: diuidit differētis oppo-
sitis: quarū vna ē nobilior reliq̄. ḡ relinquit q̄ in ista
p̄cīsione hō erit q̄tus: z nō sibi nō cōpetit vñtas. **C**lārū
affirmat: q̄ certū est q̄ hō in esse q̄ditatino bz aliquēz
ordinē salte fundamētale ad p̄m̄ ens q̄d ē deus: s̄z iste
ordo nō p̄t eē sine p̄oritate z posterioritate fm̄ p̄fectio-
nē. ḡ aliq̄ p̄fectio seu q̄titas p̄fctionalis sibi cōpetet.
Clārū iſurgit vna difficultas. Nā erq̄ ens q̄tū diui-
dit in. io. p̄dicamēta. ḡ relatio erit q̄tā loquedo de re-
latiōe p̄dicamētali: sed b̄ vñ falsuz. q̄ relatio diuina nō ē
sic quāta: q̄ tūc (cū relatio sit in vna p̄sona diuina que
non est in alia) in vna p̄sona nō esset oīs p̄fectio. Et ita
p̄sona diuina nō eē infinita formalr̄. ḡ multo minus vñ
q̄ relatio in creatura includat aliq̄ p̄fectionez. **A**d b̄ m̄
det: z p̄ cīsione ponit̄z̄ notādūz q̄ relatio in creaturis
ideo est q̄tā: q̄ est finita formalr̄. Relatio aut̄ diuina
q̄r nō est finita neq̄ infinita formalr̄: ideo nō p̄t eē q̄ta.
Usū illi reloni cui nō repugnat excedere vel excedi:
nō repugnat q̄titas finitas vel infinitas: sed reloni crea-
te non repugnat excedi. ḡ r̄. Et p̄ oppositū reloni di-
uine repugnat excedi q̄ illud q̄ est idē realr̄ alicui iſi-
nito non p̄t ab aliquo excedi. Relatio diuina est idem
realr̄ deitati q̄ est infinita formalr̄. ḡ non vñ excedi. z p̄
vñs nō p̄t esse finita formalr̄. q̄r oē finituz excedit ab
infinito. Neq̄ p̄t dici: q̄ talis relatio excedat: q̄r excessus
cōpetit ei q̄d bz rōnē mēsure. Relatio aut̄ nō p̄t sic mēsu-
rare: q̄r q̄d mēsurat ē ens p̄m̄ z bz rōnē totius. Sed
relatio in diuinis nō p̄t eē ens p̄m̄ neq̄ eē aliq̄d totū:
ex cui plenitūdine p̄fectōis mēsuret qd̄z aliud malz
q̄ accessuz ad ip̄m̄: minns p̄ recessuz ab ipso. Sz talis
rō mēsurādi cōpetit ei q̄d est ens absolutū z p̄m̄: qua-
le nō p̄t eē relatio. ḡ nullo mōp̄t excedere: z p̄vñs nō
p̄t esse formalr̄ infinita. q̄r illud est formalr̄ infinitū q̄d
excedit qd̄libet aliud: z mēsurat ip̄m̄ vt dictuz est. Et
sic sequit̄ p̄positū q̄ relatio in creaturis est finita z quā-
ta. Relatio aut̄ in diuinis neq̄ finita neq̄ infinita.

Pro itelligētia hui⁹ q̄ dicit attributa
in diuinis. ē aduerē
dū q̄ attributū i⁹ dñis vno mō accipit cōiter p̄ oī eo
q̄ attribuit alicui psone diuine: sive sit pfectio qđitati
ua sive qđitatiua. Pr̄o mō situt sba sp̄us dñr pdicata
qđitatiua. Scđo mō bonitas: sapia: iustitia sunt pdica
ta qđitatiua: qđlibet istoz p̄t dici attributū in diuinis.
Scđo mō p̄t accipi attributū pprie ⁊ ē pfectio scđa
ria non qđitatiua q̄ accipit a creaturis ⁊ attribuit deo
via remotionis ⁊ eminētie: ⁊ sic attributa sunt p̄cise p̄
dicata q̄ adueniūt deo in scđo mō q̄ pdicata replūnt
in creaturis: ⁊ cū sint accidentia (q̄ accidētātas dicit
imperfectionē in ip̄sis: maxime loquendo de sapia ⁊ de
iustitia) remouem⁹ ab ip̄sis q̄ sint accidentia ⁊ q̄ di
stinguant̄ essentialiter a subiecto: ⁊ ex iñti attribuimus
illis q̄ sint sba: ⁊ q̄ sint idem essentialiter ⁊ simili

Tractatus formalitatū

Arti. I.

3

remouemus ab istis i creaturis finitatem: et attributum⁹ summitatem vel infinitatem: et dicim⁹ quod sapientia in deo substantia: non accidens: eadem realiter: non distincta: infinita et summa: et non finita. Et ita quecumque accipiuntur ex creaturis et attribuuntur ipsis deo via remotionis et eminentie et non sunt predicatae quidditatiua: sunt proprieatates attributa.

Pro intelligetia quod sit relones notioales et non coesitio quod relones notioales sunt quod copertunt unius psonae tantum aut duab' sicut peritas: spiratio actiuia: et vtrum notioales a nosco noscimus: quod ipsas noscuntur et notificantur psonae dñe: sicut peritas: per spiratioez actiuas: per et filii. Relones coesesunt quod copertunt oib' psonis dñis: sicut idem: sicutudo: et equalitas: quare quelibet repertus formaliter in oibus.

Quia vero dicit iste auctor formaliter extrisecus adueniens. Est aduertedū quod ppe et recte loquendo fz via doctoris subtilis: respectus quod est p se in predicamento relonis ppe appellatur res. Respectus vero qui sunt ex genere relonis appellatur habitudines: et respicuit et non ppe relones. **C** pro quo est notandum quod ista se habet per ordinem: relatiuum: res. res. et habitudo inter quos rationes: ratione relatione ista. Ut in ratione relatione est res. vel includit relone. relationem. n. ultra rationem quam includit: et includit aliquod absolutum quod denotatur referri per ipsas rationes: sicut res non includit aliquod absolutum. Sicut ois res est respicuit: et non ois respectus est res. quod res est respectus intrinsecus adueniens: qui ortus ex non fundameti posito termino. Respectus autem est quoddam coe: ad respectum intrinsecus aduenientem: et est extrisecus aduenientem. Sicut ois respectus est habitudo: non ois habitudo est respectus: quod iter subjectum et propria passionem est habitudo: et non est respectus. Sicut circumscripsit oib' rationibus essentie divine ad attributa est aliquod habitudo (Qualis est fundameti ad fundatum) et non est aliquod respectus: quod repugnat entie ut entia est ad aliquod referri. Ex quo sequitur quod loquendo proprius de relone: solum respectus intrinsecus adueniens est res fz viam Doc.

Pro intelligetia dividitur in subiectum et accidens. Est aduertedū quod subiectum est a substantia: vel a substantia secundo: intelligendo subsistere per seipsum. Subiectum est a substantia: si accipiat subiectum a substantia: non repertus in deo: quod deus non nullus substantia: eo modo quo substantia accedit: a substantia denotatur subiectum. Si capiat autem subiectum a substantia: sic deus est subiectum. Illud autem quod sic subiectum: vel p se existit tribus modis capitur: uno modo potest intelligi: per eo quod p se existit: ex se et a se. Alio modo per eo quod p se existit et ex se: sicut non a se. tertio modo per eo quod non p se existit ex se: neque a se: sicut in alio existit. **P**rius modo deus est subiectum: quod p se existit et a se. Deinde enim est de se sicut est: et huius est per entitatem: alia autem huius est per participationem: et sic huius est ab alio: et non a se. Quod autem deus de se est sicut est: apparet per illud Exodi. 3. ca. Qui est misit me ad vos: ubi deus denotatur non est esse. ut denotetur quod est ipse et infinitus est. **C** Secundo modo subiectum est deus illud quod est proprius in predicamento substantiae incipiendo a genere generalissimo usque ad individua inclusione. **A**duertedū tamen quod per se existere accipit in isto secundo modo pro eo quod est per se ens: et non est in alio per inheretiam: et non accipit per se existens pro ipsa existentia actuali: ut intelligatur quod quodlibet quod est per se in predicamento substantiae sit per se existens talis existentia: quod quecumque sunt per se in talis predicamento et in aliis: abstractum ab existentia actuali: et ratio est: quod ens existens est unum per accidens: eo modo quo albedo intesa est unum per accidens: et sic albedo intesa non reponit in predicamento: quod talis albedo intesa includit aliquod quod est ex quodditatem eius: sic etiam dominum est de ente existente: ut includit existentiam. Sicut per se existens quod est per se in predicamento substantiae: est per se ens: et per se ens distinguuntur ens in alio per inheretiam: quoniam in-

herere alicui est dare esse secundum quod alicui enti priori simplificatur. Quoniam autem nihil quod est p se in predicamento substantiae de sic est fz quod nihil quod est in predicamento substantiae est in heretate. quod autem haberere sit sic dare est fz quod enti priori: appeter de mente Doc. sub. in quilibet. q. 3. **E**x quo sequitur quod Doc. sub. quecumque sunt in predicamento substantiae: dicitur isto modo p se quoniam. q. 3. existere: h est per se est fz. **S**ubiectum modo capitur per eo quod est ens p se: ut p se ens distinguatur fz ens in alio: et huius non solus per inheretiam vel informationem: sicut est ut p se in toto: et isto modo substantia non videtur de parte substantiae integrali vel essentiali: quod p se integralis est in alio et sicut p se essentialis. Quoniam ergo dividitur ens in substantiam et accidens: capitur substantia non primo modo: nec secundo modo: sed secundo modo.

Pro intelligetia quod sit accidens est ad vel capitur per extremitatem a qualitate alicuius: vel accipit per eo quod perfectit accidens aliquid huius est pfectum: sic quod advenit ei in esse completo et pfecto. **P**rius modo accipit ut plurimum a metaphysicis. secundo modo accipit physice vel logice. **P**rius modo accipit continetur in fallacia accidentis quod committitur in his quorum unum aliquod modo excludatur ab alio. Secundo modo accipitur a Porphyrio. cap. de accidente: quoniam diffinit accidentem cō: et est illud quod adest vel absentia et ceterum. Applicando gradus ppositum quoniam dividitur ens in substantiam et accidentem: accipit accidentem secundo modo et non per modum. **C** pro intelligetia distinctionis rei quod videtur a reor reris: est aduertedū quod res rata videtur res quod huiusmodi ratitudinem et firmitatem: quod res est res entitatis: vel existentie. Et illa res in creaturis non ponitur et est ab eterno in talis ratitudine de mente Doc. sub. ut p se in p. di. 36. habueruntur. non creare. **D**oc. sub. i. precise est fz quod ab eterno: quod est esse cognitum in mente p. di. 36.

Pro intelligetia dividitur in p. di. 36. q. vniuersaliter. **S**ecundum hoc dicat Franciscus et Henricus de Gandavo: et sequaces istorum. Aduertedū tamen quod res rata non distinguatur a figuratis per aliquod esse verum ex non rei entitatis: aut existentie: quod habuerunt ab eterno ex non rei: sicut solus p. di. 36. q. tali rei non repugnat esse existere et p. duci ad tale esse per aliquod potentiam productivam. exempli gratia. humanitas est res rata a chimerā distincta per hoc quod humanitati non repugnat esse existere: sicut bene chimere. Et ita vera entia quoniam sic distinguuntur a figuratis: et non per aliquod esse ex non rei quod habuerunt ab eterno. **H**enricus de Gandavo. Et patet hoc a scoto in primo distin. 36. q. vniuersaliter.

Sco. in p. di. 36. q. vniuersaliter.

Pro intelligetia dividitur in p. di. 36. q. vniuersaliter. **F**z quod est aduertedū quod ens simpliciter et in actu: ens fz quod est ens in potentia. **C** pro quod est notandum quod potentia est duplex: quodam est potentia obiectiva: quodam subiectiva. Ens in potentia obiectiva est illud quod non est existens: sicut potest esse: et est ens quod potest esse obiectum alicuius potentie productivae quod a comitatore. 9. meta. 7. appellatur res secundum quod est ens in actu est illud quod huiusmodi actualiter existens in re et in effectu et videtur ens simpliciter ens de ente in potentia obiectiva intelligitur illud. 9. meta. t. c. 13. **P**otest enim actus sunt eiusdem genitivus: quod illud idem in genere in specie et in numero: quod est in potentia: post modum est in actu. sicut in actu non distinguuntur a seipso numerals: ut est in potentia et sic in potentia non solum sunt eiusdem genitivus: verum est in specie et in numero. **E**x quo sequitur quod actus formalis: quod illud idem: quod est actus formalis. s. forma substantialis ignis: potest esse in potentia et in actu existens: et sic actus formalis non distinguuntur in actu existentie: aut potest in potentia obiectiva. 7. modo aliquid videtur in potentia quod est in potentia obiectiva: et isto modo oportet quod potest recipere aliquem actum substantiale vel accidentale: sic est in potentia subiectiva: de qua potentia locutus est Aristoteles. 7. meta. t. c. 8. q. m. prima est ens in pura potentia. Isti potest recipere aliquem actum substantiale vel accidentale: sic est in potentia subiectiva: de qua potentia locutus est Aristoteles. 7. meta. t. c. 8. q. m. prima est ens in pura potentia. Isti potest recipere aliquem actum substantiale vel accidentale: sic est in potentia subiectiva: de qua potentia locutus est Aristoteles. 7. meta. t. c. 8.

Tractatus formalitatū

Arti. I.

tia subiectiva: iqtū sunt po^o qb^o formalit intelligimus & sentimus. Et loqndo de ista po^o: nō ē vez q^o dī i. 9. meta. q^o po^o & act^o sunt eiusdem generis. q^o po^o pōtē de genere sbe: act^o vō de genere accēns: Et in h̄ dece pt^o ē san. Thomas: volēs: q^o act^o sentīdi ē accēns.) po^o sensitua fir accidentis: ex illa autē supra allegata. Advertēdū tñ q^o idē h̄ diversam habitudines & diuersuz respectū pōtē esse in potētia obiectiva & i po^o subiectiva. Rosa. n. que nō est: sed pōtē eē: p respectū ad po^o pducēre vel pdictiuā ipsius: est in potētia obiectiva: p respectū aut ad maz de qua pducit: dī eē in potētia subiectiva. Potētia gobiectiva & act^o sunt differentie entis: & dividunt ipsum ens sufficenter.

Pro intelligētia hui^o. fz. q̄līt ē dīa
dicatu: & vniuoce pdicari. Est advertēdū q^o vniuocū pdicatu ē illō cui^o ē in se vnu. loqndo deceptu obiectivo ex pte obiecti oceptibilis. **C** Pro q^o ē notādū: q^o cept^o v̄l cap̄t ex pte itellectus: & sic act^o intelligēdi dī qdā cept^o p q̄to ē illō q^o aliqd sc̄p̄t: & de illo cōcē ptu nō est mētio i pposito: q^o iste ceptus nō facit ad h̄ q^o aliqd sit vniuocū. Alio mō cap̄t cept^o ex parte obiecti: & talis ceptus appellat ceptus obiectivus: & ē ipz obz ceptibile vt h̄ relatiōez actualiez: & h̄ aliqd ap̄itudialez h̄ rōne mouētis itellectu aut terminantis actū intelligēdi. Dicēte doc. sub. 5°. Theore. Lōce p̄iū dico q^o actū intelligēdi termiat. h̄ obiectu dī v̄l itellegibile: v̄l itellectu: v̄l itētio. Primū cōfissimuz est ad oēs potētias: sc̄dz cōē ad obiectum itellectus in po^o: vel in actu: 3° p̄p̄iū. 4° arabes in vsu habent: vt Aui. & Auer. Sic autē itentio equoce dī de obiecto & actu. ita & ceptus. h̄ autē accipit p obiecto. Hec Sco. ibi. Et exponēdo istō Theorema. dīc iserius. Lōceptu dī co omne actu itellectu. put. s. ē i itellectu: nō yt forma h̄ v̄tactu cognitiū: h̄ autē esse i itellectu nō ē nisi h̄ re latiōez actualē ad itellz sive itellectus ad ipz: v̄l v̄trūsq; ad vtrūsq;. Hec. Sco. Ex q^o cludit q^o omne illō q^o pōt h̄e aliquā vna rōne ap̄o itellectu mouētē ipz: i tellectu autē terminatē: h̄ ceptū p̄ se vnu q^o ceptus ē idē ap̄o oēs variato vocabulo & noē iportate talez ceptu. q^o p̄ piermenias ceptus idēz sunt ap̄o oēs. q^o qd̄ sit de noībus ipostis ad significādōs istos cept^o & isto mō lapis reputatus per speciez intelligiblez vt mouet: aut vt terminat: dī esse ceptus: & q̄tienſciq; ta lis cept^o est i se vnu: & pdicat de pluribz h̄ vno noīe signifātē: dī esse qdā vniuocū ad illa: q^o iterciūq; pdicet: sive q̄ditatue: sive denoatiue: quo albiū ē vniuocū ad lignū & ad lapidez. Uniuocū vō vniuoce dīctū ē cu^o cept^o est i se vnu: sic q^o icludit i rōne subiecti de q^o dī. eo modo quo aial est vniuocū ad hoiez & ad astinū. Unī nō est icoueniens q^o aliqd dicat vniuocū & nō vniuoce dictū. sic denomiatiū nō pdicat vniuoce lz q̄tq; sit vniuocū: Unī sic aliqd est pdicatu ēē qd̄ aliqd i qd̄ pdicari. In omni enī genē est inuenire qd̄: ex p̄ Tho. c. 7. Nec tñ qdlibet cuiuscumq; generis pdicat i qd̄ & de qcūq; h̄ tñ de suo iserioz: i cui^o rōne cēntiali icludit. Ita pōt dici i pposito q^o aliud est esse vniuocū & aliud vniuoce dici. De hoc videas Sco. i. 3. dist. 7. q. i. in corpe qōnōs. Et i p̄. vi. 3. q. 3. **A**dvertēdū vltērū q^o inter vniuocū & equiuocū nō daf mediū: & fundamētū huius est: q̄riter idēz & diuersuz: idēz & nō idēz nō est dare mediū. Idē enī & diuersuz sunt imēdiate opposita circa ens. **T**o. met. T. cōmē. 12. idē & nō idē sūr imēdiate. Q^o dīctoria. ex 4° meta. t. cō. 9. h̄ diffōnes vniuoci & equuci dant p̄ ista imēdiate. ḡ illa quoz sunt diffōnes: sūt imēdiate. **C** Notādū vltērū q^o sīc itentio p̄ma. v̄l cept^o p̄ma rū itentionū qdā sunt trascēdētes: qdā predicamenta

les. Ita itentides sc̄de q^o debent applicari itentioibns p̄mis: qdā sunt trascēdentes: qdā pdicamentales. De itentibns sc̄dis pdicamentalibz q^o sunt gniales & cōes facit mentiōem Porphyrius: & rōnabilis qdē. Quia ordinabat librū suū ad librū pdicamentoz Arist. & ita vle & cōe de quo loquit Porphyrius est solū applicabile ad itentioem p̄mā pdicamentalē. Sz aliud est vle trascēdens: qd̄ est itētio sc̄da. Qd. v̄z. nō est applicabile ad aliqd qd̄ sit genus: sp̄cs: dīa: h̄ solū ad illud qd̄ abstrahit ab oibus istis: & ē ex oē pdicamentū. Et de isto v̄l nō locutus est Porphyrius. qd̄ vle cōpetit enti inqz tū ens ē. & passiōibus suis. Ex quo ocludimus: q^o quī vniuocū & equoci sunt itentores sc̄de q^o p̄t applicari rebus pdicamentibz: & tēt trascēdētibus h̄ens ē vniuocū tali vniuocatiōe. Sz si loquamus de vniuocatiōe applicabili ad genus aut ad rez pdicamentalē. ens nō est vniuocū tali vniuocatiōe: sed equinocū. Et sic intellexit Porphy. in de v̄libus. ca^o de specie. cum dixit. Siq; oia entia vocet: equinoce nuncupabit z̄c.

Pro intelligētia huius q^o cōiter dī q^o ceptus trascēdens est ille q^o pdicat de multis gnibus gnaliſſimis: vel de gne gnaliſſimo: vel de aliquo qd̄ nō est in pdicamento. Est advertēdū q^o nō ē de rōne trascēdētis q^o pdicet de oibus: h̄ aliqd p̄t esse trascēdēs: qd̄ pdicat solū de vno gne gnaliſſimo: & aliud est trascēdens: qd̄ nō pdicat de aliquo gne. Exemplū p̄mi. Sapientia h̄m sua rōne formalem pdicat de sapia creatā q^o est p̄ se in gne: & de sapia diuina: q^o est ex genus. Exemplū sc̄di. Infinitas necessitas: sunt trascēdētia & nō pdicat nisi de deo. q^o autē ista dicant esse trascēdētia appet p̄ illud cōdictū. v̄z. q^o illud qd̄ cōpetit alicui ex genus est trascēdens. Usū est Regula Sco. i. 8. di. q. 3. primi s̄niarū: q^o illud qd̄ est idifferens ad finitū & infinitū: dī esse trascēdens: q^o q̄cq; est in gne: sive sit genus: sive dīa: sive sp̄s: qdlibet tale est finitū. Genus enī est finitū: q^o est in po^o ad dīam: & natū p̄scip̄ ipsam. Dīa est finita: q^o caret actualitate gnis: cu nō includat ipz genus in suo ceptu formali. & h̄ videri in 3° metaphysice. Sp̄s est ostituta: & sic ēt finita: q^o ostituta ex realitatibus finitis. Ex quo sequit q^o quoz qdlibet qd̄ est in gne sit de se finitū: qd̄ est idifferens ad finitū & infinitū: est trascēdens. Et ita sapia & qdlibet oīsimile diceat esse trascēdens. Ex h̄ appet q^o illud qd̄ cōpetit infinito nō p̄t esse in gne: & sic infinitas vel quāritas p̄fectionalis infinita nō est in gne. Probat ēt q^o trascēdens possit esse illud qd̄ dī tm̄ de vno: & nō de pluribz. **C** Pro quo ē notādū: q^o sicut de rōne gnis gnaliſſimi est: q^o non habeat aliqd supraueniens genus: q^o autē de multis speciebus dicat h̄ accidi ei: q^o stat genus esse sine multis speciebus: sicut dicit Doc. in. 8. di. i. q. 3. Ut h̄ pdicamētū qd̄ est genus gnaliſſimi: & tripaucas h̄ sp̄s sub se: vel forte nullas: vt inq; ipse. Ita dicēdū est q^o de rōne trascēdētis est q^o nō sit p̄ se in gne. q^o autē dicat de multis h̄ accidit sibi. Doc ēt p̄bat: q^o entis nō tm̄ sunt passiōes simplices q^o sunt trascēdētes: sicut vnu: ve rū: bonū. Sed ēt sunt passiōes disiūcte: quaz quelibet ps passiōis disiūcte est trascēdens: sicut tota ē trascēdens: & tñ aliqua ps tm̄ vnu p̄petit: & nō pluribus: sicut est de ista: necessariū vel ɔtingēs: finitū vel infinitū. Necessitas enī & finitas tm̄ cōpetit deo. **C** Sz q^o dictū ē q^o aliqd est genus qd̄ tm̄ nullas sp̄s h̄: surgit difficultas quo h̄ possit esse verū: q^o genus diuidit q^o dīas op̄positas: q^o ad minus genus habebit duas sp̄s. **C** Ad h̄ndēt: q^o genus ē illud qd̄ de se est aptū natū diuidi in dīas op̄positas: q^o gen^o h̄ aptitudinē ad sic diuidi lz nō habeat potētiā ad sic diuidi: vel actū. Disert aut optitudo a po^o. Nā optitudo est iclinatio alicuius fm

sco. 2°. theorema.

p. Thopie. ca. 7.

o. met. T. cōmē. 12.

4. met. T. cōmē. 9.

Sco. in. 8. di. q. 3. pri. mi. s̄niarū.

L. cō. io.

D. subtilis in. 8. di. pri. mi. q. 3.

Pro intelligētia

Tractatus formalitatum

Arti. I.

4

se ad aliquid: vel magis non repugnantia ad illud. **Po**^a aut est ordo ad actum: sic quod illud quod est sic potest: possit attingere actum. **Dot. n. po**^a esse sine aptitudine: ut pos-

sibile est grani esse sursus: non tamen aptum est ibi esse: quod re-
pugnat ei hoc se: et aptitudo est sine potentia: ut cecus est
aptus natus ad videndum: nullus non videtur: nisi cum est aptum
naturae habitudinem. In postpredicamentis. capitulo de
oppone. 2. 5. meta. c. de puatione. t. c. 27. Non est autem pos-

sibile cecus videtur: quod a puatione ad bitum non est naturae re-
gressus. Sic nullus visus est ex sua forma repugnat dici
de multis: hec tamen aptitudo impediri potest: ut quod non sunt mul-
ta de quibus dicuntur. hec Secundum. i. de visib. q. 18. **Q** si tu di-
cas impossibile est aliquid esse aptum naturae dici de pluribus
varietatibus specie: nisi cum plura diversa specie sint apta reci-
pere predicationem illius. Igis sic ista aptitudo sufficit ad ge-
nus: similis aptitudo recipiendi sufficit ex parte speciei: igitur
si aliquid sit genus actu: propterea aptitudinem istam multam que
participat inter aptitudinaliter: erunt actus species. genere genus
multas habent actus species. **A**d hunc negandum istam sententiam.
Sententia est aptum naturae dicitur de pluribus: quod plura diversa species sunt
apta recipere predicationem eius: quod statim aptitudinem esse in uno
extremo: dato quod aptitudo non sit in alio. Ex quo forma so-
lis nata est esse in alia natura quam sit illa in qua est: est de
se: nec tamen est aliquod naturae forma recipere talam formam: quod si talis
argumentatio teneret in aptitudine species esset aptitudo in
utroque extremo: et ita potest: quod aptitudo in uno extremo
non impedit aperte: nisi per defectum aptitudinis in alio extremo

Pro intelligetia quo ens dividitur in
ens simplex et opposita: est aduentus quod iterceptus simplices est conceptus
passionum entis. diversarum virtutum et modorum intersecorum:
quod conceptus talis simpliciter non resolutus in aliquo concipiatur:
poterit potest: quod includatur quod dividatur in conceptu resolutibili: et
sic conceptus predictus dicitur esse simplices: de quibus habet
in 9° metaphysica. capitulo vltimi. quod circa qualitatibus et simili-
tudinibus non habet error aut deceptio: quod aut totaliter sciatur: aut
totaliter ignoratur: quod intelligendum est quod ad conceptum formaliter et per
primum ipsum: sed non quo ad aliquos conceptus secundum intentionem: aut
per primam intentionem qui predicantur de ipsis a posteriori denotatione: seu in 2° modo. Unus igitur dubitem virginitatis sit modus vel diversa per se sunt. Dubito quo ad ista
predicata quod sunt diversa et modus quod solus habent predicari denota-
tionem et per accidens de talibus conceptibus. **A**d aduentus tamen
quod simpliciter potest accipi duobus modis. uno modo ut
opponitur compoiti et coponibilitati. alio modo ut opponi-
tur multiplicati ratione formalium. per modum deus est simpliciter
simpliciter: quod non copositus: neque coponibilis: neque secundum ali-
quid coponibile: et modo solus ens et conceptus predictus sunt
simpliciter simplices: et non deus: quod includit multiplicates
rationes. quare una non est formaliter alia. **Q** si tu dicas enim
est multiplicitas seu pluralitas aliquorū: ibi est copo.

Responde negando: assumptum: quod non copositum est ex actu
et potestate. 8. metaphysica. iste formalitates in deo sunt actuali-
sime: et summa actualitate: et nulla est potentialis ad aliam.
quod non potest esse copositio. **Q** si tu dicas. Saltez ista
multitudo formalitatum faciet unum unitate cum multis vel
acerui. **R**esponde: unum unitate aggregatiois vel cumu-
li vel acerui hoc est etiam ponentia: seu presquam distinguunt es-
entialiter. Quare una non est eadem realiter alterius: sed essentialiter
distincta. Sed iste formalitates sic se habent: quod una est perfecte ea
de aliis identitate reali et essentiali. quod si faciunt taliter unitatem.

Pro intelligetia quo simpliciter dicatur op-
poni et ponere ex re et re. Est aduentus quod quodammodo est ex re et re. scilicet est copo
ex natura et forma in copo. Quedam est copo ex reali-
tate et realitate: scilicet in qualibus accidens: quod accidens est forma
simplex simplicitate opposita et ponere ex re et re: sed non sim-
plex simplicitate oppone et ponere ex realitate et realitate.

quod oportet est per se in genere tantum species: sic coponitur ex realita-
te et realitate. Quarum una est importata per genus: et alia per
diversam propriam specificam: et illa quod est genus est potentialis ad
illud quod importatur per diversam: loquendo de tali copo conceditur
quod angelus est copositus tali copone. **E**t quod dicitur aliquid
quod angelus et aia sunt opposita ex natura et forma: non est ve-
rum. Si enim ponenda esset in eis natura: aut hoc esset ratione su-
ceptiuitatis et potentie passive: quia habet ad intelligentem et
velle: et per hoc non potest ponere naturam: quod habemus suscepti-
uitas est alterius rationis a susceptione naturae sicut hoc videtur
ex 3° de anima. Aia. n. ex propria ratione praescientia per istos actus:
non ex ratione naturae. Aut ponere in eis naturam per potentiam
ad ubi: quod transmutari possunt de loco ad locum: et hec po-
tentia non arguit naturam de genere substantiae: ut per ipsum per hoc 8. meta. te.
metaphysica. capitulo 12. Et id est in celo non est natura: sed eundem:
et per rationem omnem in de substantia orbis: et in plerisque aliis lo-
cis. Aut ponere naturam per potentiam ad non esse: quod angeli
annihilabiles sunt: et per hoc non potest ponere naturam quam pri-
re forme: immo et totum coposum: nam quod est forma: et visus est
ens creatum est in potentia ad non esse: cum sit annihilabile.
et sicut natura non habet naturam: per naturam annihilationem: sic et ange-
lus non habebit naturam. **Q**uid si dicas Boetius. in fine
libelli sui de unitate et uno causa. dicit quod Angelus et aia
sunt unus in unitate naturae. Et Augustinus de mirabilibus sa-
cerdotum scriptura. dicit. quod deus omnipotens ex informe natura con-
cepit visibilium et invisibilium: sensibilium et insensibilium: in-
tellectualium et intellectu parentium species multiformes di-
uisit. **D**icendum quod non cogit ad ponendam in talibus
substantiis naturam. Pro eo quod Augustinus loquitur et per hoc et tunc
sequitur et in pluribus opinionibus platonis: sicut n. platonicus
in phisica. Unde posuit visionem fieri per emissionem radiorum:
et angelos habent corpora: ut per supra Beatus. li. 3. c. 4. Aut enim
quod demones dominus aeternus aeterni corpora aeternorum non vi-
gent: neque per mortem dissoluuntur: quod permanet in eis et ultimum
optius ad faciem: neque ad patiem: aer. s. et ignis. Et in
pluribus aliis locis ponit opinionem platonis. Sed ut ma-
gister suorum dicit lib. 2. di. 8. Aug. non ita sentit: sed recitan-
do forsitan dicit. Unde de his locis in quibus platonice lo-
cutes sunt: hic est unus. cui ait: spiritualia et imaterialia ex in-
formate naturae fore producta. **A**d Boetium autem de domino: quod illa
fuit sua opinio. Neque enim oportet opiniones eorum tenere ubi
locuti sunt: ut per hoc: et tenetur in ubi tractat ea quae sunt
fidei: quod ibi loquitur ut sciatur. Alioquin tenebas quod visus sit per
emissionem radiorum: quod est in physica. et de anima. et quod angelii sunt
corporis: et quod celi sunt ignes naturae: sicut Augustinus loquitur
platonice dixit. Igis qui nec actiones aut operationes spiritu-
ales: neque transmutationes sunt in eis: neque potest ad ubi:
neque potentia ad non esse per annihilationem. Nec per hoc quod non
sunt puri actus: nec per receptionem accidentium: nec per ubi
scilicet loquitur in suis platonis: necepsit sit ponere naturam in
talibus substantiis separatis. Et visus qui nulla via sit efficax et
demonstrativa adcludendum naturam nisi transmutatio in
substantia: immo omnis alia via: et omnis alius processus est falso
imaginabilis: et via dialetica non necessaria et essentialis:
et per supra Lomene. per physica. circa finem vltimi. commento. et colligi-
poterit ex dictis physici ibidem. et in. 8. meta. Lomene. commento. 12.
superfluum vero et mere voluntarium ponere naturam in talibus substantiis.
multitudo autem non est ponenda sine necessitate: cum non nihil
agat frustra: ut primo celi. physica. commento. 3. 2. 3. de anima. ter-
tio. 45. et semper paucioribus est ostenta: ut per ipsum per hoc in
primo physica. physica. commento. 4. 1. et in primo politico.

Pro intelligetia quod sit copo cum his est
aduentus quod est multipliciter diversus etiam iter-
ponere et ponere ex re et re. **1. celi. t. c.**
tiple diversus etiam iterponere ex his: et iterponere cum his. **2. 2. 3. de**
copo ex his est posterior et iterponens iterponere cum his:
sed quod in copone cum his id est iterponens et iterponit. In copone
autem ex his aliud est iterponens: et aliud iterponit. **3. d**ia
est: quod in copone cum his quot sunt iterponentia: tot sunt iterponita

T. c. i. p.

8. meta. te.
c. 12.

Boe. in s. de unitate
et uno. c. 2.
et Aug. de
mirabilibus
sacrae scri-
pture.

Aug. supra
genesim.

Magi sen.
li. 2. di. 8.

1° phy. vlti.
commento.
Lomene. co-
mento. 12.

3. 2. 3. de
aia. t. c. 45
in per phy. t.
c. 41. et per
politico.

Tractatus formalitatum

in cōpositiōe aut ex his plura sunt cōponētia q̄z cōposita. quarta dīa est: q̄z cōpositio cū his rep̄tur in quolz ḡne cū alio ḡne. L̄ cōpositio v̄o ex his nō nisi in eodem ḡne. Ex q̄bus oībus sequit q̄z omne ens creatum ē cōponibile cōpone cum his: t̄ sic p̄t denoīari cōposituz.

Pro intelligētia eorum que dicta uōe et de simplicitate ē aduertēdū: q̄z loq̄ndo de compōne cū his: oē ens citra deū ē cōpositum ex re et re cōponē cū his: q̄z cōpositio accipitur p̄ cōponibilitate. Ubi quū dico: q̄z oē ens ē cōpositum ex re et re. cōpone cū his intelligo q̄z ip̄z q̄d ē aliqua res ē cū alia re cōponibile. **Sz** insurgit difficultas: vt̄z q̄libet nā cōponibilis sit cū accīte: et vt̄z p̄s affirmatiua istius difficultatis pos̄it ph̄yce pb̄ari. **Ad** q̄d r̄ndetur: q̄z sic. Pro cui⁹ pro battide p̄ r̄d̄ ē talis. Si enī aliqua s̄ba ēē nō receptua accītis: maxie ēē s̄ba p̄fectissima citra deū: sz q̄nis est falsuz iiḡt et aīis: q̄na ē euīdēs: et falsitas q̄nis pbatur. Q̄ si sic: talis s̄ba es̄t formalr br̄a seipsa: q̄d pbatur. Nā vna queq̄ intelligētia fm Aristo. formalr ē br̄a sua intellectiōe q̄ intelligit obiectū p̄fectissimum intelligibile. Ergo si intellectio sua sit substātia sua seip̄a br̄atifica- bilit̄: et nō aliq̄ ex ip̄z. **C**z⁹ ar. q̄libz intelligētia p̄t intel- ligere ifinita: q̄z intellect⁹ ē tot⁹ entis: et fz totū ambitū entis: fz intelligibilia p̄t eē infinita. q̄z sua intellectio (si sit substātia sua) erit vñica intellectio respectu ifinitorū intelligibiliū. **Sz** intellectio ifinitoz intelligibiliū que est vñica: ē ifinita: q̄d pbaf: q̄z due intellectores resp̄ci duoz intelligibiliū distincē et p̄fecte: sunt due p̄fectioēs: q̄z vñica intellectio ē istoz duoz intelligibiliū que p̄fecte et distincē: ac si due distincē ēēnt de illis duob⁹ intelligibili⁹: illa vñica intellectio atinet duas p̄fectioēs: q̄z vna alia que atinet tres intellectioēs: adhuc atinet tres p̄fectioēs. q̄z vna q̄ atinet ifinitas intellectioē: atinet vni tue ifinitas p̄fectioēs: q̄na ista ultima pbaf. Ubi plu- ralitas arguit maiore p̄fectionē q̄z paucitas: ibi ifinitas arguit ifinitatē. **Sz** sic ē ēē p̄posito. q̄z c. **C**z⁹ ar. q̄z da- ta ista positione sequit: q̄z intellectio intelligētiae nō depen- det ab aliq̄ obiecto. nisi a quo depēdet suū ēē: et ita ni- hil inferius se: nec etiā se posset intelligere in ḡne p̄po- sz tm̄ i obiecto supiori motuē: imo nihil posset alia intel- ligētiae intelligere: nisi in deo. **Sz** vlt̄r⁹ insurgit alia difficultas. Ut̄z loq̄ndo de cōposito cōpone ex his sit ve- rū: q̄z q̄libz creatura dicat ēē cōposita ex re et re. **Ad** quā difficultatē r̄ndet. aliter est loq̄ndū fz. s. Thomā: aliter fz viā Scoti: fm opinione Tho. Ois creatura ē cōposita cōpone ex re et re: tāq̄z ex positivo et positivo. **P**ro qua opinione arguit. Oē q̄d est: aut est purus actus aut pura potētia. Aut cōpositū et actu et potētia. Creatura nō est purus act⁹: q̄z ēē de⁹: nec pura potētia. q̄z tūc nihil ēēt. q̄z reliquī: q̄z ē ex actu et po⁹. **Sz** h̄istā opinionem istat: q̄z si quodlibet ens ē cōpositū ex actu et po⁹: tāq̄z ex re et re: accipio cōponentia q̄ sint. A. z. B. et qro. Ut̄z. A. et B. sint cōposita: ex re et re: vel nō. Si dicas q̄z nō habet idēntū. Si dicas q̄z sic: p̄ceditur ut p̄s: et tūc aut erit p̄cessus in ifinitū: aut op̄z venien- re ad cōponentia q̄ sunt simplicia simplicitate opposita cōponi ex re et re. **Dicit** q̄z Doc. subit. q̄z oīs crea- tura ē cōposita ex actu et po⁹ sic ex hitu et p̄uatiōe: q̄z q̄li- bet creatura fz entitatē cū p̄uatiōe alicui⁹ gradus en- titatis. Nulla enī creatura fz totā p̄fectio- nē q̄ nata ē ēē entitatis in se: et iō caret aliq̄ p̄fectioē q̄ nata ē cōpēteri entitati i se. Et iō p̄uaf: sic talpa dicēt esse ceca: q̄z nata est bēre visuz fm rōnez aialis. nō fz rōnez talpe: fm p̄bm. s. meta. ca⁹ de p̄uatiōe. cōponit enī creatura nō ex re et re p̄positius sed ex re p̄positiu et p̄uatiōe. i. ex entitate aliq̄ quā fz et ex carentia alicui⁹ gradus p̄fectioēs entitatis cui⁹ ip̄a nō est capax: tamen

Sco. in p̄
di. 8. q. z.

s. meta. c.
de p̄uatiōe
tex. cō. z5.

Arti. I.

ip̄z ens in se est capax: sic talpa fz se nō ē nata videre: fz fz q̄z aial: nec tñ ista cōpō ex p̄uatiōe et positivo est in eēntia rei: q̄z p̄uatio nō est de ee alicui⁹ entis positui.

Pro intelligētia diuisiōis qua ens cessariū et i ens otīgens: est aduertēdū: q̄z neccū incom- plexū fz eē simp̄l. Quoddā est neccū ex se: et a se: et fz tā fz viā ph̄oz: q̄z etiā theo. Quoddā est neccū ex se: et ab alio. ex se formalr: ab alio effectiue. Necccū p̄ mō fz Theologos est p̄ diuinus: qui fz nāz in se simplr neccia: et nō fz ip̄z ab aliq̄ p̄ducente seu p̄cipiatue: fz ip̄se est p̄n⁹ oīum p̄ducibiliū tā in diuina nā: q̄z in creatu- ris. Dicente Aug. 4. de tri. ca. zo. p̄t est p̄n⁹ toti⁹ dei- tatis. Necessariuz ab alio et ex se formalr fm Theolo- gos est filius diuinus: et etiā sp̄us sc̄us q̄ h̄it nām simplr necessariā i defectibiliē: illā. n. fz ap̄e p̄ducēte. Siz fz ph̄z dat neccū a se: et ex se: q̄z est de⁹: et p̄ intelligentia. Siz neccū ex se: et ab alio ē intelligentia et: et q̄libet alia intelligentia. Intelligentia. n. sc̄da fz entitatē irinsecā simplr neccia. Sz q̄z fz illā effectiue et p̄ductiue a p̄: iō ista intelligentia non est neccia a se: fz ex se fit neccia. Neccū ista duo ūdicūt ex se formalr et ab alio effectiue: q̄m ip̄portat ista duas distictas habitudines et ad diuer- sa in diuersis ḡnib⁹ cāp. **Sz** fz insurgit due difficultates. Pria est. si intelligētiae sc̄da fz esse effectiue a deo. z⁹ ē. si intelligētiae et ē necessariatā neccitate q̄ta est fi- li⁹ deo. ad p̄mā negat sic. si intelligentia fz fz esse esse etiue a deo: v̄i q̄d p̄ducat de nō ēē ad esse. vt̄ly. de sal- tez ip̄portat ordinez nāe: fz q̄libz tale est possibile esse vt̄ distinguit ū necessariū. q̄ intelligentia sc̄da erit ens possibile nō neccū: maior est nota: q̄z q̄d p̄ducit de nō esse ad ēē: reducit de po⁹ ad actū: et q̄libz tale est pos- sible ēē. **C**z⁹ ar. q̄z Ap. iz. meta. et Lōmē. ibidē com- mē. zo. 4i. et 4. 4. vult: q̄d nullo⁹ p̄t in semipiternis et neccūs. q̄z si semipiterni et neccū p̄ducere ad esse: po⁹ ad esse de neccitate esset in ip̄so: et tūc seq̄ret illud ad q̄d deducit Lōmē. i p̄ celi. cōmē. iz1. et cōmē. iz2. q̄z si semipiterni haberet po⁹ ad esse ūcedentez actū: que po⁹ reduceret ad actuz in semipiterno essent due po⁹ ūrie: quāz vna esset ad semp esse: et altera ad non esse. **E**t ūfirmat: q̄z necessariū est illud q̄d nō p̄t nō ēē: fz si p̄ducere ad esse: circūscriptio p̄ducēte: possz nō esse. q̄z nō esset necessariū. **Ad** hāc difficultatē ūnde- det: q̄z po⁹ ūcedere actū: aut nō esse: ip̄m esse: p̄t in telligi duob⁹ modis: uno mō ordine t̄pis. Alio mō or- dine nāe. Si loquamur de ordine t̄pis: po⁹ et nō esse: nō p̄t cōpetere semipiternis et necessariū: fm viā Ap. Si loquamur de ordine nāe: h̄ adhuc ūtingit duobus modis. Uno mō put ordō nāe accipit p̄ositivū inter aliq̄. quoz vñū actū p̄ositivū ūcedit reliquū sic in boīe sen- sitiū ūcedit intellectū. Alio mō ordo nāe accipit p̄ositivū: et isto mō accipit p̄z est inter aliqua: quoz vñū nā nō ūcedit reliquū actū et p̄ositivū respectu ter- ri: fz tūc aptū natū est in esse: nisi cōpositū inducas per aliquod agens extrinsecū. Ex⁹ hui⁹ est: si fit aliquod perspicuū: quod posita eternitate mundi nunq̄ fuerit sub vmbra alicuius corporis opaci: sed sit perpetuo illu- minatū a sole: si cōparetur tale corpus p̄spicuum ad lu- men in se receptuz: et ad vmbra: seu p̄nitioēez lumi- nis: dicimus q̄z p̄nitio illa respectu talis corporis ordi- ne nāe ūcedit illuminationez non q̄dez q̄ptū ad inesse quod vñq̄ infuerit: fz soluz q̄ptuz ad aptitudinem: q̄z talis p̄nitio nata est inesse p̄us nā q̄ptuz est ex nā isti⁹ corporis perspicuū: nisi per agens extrin⁹ illuminatione in ipso cāretur. Lōsimile ex⁹ est de mā cōparata ad for- mā et ad p̄uatiōez for⁹: q̄z mā nūcū est sub p̄uatiōe: sed derelicta sue p̄pē nāe p̄nitio nata est esse sub p̄uatiōe: q̄z

Augu. 4.
tri. c. zo.

Lōmē. cō.
zo. 4i. z.
44.

Lōmē. i p̄
celi cōmē.
iz1. et iz4.

Require
Sco. in z.
di. i. q. z. et
quoli. q. 7.
circa finez.

Pro intelligēti

Tractatus formalitatum

Arti. I.

sub forma: et hoc loquendo de forma in coi: et de priuatiōne sibi corādente. Applicādo ad ppositū: loquendo de ordine nāe positiue: pō: et nō eē nō pcedit actū in sempernīs et nēciis: sed solū ordine nāe pnuatiue. Et hoc est qd hz Lōmē. 12. met. cōmē. 4i. q: si po: est in stellis et sempernīs: nō est mō potentiali. volēs q: potētia i ipsi ad totū motū nō pcedit actū positiue: sed tñ pnuatiue. q: talis mot: ab agēte extriseco: mō sic pduci de nō eē ad esse: et de po: ad actū isto modo nō repugnat necio ex se lz bñ repugnet necio a se. Ex q: apparet q: possibile q: distinguit ī nēciū est possibile dictū a po: pcedēte actū vñ ordine tñ: vñ nāe positiue: sed possiblē dictū a potētia pcedēte actū tñ nā pnuatiue nō distinguit ī nēciis: sed distinguit ītra impossibile. Cetero hz rūdet ad illō qd dr: q: illō qd pducit ad esse habebit potentia ad esse et ad nō esse: verū est capiēdo eē et nō esse eo ordine q: dictū est: et qui isert: q: in eodez erūt due po: ūrie: quaz vna eēt ad semp eē: altera ad non eē: circūscripto efficiente. Cetero hz rūdet q: intelligentia et pducta ab intelligentia p: bñ nāz necia: p: quā itrisece et formalit pōt semp esse: et p: ipsaz nām qntum est ex se nō pōt nō esse. Sed tñ q: talis nā estab efficiente: ipo circūscripto p: impossibile: poterit nō eē sed ista po: per quā pōt nō esse est extrisece: et nō est ex pte nāe. Mō q: aliqd vñ possit semp eē potētia itriseca: et nō eē potentia extriseca et accītalr: hz nō ī icōueniēs: neq: iste po: sunt ūrie. q: nō sunt respcū eiusdē: et hz idē. Et per hz vult Lōmē. q: nā simplē possibilis nō pōt auerti in necia. Aut fieri necia: q: possibile hz ex se vñ possit nō esse: et nēciū hz ex se vñ nō possit nō esse. q: si aliqd possibile fieret necia: in ipso eēt dñe po: ūrie: ex q: habet hz ipz: q: qui mot: fit de se possibilis: non pōt esse nā necia. Ad vlt: cū dī. nēciū ī illud qd nō pōt nō eē. Ista ppō hz vitatē de necessario ex se a se: sed nō de necessario ex se et ab alio. Cetero hz pōt dici q: nēciū qntū ī ex nā itriseca et ex se nō pōt nō esse: circūscripto q: libet alio: cui: circūscriptio nō implicat ī dictōez: ponēdo illō eē: et hz Sco. i. p: snyaz. di. 2. q. 6. Rūdet ad p: arg: pncipale. Nā ponēdo intelligentia scda: et circūscripta p: ista circūscriptio ī p: impossibile et implicat ī dictōez: q: effect: īt simplē neci: nō pōt eē circūscripto eo a q: eētial: depēdet: sed bñ pōt nō eē p: circūscriptio et icōpos sibilē. Intelligentia et sic depēdet a p: g: et c. Ad z: diffīltatē dico q: hz viaphor ponēti intelligentia secūdā eē necia: data ista pōne intelligentia scda nō ī necia cāta necitatē q: hz ī fili: diuin: hz viā theo. Intelligentia enī scda si est necia est sic necia ī nā disticta a p: filius aut diuinus hz eādez nāz: et ex oīti eādez necitatē cū patre: et ita filius diuinus nō pōt esse: circūscriptio q: cūq: alio fm entitatē et nām. Unde lz possit non esse circūscripto patre pducēte: p: tñ diuinus nō est alius hz entitatē seunāz. Sz nō est sic de intelligentia scda q: poterit nō esse: circūscriptio aliqd alio hz entitatē est ens magis necia eo qd pōt nō eē: circūscriptio alio hz entitatē: hz filius diuin: est hz. et nō intelligentia scda. q: fili: diuinus est ens magis necia q: intelligentia scda. Cetero situ dicas. fili: diuin: per te ē neci: ex se: et nō a se. Pater diuin: est necius ex se: et a se. Ergo p: diuin: dī esse magis neci: q: fili: Ad hz rūdet. q: nēciū ex se et a se ē magis necia eo qd ē ex se et nō a se vbi hēat distincta nāz et nō eāde: sed vbi nēciū ex se et a se sic sit nēciū ī eāde natura: qui ad eāde nām sequat eāde necessitas: sequitur q: ista duo sunt eque necessaria.

Pro intelligentia

quo aliqd sit nēciū

necia ab eterno. Est aduertēdū. q: de: ab eterno pducit q: libet creaturā ēē cognito et intellecto: q: q: libet creaturā intelligit ab eterno: et tale ēē cognitū ēē fm qd et nō ē aliqd vez ecētē: aut exētē: vt hēt Sco. i. 36. di. 1. q. 1. 5 Hēricuz de Hādauo: q: voluit res hie ēē eētē ab eterno. Cetero situ dicas. q: de: intelligit q: libet creaturā ab eterno. quū necio sic intelligat: q: non poterit ēē sine ista intellectio: et ex oīti sine obo cognito: sed de: ē ens marie nēciū. creatura ī esse cognito vñ nō est necessaria: vñ si est necessaria. nō cāta necessitate q: p̄ta est de: q: marie nēciū ī suo ēē dependebit a min: necio. Ad hoc rūdet q: necessariū a se q: est marie necessariū: pōt ēē absq: oī repugnātia qntū ē ex pte sui ēē reali cuiuscūq: nō necarij a se: q: nō ē ī dictio: qntū ē ex pte poris absoluti: q: ipz sit ēē fine poste riori. Tñ illō necessariū nō pōt ēē cognito cur iuscūq: alteri: q: ēē ei: necio reqrit cognitio: alteri: et p: oīs alteri ī ēē cognito. Cetero pōt dici q: aliud est aliqd necessariū reqrit: vñ coexigere aliqd ad sui ēē. Aliud est q: ad ēē necessariū alicui: aliud necessariū sequat. Dico ergo q: de: nō dependet ab ēē cognito creature: neq: preeriget tale ēē cognitū hz bñ tale ēē cognitū ad ēē ipsius necessario consequit. Mō nō est inconveniēs q: ad ēē alicuius magis necessarii: aliqd minus necessarium consequatur.

Pro intelligentia

quo ens diuidit in
dēs ī aduertēdū q: A. 12. met. t. cō. 52. pōt ex ītētē
sua oīa hē ordiez ēētiale īter se: et magis ordiez ēētiale
ad vñ p̄mū. Ex q: vult hēt q: qui īste ordo ēētiale
fit ordo ēētialis depēdētē oīa ēētialis depēdētē
depēdētē p̄ente et qui nihil fit ēētialis depēdētē ab aliqd ī
ēētendo: a q: nō hz ēē in aliqd genere cāe vult q: oīa de
pendētē a deo tanq: a cā finali et efficiētē. Cetero situ di
cas. quēadmodū tz via cōis. q: oīa depēdētē a deo vt
a fine. Cetero hz ī ter. ei. 12. met. ter. cō. 36. vbi loq
tur de p̄ mouente dices q: mouet sicut appetibile et i
telligibile. huiusmōi autē mouet nō mota: sic autē deus
mouet intelligentia sibi primā. igit cātētē ītētē ītētē
intelligentia. Sz illō ītētē vt cōiter dī hz A. 12. est idē qd hz
ītētē. ergo et cetero si dicat q: illō mouētē metapho
ricū et nō p̄pe aliqd care. Cetero oīs intellectio q:
nō ī eāde obo: causat ab obo. et vñ q: effectiū hz Lō
mē. ibidē dicētē. q: balneū ī mēte mouet vt efficiētē.
et vt exētē mouet vt finis. q: intellectio intelligentie cābētē
efficiētē et p̄ente. Cetero situ dicas. Intellectio intelligentie
scde et eius suba depēdētē a p̄ma vt cā finali: p̄pē
rea q: p̄ma intelligentia termiat depēdētē scde: et finit
ipsa et sic p̄cise vt a fine: et nō vt ab efficiētē. Cetero
hz dī philosoph: q: intelligentia p: nō solū mouet vt ter
minas depēdētā et intelligentie scde: imo vt mouēs
ad actū amādi q: mouet vt amātu et desideratū. q: est
cā amoris intelligentie et intellectois. et nō nisi effectiū:
vt argutū ē. q: et cetero. Cetero si de: finis entiū solū termi
nās depēdētā eoz ī rōne finis illō termiare depēdē
tā īto mō nō est nisi p̄xigētā entitatis dīne: q: vñ
qdcz ad suū ēē rōrit entitatē dei hz hz nō pōt ēē hz mē
tez phī q: ne dū de entitate dīne: imo de entitate oīs
spei: phīs habuit p̄ impossibili q: vñiūlūz posset ea care
re. Unū si de: nō esset aliter cā finalis nisi q: ei: entitas
reqrit ad entitatē alioz: species hūana esset cā finalis
q: necio reqrit ad entitatē alioz spēz hz phīz: et nō ēētē
vñiūlūz ī hz q: de: ēētē mai: ens: q: spēs hūana: hz q: ad
p̄xigētā necia ita rōrit spēs hūana sic de: ad ēētē alioz
Allia q: faciūt pro ista oclustione dimittantur vñq: als.

Pro intelligentia

quo relō creaturā ad
sūda et vñ q: cūq: fine q: sūda ī eētē p̄cise ītētē: vi
deas Sco. i. 2. di. 1. q. 5. vbi diffuse tractat istaz māz.

Lō. 12. me.
cōmen. 4i.

In p̄ca. de
iba or.

Sco. in p̄
sente. di. 2.
q. 6.

5

Ari. 12. me
ta. t. c. 52.

iz. meta. t.
c. 36.

Sco. 2. sen.
di. 1. q. 5.

Arti. I.

Tractatus formalitatū

Pro itelligētia quō vnu dī mltiplr:

4. me. tex. com. 3. Sco. z. vi. 3. qd. 6. id. eod. lib. di. 1z. q. i.

^{4°} met. tex. cō. 3. (quā s̄nias īsequit̄ doctor subtilis: in z̄ s̄nias. p. 3. q. 6. z̄ i eodē li. di. 1z. q. i.) q̄ ens & vnu cōuertunt: z̄ quot modis dicit̄ ens tot modis & vnu. Ens aut̄ dī vno mō trascendēter. z̄ mō ens dī ens rice: z̄ hoc: aut̄ fm̄ genus gñalissimū: aut̄ fm̄ gen̄ s̄bal ternū. Ens ēt dī specificē f̄z sp̄z sp̄lissimā. Et yltio mō ens dī singulariter sic q̄dlibet idinidū dī eē ens singulr vel individualr: sicut ens dī tot modis: ita & vnu: q̄r vnitatis ē passio adeqta enti. Unū quoq̄ sunt ratiōes formales c̄ceptibiles ex natura rei i aliquo vno tot sunt vnitates ex nā rei i eodē. Quū aut̄ in isto dīr eē plures rōnes formales sic c̄ceptibiles. s. entitas s̄b stantia. corpus viuens: aīl: hō & hic homo: tot in homine sunt vnitates ex nā rei: ita q̄r sicut iste rationes formales sunt plures & distincte ex nā rei: sic ēt & ipse vnitates sunt sic disticte. Nec valet dicē: q̄r intellec̄t̄ faē istas rōnes formales c̄ceptibiles: q̄r itellec̄t̄ p̄ actū sūm̄ intelligendi sive sit simplex app̄hēsio: sive sit cōpositio: & diuisio: nō facit rōne tale esse c̄ceptibile: s̄z p̄ prius ipsa ē cōceptibilis ex nā rei: & distictio actu in telligibilis: q̄z intelligat̄ act̄ intelligēdi ponit in eē. Unū iō ipsaz rōne c̄ceptibile intellegēt̄ nō intelligit̄ (loquēdo de istis rōnib̄ formālib̄ obtinis repertis in re) q̄r in se: & ex natura sui. est intelligibilis: & nō iō est intelligibilis: q̄r ea itellec̄t̄ nōst̄ intelligat. C P. act̄ itellec̄t̄ depēdet ab ista rōne c̄ceptibili: sic a cā: s̄z cā nā p̄ cedit effectū: & nō ponit iē p̄ sūm̄ effectū. q̄r ista ratio est cōceptibilis in se. Tūc sic. Mltiplicato aliquo s̄bo ex nā rei: cui adequat̄ alīq̄ passio: multiplicatur & ipsa passio: s̄z multiplicatur ens f̄z distinctas rōnes c̄ceptibiles in aliquo vno individuali & singulari. ergo multipli cat eius passio sibi adeqta q̄ est eī vnitatis. C Sc̄do notādū ē p̄ in telligētia pp̄onis A. z̄ de aia. tex. cōmē. 18. vbi hz̄: q̄r itellec̄t̄ agēs ē oia facē: q̄r due sunt rōnes c̄petētes i tellectui agēti: vt colligit̄ de mēte Lō. ibidē. q̄r vna ē face pō itelligibilia actu itelligibilia. alia ē face pō intellectua actu itellecta. Illud obz dī eē pō itelligibile q̄d hz̄ eē i fantasmatē reputatiū: q̄d fantasma ē ipso portiōdū mouē respectu itellec̄t̄ possibilis: quiū sit māle & extēsuz: & itellec̄t̄ possibilis imālis & extēsus & iō tale obz reluces i fantasmatē nō ē actu itelligibile: q̄d possit pō pp̄iqua mouē itellec̄t̄ possibilis: s̄z solū i pō remota Obiectū aut̄ reputatiū p̄ sp̄z itelligibile dī eē actu itelligibile: q̄r sp̄s reputatis est p̄portio natū mouē respectu itellec̄t̄ possibilis: & h̄ ē q̄d inq̄t̄ ibi Lō. z̄ de aia cōmē. 18. q̄r offm̄ itells agēt̄ ē trāferre obiectū de ordie i ordie. h̄ ē de ordie māliuz & corporiū ad ordie sp̄ualū & imāliū. Qm̄ tale eē hz̄ obiectū i reputatiuo & i sp̄e: q̄le eē hz̄ ip̄z reputatiū. Sz̄ fantasmatē q̄r ē sp̄s reputatis hz̄ eē māle & extēsuz. q̄r obiectū reputatiū p̄ ip̄z hz̄ sic eē māle & extēsū. Et silt̄ dī cēdū ē de sp̄e itelligibili & obiecto reputato p̄tale sp̄z ita q̄r sp̄s itelligibile hz̄ eē imāle: sic obiectū reputatiū p̄ ip̄z hz̄ os̄le eē. C Ex q̄sequit̄ q̄r ibi ē duplex trāfatio quā vna ē realis: & altera metaphorica. Vnde sco. itellus agens de fantasmatē p̄ducit sp̄z itelligibile: & in quolz. q. ista est trāfatio seu p̄ductio realis. alia est metaphorai. q̄

Vantū ad z̄ arti m̄ncipalez
z̄. C Pro declaratio ne distictiōis q̄ distinguit̄ itellec̄t̄ i agētē & possibilē: ē aduertēdū: q̄r intellect̄ agens fm̄ Sco. dicit̄ actiū: & p̄ductiū. Actiū: p̄ q̄to respicit passuz q̄r est intellect̄ possibilis. Productiū: p̄ q̄to respicit actū intelligendi & aliquā formā productā in ipso itellec̄t̄ possibilis: vñ itellec̄t̄ agēs nō dī p̄ductiū: q̄r p̄ducat intellect̄ possibilē: s̄z solū ex rōne p̄dicta: q̄r p̄ducit̄ aut̄ actū itelligēdi: aut̄ sp̄z intelligibili in itellec̄t̄ possibili. Et nō dī actiū: q̄r agat in actū itelligēdi aut̄ i sp̄z: s̄z q̄r agat i itell̄ possibilē. C Intellegēt̄ ēt possibilē dī tripl̄ fm̄ Doc. dī vno mō passiū. z̄ mō receptiū: & z̄ mō opatiū. Dī passiū i ordine ad itellec̄t̄ agētē inq̄t̄ est actiū. Dī receptiū in ordine ad actū itelli gēdi & ad sp̄z quā recipit. Nō enī itellec̄t̄ possibilis recipit itell̄ agētē: s̄z sp̄z itelligibile aut̄ actū itelli gēdi. q̄i ordie ad ista dī receptiū. Intellegēt̄ possibl̄ vñ timo mō dī opatiū p̄ q̄to formalit̄ itelligit̄: p̄ponit &

dividit & discurrit. Unū formalit̄ opari in ip̄o ē sunz pro priū itelligere. Iste tres rōnes i itellec̄t̄ possibilis sic se habit: q̄r due p̄. s. rō passiū & rō receptiū dicūt̄ ip̄fectio nē: q̄r n. aliqd patia ab alīq̄ recipie do aliquā p̄fectio nē: h̄ arguit̄ i p̄fectiōez ip̄o: q̄r alīq̄ passuz recipiat i se alīq̄d recipit̄. h̄ ēt dicit̄ ip̄fectionez: q̄r recepti uū & receptibile semp̄ distinguunt̄ eēt̄: t̄ vnu nō in cludit reliquū p̄dēt̄atez que distictio essentialis ar gut maximā ip̄fectionem: & p̄ptereā nō ponit̄ in diuinis. Sed tertia ratio intellectus possibilis q̄ ē eē opariū seu formalit̄ opari: nō ponit̄ alīq̄ ip̄fectionē: imo p̄fectionē: t̄ ita ponit̄ in diuinis itellec̄t̄ s̄b rōne opatiū: & nō sub rōne passiū aut̄ receptiū. Lōsili q̄tū ad rōnes cōpertentes itellec̄t̄ agēti: eē p̄ductiū dī p̄fēctionē in tali itellec̄t̄. sed esse actiū dī ip̄fectiōez. Primū p̄z ex s̄nia phoz ponēt̄ nobilissima entia h̄e aliquā cālitate p̄ductiū respectu istoz i seriorz. q̄r esse p̄ductiū nō ponit̄ ip̄fectionē in eo cui cōpetit talis ratio p̄ductūt̄at̄: sed ēt actiū in itellec̄t̄ & i aliquo cūnicūz cōpetit̄: ponit̄ ip̄fectiōez ex parte acti & ex parte passi: q̄r passum inq̄t̄um passum: vt dictū ē. dicit̄ i. ip̄fectiōez. Silt̄ actū inq̄t̄um actū p̄ot̄ distictiōem essentialē: & p̄p̄ hoc remouet̄ a deo: q̄r habet itellec̄t̄ actiū ad intra: t̄ q̄r ibi nō est passuz: t̄ q̄r ibi nō ē di stictio essentialis: sed bñ̄ in deo ad intra ponit̄ itellec̄t̄ agēs sub rōne p̄ductiū. C Sc̄do notādū ē p̄ in telligētia pp̄onis A. z̄ de aia. tex. cōmē. 18. vbi hz̄: q̄r itellec̄t̄ agēs ē oia facē: q̄r due sunt rōnes c̄petētes i tellectui agēti: vt colligit̄ de mēte Lō. ibidē. q̄r vna ē face pō itelligibilia actu itelligibilia. alia ē face pō intellectua actu itellecta. Illud obz dī eē pō itelligibile q̄d hz̄ eē i fantasmatē reputatiū: q̄d fantasma ē ipso portiōdū mouē respectu itellec̄t̄ possibilis: quiū sit māle & extēsuz: & itellec̄t̄ possibilis imālis & extēsus & iō tale obz reluces i fantasmatē nō ē actu itelligibile: q̄d possit pō pp̄iqua mouē itellec̄t̄ possibilis: s̄z solū i pō remota Obiectū aut̄ reputatiū p̄ sp̄z itelligibile dī eē actu itelligibile: q̄r sp̄s reputatis est p̄portio natū mouē respectu itellec̄t̄ possibilis: & h̄ ē q̄d inq̄t̄ ibi Lō. z̄ de aia cōmē. 18. q̄r offm̄ itells agēt̄ ē trāferre obiectū de ordie i ordie. h̄ ē de ordie māliuz & corporiū ad ordie sp̄ualū & imāliū. Qm̄ tale eē hz̄ obiectū i reputatiuo & i sp̄e: q̄le eē hz̄ ip̄z reputatiū. Sz̄ fantasmatē q̄r ē sp̄s reputatis hz̄ eē māle & extēsuz. q̄r obiectū reputatiū p̄ ip̄z hz̄ sic eē māle & extēsū. Et silt̄ dī cēdū ē de sp̄e itelligibili & obiecto reputato p̄tale sp̄z ita q̄r sp̄s itelligibile hz̄ eē imāle: sic obiectū reputatiū p̄ ip̄z hz̄ os̄le eē. C Ex q̄sequit̄ q̄r ibi ē duplex trāfatio quā vna ē realis: & altera metaphorica. Vnde sco. itellus agens de fantasmatē p̄ducit sp̄z itelligibile: & in quolz. q. ista est trāfatio seu p̄ductio realis. alia est metaphorai. q̄

Aristo. 3°
de aia. t.c.
is.

el virtualit̄ reputatina: a
reputat̄ responz & relation
ages nō oia facere p̄
bere h̄e itelligibile ēt̄ si
p̄t̄ q̄. i. art. 2. nō p̄c
itell̄ formalit̄ reputat̄a
immālis f̄z Sco. & etiā t
sp̄s alīq̄ formalit̄ reputat̄a
est: q̄r sp̄s adequat̄ obto
ri cōntē diuina. q̄ nullā sp̄
babēti cōntē diuina. h̄
ages nō abstrabit̄ nisi a fa
bilib̄. Sz̄ tales sube p̄dic
sensibiles. q̄ nō p̄t̄ hie pp̄
pt̄ aut̄ sp̄s. t̄ne abstra
apparet p̄ hoc p̄ nihil abstr
libz. f̄z fantasmatē sunt a se
aia circa finem. Eī aut̄ fa
ctū. q̄ fantasmatē nō mou
tem sine māliū sine ima
fāma Lōm̄. z̄ de aia. Sen
fām̄ rei. q̄ substatia nō ē su
posiū: q̄ nō habet propriā
pro itelligēt̄
intelligēt̄ possit recige oēz
intelligibili: sic est verū f̄z
est non̄ entis: f̄z oēz amb
intellect̄ possibilis fit oia fi
bere alīq̄ actū intelligēdi
dī a theologis intellect̄ p̄
quoc̄ intelligibili possit i
nālīb̄ ēt̄ ad rōnes gñales
illas rōnes que sunt abstrab
ēt̄um ad rōnes pp̄ias & sp̄
ēt̄um qui terminat̄ ad deuī
Alterius pro itelle
li sunt due formalites. A
ages p̄t̄ capi duob̄ modis:
nō abstrahere sp̄m intelligē
intellect̄ ages pro itellec̄t̄
lectione sue actū intelligēdi
cōm̄ agēs: sic talis itells & itel
formalit̄ distictē ex nā rei: t̄ h
Si vñ capiat̄ itellec̄t̄ ages p̄
re actū intelligēdi: & dicat̄ q̄
rat actū ad actū intelligēdi
dei. q̄. i. t̄n p̄ s̄nias dī. 3. q.
intellect̄ ages & possibilis nō
liter dīcīt̄ et nā rei: neq̄ b
declarat Sco. in quoli. q. dī
t̄a p̄t̄ capi vñ pro respectu p
mento respect̄. Si p̄ mō: t̄c
folles: om̄ q̄dē intellect̄
intelligēt̄ distinguunt̄ form
cōm̄ itellec̄t̄ ages & possib
lit̄is actū: t̄ h̄ ēt̄ respectu p
re ipsiō apparet̄ due p̄t̄ resp
fundant̄ emō & eodē absoluta
le ip̄o p̄fundamētalis. Si
t̄p̄dō dīlatis itellec̄t̄ ages
idē absolutē et nā rei simili
p̄t̄t̄ distictē: & h̄ f̄z Sco.
Pro itelligēt̄
q̄ triplicē act̄ in itellec̄t̄: q̄d
mō dīlatis itellec̄t̄. Act̄ rec̄t̄ ē

Vel virtualiter repitativa: et isto modo spes absoluti virtualiter repitata respectu et relatione. Sed et theologos intellectus agens non est oia facere quod possit de quoque obto abstracte spes intelligibilis est si sit abstractum: quod est san. Tho. in pte. q. i. art. 2. non potest abstrahi spes intelligibilis quod sit formaliter repitativa entia diuina: immo etiam de subiectis immaterialibus. Et etiam de sua materia non potest abstrahi spes aliquod formaliter repitata talia obta. Ratio primi dicti est: quod spes adequat obto: nulla autem creatura potest adequare entia diuina. Nonnulla spes intelligibilis in nobis potest haberi de entia diuina. Ratione scilicet dicti est: quod intellectus agens non abstractabit nisi a fantasibilibus: et ex sensu a sensibilibus. Sed tales subiecti non sunt fantasibiles. neque sensibiles. non potest hinc propriam spem in intellectu: assumptum autem quod intellectus abstractabit a fantasibilibus et sensibilibus apparuit per hoc quod nihil abstractabit intellectus nisi a fantasibilibus: sed fantasimata sunt a sensibilibus: dicente Az. 2. de anima circa finem. Est autem fantasima motus factus a sensu hinc actu. quod fantasma non mouetur nisi a sensibilibus: subiectum sive sit materialis sive immaterialis: non est sensibilis: quod est anima. 2. de anima. Sensus non se profundat usque ad subiectum rei. quod substantia non est fantasibilis: quod sequitur propositum: quod non habet propriam speciem in intellectu.

Pro intelligentia huius: quod est intellectum possibiliter oia fieri: potest intelligi quod possit recipere operem actum intelligentiae de quoque intelligibili: et sic est verum hinc mentem pli: quod intellectus est totius entis: et hinc operem ambitum entis: vel potest intelligi quod intellectus possibilis sit oia fieri quod de quoque possit habere aliquem actu intelligentiae: sed non operem. Et isto modo procedit a theologis intellectum possibilem esse oiam fieri: quod id est de quoque intelligibili possit recipere actum intelligentiae ex materiali quantum ad rationes generales et communales vel quantum ad illas rationes que sunt abstractibiles a sensibilibus: non tamen quantum ad rationes proprias et specificas: et quantum ad respectum qui terminatur ad deum sub propria ratione deitatis.

Alterius pro intelligentia huius quod ponitur infra: quod intellectus agens: et intellectus possibilis sunt due formalitates. Advertendum est quod intellectus agens potest capi duobus modis: uno modo pro intellectu: cuius est abstractare spem intelligibilem. alio modo potest accipi intellectus agens pro intellectu cuius est carere effectu in intellectione sive actu intelligentiae. Si primo modo capiat intellectus agens: sic talis intellectus et intellectus possibilis sunt due potestim distingue ex natura rei: et hinc duas formalitates. Si vero capiat intellectus agens per illo intellectu cuius est causare actu intelligentiae: et dicatur quod intellectus possibilis occurrit actus ad actu intelligentiae: ut sustentat. in quolibet. q. i. 2. in p. f. n. 3. q. 7. de noticia genita: tunc intellectus agens et possibilis non sunt due potestim formaliter distingue ex natura rei: neque hinc duas formalitates: ut declarat. in quolibet. q. dicta. **C**ontra Notandum tamen quod potestia potest capi vel pro respectu potentiae: vel pro fundamento respectus. Si per modum: tunc intellectus agens et possibilis: (dico quod id est intellectus causatus in seipso actu intelligentiae) distinguntur formaliter et sunt due potestim respectu intellectus agens et possibilis: et hinc quod alter est respectus politatis actionis: et alter est respectus politatis passus. Qui duo respectus appellantur due potestim respectu: quod respectus ulterior fundatur in uno et eodem absolute quod est sua intellectus politis: seu ipsa potest fundamentalis. Si vero capiat potestum per suadimento prioris politatis intellectus agens et politis (cum sint unum et idem absolute ex natura rei simpliciter distincti) sic non sunt due potestim respectim distingue: et hinc Secundum in probata quod quilibet.

Pro intelligentia quo est duplex actus in intellectus est advertendum quod triplex est actus in intellectu: quod est actus rectus: quod est reflexus: quod est collatum. Actus rectus est ille quod directe terminatur

ad obiectum extensum: et hinc terminatur in obiecto ipsum ut terminus. Actus reflexus est actus quod terminatur ad actu existente in potestim et hinc relatione teledictio: vel teledictio in ipsum. Quicquid vero talis actus reflexus hinc teledictio in potestim cognoscitur: in quantum cognoscitur est: quicquid vero hinc teledictio in obiecto in quantum est cognitus. Exemplum primi. si intelligo me intelligere iste actus quo intelligo me intelligere terminatur ad ipsum intellectum tamen ad terminum. Exemplum secundi. si intelligo me intelligere tunc iste actus terminatur ad me sub ea ratione sub quod intelligo. Exemplum tertii. si intelligo me intelligere lapidem: iste actus terminatur ad lapidem ut intelligitur: ita quod actus potest esse versus et reflexus: et super se ipsum intelligitur et super actu intelligentiae: et super obiectum intellectum in quantum est intellectus. Actus autem collatus est actus quod operatur in obiecto ad aliud: et hinc est

Notandum

tia tertii notatum: quod ratione capitur duabus modis. uno capitur ratione per rationem obiectiva: alio per rationem quod est formaliter ratione. Primo modo dicimus quod differt ratione obiectiva de qua ratione facit mentionem Ari. i. diffusione enunciatorum et enunciatorum quoniam inquit. Uniuocata sunt illa quoniam ratione et ceterum. Sicut in 7. meta. capitulo de prius diffusionis. t. c. 33. hinc Aristoteles quod sic ratione ad rem: ita partes rationis ad partes rei. Sicut rationis acceptus obiectus est quod potest terminare actu intelligentiae ex natura rei. appellatur ratione apud Aristotelem. Et isto nomine videtur Az. 5. meta. c. de causa. t. c. 34. ubi hinc ratione capitur in se falsa: est de oī falsa: et ratione in se vera: est ratione capitur quod non includit partes ad seiuicem repugnantes. Alio modo capitur ratione et scilicet modo principaliter per rationem formaliter: seu pro eo quod est formaliter ratione: et hinc duobus modis. vel per rationem quod est actus primus: vel per rationem quod est actus secundus. Si ratione capitur per actum principale: sic accipitur pro potentia rationalia quod est formaliter potestim rationalis: et talis ratione quod est particularis. Ratione enunciatoria est intellectus quod discurreat et rationaliter circa rationem. Ita autem potestim rationalis capitur ab Az. duobus modis. uno modo per rationem cuius est rationalitas discurrere etiam circa rationem. Alio modo pro potentia: cuius est rationalitas eligere et determinare de agibili. primo modo sic est intellectus potentia rationalis per entiam: quod eius sic est discurrere circa rationem. scilicet modo rationis dicitur rationalis per entiam: quod eius est eligere: quoniam potest electio rationis per entiam: quod eius est determinare ad alterum oppositorum: ut est de mete Az. 9. meta. tex. c. 10. Quam si nam hinc ipse ratione in probato ratione volentes: quod potest est oppositorum sic est intellectus: determinatur ab appetitu. Si vero ratione capitur pro ratione particulari: sic vel capitur per potentiam rationaliter circa particularia: et talis est ipsa cogitativa: ut hinc videretur in scilicet de anima a ratione et etiam in 3. Uel capitur ratione particularis per potestim collatum: et isto modo non solus cogitativa: sed etiam imaginativa et sensus corporis possunt appellari ratione: quod liber istaz potest operari circa obiectum: non solus in se: sed etiam in ordine ad aliud: referendo unum ad reliquum: quod apparent de sensu corporis: qui ponit distinctionem inter extrema sensibilitate: in quantum sensibilia sunt: et preacceptum unum sensibile magis quam reliquum quod non est sine actu collatum: quo coparatur unum obiectum ad reliquum est. Ratione capitur per rationem formaliter: quod est actus secundus: sic accipitur per discursum: quo potentia discursiva formaliter discurreat a primis ad conclusionem: capitur etiam per ipsum actu collatum: quo unum obiectum referatur ad reliquum. Quod autem iste actus collatus dicitur esse ratione aut actus rationis: apparent de mete Secundum in primo f. n. 45. q. vnica. ubi vult quod potestim voluntaria: et quecumque alia quod est collativa: possit carere rationem et distinctionem rationis. Ultio modo ratione capitur per formam ut est de mete Az. 3. meta. t. c. tertii. ubi appellatur species et forma domini ratione. Et forma dicitur esse ratione: quod est oī illud: quod est principium agendi actione reali vel actione intentionalis: dicitur ratione agendi: sed forma sic est principium respectu voluntatis actionis: et maxime est principium cognoscendi re cuius est forma. Ita ut forma sic potest dici ratio.

Pro intelligentia primo scilicet in qua ponitur quod est idem

Ari. 2. de anima. tex. c. 10. i. 1.

Ari. i ante pdicamen tis. t. c. 33.

T. c. 34.

Aristo. 9. me. t. c. 10.

5. t. c. 2. no.

Sec. in p. se. dis. 45. q. vnica. Ari. 3. me. tex. c. 3.

Tractatus formalitatum

rōnis. Et aduertēdū q̄ duplex ē ūccept⁹ vnius ex parte rei q̄ cōcipit. ali⁹ ex pte itellect⁹. Ex pte it elect⁹ duob⁹ modis p̄ accipi ūccept⁹ iste: vnomō ipa itellectio appellat ūccept⁹ q̄ itellectio ē illō q̄ itellect⁹ itelligit ⁊ ūcipit obz. Scđo mō cognitio passiuia q̄ obz ūcipit ⁊ cognoscit⁹ appellat ūccept⁹: ⁊ ipsa itellectio q̄ itellect⁹ itelligit dī ūcceptus: q̄ p̄ ipsaz itellectus ūcipit obm: ⁊ ipsa cognitio passiuia ēt appellat ūccept⁹: q̄ p̄ ipaz obm cōcipit ab intellectu. Primus ūccept⁹: q̄ ē itellectio: ē ens reale ⁊ absoluū de pdicamēto q̄litat⁹. Scđos ūccept⁹ q̄ ē ipa cognitio passiuia: est ens rōnis respeciuū ⁊ nō absoluū ⁊ nō ē nisi respectus rōnis derelict⁹ i obto: ex applicatiōe intellect⁹ ad ipsuz obiectū. Scđo notādū ē q̄ qñ itellect⁹ intelligit aliquid obiectum puta lapis dē intelligētia simplici est considerare duo in lapide itellecto. s. naturā lapidis q̄ itelligit: ⁊ ipuz eē cognituū qđ acq̄rit lapis ab itellectu. natura lapidis: q̄ intelligit ē ens reale: sed esse cognituū est ens rōnis: vt dictū ē: ⁊ q̄ vnuq̄d q̄ ens ūsegtur sua p̄pa vnitatis. natura lapidis q̄ itelligit: ūsegit vnitatis realis. Ipz esse cognituū ūse quis vnitatis rōnis: qñ q̄le ē ipz eē talis est vnitatis vñs esse. Unitas aut̄ quā sit p̄ximū fundamētu idētitatis ex. 5. meta. ca⁹de ad aliqd. Unitas vñs eē cognituū ē ūdamētu idētitatis rōnis. Unitas aut̄ vñs naturam lapidis q̄ itelligit ē ūdamētu idētitatis ex natura rei. Ex q̄ ūsegit p̄positū q̄ qñ intellectus aliquid intelligit itelligētia simplici: nō ūparando: aut referēdo illō qđ intelligit ad aliud: cū habeat ūcceptū idistinctū oīo ex parte rei ⁊ ex parte ipsius itellectus nō ūstinguētis ipz obiectu abalio obiectu vt bz eē cognituū p̄ vnitatē ūntem tale esse cognituū ūfundat ūidentitatē rōnis. Et bz ē q̄ dicit: q̄ oīa ista q̄ cōcipiant per se: p̄seitate tertij modi. bz est in se: ⁊ ūsolitarie cognoscēdo ipsa ⁊ nō ūse rendo ad alia: ūnir ūfundare ūidentitatē rōnis. Et ex bz ūapparet qualiter ūt̄ vñ illud qđ dicūt scotis: q̄ idētitas rōnis ē ūsolutissima: hoc est non ūdependens ab actu collatiuo itellect⁹ aut alterius potētia collatiue. Ut̄ ūsolutū p̄t intelligi duob⁹ modis: vnomō vt di ūstinguē ūrespectiuū. aliomō vt ūstinguē ūdependēs. Si p̄mo mō capiat ūsolutū: idētitas rōnis nō ē ūsolutissima: qđ ē ūrespectus rōnis. Si vñ capiat ūsolutū scđo mō. sic est ūsolutissima: bz ē ūdependens ūdepen- dentia opposita ūdependētia q̄ ūdepēdet eius oppositū: qđ ē ūdūctio rōnis q̄ ūdepēdet ab actu collatiuo: ⁊ ūco- ūstituit in esse p̄tale actu: sed ūidentitas rōnis ē ūsoluta ab oī tali ūdepētē. Sed hic ūsurgit vna ūdifficul- tas: Nā certū ē q̄ ūidentitas rōnis ē ūrelatio ⁊ relo ē ūter extrema q̄ ūsunt ūfundamētu ⁊ termin⁹: ūidentitas aut̄ ra- tioniū ē ūeiusdē ad se: sed nulla ūrelatio ē ūeiusdē ad se ni si ūt̄ p̄actū ūcollatiuū ūintellectus. ergo ūidentitas rationiū ūdependebit ab actu collatiuo ūintellectus vñ alteri⁹ po- tētiae collatiue. Et ūfirmat p̄ A.z. 5. meta cap. de eo dē ⁊ ē tex. nō bñs om̄e. ūimmediate ūsequens. tex. om̄e. i.s. ūdētitas ē vnomō qñ itellect⁹ vñt̄ vno ⁊ duob⁹: Ex q̄ ūsegit q̄ bz A.z. ūidentitas q̄cūq̄ ē ūinter aliqua duo: ⁊ iō si ūt̄ eiusdem ad se: bz erit per actum ūcollatiuum ūintellectus. Ad hoc ūsideretur q̄ duplex ūest ūrelatio: qđaz ē ūrelatio ūactualis: qđā ūaptitudinalis ūeu ūfundamētalis. ūRelatio ūactualis ūt̄ ūrealis: ūt̄ ūrōnis: ūsem̄ ē ūter aliq̄ duo extrema i actu: aut bz rez. aut ūm ūconsideratio ūt̄ ūitellectus. Si ūt̄ ūrelatio ūaptitudinalis ē ūinter aliqua duo extrema i actu ūt̄ ūaptitudine ⁊ ūpotētia: ita q̄ ūnō ūreq̄it extrea ūactualit. exiūtia: bz ūt̄ ūpotētialit: Si lo- q̄m̄ur de ūrelatiōe ūactuali. dicimus q̄ ūidentitas rōnis ūactualis nō p̄t ūfudari i obo cognito cognitiōe ūsimpli- ci ūptereia q̄ obz ūapphensuz ūsimplici ūapphēsiōe vt ūt̄ ūcognituū: nō ūt̄ ūaliqua duo in actu p̄ ūsideratiōe ūintel- lect⁹: sed ūidentitas q̄ ūfundatur i tali ūobjecto ūcognito

S.metaphi
G.tex.c.zo.

Aristo. 5.
me.ter. nō
būt cōmē,

que ē idētitas rōnis ē idētitas aptitudinalis et funda-
mētalis: p q̄to fundat sup vnitatē ei⁹: qd pōt eē aliq
duo in actu p cōsiderationē itellect⁹: qz itellect⁹ pōt vti
vno et eode: vt fundamēto et termio identitatis: et tūc
vtif vno vt duob⁹ eo mō q̄ loquitur Aꝝ. 5. meta. loco Aꝝ. 5. met.
pallegato. Ex q̄ nos concludimus: qz lꝫ in tali obto
sic apphēso fundet idētitas rōnis aptitudinalis nō in
actualis: qz ista solū ē in illo: qd cōsiderat⁹ ab intellectu
in q̄tū cōsiderat⁹ ē. et per cōsiderationē alteri compara-
tur: ex q̄ appetat qd sit idētitas rōnis et. Ex quo in
serit vnu correlariū: q̄ nō dat idētitas rōnis actuali si
ne actu collatiuo itellect⁹ p̄ ex dictis: qz quum talis
identitas sit relatio rōnis: ē inter aliqua extrema cō-
parata adiuicem per actum collatiuum intellectus.

Pro itelligētia scđe oclonis notādū ē qđ pđ via r maria ad
demonstrādū distictiōez iter aliq; est via īdictiōis . Et
bđ supponēdo qđ īdictio sit maria oppositio r simplē
pđ qđ sit pđ pđ; qđ bđ supponē ab cibđ alijs: qđ sit maria:
de bđ difficultas . In pars affirmatiua tenet a . Franci
scō de mayronis in oflatu . di . 38 . q . vlt . r Landulpho i
4 . sen . di . i . q . i . lž Burle⁹ teneat oppositū . Ex bđ oclu-
diē qđ distictio rōnis īter illa qđ bđ aliqd eē rōnis sūt
fundamēta . īdictiōis: sicut i ppōne in qua idē pdicat
de seipso: vbi idē bđ rē: r ex nā rei fundat duas intētio
nes scđas oppositas: vlsaltē dispatas: sicut sunt intētio
sbti r intētio pdicati in ista ppōne hō ē hō: vbi idē est
sbm r nō bđ: vt a parte pdicati: r silt idē ē pdicatū: vt
ē a parte pdicati: r nō pdicatū: vt a parte subiectū:

Pro itelligētia quō iter entia realia
rōnis ē distinctio rō
nis: ē aduertēdū q̄l quā distinctio sit relatio mutua)
in utroq; extremo pōt fundari sup ente reali: & termi
nari ad ens rationis: & econtra Si fundēt in ente rea
li ad. ens rationis: pōt probari talem distinctionē ēē
distinctiōne ratiois dupliciti via vna ē & xdependentia
ad ens rōnis: qm̄ quā relatio depēdet ab extremis:
q̄cūq; dependet ab ente rationis: de necessitate ē ens
rationis: qz dependentia semp est ad prius & ad pse
ctius. Ex qua via probat nō tñ distinctionē fundata
i ente reali. & terminata ad ens rōnis ēē ens rōnis ve
rūtiā relationē fundata i ente rōnis. & terminata ad
ens. reale. Qz quā eque bene relatio depēdeat a fun
damēto sicut a termino si depēdebit a fundamēto ra
tiois. necessario sequit̄ ipsaz esse ens rōnis. Et ita ista
via ē gūialis oib⁹ distinctiōib⁹ rōnis. Sz alia via spālis
ad pbādū distinctionem rōnis est ex habitudine ad
terminū. qz quā relatio includat habitudiez ad funda
mēta tanq; ali: quid qd̄ est passio eius & petit per se ei
i z̄ mō: & habitudine ad terminū tanq; aliquid q̄ cō
petit ei pse i p̄ mō: ēential⁹ pōt pbari distinctiōez rō
nis ēē ens rōnis phabitudine ad terminū. Assumptū
aut de habitudine ad terminū qz cōpetat pse in p̄ mō
relatiōi: apparet p Az. i pdi. ca. de ad aliqd: & vbiq; qz
diffinit resp̄cīn pbabitudine ad terminū & nō ad funda
mētu. g illa distinctio qfundabilē i ente reali & termi
nali ad ens rōnis: nečio erit ens rōnis ex habitudie ad ta
lē terminū. Sz h̄ilurgit difficultas. vtrū distō fundata
i ente rōnis & terminata ad ens reale. s. distō qfundata
in ista intētōe qē gen⁹: & terminata ad aial qd̄ est intē
tio p̄. possit pbari ēē ens rōnis ex habitudie ad termi
nū. Et n̄dēt q̄ sic: presupponēdo p̄. q̄ distinctio h̄z in
herētia ad suū fūdamētu qē eadē reali sibi. sic p̄ se pat
io ē eadē sb̄to cui⁹ est passio. Presupponit z̄ q̄ herē
tia si fit ens rōnis: & idētificat suo fūdamēto de nečita
te fūdamētu erit ens rōnis: qz qd̄cūq; ē ens rōnis nō
pōt idētificari enti reali. Isto stāte arguit̄ sic: herētia
distōnis q̄ fundata in ente rōnis: ē eadē sibi reali: sz

Franciscus
di. 38. q. vlt.
Iandulphus
i 4° di. i. q. i.

B Ari. i pñtis.
a ca. ve ad ali
ia quid.

ista inherentia est ens rationis. ḡ t̄ distinctio erit ens rationis. Assumptū pba. q̄ iberētia talis distinctiōis fundat in distinctiōe: t̄ terminat ad ip̄z ens rationis. ḡ h̄z habitudinē ad terminū rationis: sed ois relo q̄ h̄z habitudinē ad terminū ratiōis ē ens rationis: ḡ ista iberētia q̄ talē h̄z habitudinē ad ens rationis: erit ens rationis. C̄na p̄z. p̄pte. rea q̄ iberētia distinctionis fundat in distinctione: et terminatur ad illū ens in quo fundatur distinctio: t̄ ta le ē ens ratiōis: vt dictū ē. ḡ p̄positū. Et sic p̄z ista via.

Pro intelligētia q̄ sit distinctio rationis nāe rōcinabili. Notādū ē q̄ distinctio q̄ ē nāe rōcinabili: ē distinctio nāe circa quā pōt̄ intellectus rōcinari de qua intellectus pōt̄ venari multos conceptus: vt illa nā dicat esse rōcina bilis q̄ pōt̄ cāre de se multos conceptus: in intellectu pos sibili siue reales siue rationis. Mod̄ idem simplex in re oīo nō pōt̄ cāre multos conceptus in intellectu: nisi p̄ actū collatiū intellectus. Probaſt̄ assumptū. q̄ vñ obm nālē agēs in intellectū possiblē dispositū ad eius intellectio nē: nō cāt̄ nisi vnicū conceptū: q̄r quū agat h̄z vltimū vir tutis siue cāt̄ oēz conceptū quē pōt̄ cāre. ḡ tū sit vnicū i recabit vñ conceptū de se. Probaſt̄. q̄r vna res nata ē sa cere vñ conceptū adequatū: q̄r alias non ēt̄ vnum cognoscibile nec vnicō actu cognoscibile: s̄z istū conceptū sibi adequtum formādo: videtur imutare intellectum q̄tum natum est ipsum imutare. ḡ non formabit nisi vnum conceptū: t̄ ita non aliū t̄ aliū. Ex quo sequitur q̄ si formabit aliū t̄ aliū conceptū: hoc erit p̄cise p̄ actū collatiū intellectus. Qd̄ si detur q̄ fac̄ aliū t̄ aliū conce ptū: obm non erit vñ t̄ simplex in re: sed de neēitate op̄z dare q̄ in ipso sit aliq̄ distinctio ex nā rei p̄cedens omnem actū intellectus. Et ita qd̄ tu dicis eē distinctionem ratiōis a natura ratiocinabili: dico eaz distinctiones ēsse a natura ex parte rei.

Pro declaratiōe q̄o intellectū sit falsus q̄ intelligit re alī q̄ sit: vñ dōm ē q̄ ille intellectus q̄ sic intelligit intellectuē cōpositiuā aut diuisiuā ē falsus. Pro q̄ est no tātū q̄ opatio intellectus est duplex: qdā est incomplexa: quedā complexa: vt est de mēte A. 3. de aia. t. c. 2. Operationi incomplexe non opponit falsitas: sed solū p̄ua tive ei oppositum ignoratiā. S̄z operationi complexe op ponitum ignoratiā p̄uatine t̄ falsitas positivē t̄ contrarie. Aduertēdū tñ q̄ opatio incomplexa: qdaz est circa quiditatē simplē simplicē: intelligendo per talē q̄ditatē illā. s. q̄ nō h̄z conceptū resolubilē in aliquem priorēz conceptū quiditatū: sicut conceptus entis siuaz passionū differentiaz vltimaz: t̄ siuaz modoꝝ q̄ quos h̄biꝝ ip̄z ens. Alia est quiditas nō simplē simplex: s̄z cōstituta: t̄ est ipsa quiditas resolubilē in aliquos conceptus seorsum conceptibiles. Si loquamur de intelligentia que est circa quiditatē primo mō: intellectus intelligēs tam quiditatē semp̄ est verus: t̄ in ipso non cadit de ceptio t̄ error. t̄ fīm h̄pōt̄ intelligi illū Arist. 9. meta. tex. cō. 2. q̄ intellectus circa qd̄ qd̄ ē: semp̄ est ver. Et hāc eandem siuam h̄z. 3. de aia. tex. cō. 2. vbi vult q̄ intellectus circa qd̄ quid est sic ē verus: quēadmodū sensus circa p̄pria sensibilis. Si loquamur de quiditate cōposita: l̄z intellectus simplici intellectiōe ap prehendens ip̄az quiditatē: non sit formalē falsus: tñ potest bene ēsse falsus virtualē: t̄ est q̄ intellectus ap prehēdit quiditatē sub rōne aliqua sibi repugnante t̄ cōtradicētē: sicut q̄ intellectus intelligit simplici ap prehensione hoīem irrationalibez. Et h̄z mō locutus est A. 5. meta. ca. de falso: vbi vult q̄ ratio in se falsa est de omni falsa. Modo falsitas istius rationis in intellectu nō est falsitas formalis: s̄z est falsitas virtualis. Sic exempli ḡa. h̄o irrationalis nō est complexio formalis:

quemadmodum est illa q̄ exprimitur per h̄ verbū sub statūum est. s. dicendol h̄o est irrationalis: sed solū est cō plerio virtualis: ita q̄ eglis est complexio falsa: talis ē falsitas q̄s talē complexionem. Ad p̄positū appli cādo: quū intelligentie simplici t̄ incomplexe non op ponatur falsitas eo mō quo dictum est: intelligere rez aliter q̄ sit intellectione simplici: nulla est falsitas: q̄ in tellectio ē soluz p̄cisiū t̄ abstractiū: considerādo aliquō vñ abstractū ab alio: nō considerando illud a quo sit ab stracio: quēadmodū mathematicus abstrahit lineā a mā sensibili. S̄z intelligere rem aliter q̄ est: intelligē tia cōpositiuā aut diuisiuā, (t̄ h̄ intelligendo aliq̄z complexionē formalem vel virtualē) iste intellectus ē fal sus formalē vel virtualē. Nec sequit̄. intelligo rationem abstractā ab aliquo: puta lineā a mā sensibili. Nō intellecta mā sensibili: igitur intelligi lineā ē ē sine mā sensibili. Intia nō valet. mutas enīz abstractionē simplēm verā: t̄ nō mendacem: in abstractionē diuisiū t̄ mendacez: de quaz p̄ma habet. Z. physit. t. cō. 18. q̄ ab strabentū non sit mendacium. t̄ sic p̄z ad articulum.

Pro declaratiōe scđi articuli par tialis scđi articuli p̄ncipali p̄ter distinctionē entis quā dant auctores sozialitatē: est aduertendū q̄ res t̄ ens capiſt̄ trib⁹ modis. Uno° pro oī ente qd̄ h̄z ē: vel pōt̄ habere eē ex aiam: t̄ isto mō loquitur Auić. p̄mo meta. c. 5. q̄r ens t̄ res sunt cōia oībus decē gñib⁹: qd̄ non est intelligendū q̄r ens p̄cise q̄tum ad vocem sic sit cōe: q̄r certū ē: q̄ apud oēs ē vñ conceptus rei t̄ entis ē indifferens ad oia decē p̄dicamenra: qui conceptus non variatur q̄z uis voces t̄ noia significatiā in diuisiū linguis talem cōceptum varientur: q̄r p̄iermenias: Conceptus sunt cap. p̄. idez apud oēs: s̄z nō voces significates conceptus. Scđo p̄t̄ accipi ens t̄ res vt distinguit̄ ē modū t̄ circūstatiā rei: t̄ isto modo nos dicimus: q̄ illa q̄ ē portant hitudines t̄ respectus non sunt ens t̄ res: s̄z isto mō sumptū ens uertitur cum absoluto: t̄ sic suba: q̄titas t̄ q̄litas tñ dñr res t̄ ens. Letera aut̄ dicunt̄ aliquid rei. Isto modo accepit Boe⁹. in lib. de tri. p̄z inquit q̄ sint dñe p̄dicationum: alie quidez q̄si rem monstrat̄: alie qdē quasi circumstatiā rei: q̄r ista p̄dicatur sic q̄ fīm se rem aliquid monstrat̄. Ista vñ non ē: s̄z extrinsecus aliquō apponunt. Ulit. n. q̄ illa q̄ ē portant hitudines t̄ respectus non p̄dicat̄ ē: isto modo sumendo ē: s̄z soluz circumstatiā t̄ modum entis. Unū vocat circumstantias entis ipsas hitudines. Tertio modo poterū capi ens t̄ res pro eo cui p̄ se p̄ competit̄ eē eo modo quo lo quis A. 2. de ente. 7. meta. tex. 2. me. z. vbi vult q̄ acci dentia non sunt entia nisi q̄ entis cui p̄ se p̄ operit eē: qd̄ quidem ens est suba: sic etiā loquitur in eodez. 7. ipse Arist. tex. 2. men. 14. vbi vult q̄ q̄litas t̄ cetera ac cidentia nō sunt entia: nisi eo modo quo logici dicūt̄: non ens ē: non quidem simplē: sed non ens: sic etiā accidentia non sunt entia cui p̄ se p̄io competit̄ ē: s̄z sunt huīns entis. Ex quo cludimus q̄ ens acceptus isto tertio modo ēt̄ ens reale: t̄ ex nā rei: q̄r est ens eē aiam non dependens ab operatione aie in fieri t̄ in conseruari. S̄z in p̄ mēbro accipīt̄ ens cōmuniſſime t̄ res. In scđo accipit̄ strictius. In tertio membro strictissime. Ex quo appetit̄ q̄ accipiatur illud quod ēt̄ res: t̄ quomodo accipiatur aliquid rei.

Pro intelligētia q̄o ens dicatur quidditatē de absoluto t̄ respectu ēt̄ aduertēdū q̄ ens p̄bus diuidit̄ in absoluto t̄ respectu q̄z diuidat̄ in. io. gñia gñia lissima. Ex quo sequitur q̄ quū ens p̄dicetur de p̄mis partibus suis subjectiū q̄ non sunt simplē simplices: sic p̄dicat̄ quidditatē de absoluto t̄ respectu q̄ me.

Tractatus formalitatum

diant inter ens r. io. gna. ¶ Sed hic oritur difficultas: qz si ens pdicat i qd de absoluto r respectivo qz medi ant inter ens r decē pdicamēta. Igitur pdicamēta nō erit gna gnalissima. Ans est saluz. g. ans. Ans pbat. qz absolutū r respectivū pdicatur in qd de differētibz spe: g. qdlibet pdicamēta hēbit genus supraveniens. ¶ Ad hāc difficultatē est r̄slo cōis qz qdlibet istoz. v̄z absolutū r respectivū est trascēdens: qz nullū tra/ bitur ad pdicamēta p dias eentiales s̄z tñ pmodos. ¶ Sed tra. qz Sco. ponit in. 7. meta. qz si inherētia acciditē eēt de eēntia accidētis: quātitas: q̄litas: r relō nō eēnt gnalissima. r ans pbat. qz inherētia videtur eē elusdē rōnis in oibz accidētibz. Igitur si est de eēntia ipsoz: ab ipsoz poterit abstrahi v̄nus cōceptus cōis di c̄tus in qd de ipsoz: qui eēt inferior cōceptu entis: r su perior eis. ois talis inq̄t ipse est cōceptus gnis. Igitur r̄c. ¶ Ad h̄ r̄ndetur qz absolutū: qd est cōe sube quali tati r quātitati nō pōt eē genus: qz est indifferēt ad finitū r infinitū: r nullū tale pōt eē genus: vt est de in tētē Doctoris subti. in. 8. dist. i. q. 3. nec obstat qz ens finitū cōtrahitur ad decē gnis: qz lz qdlibet qd ē in gne sit finitū: nō tñ quodlibet dictū de gnibus est finitū. vt p̄z. absolutū. g. quod d̄i de suba quātitate r q̄litate est trascēdens. ¶ Sed dubiū est de respectivo utrum possit saluari qz nō sit genus. pōt pbabiliter dici qz re spectus cōis qui d̄i de respectu creato r icreato nēcio est trascēdens: qz sicut qd est indifferēt ad finitū r in finitū formalibz nō pōt eē genus: ita qd est indifferēt ad finitū r infinitū identice non videtur posse esse ge nus: qz de necessitate si est genus: ē actualiter finitū cōtrahibile per differētias eentiales: r quodlibz tale est finitū: r qd est h̄mōi nō pōt idētificari realiter infinito. ¶ Et ad rōnē Scoti d̄i qz posita illa hypothesis qz inherētia esset de eēntia accidētis sive absoluti sive respectui: tūc hoc quod dico inherētē eēt genus ad ac cidentia: qz diceretur in quid de oibz istis: vt quod dam cōe ad oia ista: r necessario importaret nām li mitatā r finitā: qz inherētē necessario est depēdens: r per ois finitum. Igitur nihil p̄bheret ipm eē genus. ¶ Sed cōtra. qz hoc idē sequitur ad positionē docto ris: qz inherētia aptitudinalis est passio accidētis de nominatiue sumpti: vt vult ipse in 4° distin. iz. qz ois passio insequitur aliquod subiectū: cui cōpetit p̄ se p̄ quādo talis passio est eiusdē rōnis in multis: sicut est in pposito (vt p̄z) tale subiectū non in pposito est nisi aliqua nām cōis oibz accidētibz. quare r̄c. ¶ Ad hoc dicit Scotus qz inherētia est in aliquo determinato gne tanq̄ sp̄es: cū sit respectus extrinsecus adueniens vt declarat ipse in preallegata. q. Et tūc r̄ndetur ad ar gumentū: qz si inherētē est cōe ad. 9. gna: est tñ cōmu ne per denotionē: r nō est incōuenies qz aliquid vni us gnis denoiet aliquid alterius: r tunc euaditur hoc qz sit genus ad. 9. gna. ¶ Sed cōtra. qz ponit qz in herētia est passio accidentis: r passio nō pōt esse sp̄es: qz talis passio nō est perse r directe in gne. ¶ Ad hoc r̄ndetur qz oporeret pbare qz passio: vt formaliter di stinguitur a subiecto: nō posset esse sp̄es alicui⁹ gnis: lz vt passio vt idētice eadē nō posset esse directe sp̄es in gne: r sic forte intellerit Scotus vbi supra. Dimentendo tñ istā difficultatē breuiter r̄ideo qz inherētia sive ponatur pertinere ad genus actiois sive passiois: vt determinat Sco. loco preallegato. est passio. Etcuz tu dicis. cōsequitur aliqua nām cōem. cōcedo. r dico qz est nām actiois aut passiois. Et cū tu infers. g. ista nā erit: cōis. 9. gnibus. cōcedo qz est cōis. denotione non quiditatue: r tale cōe ē actio aut passio: r sic nihil ma li sequit. ¶ Adueredū tñ qz illa pp̄o. qd cōuenit plu ribus r nō vni palterū cōpetit per aliquā nām cui p̄ se

p̄mo cōpetit. nō h̄z veritatē nīf in passioibz limitatis r specificis: nō in trascēdētibz: vt dicit Frāscus in cō flatu: in plogo. q. 3. inherētia fm ipm ponere passio trascēdēs. quare r̄c. Lōsili pdicat ens de mā r de for ma quiditatine. vt h̄z Sco. in. 3. vi. i. q. 3. ¶ Aduerten dūtū qz mā r forma possunt capi pro suis realitatibz ultimatis. h̄ est p̄ suis eēntiis simplicibz. s. mā p̄ma: vt est pura r nuda mā seu potentia: r nullo mō cōposita: ex aliqua forma sibi aduentente. Silt forma pro sua simplici actualitate: vt nō ē aliquo mō forma cōposita eo mō quo loqtur Lōmē. i. phy. cōmen. i. Que. n. sunt p̄ter māz p̄mā r ultimā formā sunt māe cōposite: r for me cōposite. Uel possunt capi ista duo pro eēntiis cō positis ex vtriusq̄ realitate. Si p̄mo mō ens nō predi catur de istis: vt tenet Sco. in. 2. di. 12. q. i. Qui vult qz ista duo. s. mā r forma sunt oīno alterius rōnis r prio diuersa. Sed primo diuersa fm Ap. 5. meta. ca. de eo dem: vel diuerso. r. io. meta. tex. cōmen. 12. Sunt ni bil idēm includentia. Ita qz nibil vnius est aliquid al terius. ergo materia r forma sic accepta non includit aliquid idēm quiditatue. Si vero accipitūr vt sunt materie r forme composite: sic eis nō repugnat habere aliquod vnum cōmune quidditatue quod est ens. **Pro declaratiōe** qz aliqd dicas ens qdditatue est adueredū qz illud estens qdditatue: in cui⁹ cōceptu formalī includit rō entis. Illud autē est ens denoia tue: in cui⁹ cōceptu formalī nō includit ens: s̄z ipsuz in cludit p̄ modū adiacētis r denoiantis: lz ipsum includat idētice r realit. ¶ Primi⁹ pbat: qz pdicari quiditatue de aliquo est ipsuz pdicare eēntiā per modū essentiē: sic qz rō pdicati includatur in rōne subiecti eo modo quo animal dicitur pdicari quidditatue de homine. ¶ Scđz declaratur: qz aial pdicatur de ra tionali solū per modū adiacētis r denoniantis: non tñ qz rō aialis includatur in cōceptu rōnalis: qz semper genus est extra cōceptu formalem differentie: vt hēt Arist. 3. metaph. t. cō. io. Animal tamē sic predicatur de rōnali qd est idēm realiter sibi: r est eadē res: lz di stinguat formaliter. Modo ens nō pdicat quidditatue de modis intrinsecis: per quos imēdiate cōtrahit qz sicut genus est extra conceptū formalez differētiae. r econtra: ita cōtrahibile est extra cōtrahens r ecōtra. Similiter ens non pdicat quidditatue de suis passio nibus: properea qz subiectuz (ex. 7. meta. tex. cō. 17. 2. 19.) cadit in diffinitiōe passiois vt additū: ita qz dis finit per ipm per additamentū: qd aut̄ diffinit aliquid isto mō nō est de qdditate ipsius. ¶ Itē p̄ posteriorū p̄ post. tex. cōmē. 34.

Alteri⁹ pro intellectiōe nō idētatis iter eēntiā r modos intrinsecos est adueren-

dum q̄ modi intrinseci essentie in diuinis sint isti. In finitas intensua: necessitas: existentia: eternitas: q̄ modi quo sint modi intrinseci inferius declarabitur. Distinctio q̄ est: inter istos est minima: nō solum in ordine ad essentiam: verū etiā cōparando vnu ad aliu. Est in quā minima: q̄ isti modi sūt idē realiter: z ēt formaliter cū essentia diuina saltem negative: q̄ nullā distinctā formalitatē habet ab essentia: qd̄ inferius declarabitur quo modus sit idē formaliter rei cuius est modus.

Pro declaratiōe quō est distinctio iter essentiā z at tributū videnduz est s̄m Theolo. quid sit attributū. Attributū in diuinis uno mō capiē large p eo qd̄ deo attribuit: siue sit p̄dicatū quidditatiū siue denoiantiū. Et isto mō s̄ba: sp̄s: ens: dñr attributa i deo. Seco modo capiē stricte: pro eo qd̄ appropriaat alicui p̄sonae diuine: eo mō quo potentia attribuitur patri: sapia filio bonitas spiritui sancto: z isto mō oia appropriaata diuinis p̄sonis quocunq̄ approprietur dñr attributa. Tertio mō sumit̄ strictissime qd̄ describitur sic. Alteri butum est p̄fectio secundaria: non quidditativa: q̄ accipitur ex creaturis z attribuitur deo: via remotionis z eminentie. Per hec qd̄ dī p̄fectio secundaria nō quid ditativa: excludunt̄ oia predicata q̄predicat̄ quidditativa de deo: z in primo mō dicēdi p̄ se sicuti sunt. Ens s̄ba: sp̄s. Et isto mō tñ illa que p̄dicantur in quale z denoiantiue: dñr attributa in deo: sicuti sunt bonitas: veritas: sapia: iustitia: de quibusbz Aug. 15. de trinitate. caplo. 5. z. 8. Si dixeris bonum: sapientē: humilez: sp̄m: horum nouissimum qd̄ posui s̄bam significare vñ: cetera vero substantie qualitates. Et breuiter illa predicata q̄ se h̄it vt passiones essentie diuine dñr a theologis attributa. Et additur in descriptione. qd̄ accipitur ex creaturis: z attribuit̄ deo: via remotionis: q̄ ista attributa reperiunt̄ in creaturis cū aliquibus im p̄fectionibz a quibus remouent̄ p̄ intellectū z attribuunt̄ deo cū summitate z eminentia. Exempli gratia. Sapientia est in hoie z hz istaz im p̄fectione: q̄ est accidēs eius: z vltius q̄ distinguit̄ essentialiter nā hois: ista importat imperfectionē tam in natura hominis q̄ in nā sapientie. videlicet accidentalitas: z distinctio essentialis: q̄ enim aliquid sit in se accidēs: hoc dicit im p̄fectionem: q̄ dependentia ad illud cui inheret: q̄ ēt distinguit̄ vt habeat distinctam nām ab alia nā: hoc arguit im p̄fectionē: q̄ plurificatio naturaz non stat si ne potentialitate z carētia actualitatis: q̄ illud qd̄ dividitur z numerat̄ in plura: hz aliquā actualitatem a diuidentibus sicut: q̄ nā generis diuiditur p̄ differētias: expectat aliquā actualitatem z p̄fectionē a differētias diuidentibus. Et sic distinctio essentialis z diuino arguit im p̄fectionē. Intellectus ergo considerans accidentalitatē z distinctionē essentialē in sapia: remouet ab ipsa q̄ sit accidēs: z q̄ sit distincta essentia ab eo in quo est: z sic ponit sapiam in deo non eē accidēs: sed s̄bam non distinctam essentialē: sed eandē intelligendo eandem essentialē. hoc est realiter: nō tñ quidditativa z in primo modo. Et nō soluz remouet a sapia istas im p̄fectiones antedictas verumē attribuit̄ sibi summitate z eminentiā: dicendo q̄ in deo ēa pientia: s̄balis subsistens: eadem realiter deo: summa z eminentissima: z ita appetet descriptio attributi.

Pro declaratiōe q̄ sunt notiones in deo: est aduentū q̄ notio dī a nosco noscīs. Ille relationes dñr notiones in deo: q̄ cōpetunt aut vnu p̄sonē tñ: aut duabus. Exēplum primi. paternitas est notio patris: z nō cōpetit alii a patre. Exēplum scđi. spiratio actiua ē notio patris z filij: q̄ pater z filius spirant actiua sp̄m

sanctum: z dñr notiones: quia notificant diuersas p̄ sonas vel ducunt in notitiam ipsarum. Paternitas notificant patrē: spiratio actiua patrē z filii: Similiter spiratio passiua z filiatio sunt notiones filij z sp̄s. Et est aduentū q̄ spirare est p̄ducere p̄ modū volūtatis: ita q̄ p̄ductio seu actio p̄uenies a volūtate appellat spiratio actiua. Dicere aut̄ vi est notio i diuinis cō petes patri: est p̄ducere p̄ modū intellexit: ita q̄ actio seu p̄ductio p̄uenies ex intellexitu sue i deo: sue i creaturis appellat dictio actiua: z respectus passiuis i actu intellegit̄ cor̄ridēs dictiōi actiua: appellat dictio passiua. z similiter dicat de spiratio actiua: z de respectu passiui sibi cor̄ridētē. q̄ est respectus fundatus i actu volendi. Ex q̄ sequit̄ q̄ cum pater in diuinis p̄ducat filium p̄ intellectū: dicit filium: z qui pater z filius p̄ ducat sp̄m scđm p̄ volūtate: ambo dñr spirare sp̄m scđm. Ex q̄ appetet: quōē distinctio inter notiones istas: z eētiā: z notiones: z eētiā: z s̄it iter essentiā z attributa.

Pro declaratiōe quō s̄ba: nā zeētia distinguit̄. Est aduentū q̄ ista se h̄et p̄ ordīez: subsistētia: s̄ba nā. esentia qdditas: z formalitas: iter q̄ ultima ratio z infima ē subsistētia. Subsistētia enī est icōicabilis existētia icōicabilitate opposita dupliciti cōicabilitati: quaz vna est: q̄ vle cōmunicatur suis inferioribus. Alia est qua formacōmunicat māe: de quibus pertractat Doctor subti. in p̄ sententiarum. di. 7. q. vñica. Subsistētia enim est suppositū in genere s̄be: vel (Si trāsseret ad diuinā) est suppositū in natura diuina. Unde breuiter subsistētia est incōmunicabilis existētia in nā substanciali. Ista est eius descriptio. Ex q̄ sequitur q̄ omnis subsistētia est s̄ba: z nō econtra. Quia certū est q̄ substancialis forma est s̄ba: z tamen nō est subsistētia aut subsistētis: q̄ non incōmunicabiliter existētis: sed māe cōmunicatur: vt quo in rōne forme informantis quod cōmunicari et quo: est esse illud quo tanq̄ principio formalis aliqd habet esse. Unde si queratur quo (Isto modo) ignis est ignis. cōuenienter respōdebit̄ q̄ sua forma substanciali est ignis. Similiter omnis substancialia est nā: z nō econtra. Prīmū appetet: q̄ nā z° physi. est dicta tam de forma q̄ de mā. Secundum ēt probat̄. q̄ certum est q̄ qualitas aliqua est natura. Quū sit natura: vt distinuit̄ theologi. Vis insita rebz ex similibus similia p̄creās. Unde omnis forma actua isto modo est natura. Similiter omnis nā est eētia: z nō econtra. Prīmū appetet: tum q̄ quod est p̄nicipiū z cā aliquius entis est ens z habet essentia: tū ēt q̄ certū est q̄ omne q̄ dissimil. iportat aliquā eētia: z quecūq̄ sp̄s exis i p̄dicamento. Relatio est sp̄s p̄ se in p̄dicamento. igī est aliqua eētia. sed relatio nō ē nā: q̄ nō est forma actiua. Nā si nō potest per se terminare actionē realē p̄ minimā eius entitatē: multominius poterit p̄ se principiare actionē realez. Similiter omnis essentia est qdditas: z nō econtra: tū q̄ qdditas est magis abstracta q̄ essentia: tū etiā q̄ si essent īdē cōvertibiliter: multiplicato eno m̄ltiplicaret̄ z reliquā: z nō possent multiplicari qdditas in aliq̄: nisi multiplicarent̄ eētientē: cuius oppositū p̄z in dñis: q̄ i deo sunt multe qdditas. vñ. entis: s̄be: sp̄s: z oluz attributorū: z tamen ibi est tñ vna eētia. Similiter omnis qdditas est formalitas: z nō econtra: z hoc capiendo ista stricte z pprie: q̄ si large z extensive: secus ē. Prīmū pbāt̄: q̄ dī illud ē formalitas: qd̄ ē distincte z seorsum cōceptibile ab alio: omnis quidditas ē b̄. quū sit obm̄ intellectus per se. z de aia. ter. cōmē. q̄. ḡ. z̄. Secunda pars pbāt̄: q̄ certū est q̄ differentia eētialis est qdā formalitas. z tñ non est quidditas q̄tuz ad modū predicādi: q̄ nō p̄dicat̄ in qd̄: sed inquale:

Tractatus formalitatum

non predicatur per modum potestie: sed per modum actus quod est predicari in quale. Et sic habetur ordo istorum.

Pro declaratioe descriptiois formalitatis. Notandum est quod rō caput duobus modis. Uno modo per rōne formam: vel per eo quod est formaliter rō. Alio modo pro rōne obiectu seu obiectali quod idem est. Rō formaliter sumptus: quodam est actus primus quedam actus secundus. Actus primus sicut est intellectus: quod est per rōcinatim circa vīla. Sicut cogitativa quod est quedam rō formaliter: et actus primus rōcinatim circa singularia: ut ē de mēte Lōmē. et alioz. Rō formaliter per actuū et ē ipse discursus: et opatio intellectus seu alterius per rōcinatim. Rō vero obiectus non ē nisi ipsius obiectus quod obiectum per rōcinatim: et attigitur pactum ipsum: quod formalitas est obiectum intellectus: quod attingit per actuū ipsum: appellat rō obiectalis: seu obiectua. Et breuitate conceptibile ab intellectu potest dici rō obiectua.

Secundo ponit in divisione formalitatis comprehendens in re et ex non re. Notandum est quod aliquid est comprehensibile seu intelligibile ex se et ex non sui: aliquid vero est intelligibile caliter et effectu ab actu intelligendi intellectus. Illud est comprehensibile ex se et ex non sui quod huius est realis non dependens ab actu intelligendi in esse et in conservari: sicut sunt omnia entia realia ex anima. Sed aliquid est comprehensibile causatum ab intellectu. quod producit in eum ab actu intelligendi et dependet ab ipso in eum et in conservari. Et sicut huius est realitas et esse per actuū intelligendi: ita huius est comprehensibilitate: et non datur ex se comprehensibilia: sed ex alio. s. ab intellectu: huius describit formalitas respectu eorum quod huius est et intelligibilitate ex non rei et non eorum quod est dependens ab intellectu ut dictum est: sicut sunt intentiones scientiae et entia rationis: quod tamen huius est et intelligibilitate quod est in intellectu in intentionibus primis: quod actu intelligendi cessante: cessat etiam intentionis secundaria.

Tertio addit in descriptiois formalitatis. quā non opere. Pro eius identia huius est notandum quod dñe sunt rōnes obiectales occurentes i obiecto aliquo potestie. quā vna ē rō mouēdi alia ē rō terminandi actum ipsius potestie. Et hoc potest colligi de mēte Ay. 3. de aia. ubi hetur quod obiectum ad potestiam se huius ut motuum ad mobile: vel ut terminatum ad terminabile. Rō mouēdi copert obiecto per quanto mouet ipsorum: et ei imprimit aliquam formam. vñ quodcumque obiectum cāt in potestio aliquam spēm ipsius aut aliquem actuū: illud obiectum mouet potestio. Rō terminandi copert obiecto per quanto ē illud circa quod versat opatio potestio: vel sub aliis verbis. per quanto potestio rendit in ipsum obiectum et huius est ipsum respectu tēdenter et attingentie: ut in terminū. Prima rō non ē essentialis obiecto. Tum quod non copert oibus obiectis: sunt enim multe potestio simpliciter respectu obiectorum a quibus nullo modo ipse potestio patitur: aut aliquid recipiunt: sicut nutritiua et augmentativa respectu alimenti. Tum et quod relationes sunt obiecta et tamen nihil causant in intellectu: neque spēm intelligibile: neque actuū intelligendi: et hoc per minimam entitatem ipsorum. Tum et quod rō mouēdi potest copetrere alii ab eo quod est obiectum potestio. Ut si deus infunderet alium intellectui geometriam et habitum eius: deus moueret intellectum recipiente talē habitum: et tamen deus non ē obiectum geometrii cu cognitum et intellectum per talē habitum inservit. Ex quo sequitur quod rō mouēdi est accidentalis obiecto. Rō vero terminandi est sibi essentialis: quod nihil est obiectum potestio circa quod non versat opatio potestio: et in quod potestio non tēdat ut in terminū. Ex quibus oibus concludit: quod formalitas est illud quod potest terminare actuū intelligendi: et non opere quod moueat intellectum. Apparet quod descriptio formalitatis recta. Ulterius est aduertere quod nonnulli Scotisti ponunt modos itinsecos huius formalitatem ut dicit Auctor istarum formalitatū: quod non ē huius dictum: neque ad mēte doct. sub.

3° ve aia. t.
c. 54.

Quod formalitas est large accepta ē rō per se conceptibilis ab intellectu sic: quod ex se potest terminare actuū intelligendi. Modus gradus intrinsecus quodditatis non ē pse conceptibilis sine quodditate cuius est gradus: quod ut sic non huius formalitatem. Exempli huius: non potest intellectus ferri et terminari ad intentionem albedinis: quoniam terminus ad ipsorum albedinem est: et hoc est quod dicunt nonnulli diffinites modus itinsecus dicentes quod modulus itinsecus est quod non huius conceptum per se conceptibile est. Dicamus igitur quod formalitas competit omnibus entibus per se: et distincte conceptibilis: et non illis quod sunt cum alio conceptibilia.

Pro declaratioe quo formalitas est aliquos Scotistas fit cois ad realitatem et ad quodditatem aduertere. quod ex modo quo distinguunt res: ex modo quo distinguunt realitas: et hoc de mēte doct. subtilis in. 4. di. 46. q. 3. ubi huius quod non obiectus est realitas vel formalitatem: quod eadem est distinctione rei et rei: realitas vel realitatis: formalitatis vel formalitatis: hec ipse. Res igitur quodam est essentia quodam existentie: sic realitas. Quodam est realitas existentie: quodam existentie. Prima realitas appellatur obiectua: scilicet appellatur subiectua. Prima ideo dicitur obiectua: quod potest esse obiectum intellectus: et ideo eo modo quo aliqua res potest esse obiectum intellectus et intelligi: ex modo importat realitatem obiectuum: ita quod si est per se obiectum intellectus: et per se intelligitur et non per accidens: et cum alio: seu saltu potest sic intelligi: sic per se importat realitatem obiectuum. Secunda realitas subiectua ideo dicitur subiectua: quod subiectum quodditatem et non quodditatem: et quod singulare ut singulare est: sit subiectum quodditatis: ideo appellatur res vel realitas subiectua. Et hoc concludimus finis istos scotizantes: cum quibus ego non conuenio quod formalitas est cois ad realitatem obiectuum: et quodditatem: volentes ipsi quod realitas obiectua est quodcumque per distincte concipi et intelligi sine alio cuius potest aliquid unius ex non rei. Formalitas autem copertur in eundem conceptum formaliter rei cuius sunt modi intrinseci: ita quod sicut non huius est realitas et quodditatem per realitatem et quodditatem rei quodam insequuntur sic etiam non huius est formalitatem alia a formalitate rei: et ita dico quod illud huius est formalitatem quod est per se conceptibile sine alio: vel quod id est: quod potest per se terminare actuū intelligendi absque hoc quod aliquid terminet. Aduertere secundum quod formalitas est cois realitate obiectua. Pro quo est notandum quod realitas obiectua copertur duobus modis: uno modo: per opere positivo quod huius est ex non rei: sic quod non dependet ab actu intelligendi in fieri et in conservari: neque ab aliquo actu collativo intellectus: et isto modo non solum res ex intellectu oīno in effectu et in re datur esse realitates obiectuae: verum est oīnes quidditates predicationem quod sunt abstracte a singularibus in intellectu obiectue representatae per aliquam vnam spēm representantem: datur sic realitates obiectuae: quod iste quidditates in tali esse sunt ante actuū intelligendi ut representantur per species: et non dependet ab ipso actu intelligendi in tali esse in fieri aut in conservari: immo causant actuū intelligendi iste quidditates in tali esse quod obiectum intelligibile pīs in specie intelligibili causat actuū intelligendi: et hoc est quod dicit Ay. 2. de aia quod obiectum in aia obiectue et representatione reducit intentionem de potestio essentiali ad potentiam accidentalem. vñ tex. comē. 60. inquit hec s. vñiversalia in ipsa quodammodo sunt anima vnde in ipsa est intelligere cum velit. Quod autem sic reducere cā actus et operationes pruenientis a tali potentia. Ex quo

Arist. 2. de
aia. t. c. 60.

nos habemus quod iste quod in tali est: et pīcēdēti
manū intelligibile na pīcēdēti
objectiona caput pīcēdēti et si
ex intellectu oīno i effici
tra aliq. vñitas ex na rei
stractio: et intellectu: quod
minare actu intelligendi:
mō nos dicimus pīcēdēti pīcēdēti
in recta linea pīcēdēti pīcēdēti
elutine: sic specifice su
realitatē obiectua: sic ipo
pīcēdēti pīcēdēti pīcēdēti
oīo: et isto modo capi
vīper se conceptibile al
obiectua: quod illa vīta de
ne his que sunt extra gen
ens: vītu bonū ē de qd
q. nulli enti quod ē idisfer
idē: qd reperit i deo: et
nā rei vīta sua conceptib
conceptiblē entrī: vt ē ind
finitū et infinitū: huius aliquā
trā intellectū oīo: et solū cō
bentis talē rationē a suis
pīcēdēti abstrahat ab intellectū
quod intellectū ab
tē aliquā et nā rei: quod ante
intellectū oīo: quod huius ē tā
et representatione. Et hoc
mī: qd capiēdo realitatē oī
ell realitas obiectua ad it
relatiū est: qd capiēdo real
formalitas est realitas ob
litas sītō per se conceptiblē
mī corollariū probat: qd
na huius formalitatē pīcēdēti
bit alīcū realitatē obiect
pīcēdēti pīcēdēti pīcēdēti
Pro euidenti
aduertere quod illud pīcēdēti ē q
quod de alīcū pīcēdēti pīcēdēti
specificē negat pīcēdēti ad q
ditatē noīpīcēdēti qditatē
tem obiectuum: ut est en
Pro euidenti
dui alīcū pīcēdēti ad qditatē
dīcētē pīcēdēti. Et pīcēdēti
qditatē: et in nō pīcēdēti i
predicari existenti per modū
se hās: differēti specificē
se hās: sed per modū form
tē: qdā qualitas ad mo
tē: de alīcū dīcētē pīcēdēti
ita: cōstat qditatē nō tā
Unde possum dīcētē: qd
dīcētē et pīcēdēti pīcēdēti n
dicētē: tū quod non pīcēdēti
mediatis et forme inserv
Et pīcēdēti quod alīcū est q
noī pīcēdēti quiditatē
Pro intelligē

Sco. i p^a p
ositione
theoreatū.

nos habemus q̄ iste quiditates sunt cause actus intelligendi in tali esse: et p̄cedit ipsuz actū ordine nature ī isto esse: et h̄ est q̄ h̄ Sco. i prima p̄positiōe Theore matū. intelligibile nā p̄cedit intellectōe. Alio° realitas obiectua capi p̄pē et stricte pro oī ente positivo: q̄ ē ex intellectū oīno ī effectu et ī re. Lui corridet ad extra aliq̄ vnitā ex nā rei circūscripto oī acu itells et ab stractuo: et intellectuo: qd̄ sic ē extra: q̄ potest p̄se terminare actū intelligendi: circūscripto q̄cūq̄ alio: et isto mō nos dicimus q̄. x. ḡna ḡnaliſſima: et quecūq̄ sunt in recta linea p̄dicamētali differētia ultime: vel et nō ultime: sive specifici: sive idiuinales iportat aliquā realitatē obiuā. Silt p̄prie passiones specifici: seu predicamētales: sic iportat tale realitatē obiectua: q̄ oīb̄ istis corridet aliqua vnitā ex nā rei extra itelle cū oīo: et isto modo capiendo realitatē formalitas q̄ dī rō per se acceptibilis ab intellectu: est cōtōr realitatē obiectua: q̄ illa dī tā de eis q̄ sunt in p̄didamēto: q̄ de his que sunt extra genus et sunt trāscētētia: sicuti ens: vñ bonū et c. de qb̄ tñ nō dī realitas obiectua. q̄ nulli enti qd̄ ē idifferēs ad finitū et infinitū: seu qd̄ idē ē qd̄ reperit ī deo. et creatura. corridet vnitā ex nā rei ī rōne sua acceptibili ex intellectū oīo. Iḡit si rō acceptibilis entis ut ē idifferēs ad deū: et creaturā ad finitū et infinitū: h̄z aliquā vnitatē ex nā rei: illa nō ē ex tra itellin oīo: q̄ solū cōpetit enti p̄ actū intell̄ abstrahentis talē rationē a suis inferiorib̄: que ratio quū prius abstrahat ab intellectu agente p̄ aliquid representatiū ipsius. q̄ intelligat ab intellectu possibilis h̄z vnitatē aliquā ex nā rei: q̄ ante actū intelligēti. Sed tñ nō ex intellectū oīo: q̄ h̄ eē talis rō in intellectu obiectine et representatiue. Ex h̄ cludunt duo correlaria p̄mū q̄ capiēdo realitatē obiectua large oīs foialitas est realitas obiectua ad intentionē istā q̄ posui. et cor relatiū est: q̄ capiēdo realitatē obiuam stricte. nō oīs formalitas est realitas obiectua: et dato q̄ talis foialitas sit rō p̄ se acceptibilis sine quocunq̄ alio. hoc vlti mū correlariū probat. q̄ certū ē q̄ ens et oīa trāscētētia h̄t talē formalitatē p̄ter modos itiseos: et tñ non h̄t aliq̄ realitatē obiectuam isto modo sumptam

Pro euidentia q̄o realitas obiuā sit cōmūnior q̄ditate. Est aduertēdū q̄ illū p̄pē ē q̄ditas: q̄ p̄tēt ad q̄ditatē ali quā: v̄l de q̄ aliqd̄ p̄dicat q̄ditatiue et ita quū passiōes specifici neq̄ p̄tēt ad q̄ditatē: neq̄ icludat aliqd̄ q̄ ditatiue nō iportat q̄ditatem: et tamē iportant realitatē obiectuam: ut est euidentis ex dictis.

Pro euidentia at ad q̄ditatē ē aduertēdū q̄ aliqd̄ p̄tēt ad q̄ditatē īstitutiue q̄ nō p̄tēt ad q̄ditatē p̄dicatiue. Exempli ḡra. Differētia specifica īstituit q̄ditatē: et tñ nō p̄dicat ī qd̄. Nā p̄dicari in quid est predicari eēntia per modū eēntie: aut per modū per se stātis: q̄ differētia specifica nō p̄dicat p̄ modū p̄ se stātis: sed p̄ modū forme informantis et denoiantis: q̄ nō p̄dicat in qd̄. Et quia actus essentialis rei. dī esse qdā qualitas ad modū loquendi. A. 5. meta. cap. de q̄li. ideo differentia specifica p̄dicat ī quale et ita h̄z cōstituat q̄ditatē nō tñ p̄dicat p̄ modū q̄ditatis. Unde possum dicere q̄ p̄dicat q̄ditatē q̄tū ad rē p̄ dicatā et iportatā p̄ ipsam. non aut q̄tū ad modū p̄ dicandi. tñ q̄ nō p̄dicat p̄ modū potētē seu determinabilis. tñ q̄ non p̄dicat p̄ modū p̄ se stātis: sed p̄ modū actus et forme informantis seu alteri adiacetis. Ex q̄ apparet q̄ aliqd̄ est quiditatuum constitutiue qd̄ nō est p̄dicatiue quiditatuum.

Pro itelligētia q̄o sp̄es sp̄aliſſima dī totā eēntiā idī

nidiuoz. Est aduertēdū q̄ eēntia vno mō capitur pro esse q̄ditatiuo. alio mō pro eo q̄ aliqd̄ h̄z p̄se eē: et vñ eē p̄ se: si capiat eēntia p̄ mō: sic sp̄es sp̄aliſſima dī totū eē q̄ditatiuum idiuinoz. q̄ tale eē q̄ditatiuum ē illud cui nō repugnat plurib̄ cōicari: q̄cqd̄ aut addit idiuini supra sp̄em. ei repugnat plurib̄ cōicari. q̄ non importat aliquā q̄ditatē supra sp̄ez. Si vñ capiat eēntia sc̄o mō (quū idiuini addat sup̄. sp̄ez vñaz idiuina lem que facit vñ per se cū nā specifica) sequit q̄ tota eēntia resultans ex nā specifica et talī differētia. nō importatur per ipsam speciem specialissimam.

Pro itelligētia idētatis ex nā rei ē aduertēdū q̄ extrema isti p̄pōnis hōē hō nullā distinctionem p̄t h̄t b̄ie fecluso omni actu collatiuo itells. q̄ si quā distinctionē h̄tēt: h̄tēt p̄cise ī rōne s̄bti et p̄dicati: q̄ hō et subiectū differt ab hoīe vt p̄dicati. Rō aut s̄bti et p̄dicati quū sunt intentiones sc̄de q̄ causant p̄ actū collatiū intellētus cōparantis vñā primā intentionē vt considerat̄ et intellectā ad aliā primā intentionē vt intellectā) vi s̄figunt̄ s̄m rationem. Ex quo sequit q̄ nulla distinctione fundabit̄ in istis extremis: nisi virtute intellectū consideratis et cōparatis vñā ad reliquā: et ita erit tantū distinctione rationis et c. 4. vñ. 9. 3.

Pro declaratiōe q̄o diffiō et diffiō n̄tū distinguant̄ ex nā rei ē aduertēdū q̄ diffiō et diffiō p̄t capi vel p̄ eo qd̄ significant: vel pro eo qd̄ denoiant. Si p̄ mō mō sic diffiō et diffiō iportat tñ inten̄tiōē secūdā: et iter ista vt sic nō p̄t fundari aliq̄ distinctione nisi rōnis: Si capiant z̄ mō: iportat acceptus significātes vel significatos qui sunt p̄me intentiones. Et iter istos acceptū de necessitate fundat̄ distinctione aliq̄ ex nā rei: qd̄ declarat̄ ex p̄ poste. qd̄ qd̄ est alterius extremi ē mediū ī demonstratiōe potissima. Iḡit altera p̄missa s̄figunt̄ s̄m rationem. Sed premissa ē p̄ se nota et euidentē intellectū: conclusio aut̄ est demonstrata et nō p̄ se nota. q̄ aliqd̄ nō idētitas et distinctione est inter illud qd̄ iportat p̄ diffiō: et illud qd̄ iportat p̄ diffiō. Alioquin idē oīo et ex nā rei eēt per se notū et euidentē et nō p̄ se notū: sed demonstratiū. qd̄ est ūdictio. Et ūfirmat h̄: q̄ tūc in demonstratiōe eēt petitio principiū: q̄ equē notū p̄ equē notū: aut̄ incognitū per equē incognitū demonstrat̄. Itē sequit q̄ in demonstratiōne eēt tñ duo termini. vñ terminus subi: et terminus passiōis: ex q̄ diffiō et diffiō eēt oīo idē ex nā rei. Cōfirmat h̄ p̄ Ar. p̄mo physi. in p̄hemio: sustinent hoc idē noīa. ad distinctionēs: qd̄ totū ad partes q̄s sicut partes iportant distinctionē. q̄cqd̄ iportat totū cōfusē: sic diffiō iportat eandē quiditatē distinctionē: quā diffiō iportat cōfusē. Iḡit cōceptus diffiō et diffiō distinctionis nō sunt oīo idēs: et in ligō p̄ceptū. conceptus obiectuū: hoc ē ipsa vñiversalia cōceptibilia et c. 5. Ap. p̄. phisi. coru. cō. 5.

Pro itelligētia q̄o totū cōpositū di rei a suis partibus. Est aduertēdū q̄ triplex est cōpositū: quoddā est cōpositū cōpositione logica quoddā cōpositione physica: et quoddā cōpositione metaphysica. Primo mō species: sumēdo speciem formaliter et logice. s. p̄ intentione prima: vt haber habitudinem ad istam intentionē secundā que est species. est cōposita ex genere et differētia. Sc̄o mō homo et qdlibet cōpositū esse cōponit physice ex materia et foia: vt ista sunt p̄tes essentiales itinsece. Tertio mō totū cōpositū cōpositione ex actu et po: seu ex realitate actuali et realitatē potētiali. Cōrūmo mō iter totū et partes cōponētes est distinctione rōnis: q̄ hō nō h̄z rōne

Tractatus formalitatū

speciei cōstum ad intentionē sedam ipsius: nisi p cōsiderationē intellectus. Et similiter partes nō cōponūt in rōne generis & dīe: nisi p cōsiderationē, ergo oīs di- stinctio que fundabit inter ista. erit distinctio rōnis. ¶ Loquendo de scđo cōposito: nō tantū inter totū & ptes cōponentes fundat distinctio ex nā rei: que dici- tur media inter distinctionē rōnis & realē: verū ēt fundat distinctio realis. ¶ Pro quo est notādū qđ ex alio est qđ iter aliqua sit distinctio ex nā rei: & ex alio qđ inter illa sit distinctio realis. Distinctio ex nā rei p̄ci- se attendit penes hoc: qđ extrema distinctionis sunt fundamenta ūdictionis: aut qđ de ipfis possunt verifi- cari duo ūdictionia: circūscriptio omni opere itellect⁹. Sed distinctio realis attendit penes hoc: qđ extrema se hñt sicut res & res existente vel subsistente: vt decla- rabit iserius. Et qđ totū essentiale: & ptes essentiales que sunt mā & forma possunt esse fundamenta cōtra- dictionis: & de ipfis nata sunt verificari ūdictionia: cir- cūscriptio omni opere itellectus (hoc est qđ tali opere circūscriptio hñt talem aptitudinez vt de ipfis possint talia ūdictionia verificari) ex hoc p̄cise habet ista extrema qđ distinguantur ex natura rei. Pro quanto vero ista eadē extrema se hñt sicut res & res mo p̄dicto: distin- guunt realiter. Qđ melius iserius declarabit. ¶ Sz capiendo tertium cōpositū qđ est metaphi. totū & ptes cōponentes distinguuntur solū ex nā rei: & hoc fm viaz Docto. subtilis. (Quicqđ dicat burleus qđ homo disti- guat realiter a sorte). ¶ Hoc assumptū probat. qđ cer- tuz est qđ animal & rōnale cōponūt hoīem: cōpositiōe metaphysica: & animal & rōnale sunt idez realiter hoī. ergo hic non p̄t fundari distinctio realis. Similiter si capias aīal pro realitate p̄ciali & ūbili: & rōnale pro realitate ūbente que ambe realitates suntrōnali- tas & aīalitas: quū iste quiditatue & in primo mō inclu- dant in hoīe: nō distinguunt realiter ab ipso qđuis for- te illa a qbus accipiunt iste qđitatem seu realitates qđ- titatiue. S aīa sensitua & aīa itellectua distinguuntur realiter ab hoīe. Aīalitas enī sumit ab aīa sensitua & rōnali- tas ab aīa itellectua. Stat enī qđ ipse resa qb⁹ ac- cipiunt isti cōceptus formales & obiectui. videlicet aīalitatis & rōnaliitatis: distinguunt realiter a toto: & cō- pten obiectui non sic distinguantur realiter: sed solum ex nā rei &c. ¶ Sed hic insurgit vna difficultas: quāz hñt Auer. in. 7. met. Lōmē. zo. vbi hñt: qđ Sor. nibil aliud est qđ aīalitas & rōnaliitas. ergo nulla distinctio po- terit fundari inter totū metaphysicū & ptes eius com- ponentes. ¶ Ad hoc rñdetur: qđ hñt intelligi dictū su- um: qđ Sor. nibil aliud est &c. integratiue & constituti- ue: qđ quām partes constituant adequate ipm totuz: & integrēt: ipm totum nō est aliud a partibus consi- stutiuē: hoc est ab ipfis adequate cōstituet. Sed pro- pter hoc non vult qđ Sor. non sit aliquid aliud forma- liter & ex nā rei a partibus constituentibus: & ista mō- dio est si ipse teneat totū dicere tertiam entitatem disti- guam a suis p̄ibus. Sed tenendo oppositū vt v̄ esse de mente ipfis primo physicoz. Lōmē. 17. qđ licet totum sit aliud a parte seorsum sumpta: nōn ab oī- bus simul sumptis: quāuis ibi exponatur qđ intelligit de toto integrali & qđtitatiuo:)unc dicendū est qđ in 7. metaphysice loquit̄ conformiter ad principia sua: sed qđ nos tenemus oppositū. l. qđ totum dicit tertiaz entitatem distinctam a partibus simul sumptis: ideo in hoc est negandus: qđ ex principijs oppositus sequū- tur opposite conclusiones & diuersē &c.

Pro declaratiōe

diffōnis qđ datur
ē aduertēdū qđ et teneo de mēte aliquorū Scotista- rū) Modus intrinsecus est p̄ diuersus ab oī qđitate: ita

qđ non est quiditas neqđ p̄tiens ad quiditatem alicu- ius. Qđ declarat: qđ dato opposito huius: sequeret qđ qđquid cōstitueret in aliquo esse p̄ ipm modū cōstitue- ret in esse formalē & qđtitatiuo: & ita quū in eadē albe- dine idividuali sint plures gradus intriseci: qui sunt modi intriseci eius: quot essent gradus: tot essent for- malia cōstituta p̄ ipfis gradus. Et quū fm veritatē in- ter quosqđ gradus assignatos possint esse infiniti gra- du (qui gradus sit pfectio quāta & diuisibilis: qđ acq̄si- bilis p̄ motuz) Sequeret qđ inter quosqđ duos gra- dus possint esse infinita eē formalia & qđtitatiua: qđ ē euidenter falsum. ¶ Et ūfirma. qđ certū est qđ albedo vt tria & albedo vt. 4. hñt eadē distinctionē & sunt eius dē rōnis formalis. ergo gradus ipfis nō cōstituunt in ali- quo esse quiditatuo diuerso. ¶ Scđo est notandum qđ qđitas & formalitas cuius est modus intrinsecus nō est de quiditate ipfis modi: neg. eō: Primum p̄ ex di- ctis: qđ si quiditas esset de rōne formalē & essentia gra- dus: cuiuscqđ aduenire iste gradus cōstitueret in eē qđ- titatiuo: & ita nō posset alicui aduenire: vel discedere ab illo sine depditione esse quiditatini: ex quo in suo cōceptu includeret quiditatē: qđ est euidenter falsuz. in exēplo de albedie: qđ albedo vt tria: & albedo vt. 4. non distinguunt quiditatue. ¶ Scđo probat. qđ nul- lum posterius est de essentia prioris: sed gradus intri- secus est posterior qđitate: sicut intensio albedinis ē posterior albedine. Igit̄ gradus nō ē de essentia rei. ¶ Cōfirmat hoc: qđ res diffinit fm se diffinitiōe qđ- titatiua: vt abstrahit ab oī gradu: sicut albedo abstrahit ab oī gradu: igit̄ gradus nō est de cōceptu formalē rei cuius est gradus &c. ¶ Tertio ē notandum qđ qđ diffi- nitur gradus intrinsecus qđ est ille qđ adiuentis vel di- scedens a re: non variat rōnem eius formalem nō hñt intelligi qđ non variat rōnem formalem illius cui ad- uenit. sed cōstituti per ipfis gradum: & per illud cui adiuent: qđ probat: qđ si intelligereſ tantū de rōne for- malis illius cui adiuent: sequeret qđ gradus intrinsecus & dīa essentialis non differrent: qđ certum est qđ diffe- rentia essentialis adiuentis generi non variat rōnē formalem eius: sicut rōnalitas non variat rōnē forma- lem aīalis. Ex quo sequit̄ (quū differentia essentialis variat rōnem formalem eius: qđ cōstituit ex ipfa & ex eo cui adiuent: vt patet inductiue in oībus: & gra- dus non sic variat tale cōstitutū p̄ ipm: qđ qđlibet ta- le est eiusdē rōnis formalis cū alio qđ cōstitutū per ip- sum) qđ differentia essentialis est alta a mō intrinseco. ¶ Quarto notandum est qđ modus intrinsecus p̄ tāto. dī intrinsecus: qđ non ingredit̄ quiditatē eius cuius est modus & nō distinguunt ab ipfa formalē positive: sic qđ habeat distinctam formalitatē ab eo. Non tā cōce- ditur qđ sit idem formalē sibi. ¶ Pro quo est notādū qđ aliquid est idem formalē alicui contingit dupli- citer. Uno modo positive: alio modo negative. Positi- ne illud est idem formalē alicui qđ ē de essentia eius: & de intrinseca formalitate ipfis eo modo: quo aīal est de essentia hoīis. Alio modo aliquid ē idem formalē aī- cui negatiue: qđ videlicet non hñt distinctā formalita- tez. Uñ ad hoc vt aliquid sit idem formalē alicui: ista duo qđ nū posita sunt cōcurrunt de se: & hoc si illud qđ est idem formalē sit idem cōpleta idētitate forma- li. Exēplum: dicimus enim qđ animal rōnale est idez formalē hoī. primo qđ est de essentia sui. scđo qđ non hñt distinctam formalitatē ab hoīe. Ex quo sequit̄ qđ illud cui competit aliqua istarū conditionuz: p̄t dici eē: idem formalē: & cui deficit: p̄t dici nō eē idem formalē pfecta idētitate formalē. Cōsimili dicimus aliqua di- stinguui formalē posse esse duobus modis. Uno modo negative: alio mō positive. Negative: qđ nō ē de eē-

Auer. 7.
met. ca. 20.

Auer. p̄mo
phy. ca. 17.

tia illius a q̄ distinguuntur. Positum est: q̄ h̄z distinctam formalitatem ab illa. Unde ista duo concurrunt i pfecta et cōpleta distōne formalis: q̄ b̄z sequit̄ a. distinguuntur formaliter a. b. ergo a. nō ē de essentia b. et h̄z distinctā formalitatē a. b. et h̄z si pfecta distōne formalis distinguuntur. Ex q̄ sequit̄: q̄ cui cōperit aliqua istaz adiōnū: pōt̄ dici distinguiri formaliter. sīt̄ cui deficit: pōt̄ dici non distinguiri formaliter. Ex his cōcludit̄: q̄ modus intrise cus est idem formaliter ei cuius est modus: vno mō sic alio mō non est. Est enīz formaliter idē: q̄ nō h̄z distinctā formalitatē: et nō est idem formaliter: q̄ nō est de eēntia eius. Et ideo dī modus esse idem formaliter ei cuius ē modus negatiue. vñ. q̄ nō h̄z distinctā formalitatē nō tñ positiue: q̄ sit de intrinseca rōne eius. Lōsimiliter dī non distinguiformaliter positiue: q̄ habeat distinctā formalitatē: sed tñ negatiue: q̄ non est de eēntia eius. Sed ḡtra ista determinationē adducunt̄ plura sophismata. Primū est: q̄ modus est idē formaliter negatiue ei cuius est modus: et vlt̄rī distinguiri formaliter negatiue: q̄ idē erit distinctū formaliter negatiue ab aliquo et idem formaliter negatiue eidem: q̄ videat contradictione: et maxime: q̄ idē et diversuz sunt opposita imediata circa ens. si ista vniiformiter accipiunt: sicuti ē. i. pposito. Ad h̄ respōdet̄ q̄ esse idē formaliter negatiue: et dist̄ qui formaliter negatiue sunt opposita: si sumantur respectu eiusdē: et h̄z idē: sed si respectu diuersorū nō inconuenit: sic est in pposito. Lōcedo modum in trinsecū esse idem formaliter negatiue. per hoc quod est nō habere distinctā formalitatē: et distinguiri formaliter negatiue. p̄b quod est non esse de essentia eius. Sed iste due rōnes diuerse sunt: vt de se p̄z. q̄ idē et diversuz sic sumpta in ordine ad ista antedicta nō opponuntur. Unū nō est verum: q̄ idē dicat̄ esse idē formaliter ali cui: q̄ sit de eēntia: et distinguiri: q̄ nō sit de eēntia. Et si similiter q̄ aliquid sit idē alicui formaliter: q̄ nō habet distinctā formalitatē: et distinguiri formaliter: q̄ habet distinctā formalitatē. quare zc. Aliud sophisma est: tu dicas q̄ modus intrisicus est idē formaliter negatiue ei cuius est modus. et nō positiue. Lōtra hoc arguitur. Sit modus a. res cuius est modus sit. b. Arguo sic. a. nō ē idem formaliter positiue ipsi. b. et est. q̄ distinguiri formaliter positiue: ḡntia tenet a negatiōe oppositi imediata ad positionē alterī: cū cōstantia subjecti respectu illius cui opposita nata sunt conuenire. Ad hoc r̄ndet̄ negando ḡntiam: q̄ licet idē et distinctū sunt imediata opposita circa ens vt simili sumunt̄ et absolute. nō tamē vt sumunt̄ cū determinatione. sc. cum ly. formaliter: aut positiue: s̄z sunt mediata: et iter ipa ē dare medium. Exempluz in ḡtradicitorīs de q̄bus minus vñ q̄ habeat medium album et nō album sunt imediata opposita: et tamē albus formaliter seu quiditatue et formaliter seu quiditatue nō album: non sunt mediata q̄ quelibet istaz est falsa. Sor. est formaliter alb. Et ista similiter. Sor. est formaliter nō albus: q̄ dato opposito sequit̄: q̄ negatio albedinis competenteret. Sor. q̄ditatue et ipmō: Similiter in ḡtrariis immedias: sanum et egrum absolute sumpta sunt imediata circa subz aptū natū et tamē cum ly formaliter: sunt mediata: q̄ animal neq̄: fojalt̄ ē sanū neq̄ formaliter ē egrū. Applicādo ad ppositū: idē et distinctū absolute sumpta sunt imediata circa ens: nō tñ determinatio p̄ly formaliter positiue: s̄z h̄ent̄ medium. Qd̄ declarat̄ p̄mittēdo hāc regulā. Qd̄ quādōcūq̄ sunt aliq̄ duo equipollentia aliq̄bus duob̄: sit iter illa equipollentia dāt̄ medium. igit̄ et inter illa quib̄ sunt equipollentia: s̄z esse de essentia alicui: et habere distinctā formalitatē sunt equipollentia idētati formaliter positiue: et distinctioni sibi correspōde ti. et dāt̄ aliquod medium inter hoc q̄ est esse de eēntia: et

habere distinctā formalitatē: q̄ illō q̄d̄ sequit̄ aliud: et nō est quid aut formale nisi quiditate: aut formalitate eius q̄d̄ sequit̄. Tale inquā nō est de essentia illi: q̄d̄ insequit̄. quū illō possit diffiniri sine isto osequēte ne q̄d̄ habet distinctā formalitatē ab illo: q̄ nō esset qd̄ et formale formaliter illi. Ergo sequit̄: q̄ dab̄t̄ ēt me diū inter hoc q̄d̄ est esse idem formaliter alicui positiue et distinguiri formaliter positiue. neq̄ ista sunt opposita neq̄ imediata circa idē zc. Sz est aliud sophisma. Tu dicas q̄. a. nō ē formaliter idē positiue ipi. b. itelligēdo p. a. ipsum modū intrinsecum. ergo est formaliter non idē positiue ipsi. b. Ista ḡntia tenet. ex z° piermeias cū debito medio: et tunc vltra. a. est formaliter nō idē positiue ipsi. b. ergo distinguiri formaliter positiue. vltima ḡntia patet: q̄ non idē et distinctum videntur esse equipollentia. Ad h̄ respōdet̄ negando primā ḡntiam: Et ad probationem dicit̄: q̄ illud secundi piermenias habet itelligi in predictatis simplicib⁹ et nō cōpositis. vñ. a negatiua de predicato finito ad affirmatiuam de predicato infinito valet ḡntia: vñ non sequit̄. a. nō est album lignū. igit̄. a. est non album lignum. sic in proposito. Iz sequeretur. a. non est idē et est: q̄ est non idem. Non tamen sequitur. a. non est formaliter idem positiue. ergo est formaliter non idē positiue: tum ex dictis. tum etiā quia in affirmatiōe nō infinitatur totū quod est a parte predicti: quia ly formaliter affirmatur. Tū grata disputatio ad mittit̄ istam primā ḡntiam. Sed nego secundam. a. est formaliter nō idem positiue. q̄ distinguiri zc. Quia hic arguitur a superiori ad suum inferius. Unde oē distinctū est non idem: s̄z nō ecōtra. Lōhymera enīz est nō idē sor. et tamen non distinguiri a. sor. vt patet exponendo ly differt. Itē et q̄ pro aliquo priori competit alicui non identitas: pro quo nō competit distinctio: q̄ certum est q̄ homini in esse quiditatū competit hoc: vel saltez intellectus pōt̄ vere emū cōtre de homine in. tali esse. q̄ est non idē asino: et tñ non pōt̄ enunciari vere: q̄ homo in primo modo sit distinctus ab asino: quia cū distinctio sit. passio entis: et passio superioris est per se passio inferioris) Seq̄ tur q̄ distinctio non pōt̄ competere homini considerato in esse quiditatū: aut in primo mō. Et confirmatur: q̄ opposita contradictionia sunt prorsa oppositis contrariis et etiā relatiis: sed idē et nō idē sunt opposita contradictionia: idē et distinctū opponunt̄ ut contraria: vel relatiue. q̄ in aliquo priori competit alicui ee idē: vñ nō idē q̄ petat sibi ee idē vñ diuersū.

Pro itelligētia

quo modū intrisicus nō sit p̄ se concepti
bilis sine re: cui⁹ est modus: est aduertendū: q̄ qdaz
modus: insequit̄ naturā specificam et quiditatē: qui
dā vero insequitur esse individualē. Exemplū p̄mi quā
titas pfectionalis: que insequitur naturā specificaz al
bedinis vt albedo est: est modus intrisicus ei⁹ demō
strabilis de ipsa nā albedinis: vt abstrahit ab omni
esse individualē. q̄ considerando naturā albedinis fm
se: et in esse qditatū: albedo ē pfectior nigredie. Est
et aliud modus. qui insequit̄ esse individualē et singula
re: et isto mō nos dicim⁹: q̄ itēsio et remissio i forma
intensibili et remissibili est modus et gradus intrisic⁹
eius quātū ad esse. individualē. Unde nigredo: vt. 4.
fm gradū individualē (hoc est: qui insequit̄ ipsam
in esse individualē) est pfectior et intensior albedine vt
duo licet. albedo vt duo dicātur esse pfectior et intensior
gradu intrisco eēntiali insequēte naturam albedinis
vt albedo est. Qd̄ quod est p̄ se p̄mo demonstrabile ve
aliq̄ natura in cōmuni: perse non p̄mo competit cui
libet individualē illi⁹ nature. Ex qd̄ isertur q̄ modū

Tractatus formalitatu

intrinsecus non est p se & distincte cōpetibilis sine illo esse qd cōsequit̄. Ista propositio declarat: illud qd nō hz formalitatē distinctā ab alio: non hz distinctā cōceptibilitatē: vt declaratū est superius: sed modus intrinsecus est hmoi: vt dictū est in precedentibus. ergo r̄. Et confirmatur: & reddit in idē. Qdcūq; est idē formaliter alicui eo modo: quo dictū est superius: nō pōt̄ distincē intelligi: seu cōcipi sine illo: sed modus intrinsecus est hmoi. Igit̄ r̄. Maior pbat: qr cognitio pfecta & distincta non v̄ posse terminari ad aliquod vnum q; est idē alteri sūm conceptū suum formale: nisi ē ad illud alterū terminet̄. Et iterū confirmat̄: qr si illa q; sunt idem realiter: non p̄t̄ perfecte & distincte cōcipi absolute & simpliciter vnum sine alio: quāto magis hoc erit verum de his que coincidunt in eundē cōceptū formale: sicuti ē modus & esse qd consequit̄ modus.

Pro declaratiōe q̄o infinitas necessitas: & existentia sunt modi intrinseci in deo: surgit vna difficultas. Dictū est enī q; modus intrinsecus nō variat rōnē formalē eius cuius est modus. Ex hoc infert̄: q; quī necessitas & infinitas varient rōnē formalē entis: sequit̄ q; ista nō sint modi intrinseci. Assumptū pbat: qr certū ē: q; ens infinitū & ens finitū distinguunt̄ essentialē & qđitatue. Sz ista distinctio nō ē nisi penes finitatem. & finitatem tāq; p principia distinctiua. Igit̄ finitū & infinitū nō sunt modi: & q; dixi de istis duobus. s. finito & infinito. dico ēt de istis necō & cōtingente. Ad hoc r̄ide: q; ens finitū & infinitum p̄t̄ capi duobus modis. Uno modo formaliter: alio mō fundamentaliter: Ens infinitū formaliter acceptū capi p conceptu obiectiu exīte in aia obiectiu p aliqd rep̄itatiuum ipsius. s. p spēm intelligibile vna aut plures: qr qd hz ē obiectiu in aia rep̄itati p aliquod rep̄itans in rōne obiecti & vt obiectu ipsiae. Ens infinitū fundamentaliter acceptum est ipsa essentia infinita: vt hz esse in re ex ani mā oīno: cui corrispondet oīno vnitatis realis in re ex intellectu. Et isto modo ens infinitū est ipse deus a quo accipit̄ cōceptus realis obiectiu in intellectu: & ab ipso abstrahit̄ seu ab aliquibus abstrahunt̄ spēs ex qbus in intellectus p̄t̄ abstrahere conceptū entis infiniti obiectiu. Si loquamur de cōceptibus obiectiu ab abstractis: isti cōceptus vt relucet in intellectu obiectiu nō distinguunt̄ qđitatue: neq; sunt alterius rōnis formalis: qr tm̄ distinguunt̄ penes finitatem & infinitatem: q; sunt modi vt dicū ēt: & nō distinguunt̄ in rōne formalē enīs abstracta ab aliquibus sensibilibus: in quā fert̄ intellectus absq; hoc q; ferat̄ in illa quibus abstraxit: qr (quā intellectus sit abstractiu & p̄ficiens ex 3° de aia) p̄t̄ abstrahere & p̄scindere vnuū conceptū ab aliquo: seu rōnem aliquā inclusam in aliquo & illam cōsiderare: nō cōsiderando obiectū a quo abstraxit: tūc illa que sunt cōiuncta in re & inseparabili vnitā sūm esse p̄t̄ separare & dividere sūm cōsiderationē: vt p̄z p Lōmen. 12. metaph. ter. cō. 39. potest ēt intellectus illam rōnē determinare p aliqua que sunt vnitā sūm esse: & cū illis cōsiderare. Ex quo sequit̄: q; si determinat ipsam rōnē p̄ modos intrinsecos: illa rō sic determinata distinguit̄ modaliter: non obstante: q; res: q; subsunt: vel substernū tur isti rōni: distinguant̄ essentialē & qđitatue. Capiendo ens infinitū fundamentaliter: nihil aliud est nisi essentia & nā: cui cōpetit esse de se & a se: hoc est ēē ens p̄ essentiā h̄is oēm conditionē requisitam ad esse qd ē esse p se: & (cū infinitas sit conditio requisita ad pfectissimū esse) ad tale esse de se: qd est esse p̄ essentiam: immediate sequit̄ infinitas intensua. Nā (quā infinitas nō repugnet enti: & nō possit aliquod esse ens summe p̄ctū fine infinitate iſtu: vt declarat suo. in p̄ sen. di. 2.

Lōmen. 12.
met. t. c. 39.

Sco. in p̄:
di. 2. q. 1.

q. i. & in' quoli. q. 7. Sequit̄ q; posita ista nā q; hz esse p & qd. q. 3. Ens autē finitū in re: & in effectu quā nō sit esse de se: sz sic ens p̄ participationē nō habebit oēm conditionem requisitam ad esse: aut q; possit cōpetere enti: & ita nō habebit infinitatē ex quo sequit̄ q; de necessitate habebit finitatem & limitatiōē in suo esse. Ex quib; omnibus excludit̄ q; ens infinitū in effectu & in re est natura talis ad quā immediate sequitur infinitas intensua: hoc est habens oēm perfectionem entis: cōsum possibile est talē perfectionem contineri in aliquo vno. Ens autē finitū est talis natura in se formaliter: ad quā immediate sequit̄ infinitas intensua: que due nature in re seip̄s essentialē distinguunt̄: & nō precise per finitatem & infinitatē: a quibus cōsumū diversis p̄t̄ intellectus abstrahere aliquā vnam rōnem cōmūnē entis: vt declaratū fuit in questione nostra de vniuocatione entis.

Pro declaratiōe q̄o existētia di-

Doc. sub. i
z. di. i. q. i.

cat̄ ēē mod⁹ itri-
secus eētia diuine: vel de esse ipsius est aduertēdūz: q; Doctor subti. in z. di. p. q. de p̄positiōe p se nota: q; in principio distinctionis pertractatur ab ipso: vide tur dicere q; esse existere sit de ee & rōne formalē nāe diuine. Un̄ habet q; ista p̄positio. deus est vt cognoscitur a beatis in patria: est prima & immediata: & ē p se in primo modo. Luisententia adherent adeo nōnulli Scotiste: vt velint existentiam esse de quiditate nāe diuine cū quibus minime cōuenio: & aliquid declarauit in questione nostra de esse: & essentia: q; ad mētē Doctoris subtilis nō potest existentia esse de intriseca rōne formalē essentie diuine: & repeto breuiter vna rōnem posita ibi. Quecūq; duo in suis cōceptibus simplicissimis & abstractissimis nō se formaliter inclūdunt: sic q; vnu nō sit de essentia alterius: i nullo vno sic vnuū formaliter. Sz ita ē: q; ens & existētia i suis cōceptibus simplicissimis & abstractissimis nō einuicē formaliter inclūdūt igit̄ r̄. Maior est manifesta: qr si cōceptus nō inclūdit formaliter cōceptuz: vbiq; isti conceptus manet sūm p̄prias: rationes vnuū non inclūdit formaliter aliuū: qr manente p̄pria ratione formalē alicuius: manet eadē identitas v̄l diuersitas ad aliūm conceptum: minor autem porbatur p Boetiuū sup̄ p̄dicamenta: qui vult: q; in tantum differt eētia ab existentia: q; p̄dicamenta fūt de esse eētia: & nō de esse existētia: Alioq; in hyeme rosa nō ēēt p̄ se in p̄dicamento. Et cōfirmat̄ p̄positum principale. Ceterū est q; illaq; sunt cōmūnia deo & creature sunt eiusdem rationis fz Doctorem subti. in p̄mo. di. 3. z. 8. & alibi. sed ita ē q; existentia ē in creaturis & in deo. igitur r̄. Et tūc ultra. Existentia in creaturis est modus intrinsecus ipsarum: & nō de conceptu formalē earū: vt patet in omnibus suis libris. Igit̄ z in deo existētia erit modus. Nec obstat. quod dicit in p̄ sentētia. di. z. q. i. quā determinat ibi: q; esse existētia immediatissime cōueniat essentie diuine. & q; p̄posito i quo p̄dicat̄ esse de deo: non est perse secundi modi: sz p̄mi modi: & est immediatissima ad quam oēs alie p̄positiōes resoluunt̄ enūciātes aliquid de deo qualiter cūq; cōcepto. Hec Scotus ibi. Et r̄ide: q; ista p̄positio deus est. vt cognoscitur a beatis in patria: nō ē p se secundi modi. qr in tali propositione secundi modi: p̄dicatuz est extra rōne formalēsui subiecti: & hz distinctā formalitatē ab ipso subiecto: ita q; nō tm̄ distinguunt̄ formaliter negatiue verū etiā positivē. de q; distinctione formalē habitū est sup̄ius. Sed hz nō pot̄ dici de existētia respectu eētia diuine: qr talis existētia nō hz distinctā formalitatē ab eētia: sz coicidit cū eētia i eundē cōceptū formalē: sic q; licet nō sit de eētia na-

tūre diuine: & de intellectu
cū eius nō hz aliquā cōcep-
tione: & p̄ hoc p̄positio in quā
vōt̄ esse per se p̄num modi: su-
di. Et ad illud qd dicit: q;
elat̄ ad omnes p̄positiones
cōfassōes. vel quasi p̄t̄ omnes
p̄positionū egredit̄ p̄num
formaliter a deo. Sz nō est
tūta p̄positio data respectu
eētia cōficiāt̄ iſtāt̄. Dic
lūm iſmediatissima respectu
eētia respectu positionū in
trīcē de eētia diuina: ita q;
fit immū: necesse ē: t̄ sic de
iāt̄ ad ip̄s oīa p̄dicata modis
existētia p̄cedat infinitatē i de
mētē. doc. sub. in 8. di. 1. q. 3.
Relatōdo ad p̄ arg⁹ dice-
date etiā existere in deo. Et q;
soluerit existētia esse modū in
ib⁹ q; infinitas est modū eē-
tia modū ēt̄: nā pbat: cō-
ficiāt̄ p̄t̄ essentie est mod⁹ it
elementū: multo magis illud c
& quādmodū est existētia
iſtāt̄. Pro declarat̄
lūm diuine fz Lāphbū cādu-
finitatē ēēt̄ cōceptū iſdītū
videtur sensile oppositū: q;
q. i. q; scūt̄ relatiōes fundate
tem distinguunt̄ formalite-
tē diuine. Unde argu-
tiones adequat̄ sua fundame-
tātē rei & formalē nec fu-
ndamētū. Sed ita est: q; iſtāt̄
identitā: & equalitas adequat̄
tātē fundat̄ in eētia
teiāt̄ infinitatē iſtāt̄. Sz certū
māt̄ equitas: necq; de iſtē
sensibilitate de rōne infinitatis ne-
tur: q; scūt̄ eētia & infinitas cēnt̄
p̄t̄ eētia ē idē filio: ita cōde-
idē. Quod nō cēdūt̄ ab aliquā
q; essentia iſdītū etiā nō inclū-
p̄t̄ esse vna bona probabilitatē
dīt̄ alīd̄ q; essentia sui
q; est de rōne alīd̄ ēt̄ p̄t̄
posterior eētia q; infinitas ē cē-
nāt̄ eētia diuine: q; infinitas au-
tōrē reūt̄ ē pfectio. Igit̄ t̄
tātē in readjū iſtētia natūra
Sicut creatura est quedā
erāt̄ ip̄s: sequit̄ infinitas & p̄fici-
tūt̄ vnuū: q; Sco. in q. 3. dic
formalē nāe diuine: hoc negat̄
q; idē scūt̄ diuina: q; est
re velutā calitatis formalis
modi dicendi p̄t̄: vel alīd̄
reducere pertinet ad p̄mū m̄
rōne essentia lōt̄ ēētia loquac-
tūt̄ infinitas: v̄l iſdītū: v̄l cō-
ficiāt̄: q; infinitas et iſtē
māt̄ et cōficiāt̄: q; infinitas
lēt̄ eētia: q; infinitas cōficiāt̄

ture divine: et de intellectu eius. tunc quod est modus tristis eius non habet aliquem acceptum formaliter distinctum ab ipsa: et pro hoc positione in qua enunciatur esse deo: dicitur esse per se primi modi: sic quod non egreditur primi modi. Et ad illud quod dicitur: quod est immediatissima: verum est: quod ad omnes positiones que enunciatur pertinet et passiones. vel quasi passiones deo: quod predicata istaz positionum egreditur primi modum: et distinguuntur formaliter a deo. Sed non est verum quod dicatur esse immediatissima positione data respectu positionum in quibus enunciatur predicata quodditatis: sicuti est ens: sicut spissus. Ista sunt itimiora eentiae quod existentia. Ut enim tenet deo ex existentia procedat infinitatem. Dicatur quod positione data: non formaliter est immediatissima respectu positionum dictarum: vel etiam respectu positionum in quibus enunciatur modi in tristis de eentia divina: ita quod prius deus est existens quod fit infinitus: necesse est: et sic de aliis modis tristis: et ita ad ipsas oia predicata modalia resoluuntur. Utrum autem existentia procedat infinitatem in deo vel non: De hoc alio: Tam me Doct. sub. in. S. di. 1. q. 3 v3. Utrum deus sit in genere: Respondeo ad p. arg. dicere videtur quod infinitas procedat eam existere in deo. Et quod potest haberi probabilitate: quod ipse voluerit existentia esse modum tristis: quod certum est secundum ipsum: quod infinitas est modus eentiae: igitur huiusmodi erit existentia modus eius: non probatur: quod si illud quod est itimius existentia ipsius existentie est modus tristis: et non de quodditate existentiae: multo magis illud quod est remotius ab eentia: et quemadmodum est existentia: ut ipse dicit.

Pro declaratiōe quo infinitas est de ratione formaliter existentiae dñe. Et Lædalphus aduertitur: quod ipse non sensit infinitatem eam de conceptu quodditatis et formaliter eentiae: immo videtur sensisse oppositum: quod probatur primo sen. in prologo. q. i. quod sicut relationes fundante supra essentiam et infinitatem distinguuntur formaliter: et ex nam rei: ita infinitas et eentia in divinis. Unde arguit ipse sic. Quocunq; relationes adequat sua fundamenta: si una non includit alteram ex nam rei et formaliter: nec fundamenrum formaliter includit fundamenrum. Sed ita est: quod iste relationes in divinis. v3 idem: et equalitas adequat sua fundamenta. quod idem: et unitas adequat in eentia divina: et unitas adequat in infinitate igitur. Et certum est quod idem non est formaliter unitas: neque de tristis ratione eius. igitur nec existentia erit de ratione infinitatis nec eonverso. Et confirmatur. quod si eentia et infinitas eentia idem formaliter sic conciderent: quod per eentiam est idem filio: ita cederebant: quod infinitate sic eentia idem. Quod non cedebat ab aliquo Theologo. Dicamus igitur quod existentia quodditatis non includit infinitatem: et hec potest esse una bona probabilitas: quod nullum prius includit tantum aliquid de existentia sui ipsum posterius. quod semper quod est de ratione alicuius est prius illo: sed ita est quod infinitas est posterior eentiae: quod infinitas est unitas et perfectio naturalis eentiae divinae: unitas autem perfectio semper est posterior re cuius est perfectio. igitur. Et quod eentia quod realitas in re ad quam immediate nata est sequitur infinitas intensiva. Sicut creatura est quedam res et existentia quod posita in eam: ad ipsas sequitur infinitas et perfectio finita. Et ad illud quod tu dicas: quod Secundum in quod dicitur quod infinitas est de ratione formaliter nata divina: quod est infinitatibus: quod potest importare vel nota calitatis formalis alicuius permanentis ad primum modum dicendi per se: vel alicuius quod concomitantem seu reductivam pertinet ad primum modum. Et breuiter habet verum quod existentia id est eentia loquendo de eentia divina: quod est infinita: vel quodditatis: vel concomitantem. Primus negat secundum cedit: quod infinitas vel dictum est: non habet distinctam formalitatem ab eentia: sed reductivam permanentem ad rationem formaliter eius: quod coincidit cum eentia.

Pro declaratiōe quo ratione iportat realitatem distinctam a genere: declaratiū est super: quod sit realitas. et quod formalitas. Realitas tamen propter nunc accipit arer: quod est abstractum ipsius. Res autem ut dictum est quodam est res essentiae et quod dicitur quodam res existentiae: ut in articulo declarauimus in principio. Sic duplex est realitas: quodam est realitas essentiae quodam existentiae. Sed et ratione quodam abstrahatur ab esse existentiae in rectilinea predicamentali non iportat aliquam realitatem existentiae et subjectivam. sed tamen realitatē eentiae: et obiectivae: et realitas generis se habet ut potest respectu realitatis: quod se habet ut actus respectu generis: et appellatur ille realitates obiectivae: quodlibet ipsorum potest esse obiectum proprium et formale intellectus: sic quodlibet ipsorum potest per se et secundum ab aliis terminare actiones intellectus. Quod autem realitas una istaz sit realitas potentialis: et alia actualis: una se habeat ut actus: altera ut potentia declaratur similitudinem ad compositum eentiale: quod est pse unum. Unde sicut est in composite reali: ita est in composite rationis. Sed sic est quod composite reali tale composite non est pse unus: nisi realitates componentes sic se habeant: quod una sit actus: et altera potest: ut vult. Ap. 8. meta. ter. cōmē. 15. vbi non assignat aliam rationem quare composite sit per se unum: nisi quod hoc est ut actus: et non ut potentia: sic erit in composite rationis: quod conceptus pse unus apud intellectum est proprius: quod realitates componentes una est actus: et altera ut potentia. Igitur quod conceptus speciei sit per se unus et constitutus ex realitate genitrix: et ex realitate ratione) necessario una erit actus: et altera ut potentia. Sed certum est quod realitas a quod accipit ratione non potest habere rationem potest respectu realitatis a quod accipit genus: quod realitas ratione non est indeterminata: sed est actus determinans realitatem generis. Et quoniam determinare fit conditione et proprieates actus: quod actus determinat et distinguuntur. ex. 7. meta. ter. cōmē. 49. et determinari actuari: et faciunt conditiones et proprietates materie seu potest. Sequitur quod realitas genitrix se habebit ut materia: et ut potentia. Realitas vero ratione se habebit ut actus. Erbis nos excludimus: quod quoniam non possit habere rationem potest respectu modorum tristis: qui contrabunt ipsum ad inferiora non potest conceptus entis esse conceptus generis: et non iportat aliquam realitatem potentialis et perfectibilis ab ipso modo dependente: quod illud quod est indifferens ad finitum et infinitum: sic quod est indeterminatum ad quodlibet isto et non potest esse aliquod potestiale et perfectibile per aliud: quod statim quod de se includit aliquam potentialitatem respectu contrahentis non posset stare cum infinitate intensiva: quod quod est ratione potestiale et perfectibile palius est de se finitum et limitatum. Sed quod est tale non potest esse infinitum intensum: quod tunc starent duo oppositai eodem. igitur ens indifferens ad finitum et infinitum intensum: non potest esse potestiale et perfectibile per modum qui contrahit ipsum. Sed contra arguit: quod conceptus qui determinat et dependet in esse potentialis ad conceptum determinatum et dependet. Conceptus entis est haec: quod dependit per modos intrinsecos: qui conceptus: ut dicit Secundum sunt qualitatibus: et predictant in quale: igitur conceptus entis erit in potest ad istos modos: ut ad actus facientes ipsum. Et confirmatur: quod oportet divisibile est sic in potest ad divisionem et actuant per predictum per ipsa: sed ens sic dividitur per modos tristis: ergo et. P. si dividitur et per divisionem descendit in deus et creaturam: aut totum ens est in deo. aut pars entis. Si per modum cum totum sit illud extra quod nihil est: ex sua Ap. 3. physi tractatu de infinito qui est tex. cōmē. 63. Non nihil erit ens extra deus. Si vero dicas quod pars entis erit in deo: sequitur quod de non erit ens simpliciter sed huius quid: quod est in parte. Ad ista risuunt ei quoniam non de univocitate entis: et per nunc tamen pristinum quod dicta sunt ibi. Rudebat quod ubicumque est actione realitatis proprieat per alias realitatem distinctam: ibi de necessitate est in dividibili respe-

Doc. sub. in
S. di. 1. q. 3.

Lædalphus
in prologo.
p. sen. q. 1.

Art. 8. me.
ter. cōmē. 15.

7° me. ter.
cōmē. 49.

Tractatus formalitati

et realitatis ſentis: sibi est tantum ſentio acceptus rea-
lis per modos intrinſicos: ibi non oportet poenit respectu
ſentis. ¶ Primum declarat: quod realitas ſue entitas
ſue existentia ſentis per aliam realitatem necessario una reali-
tas perficit per aliam et actuatur: et ſic una est potest: altera est actus
quemadmodum est in oibus vobis ſentibilibus iudicamen-
tis: et in i. o. generibus. Est enim ibi potest in talibus ſentibilibus:
quod quilibet tale est finitus et limitatus: quoniam est finitus diuini
dat in i. o. predicatione. Quilibet autem quod est finitus caret
aliquo gradu perfectiois qui natus est competere sibi sub
realitate entis: cui enim non repugnat infinitas quod exclude-
bat ens finitus: et ita deens finitus pueri infinitate eo modo
quod talpa priuata visus: non inquantum talpa. sed inquantum
animal: ut h. A. 5. meta. ca. de priuatione. Ex quo sequitur quod
(quoniam ens finitus in realitate careat infinitate iterius)
deinde esse priuatum et in potestate ad actualitatem et perfectioem quod im-
portat infinitas. ¶ Ita ex alio: Quilibet genus per ſentientiam
potest: est in potestate ad ipsorum ſentientiam: et ad actualitatem quod
ipsa importat: quod non habet ex se ipsum genus ut includat realita-
tē ſentientiae ſentientiam formaliter et quidditatem: quod genus est per
diferentiam a diversis: ex sua A. 3. meta. tex. cō. i. o. quod si ma-
le est ex parte formalis omnino et non includit ipsum: sicut genus ex se
non includit ipsum ſentientiam ſentientiam etiam idem et realiter
quod si genus et ſentientia sunt idem realiter: sicut enim est realiter et ratione
sunt idem soli realiter tertii. scilicet hoīs: in quantum conuenientia. ita quod
ratio identificatiois realis unius ad alterum: est hoc: in quo
ambo conuentur. ¶ Secundum vero quod ſentio acceptus realis per modos intrinſicos
non includat potentiam realitatem in ipso ſentientia declarat. Quod ſentio acceptus realis per modos intrinſicos est in oibus trascendentibus: quoniam quilibet est in
differente ad finitus et infinitus quod in ſentientia tollit oportet potentiam
realitatem et ſentientiam. Non enim stat per aliquid de se fit in
potestate et perfectibile palliūd et de se posse esse finitus. Quoniam
status sequitur ſentientia. quod si esset finitus et infinitus. ¶ Hoc
idem probatur. vero quod tale idem non fit potentiam realiter ad aliquem
actualitatem ex parte modorum ſentientium. Nam modi intrinſici
sunt idem realiter et formaliter ipsi ſentienti: ut aliquantum declaratur
est superius. Modi enim intrinſici non distinguuntur
formaliter: sicut per hec sunt distincta formalitate: quibus non sint
de eius entia ipsi: ut dictum est. Ex quo sequitur quod multo magis
sunt idem realiter et accepti quod ſentientia per tales modos habet et se
vix includat realiter et formaliter ipsos modos intrinſicos et
non habet ratione tertii in quo ſentientia et ſentientia conuenientia ut ſentientia
includat realiter et formaliter modos ſentientias: quod non
reperiatur in his quod ſentientia per ea que habent distinctas reali-
ties et formalitates a ſentientia. ¶ Sed adhuc istud: quod certum est: quod in ſentientia ſentientis per modos: tunc acceptus entis est
prior ex nam rei: quod fit modus ſentientis: quod exempli gratia sit a.
in illo porci quod ens precedit ipsum a. et distinguit ex nam rei: ens
non includit a. et potest determinari per a. quod est in potestate
ad a. ¶ Ad hanc ridentem: quod est prioritas ex nam rei entis ad
a. et sicut distinctione ex nam rei. et quod in illo porci ipsum ens non de-
terminatur per a. sed quoniam tu inferis. quod est in potentia ad a.
Rideo negando sententiam. ¶ Propter quod est notandum: ut dixi
in quantum pallagata de ente: quod triplex est potest: vero physi-
ca: et realis: alia metaphysica: alia elogica: quod distinctione
sumitur in ordine ad proprieates quod sunt esse vel physica: vel
metaphysica: vel logica: prima potest est quod aliquod caret
aliquo realiter: et est capax ipsius: quemadmodum superficies
carum albedine: et in potestate ad albedinem: cuius est capax. Alia
potest: alia metaphysica est secunda in qua aliquod non includit aliud
quidditatem: et in suo acceptu formaliter: sicut quod in illo non fit de
eſſentia ipsius. Tertia est: quia aliquid: in acceptu non
includit repugnatiā et ſentientias ad aliquod: de qua potest lo-
gica: ac est physica facit mentionem A. 5. in 5° met. ca. d.
potest. De potest vero metaphysica facit mentionem A. 5. 9. met.
quoniam comparat potest ad actuū. Quibus permisit: Respondeo
negando: quod in illo priori ipsum ens fit in potestate physica

Ari. 5° me.
ter. cō. 27.

Ari.z. me.
tex.cō.io.

respectu ſentis. et cedet q̄ ēl po^a metaphysica qd
nihil aliud eſt dicē. niſi q̄ ens nō includit tanq̄ aliquid
de eentia ſui ipz ſentis. Et cedet ſimili de po^a logi-
ca q̄ ens ſic ſumptu eſt in po^a ad ſentis: q̄ ex ſentis
et ſentis fit vnum poſſibile logicu: qd in ſuo conce-
ptu vel i esse nō includit repugnatia et ſentioem. po-
tentia physica repugnat neceſario ex ſe: et cuiusq; qd eſt
formalit i nā neceſaria: et ſic eſt repugnat enti. Sz po-
tentia metaphysica et logica neceſſario ex ſe nō repu-
gnat neq; et alicui qd eſt formalit i nā neceſia: vt patet
diſcurrendo p mlt. Nā certū eſt: q̄ hoc eſt poſſibile
logicu. vñ deū eſſe: et tñ deū eſſe ē ſimpli neceſſariu: et
ſic de mltis alijs. Nā eſt neceſſarie repugnat po^a phy-
ſica q̄ eſt receptua alicuius actu: ita q̄ (quā nā neceſ-
ſaria ſit actualiſſima) nō pōt eſſe i po^a receptua reſpe-
ctu alicuius actus. Sz otra iſtat: q̄ certū eſt. q̄ ac-
ceptus entis p dīcā i qd: et modi i triseci p dīcānt in q̄:
p dīcāri i quid eſt p dīcāri p modū potentię: p dīcāri
in quale eſt p dīcāri per modū actus: ligāt in ente
et aliquā potentiā pfectibilis per actum. ¶ Respon-
detur q̄ p dīcāri in qd quādoq; ſumit a potentiā ſic
q̄ illud qd p dīcā: p dīcāt p modū eſſentie: vñ ſubſiſtēt vel
p ſe ſtatis. Sic etiā p dīcāri in quale eſt p dīcāri p
modū actus: vel per modū adiacentis et inherētis: fi-
cut apparet i mltis diſſerentiis eentialibus: vel etiā
i q̄litaribus. Ex hoc respondeſt: q̄ ens nō p dīcātur
per modū potentię: ſed per modū eſſentie. et p ſe ſtā-
tis: q̄ primū qd eſt habitum in re eſt eentia rei. Di-
cere autem de cāis: ppōne. 4. Prima rex creatarū
eſt eſſe: et ita ens p dīcāper modū ſubſiſtēt aut p
ſe ſtantis: et non per modū potentię: q̄ oia repugnat
ei qd eſt ex ſe formalit neceſſariu: vel permiffione. Si
militer modi i triseci ſi p dīcānt in quale: nō p dīcā-
nt per modū actus: ſed per modū adiacentis et i
herētis: quia nullus ipsoz includit quidditatine i ente
ſic q̄ ſit de eentia ipsius: vt dictū eſt ſupra. ¶ Ex his
repondeſt ad ſedam iſtantā principale adductā ſu-
perī: q̄ erat: q̄ omne q̄ diuidit eſt in potentiā ad di-
videntia et cedendo maiorē vbi fiat diuifio p aliquā di-
videntia: q̄ ſunt diſticta realiter vel formalit: ſic q̄ ha-
beat diſtictas ſoraliſtates a diuifo: alit negat maior.
In pproposito aut modi i triseci nō hñt diſtictā formalit-
ate ab ente: neq; vñt diſtictā realitate: q̄rē r̄c. ¶ Ad
q̄³ diſtictatē r̄ndet: q̄ totū ens ſentis ad deū: ſic itelli-
gendo q̄ i deo nihil deficit de nā entis. Et quūtu di-
uisi: q̄ extra deum nihil erit entis. Negat vñtia. Ad p-
bationē r̄ndo: q̄ iſta eſt diſſinatio toti². Totū ē illud
extra qd nihil eſt. i. cui nihil deest reqſitū ad ipz totū.
Et ſic et cedo: q̄ i deo nihil deest reqſitū ad nāz entis:
ſed cum hoc ſtat. q̄ ipm ens non ſit precise i deo r̄c.
Dicitus declaratio est quo diſſerentie et
realitate. Eſt notādū q̄ ipē i ſe ſunt qdā realitates obti-
ue et formales: Lū q̄ eis cōpetit vnitas ex nā ſe: ex
intellectum omnino. Lū q̄ ſunt obiecta formalia:
que poſſunt per ſe et ex nā ſe terminare actu intelligē-
di: de q̄bus realitatib⁹ obtiuas ſatis ē dictū ſuperī: de-
clarādo diſſone formalitatis. Ex quo ſequit: q̄ (quā
modi i triseci nō poſſunt per ſe et diſtincte termi-
nare actum intelligendi: vt habitum eſt ſupra) ſic nō ipo-
tant diſtictas realitates obtiuas. ¶ Ex h̄ apparet de-
claratio hui²: q̄ rōnalitas vñt irronalitas nō eſt modi i
trisecus aiali: q̄ intellecto aiali i q̄tū aiali e i q̄cūq; gra-
du q̄ operit ſibi ſe rōne aiali aut ſe rōne ſeſtiui: nō
pp̄ ſe intelligit eē rōnale: vel irronale. ¶ Q̄ ſi tu dicas.
videt q̄ rōnalitas ſit qdaz perfectio et gradus anima-

Auctor de
causis.

Sc. in p. fin. de s. q. 3. Utro d.
do ad primum argumentum
n. 3. q. 3. Advertēdū e
dicāt ē finitus: et īfinitus ne
ne est illū qđ excludit finitatem;
grās finitas. Infinitus vō tri-
tī excludit finitatem: veritātis p-
nitati. p. mō cepe⁹ emis⁹ est il-
nō ponat finitatem: nō ponit tā
quid repugnās finitati. z. mō d-
positine per exclusionē finitati
pugnās ad finitatem. Quod di-
de finito: ponendo consimilem
Pro declaratiō
ens et nō possit ut duo oba so-
nē inūtū itellēcū. Videlū ē qđ
qđ sit cognitio abstractio. Sc.

lis: quin et situtat aial i gradu sublimiori. ¶ R. si deit. q. ronalitas non est situtat aliqd in ee sensitivo: s; in esse intellectivo: qd esse est diversus ab ee aialis et sensitivis: et sic de oib' aliis dientiis. Ut intelligendo aial in rone perfectissima sensitivis: qd esse cōpetit sibi in eo q. aial est nūc intelligit ee sub ronalitate vel irronalitate: q. non ē verus de re cōparata ad suos modos irrilecos: qz itellecta albedie sub pfecto gradu sibi possibili cōpetit: vt albedo ē non ercedēdo cōsiderationez albedis s; rone q. tal intelligit neccio s; gradu intēsiois aut sub illo tē.

Pro declaratiōe quo ens ipotat vnuceptū realē et non realitatē ē notādū: q. non ois cōceptū realis ē realitas ppe sumpta: quā dñia posuimus supi in p arti pncipali: declarādo: qd dñia eēt inter vniuocuz et vniuoce dictū. Pro nūc tñ dicēdū est: q. cōceptus entis est cōceptus realis obtiuus. Tū qz abstrahit immediate a re. Tuz qz non hz ee in intellectu obtiuue per actū intelligendi a quo depēdeat in ee et in cōseruari. Negz etiā depēdet ab actu collatio intellectus. vt dictū ē loco palle-gato. Non ē tñ cōceptus entis realis realitate s; bina: ppter ea qz talis cōceptus entis abstrahit ab oītali realitate s; bina et exi: et ab oib' suis inferiorib': in qb' hēt ee s; bina. ¶ Quo aut iste cōceptū possit abstrahi ab aliqua re aliqd mō: vt cōceptus cōis et vnis: ē notādū q. illa que sunt vnta et cūcta in re: et inseparabilia s; ee pōt intellectu abstrahere et dividere vnuza reliquo. Unaqueqz eni res hz gradū intrinsecū inseparabilē ab ipsa: quā rem intellectus pōt abstrahere et cōsiderare: non cōsiderando illō a quo abstraxit: et ita quū in re in effectu sit aliqd eētia infinita hñis gradū infinitatis sibi inseparabilē cōtūctū fīm ee pōt intellectus dividere eētia abstrahēdo ab infinitate: et tūc cōcipere eētia non cōcepta infinitate: et sic cōcipiendo eētia vt eētia est: hz intellectus cōceptuz obtiuū: non tm̄ cōem eētiae infinite: verū etiam cuilibz eētiae. Lōstār dicēdū ē de quacūqz alia eētiae finita q. quū hēt gradū intrinsecū inseparabilē ab ipsa s; esse herit tñ separabilis ab illo gradu s; cōceptū. ¶ Aduertēdū tñ ē q. si realitas obiectua capiat p rone formalis conceptibili: que hz ee in intellectu obiective ante actū intelligēdi per intellectu abstrahēt: et non tm̄ capiat realitas pro re ex intellectu: oīno concedimus conceptū entis eequādā realitatē obiuā: et cōceptum cōem entis sumi ab aliqd realitate: vt cōceptus adequa-tus illi. Sed cōcipiendo realitatē alio mō: non est verum q. talis cōceptus sumi ab aliqd realitate: vt cōceptus sibi adequatius: sed precise vt cōceptus inadequatius: qz enti: vt dictū est: non corrūdet vna nā: aut vna res ex intellectu oīno. Et fīm hunc modū dicēdī locutus est

Sco. in p^o
di. 8. q. 3.

Aduertēdū est aut ptus entis dicat ee finitus: vel finitus negative: q. finitus negatiue est illō qd excludit finitatem: et non ponit aliqd repugnās finitati. Finitus vñ hrie et positivē ē illō qd non tm̄ excludit finitatem: verū etiam ponit aliqd repugnās finitati. p̄ mō cōceptū entis est infinitus negative: q. Iz non ponat finitatem: non ponit tm̄ seu in se non includit aliqd repugnās finitati. z̄ mō deus est infinitus hrie et positivē per exclusionē finitatis et positivē hris: se repugnāt ad finitatem. Quod dixi de infinito dico etiā de finito: ponendo consimilem distinctionem.

Pro declaratiōe quo realitas et modus irrise-cus ei: non possit vt duo oīa foīalia terminare cognitio ne ituitua intellectus. Uide dū ē qd sit cognitio ituitua: et qd sit cognitio abstractua. Cognitio ituitua intellectus

est rei existit: vt exis est in p̄pā tñ et existit. Cognitio abstractua ē rei non existit in se: sed in aliqd repitatio. Prīa causa ab obo in p̄pā existit et nā sic viso imedia te causa ab obo visibili ee in re: et non cātūr fīm Doct. Doc. subtri. subtri. a spe visibili immedia. Lz ipa necio p̄xigat: ita in 2° dis. 3. q. ordō actū vidēdi ad spēm visibile non ē ordō effectus q. 9.

ad cām: s; tm̄ ordō duoz effectuū ordine quodā pue-nientiū ab eadē cā: q. est obm ex. Ita q. p̄us cātūr spe cies in sensu: q. actū vidēdi: q. spēs qst disponit sensu et excitat ad actū sentiēdi. Cognitio aut abstractua fit ab obo p̄ste in aliqua specie: quēadmodū actus imaginandi fit ab obiecto imaginabili non p̄ste in se: s; p̄ste in aliqua specie exīte in virtute imaginativa qui actū sic causat a specie q. non ab obiecto extra: immo nullo mō existente in rerum natura: causatur a specie actus imaginandi: sicut imaginor patrem meum: aut alium qui non est. Cognitio abstractua est imperfectior et ob-scurior q. cognitio intuitua: quia actus cognoscendi natus est esse distinctior in potentia cognoscētē q. obiectū fuerit ei pfectius p̄ns: sed obiectuz perfectius est p̄ns potentie cognoscētē quando est presens in se q. fit presens in aliqua specie representātē. Tūc actus cognoscēdi intuitiuus qui est ab obiecto p̄ste in se est distinctior q. actus cognoscēdi abstractiuus. Ita du-pler cognitio. I. intuitua et abstractua: non debet negari ab intellectu: q. perfectio que cōpetit potentie infe-riori: non debet negari a potentia superiori nam que sparsa sunt in inferiorib' collecta sunt in superiorib'. Et Arist. 2° de generatione. textu cōmenti. 58. Dicimus nāz desiderare qd melius est: vbi non appetit im-possibilitas. Ex quo inferit q. vtraqz cognitio intuitua et abstractua pōt reperiri in intellectu: vel saltez sibi non repugnat. Arist. tñ nullam fecit mentionez de cognitiōe intuitua in intellectu: sed tantuz de abstra-ctua: ponens intellectum agentem esse necessario re quisitum ad abstrahendas species intelligibiles a fan-tastatibus ad hoc: et intellectus intelligat. ¶ Qd tñ cognitio intuitua cōpetat intellectui: probatur ex hoc: q. propriū actum intelligēdi et propriam operatio nem intellectus cognoscit intuitiue qui ab ipsa moue-tur vt presens est in propria natura et existētia. ¶ Ap-plingando ad propositum: cognitio intuitua: quum sit distincta ex parte sui et ex parte obiecti non pōt ad ali-quit terminari per se: nisi sit distinctū conceptibile et habeat distinctā conceptibilitatem. Et ita quum res et modus intrinsecus eius non sit distincta conceptibili-a: neqz distincta obiecta formalia) intuens ista duo (hoc est cognoscens intuitiue) non intelligit vnuza sine reliquo. Si tñ cognoscētū ista cognitione abstractiuus que est cognitio imperfecta et idstincta: et q. non est ipsius rei: vt hz ee in re: poterit terminari talis cognitio ad re ipsam: absqz hoc q. terminet ad modū ei: intrinsecū.

Pro declaratiōe quid sit rō qddi quidditatiua et foīalis: ē notādū: q. rō quidditatiua solū: est illa q. pdicat de aliquo in qd: seu in aliquo includit quidditatiue. Dato q. non includat aliquē vnuceptū qli-tatiui: qui. l. pdiceit in quale. Et isto mō cōceptus entis cōis sic est cōceptus quidditatiuius: qui nullū conce-pit qli-tatiui in se includit. S; rō quidditatiua et forma-lis est rō cōstituta ex cōceptu: qui pdicat in quid et cōceptu qui pdicatur in quale: vt est rō cōstituta ex gne et differētia: q. rō est: nī spēi sive spāliss me. sive subalter-ne. Ex qua distōne nōnulli Scotiste dicūt: q. modus intrinsecus variat rōne quidditatiua: et nō rōne quidditatiua et formalis: que. vñ. est cōstituta: vt dictum est: ex qd et qle: quā opinionē: vt dictū est: ego non te-neo: qz dico modū nullū rōne quidditatiua variare.

Tractatus formalitati

CEt si dicatur quod finitas et infinitas variat ratione entis: quod ens finitum et infinitum distinguuntur essentialem et quidditatem.
Consensu est supius: quod capiendo ens finitum et infinitum substratuum et fundamentalem: illa duo distinguuntur essentialem: et non per se ratione finitatis et infinitatis: sed essentie ipsius ad quarum unam sequitur infinitas: et ad alteram finitas: in re enim intellectu seipsum essentialem distinguunt: sic essentie. *io. pdicame*toz non solum modos distinguunt enim intellectu: verum etiam seipsum essentialem et distinguunt. Si vero capias ens infinitum et finitum formaliter: et in intellectu obiective: sic illa duo dicuntur esse eiusdem rationis et intellectus tamen distinguuntur modaliter. Neque inconvenit res substratas in se distinguere essentialem: et non per conceptus abstractus ab ipsis per intellectum sit unus ratio nis in ipsis: qui postmodum determinatus per modos ab intellectu sit alius et alius solum modaliter et.

Pro declaratioe visitos ex na rei: **pro prelemin*t* eo*z***
quod conceda sunt ad distinton*t* e*st* notadu*m*: quod talis distin*c*to ex na rei sol*u* z precise est ex B: quod ali*q* print e*st* funda*m*eta indictiois: ita quod quoc*u*quo sunt talia quod de ipsis print ve*r*ificari du*o* indictiora ex na rei: circ*u*scriptio o*pe* intellectus: illa distingu*u*n*t* ex na rei. Non dico tu quod indictiora possint actuali*v*erificari de aliquib*u* duob*u* si*ne* actu intellectus verificati*s* et enunciati*s* indictiora de illis quib*u* applicant*s*: quod affirmatio et negatio sunt ex o*pe* intellectus. Sed dico quod de aliquib*u* duob*u* indictiora sunt verificabili*s* ex na rei: sic quod ex na e*st* circ*u*scriptio o*pe* intellect*u*: nata sunt e*st* fundam*en*ta indictionis: z quoc*u*quo sunt talia tali distinton*t* distingu*u*n*t*. ConNo*te* ratio*n* m*in* quod in eod*e* print plures sp*ecies* distinton*u* occur*re*: quod ab eod*e* sub distincti*s* rationibus sum*u*n*t*. Ex*empli* g*ra*. s*ta* z b. distingu*u*n*t* pot esse quod a. z b. possint e*st* fundamen*t*a indictiois. ConPot et*iam* esse: quod a. z b. sint plures quoddi*t*ates seu fo*ral*it*at*es. Si*l*r pot esse quod a. z b. sint distin*c*te res exist*e* vel subsist*e*re: z quod he*ant* distinctas naes et*ent*ias. Penes B: quod a. z b. sunt fundam*en*ta indictionis secluso*pe* intellectus: iter ista fundat*ur* distinctio ex na rei. Penes B: quod a. z b. sunt due fo*ral*it*at*es: fundat*ur* di*stinctio* fo*ral*is. Penes hoc: quod sunt res et res fundat*ur* di*stinctio* realis. Penes B: quod sunt plures naes et*ent*ias: fundat*ur* distinctio et*ent*ialis. Ill*o* g*ra* est r*ati*o et*ca* vi*n*ius distinton*u*s: non est r*ati*o alterius. ConNotadu*m* et*ca* distinctio ex na rei pot accipi vt quodd*u* gen*u* ad o*es* sp*ecies* distinton*u*z quod sunt pter op*u*s intellectus: z sic accip*ie*do: vnaque*z* distinctio siue sit fo*ral*is: siue realis: siue et*ent*ialis: e*st* distinctio ex na rei: quod genus unen*t* suis sp*ecies*: z pdic*at* de illis. Alio m*o* cap*it* distinctio ex na rei: vt i*st* sp*ecies* distinctio*s* i*c*o*i*: quod pter op*u*s intellect*u*: z i*st* m*o* e*st* sp*ecies* distincta et*disperata* tra*ce* o*es* alias sp*ecies*: sic quod distinctio fo*ral*is et*fo*ral*is* est non e*st* distinctio ex na rei in*q*ui*t*ali*s*: quod vt dict*u* e*st*: ab alia r*ati*ne accip*it* vna distinctio: z ab alia alia. Et ita distinctio quod est penes B: quod a. z b. print esse fundam*en*ta tradictio*s*: non e*st* distinctio accepta penes B: quod a. z b. sunt plures quodd*u*ates et*fo*ral*at*es: quod alia est r*ati*o v*n*i*u*o*z*. V*z*, esse fundam*en*tu*s* tradictio*s*: alia est r*ati*o: quod ali*q* id sit in*se* fo*ral*is: seu fo*ral*itas in*se*. Et pro hoc solu*m* multe difficultates. ConInsurgunt*n* tres parue difficultates. Pri*u* est vt*z* distinctio ex na rei pos*it* sit ab A*z*. ConAd qu*u* difficultatem breuiter m*in* quod sic: z B apparent*s* ex sin*u*a eius in*z* de a*ia*. te. c*o*. z. v*b*i h*z* quod aliud est magnitudo et magnitudinis e*st*: caro: z car*n*is esse: vt vult: quod magnitudinis e*st* alia virtute appre*h*edat*s* et cognoscat*s*: z alia vt*u*te magnitudo. Esse en*iz* magnitudinis app*reh*ed*u* p*re* intellectuz: z magnitudo p*re* sen*sum*. Sed cert*u* e*st*: quod magnitudinis e*st* non distingu*u*n*t* real*is* ne*q* fo*ral*is a magnitudine: quod quodd*u*ates et*ent*ia: z illud cui*z* e*st* quodd*u*ates sunt id*e* real*is* et*fo*ral*is*: vt p*z* de se: z e*st* de met*e* ip*s**t*. in*z* meta*s* t*co*. zo. v*b*i h*z* quod singulu*s* quod quod

est: nō ē aliō a sui met sba igit̄ nulla ē distinctio realis: foſalis iter magnitudis eē: z magnitudinez. Et tñ oce dit ip̄e: q̄ iter ip̄a ē aliq̄ alietas z distinctio z ista distin- ctio nō pōt eē p̄cise rōis. Tū q̄ extrema. f. magnitudis eē: z magnitudo: nō s̄ entia rōis: qd̄ n̄cio req̄rit ad diſtōne rōnis. Tū ēt q̄ dīc: q̄ ista duo p̄dicta p̄ alia z alia virtutē ap̄phēdūtur: oba aut̄ ap̄phēla ab vtraqz po^a. f. ſenſitua z itellectua: p̄cedūt actū ſentiēdi z itelligēdi ſic cā p̄cedit effectū: ḡ nō ſunt aliq̄ pſtituta i esse ptales act̄ z itanō pñt eē entia rōnis. **C** hoc idēbz Ap. i. 7. meta. t. cō. 4i. vbi bz: q̄ i ſceptis cū mā nō ē idem qd̄ qd̄ cū eo cui^b ē. Nō diſputādo de q̄ mā itelligat Ap. certū est q̄ qd̄ qdest ſor. nō ē idē ſor. oino bz oes. Sed iſta nō idētitas ſeu diſtiction nō pōt eē: niſi ex nā rei: q̄ nō realis negg foſalis. Nō ēt rōnis: qd̄ pbat: q̄ poſito ſor. z qdditate ſor. in eē: nečio iſurgit hitudo diuersita- tis vni^c ad alterū an̄ oēz actū itelligēdi: q̄ hitudo iſur- git ex nā ip̄oz extremoz nullo itellectu oſiderante. ḡ iſta hitudo diuersitatis erit relo ex nā rei. **C** Iſurgit alia z ſc̄ba diſſicultas. Utz Ap. ſecerit mentionem de modis iſtrinſecis quos tu poñis eē diſtinctos ex nā rei a qdditate. Ad qd̄ riſdet: q̄ Ap. de iſtis p̄dicatis mo- dalib^d nō ſec̄ metionē. ppteræa: q̄ iſta p̄dicata nō ſunt nečia ad demōſtratione: iātūmō eni curauit de illis: q̄ foſalr igrediūtur demōſtratione: ſic ſunt p̄dicata p̄mi z ſc̄di modi. quū iſurgit modi iſtrinſeci nō p̄dicent p̄ ſe in p̄ mō de qdditate: quū nō ſint de eē ip̄i^e: vt dictū ē ſ. neqz etiā in z^f mō: quū nō hēant diſtinctā formalit- atē ab ea: ppteræa iſtos modos Ap. ptermisit. Sz nō poſuit iſtos modos. ḡ negauit ip̄os: Negat oſtia: q̄ lo- cus ab aučte negatiue nō tenet. De iſtis tñ ſecit metio- nē Boeti^g in li. de tri. cū dixit aliq̄ p̄dicata rē mōſtrat: aliq̄ nō sz extrinſecus aliqd apponūt. **C** Iſurgit alia diſſicultas: z vlti^h. Utz diſtinctio q̄ eſt iter quidditatē z modū q̄ dīc ex nā rei: ſit modalis v̄l quidditatua. Ad qd̄ riſdet: q̄ diſtō q̄ fundat̄ in quidditatē: z termi- natur ad modū: pōt dici qdditatua ex parte ſudamē- ti: z modalis: z ex pte termini: z illa q̄ fundat̄ in mō z terminat̄ ad qdditatē pōt dici ecōuerſo. **C** Aduerten- dū tñ: q̄ v̄ talis diſtō magis denoienda eē a termio: q̄ a fundamēto. q̄ resp̄cūs v̄ magis eē talis p̄ illō qd̄ eſt de eēntia ſui: q̄ p̄ illō qd̄ eſt extrinſecuz z accēntale hitudo ad terminū eſt de eēntia resp̄cūs: quū diffiniat̄ per ip̄az: vt p̄z in p̄dicamēto de ad aliqd: z hitudo ad fundamētu ei extrileca z accēntalis: q̄ nō ē de eēntia ip̄ius q̄nū ſit eiⁱ paſſio. Igit̄ magis denoiaſ ab hitu- dine ad terminū: q̄ ab hitudine ad fundamētu. Si tñ te- nereſ via aliquoꝝ: q̄ resp̄cūs diſliguit̄ penes ſudamē- ta: vt v̄ ponere Ap. in ca. de ad aliquid. 5. met. tūc di- cat̄ oſter: q̄ diſtinctio q̄ fundat̄ in qdditate: eſt quidita- tua: nō obſtate q̄ terminet̄ ad modū. Uel pōt dari z^j riſſo: q̄ denoiaſ resp̄cūs bz fieri ab ignobiliori: igno- bilior aut̄ eſt modus quiditatē. Igit̄ quecunq̄ diſtinctio q̄ eſt inter modū quiditatē: eſt modalis.

Vlātū ad 3^m art^m in quo vidēdū est de identitate & distōne formalī r̄c. Pro intelligentia quō qđi- tas sit for. Notāduz est q̄ quiqd est rō agendi vel actiōe reali in mām vel iten- tiōali in sensuꝝ aut itellz de neccate ē ac- tūs & forma. Qđ declarāt de actiōe reali p. 2y. 3^p phy- ter. cō. 17 Semp inquit ipse existimab̄t alqua spes mouens. De actione intentionali pbaꝝ illud p. 9. met. & est ter. cō. 20. Omne scitū & cognitū cognoscitur fm q̄ est in actu: & incipit hic ter. inueniunt diagrāmata actu r̄c. Quū lḡis quiditas & nā sit ratio agendi & pñ^m formale totale quo agens agit: sequit̄: q̄ vt sic habeat rōneꝝ forme/ Qđ aut̄ sit pñ^m formale agendi appet: q̄;

Ari.7.me.
tex.cô.4.i.

Ari. s. me.
L. cō. zo.

3^ophy. t. 12.
c. 17.

9° me. tex.
cō.zo.

Arif. 3. De
aia. t. cō. 9.

7°. me. te.
cō.zo.

Hoc illud est primus sic formale in quo ager assimilat sibi passum: sed tale in quo assimilat est ipsa natura: quo ignis generans assimilat sibi igne genitum in natura qua agit: ita quo lez assimileti forma partiali tanque in principio partiali quo: assimilat tunc in sua natura tanque in primus totali quo: et ita sequitur quo recte appellabili foia tale principio. ¶ Per idem potest pbari hoc ex parte termini generationis: quia terminus formalis: quo est natura totius compositi: que natura est ratio terminandi ipsaz gnatationem. Sed quicquid est terminus formalis gnatationis: habet ronem forme. Igitur tunc. Ad hoc facit quo A*z*, vbique loquitur de forma appellat ipsaz quo quid erat est: ut in. 5. meta. caplo de c*a*: et in. 7. caplo de partibus distinctionis. quare tunc.

Pro declaratio*n*e eoz quo predican*t* proprie presitate pri*m*i modi: aut scdi modi: et quo ad alios modos de quo loqui A*z*. po poste. Notandum est quo o*e* predicatu*m* potato proprie presitate servo: pro quanto in ipso hoc c*a*m seu ronem formale inherentie predicationi ad ipm serz. ¶ Pro quo est notandum quod predicationi aut est intra conceptu*m* formalem serti: aut extra: si primo mo sic est predicationuz pretinens ad primu*m* moduz dicendi per se: quo in tali mo predicationi est de intellectu subi. Si vo predicationuz est ex subuz: aut haber c*a*z intrinsec*m* in subiecto aut no. Si primo mo. Aut ille c*a* enunciatur expresse et disti*c*te: seu explicite aut no. Si primo mo: sic habet quartu*m* modus dicendi perse: quo in isto exprimit c*a* predicati*m*: ut dicendo interemptus iteris per interemptio*m*. Si vo c*a* no enuncia*m* expresse sic habet scdus mod*u*: ut dicendo. Hoc est risibilis: vbi respectu risibilitatis no exprimit c*a*: que est animal ronale. Si vo predicationi non hoc c*a*m in subo intrinsece: dummodo subiecti*m* il lud quo f*in* sui natura natu*m* est subi*m*. et est ultimatu*m* subiectum: sic habet tertius modus: qui proprie pertinet ad subsistentia prima et singular*m*: quo iste mod*u* magis dicatur modus essendi proprie: quo modus dicendi et predicationi. ¶ Alter potest declarari differentia iter et mod*u* dicendi perse: et quartu*m* mod*u*. In z*o* enim mo i subo. non tunc includit proxima ro inherentie formalis predicationi ad serm: veruetia illa ratio inherentie est amplius necessaria respectu predicationi. Sed in quarto mo hoc in cludat in serto prioria ro inherentie: illat*u* proprio*n* est neccaria sed conting*u*: et isto modo dicimus quo iste propositiones. Calidu*m* calefacit: voluntas vult: sunt proprie i quarto mo: vbi predicationi no necessario coperit serto sed contingenter. U*ni* licet calidu*m* necessario caleat: quo calere est operatio eius imanens et intrinseca no tunc calefacit necio: quo calefactio est operatio tristens i manu exteriore: quo est ipm passuz: quo pot no calefieri ab ipso calido vel ex imoderata dissipatio vel ex indispositio*m* passi. Sed dato quo calidum. s*ed* ignis nullu*m* haberet passum sibi approximat*m*. adhuc veruz est dicere: quo ignis callet. ¶ Aduertendum ulterius quo perseitas propositionis est ex hoc: quo predicationi habet c*a*m intrinsecam i subiecto. vel quo ad est predicationi v*er* quo ad inherentia ei*m* formale. Perseitas primi modi est ex hoc solu*m* quo i subo est c*a* inherentie foialis predicati*m*: quo si aial coperit homini*m*: coperit ei*m* humanitate*m*: quo ista est vera. Hoc inqui hoc e*st* aial. S*ed* subiectu*m* no*m* est c*a* predicationi quo ad est i talu*m* proprie proprie primi modi: s*ed* magis ec*stra*. et hoc est quo dicit L*ome*. z. de aia. c*o*m*e*. 67. S*ed* i sc*do* mo aut quo i subo no*m* tunc e*st* c*a* inherentie formalis. veruetia c*a* predicati*m* quo ad esse: ut hoc etiaz ibidem L*ome*. ¶ Ulterius est notandum quo perseitas prop*on*is e*st* ex hoc: quo predicatu*m* in est subiecto: no*m* paliud*m*: ita quo quanto subiectum est minus aliud a predicato: tunc pp*o* est magis proprie. Et hoc pot dari latitudo et gradus in propositionib*m* per se primi modi. Na*m* pp*o* in quo predicat pars distinctionis de

diffinito est min*u* proprie: quo prop*o* in quo predicat: tota diffinitio de diffinito. Na*m* certum est: quo si dico. Hoc est aial: ly aial est predicatu*m* catu*m* magis distinctu*m* ab hoie. quo hoc predicatu*m* aial ronale: quo in prima pp*o* si predicatu*m* e*st* idem formaliter subiecto: no*m* est idem identitate adequa*m* et mutua sicut est in ista. hoc est animal ronale: vbi e*st* omnimoda identitas foialis: hoc no*m* est identitas ex na*m* rei: ut supra diximus: et ulterius pp*o* in qua idem predicat seipso: ut dicendo. Homo est homo*m* qui predicatu*m* fit idem formaliter subiecto identitate mutua et adequa*m*: et ulterius fit idem identitate ex natura rei: distinctum tunc distinctione ronis. Italis propriosition maxime dicit esse in primo modo. ¶ Notandum tunc quo filoquamus de propriositionibus realibus que habent complexione reale: et ex na*m* rei inter extrema. s*ed* inter subiectu*m* et predicatu*m*. propriosition in qua idem predicatur de seipso no*m* est propriosition realis: quo nulla complexio seu compositione realis pot*est* esse inter ista extrema que nullam distinctionem habent realem: et ex na*m* rei: sed si distinguunt*m*: tunc distinguunt*m* distinctione ronis. Sed extrema propositionis in quo idem predicatur de seipso: sunt h*omoi*. ut proprie quo idem non distinguunt*m* a seipso nisi distinctione ronis que est per actu*m* collatum intellectus. g*ra*t*ia*. ¶ Ex quo sequitur quo A*z*. faciens mentione de propriositionibus et complexionibus realibus que sunt per se non facit mentione de propositione per se in qua idem predicatur de seipso. Uel dicendum quo ordinat propriones proprie ad demonstratio*m*: et de istis facit mentione que ad ipaz necessario req*uer*unt. Proposition autem predicta non est necessaria ad demonstrationem. Igitur tunc.

Pro declaratio*n*e quo*m* propriib*m* proprie def stat*m*: declarat (preter ea que ponit Sc*o*. 3. di. primi: quo recitat iste auctor foialitatem.) Presupponendo quo sicut no*m* dat circulus in dependentia essentiali: quo ad est rei: ita no*m* dat circulus in dependentia predicator*m* a serto: quo ad inherentia formale predicationi ad subiectu*m*. Na*m* qui*m* proprietas propriositionis fit ex hoc: quo subiectu*m* e*st* c*a* predicari: vel includit c*a*z ip*u*: vel quo ad esse: ut in propositionibus per se sc*do* modi: vel quo ad esse: ut in propositionibus per se primi modi. sequitur quo qui*m* in omnibus istis i subo fit ratio formalis inherentie predicati ad ipm serm (no*m* pot*est* sit ipm subiectu*m* dependere a predicato quo ad talen inherentiam formale*m*. Quo si. A. est ratio propriter quam B*si* bi*m* inest formalis et B*si* se*m* no*m* pot*est*. b*ec*tra habe*m* ronem in se pp*o* qu*am*. a*si* bi*m* ins*tit*. Alioquin daretur circulus in istis dependentiis formalibus: seu quo ad inherentiam formale*m* e*st* quo predicant*m*. Nec valet dicere: quo propriositio*m* proprie sc*do* modi couertitur in per se primi modi: sicut ista. Hoc est risibilis. conuertitur in istam risibile*m* est hoc: vbi conuersa est per se sc*do* modi: et conuertitur est primi modi. quo serm acceditis propri*m* vel communis no*m* cadit in distinctione accidentis nisi ex additio*m*: ut hoc A*z*. 7. meta. diffuse. Ergo no*m* pot*est* serz quo est hoc diffinire per se ipsum accidentis quodcumque sit: et propriis ista nullo modo erit proprie: risibile*m* est hoc. ¶ Et c*on*sideratur, sicut datur status in causis materialibus et effectibus realibus. ita dat status in principiis formalibus propri que vntum alteri formaliter inest. Sed ita est quo serz quod est hoc: est ratio formalis: per quam risibilitas sibi inest. ergo no*m* pot*est* ipsa risibilitas esse ratio foialis per quam homo sibi inest. Et per hoc vult habere A*z*. quo dat status in principiis cocurrentibus ad ipsaz de monstratione. Ita quo in istis deueniendum est ad aliquod vnum primum immediatum: quo non est alterum prius et immediatus: quum in istis sit ordo essentialis: quo de necessitate presupponit aliquod vnum primum tunc.

7. met. t.c.
i7. z. 19.

Tractatus formalitatum

Pro intelligetia quod rō in se falsa sit de oī falsa & de quo-
cūq; falsa: est notandum q; rō in se falsa est illa cuius p-
tes ad seuūcē formalē repugnat: vt vult Ar. i. 5. me-
ta.ca. de falso. Unū nihil aliud est talis rōnisi concept³
bñs in se formalez repugnantia partium in se. Ex hoc
arguit q; quū illud quod est ex se & intrinsece forma-
liter repugnans: cuicunq; alteri est repugnans & incō-
possibile: q; quod est tale in se respectu cuiuscūq; sem-
p est tale: q; habitudo & cōparatio rei ad aliquid extrin-
secū: nō tollit illud q; cōpetit rei ex se & intrinsece: q; q;
cūq; respectus sive rei: sive rōnis adueniens alicui
fundamēto nō tollit rōnem & nām fundamēti. ergo
rō in se falsa si bñ in se formale repugnatiā & incōpos-
sibilitatē respectu cuiuscūq; sic erit incompossibilis.
Et cōfirmat: q; formalē repugnatiā sunt illa q; suis
rationib; formalib; repugnat. ergo manentibus
istis semperit repugnantia formalē: non soluz eorū in-
se verum etiā in respectu ad quocunq; aliud.

Pro declaratiōe quod valeat arg^m
a parte in mō ad
totū in mō cōstructiue. Est notandum q; totū in mō est
termin³ q; se sumpt³ sine determinatiōe diminuente
vel distrahēte s; cū determinatiōe dimissua: sicut di-
cim³ q; si bñ determinat p ly mortu³ determinat p di-
ctionē distrahēte. Et isto mō nō valet arg^m a pte ad to-
tū: s; si determinat ly bñ p bñ q; ē albū aut nigrū qui
tales determinatiōes sint dimissuae: & nō distractiue de
rōne hois valet a pte in mō ad ipm totū. Unū p tāco
terminus sumpt³ absolute sine determinatiōe accipi-
tur vt totū: q; accipit vt vle cōde ad oīa sua supposita: &
pter hoc appellat totum. Sed q; accipit cū deter-
minatiōe cū restringat solūmodo ad aliqua supposita
dicit̄ esse pars respectu sui ipsius sine determinatiōe:
& a parte ad totum in mō valet argumentū affirmati-
ue: sic a toto ad partē: destructiue & negatiue.

Pro declaratiōe p̄dicationis de
noiatuē: ē notā
dū q; p̄dicationi denoiatuē extēdēdo nomē p̄dicationis
denoiatuē ē duplex. Quedā ē p se: qdā ē p accīs. Per
se: qdā a priori: qdā a posteriori: p̄dication p se a poste-
riori est p se in scđo mō: qdā. v. passio p̄dicat de sbto:
& ista appellat a posteriori: q; sumit ab aliquo qdē po-
sterius & extrīsecū formalē a subiecto. p̄dication p se
a priori qdā ē p se & directe in p mō. & qdā idirecte. dire-
cte est qdā p̄dicatum est p̄s essentialis & intrinseca sub-
iecti: vel diffō ipsius: sicut dicēdo. Hō est aial: vel bñ
ē aialius. Unū qdā p̄dicatū istoū ē cōcretū denoiatuē
denoians ipm s̄bm: vel si nō vis accipe istā: bñ est aial
q; ipsa sit denoiatuē: saltem ista erit denoiatuē: bñ ē
rōnalis. Propō p se denoiatuē a pori idirecte & redu-
ctiue p se in p: qdā ē qdā forma icōcreto p̄dicat de suscepti-
uo forme: & nō de cōposito ex susceptiuo & forma: vt ē
ista. Corpus ē aialū: v̄l aial ē rōnale: q; ppōnes reducū-
tur ad alias ppōnes directe in p: Propō denoiatuē p
accīs ē sicut ista. Hō ē albus: cuius p̄dicatū nullā bñ
reductionē neq; ad s̄bz neq; ad aliquid q; s̄bm icludat
cū q; possit facere vñ p se: quēadmodū ēi alijs p̄dcis.

Pōtaliter declarari sufficiētia p̄dicationis
denoiatuē sic. Qis p̄dication de-
noiatuē: aut ē a pori: aut ē a posteriori. Si a priori: sic
ē in p mō directe vel idirecte. Directe: vt ista. Hō ē rō-
nalis: idirecte: vt ista: aial ē rōnale. Si vero sumat p̄di-
cation denoata a posteriori: qdā ē p se: qdā p accīs. Si
p se: aut s̄bm denoiatuē icludit rōnē formalē iberētie p̄di-
cation ad ipm s̄bm necia: aut nō. Si p mō: sic ē p̄posi-
tio p se sedi modi: in cuius subiectonō tm̄ includit rō
iberētie p̄dicati ad subiectū: v̄x ēt rō simplē necia: q;

in subiecto ē cā necessaria p̄dicati: & qdā ad ec̄: & qdā
ad iberētiaz formalē: q; si rō talis iberētie nō sit necia
sic hētū q; mod⁹: vt dicēdo. Uolūtas vult. Lalidū
calefacit in quaz subiectis nō icludit rōnē necia talis in
berētie. Si vō sumat p̄dicatio denoiatuē a posterioz
& p accīs: ista ē duplex. Que dā ē intrinseca: qdā extrīse
ea. Intrinseca: qdā p̄dicatū denoiatuē vel illud qd̄ ipor-
tat p ipm: iberet subiecto sic dicēdo. Hōc alb⁹. Extrīse-
ca vō & denoiatuē ē: qdā illud qd̄ iporat p̄ p̄dicatū
nō iberet subiecto formalē: s; alicui ex subiectū: vt di-
cēdo. Lapis ē vīlus. Et ē notandum q; hic extēfū lo-
qm̄ur de p̄dicatione denoiatuē. vt v. ipsa non distin-
guit qd̄ p̄dicationē denoiatuē essentialē: quā s̄niām bñ
Sco. in quolibet. q. z. vī illa ē p̄prie denoiatuē: qdā p̄di-
catū non icludit in cōceptu formalē subiecti. vt exē-
plificat ipse dicēdo. Corpus ē aiatum. Aliā enim ipor-
portata p̄ p̄dicatū non ē de intellectu subiecti: & ideo
notat ipse aliqua qdā sunt videnda z.

Pro declaratiōe p̄dicationis idēti-
ce: ē aduertēduz
q; p̄dication idētica p̄pria bñ duas cōditōes: qdā vna ē
q; cōter sit i abstracto: sic q; abstractū p̄dicat d abstracto:
& bñ loquēdo de p̄dicatione idētica vt distinguit qd̄ for-
malē p̄dicationē: sive sit formalis qd̄itatuē: sive de-
noiatuē vt dictū ē. Aliā cōditio idētice p̄dicationis ē q;
qd̄libet extremū ipm vel altez tm̄ ē infinitū p̄missiuē
vel actualis & positiue: & ita ista p̄dication idētica nō fit
nisi in trāscēdētib; qd̄ p̄t cōpetere ifinitas itēsua: v̄l
in diuinis vbi sunt p̄dicata actualis ifinita. Exēplū pri-
mi. vt dicēdo. entitas ē veritas: vel humanitas ē enti-
tas. In p̄ma vtrūq; extremū ē trāscēdēs: & ifinitū p̄-
missiuē. In scđa alterū tm̄ & qd̄libet istaz verificaē per
idētitatē realē extremoz p̄cise sic qd̄ p̄dicatū ē idē rea-
liter subiecto. Et qdā oīs p̄positio affirmatiua sit vā
pp idētitatē p̄dicati ad subz p̄tāto iste dicē p̄pōnes
erūt vere. Exēplū scđi de p̄dicationib; diuinis. Eēntia
diuinā ē bonitas: vel eēntia diuinā ē paternitas. In p̄
vtrūq; extremū ē ifinitū actu. In z alterū tm̄: qdā nul-
la relatio i diuinis ē formalē ifinita s; solū idētice. i. p
pter idētitatē relonis realē ad eēntiā diuinā tanq; ad
funda. Unū ē aduertēduz q; in his qd̄ sunt ifinita sic:
fit p̄dication idētica: q; rō idētificationis realis ē. Vel z
aliquod in quo illa qd̄ sunt idē realis ouenit qd̄ quēadmo-
dū aial & rōnale dñr eē idē realis: qd̄ ouenit in hoie in
qd̄ ambo sunt ifinita: qd̄ si abstrahant ab isto z: nō remanēt
eadē: qd̄ ab eis tollit rō idētificationis realis. s.
ipm z. Et pp bñ negat ista: aialitas ē rōnalitas: qd̄ ista
duo i abstracto nō ampli⁹ cōernit aut cōnotat ipm z: i
qd̄ ouenit s; abstrahunt ab oī cōnotatione ipm: & pp bñ
remanēt disticta: & p̄positio cōstituta ex istis ē falsa.)
Aliā rō idētificationis realis ē ifinita vtrūq; extremū p̄-
missiuē vel alterū tm̄: & bñ vel p̄missiuē v̄l actualis: qd̄ ifi-
nitatis itēsua ex se & ex nā sui bñ qd̄ idētificet sibi vel ex
tremo cui³ ē ifinitas: id cui fit cōpossibile vel p̄t sibi
esse formalē. i. actualit. Et rō ē. qd̄ nō p̄t eē duo ifini-
ta realē diuersa: vt declarat a Doc. sub. p̄ s̄niaz. di. z. q. z.
Et i qlz. q. z. Unū qd̄ ifinitū dicas eē ens simplicissi-
mū) qd̄ qd̄ p̄petit sibi trāsit i ei p̄fectā idētitatē: qd̄ ē rea-
lis idētitas. Ex quo sequit qd̄ vtrūq; vno extēa ifi-
nitā: vel actu: v̄l p̄missiuē abstrahat a z: dūmō abstra-
ctio fiat in idētib; p̄mis & nō scđis) semp extēa ab-
stracta icludit seu cōernit ipsaz ifinitatē ex qd̄ ifinitate
remāet rō idētificationis realis alterū extēa ad ipz.
Et bñ declarat p̄bñ qd̄ l z ens & bonū ant idē realis in
hoie: si tm̄ abstrahant ab ipso p̄ noia p̄maz intentionū qd̄
sunt entitas: & bonitas: & formēt ista ppō: entitas ē bo-
nitas ista adhuc ē vera p̄ idētitatē: qd̄ adhuc extēa sūt
ifinita. Licet si abstraherent p̄ noia secūdaz intentionū

Doct. sub. i
p̄ vi. z. q. z.
& qlz. q. z.

in qua abstracione sig-
obstracta ab oī suis p-
intrinsecis qd̄ sunt finita
p̄pō affirmativa nō est
entis est rō bonitati. Ne
intentionis quēadmodū
fa: qd̄ nō remanet extre-
altez p̄cideat extre-
fit in mō sebā intēcō
Lincab hoc
p̄dicatū nō icludit p se
s; plūtate abstractū ab-
ab oī habitudine ad ipa ifi-
cernebat ipa z notabā
ab omniālī cōpō: neq; suppon-
duntur in ipo s̄bo in p m-
telligēdā de mente Doc.
additionē ad ipa p̄dicatū
fuit. in. z. mē. z. alīs lo-
alīs: q; s̄bo se bñ vt te-
mīlī negat ista huāitas ē
se bñ p̄dādīz ad p̄dica-
tūtā humanitas addit qd̄
humanitas est z entitas
tuēdū. Et pp hoc q; p̄di-
cūt oīoīdē: iō remanet
humanitas elītate abstracta
de lepīa eo mō d loquī
tm̄ eqūtā. Q si dicat
iōtā etiās dicit̄ ē. Sō. es-
apō. sponsor est sup̄ in z arti-
do qd̄ totū p̄positū distig-
Pro declaratiōe
mālē aduertēduz q; p̄dicat
me icōmāis & in berētis i
formalē & p̄ modū qualifica-
tōtē. (quā aē? & qd̄itas sunt idē
iōtā. z. qd̄ qual. cōbi vult qd̄ di-
qd̄ est eēntia cōmālis stūr-
poni duplē p̄dicatio form-
mātina que est respectu i
dīacēcātālī seu accīdē-
formalē quid dītātua que
modū actus essentialis esse
jīm. vt bñ est alīs vel bñ est
plū scđi. bñ est rōnalis. (E
p̄dicat ē mō p̄dicat d nō p̄-
p̄dicat de s̄bo ultimātē a
accīpāt in effe cōsiditatuō
iōtā includēt odditātē:
fētēt ab oī posteriorib;
fētēt p̄pōtū tal-
stīle p̄pōtū modū. (A due
doct. sub. i. abēt in p̄ s̄nia
fētēt: qd̄ oīs excludit & se
s̄niaz dñs. p̄dīcta. & ideo
qd̄ filologīmū expoītōtū
tūbūs regule de subiecto
gēdo. vīcētā generat. qd̄
fētēt. Cādētēdū est qd̄ fētēt
nō exēcīlō de nēcessario: vēl
qd̄ mō p̄missiuē foralē: iētēt
qd̄ mō p̄missiuē foralē: iētēt

In qua abstractione significatur ratione et quidditate esse abstracta ab oibz suis posterioribz: et ex anti a modis intrinsecis qd sunt finitas et infinitas. In ista abstractio ppo affirmativa non est vera. Ut dicendo, ratio formalis entis est ratione bonitatis. Namly ratione formalis est nomine scde intentionis quemadmodum est definitio. Et pph ista est falsa: qd non remanet in extremis ratione identificationis vni ad alterum: sed pscinduntur extrema ab ipsa. Et ista abstractio qd sit propria scde intentionis est ultima que fieri possit.

Lirca hoc qd dicitur de subto ultimate abstracto non potest predicari aliquod predicatum nisi includatur per se per modum subto. Est aduertendum quod subto ultimate abstractum abstractabitur ab oibz suis posterioribz et ab oibz habitudine ad ipsa inferiora. Ita quod sicut in decreto discernebat ipsa et annotabat: ita in abstracto abstractabitur ab omnibus tali discernentia et annotacione: et ut sic non potest verificari per ipsum: neque supponere: sed tamen pro his que includuntur in ipso subto in per modum dicendi per se: quod tamen est in telligendum de mente Doc. sub. quod subto respectu illius predicationis primi modi non se habet ut totu respectu ipsius: vel per additionem ad ipsum predicatum. pph pmo negatur ista a Doct. sub. in 3 meta. et in aliis locis et pluribus: humanitas est aialitas: quod subto se habet ut totum: et predicatum: ut pars. Si milles negat ista humanitas est aialitas et ronalitas: quod subto se habet padiitioem ad predicatum: quod ultra aialitate et ronalitate: humanitas addit quodammodo constitutum ex utroque: quod humanitas est 3a entitas totius distincta a partibus omni tuncibz. Et pph hoc quod predicatum et subto in his abstractis non sunt oibz idem: ioc remanet ppo falsa. Et ita sequitur quod humanitas ultime abstracta est tamen ipsa: et tamen verificatur de seipso eo modo quod loquitur Aquilanus. 5. meta. Equinitas est tamen equitas. Quod si dicatur Lomene. 7. metaphys. occidit ista et alias dictum sive est aialitas et ronalitas. Re sponsus est superius in 2a arti. partiali. s. precedenti. tractando quo totum positum distinguatur a partibus suis ex nam rei.

Pro declaratioe quo adiectivum et subto predicatur formaliter: est aduertendum quod predicari formaliter est predicari per modum formae formalis et inherentis in quodammodo adiacentia et heretia formalis: et per modum qualificatis vel quodammodo qualificatis: et ita (quod autem et qualitas sunt idem: et est de mente Aquilani. 5. meta. causa de qualitate. ubi vult quod dicitur in sua vnonam est qualitas quod est actus essentialis constituti per ipsum). Secundum hoc potest poniri duplex predicatio formalis. una est formalis denominativa que est respectu predicationis quod predicatur per modum actus accidentalis seu accidentaliter qualificatis. Aliam est formalis quidditativa que est respectu eiusdem quod predicatur per modum actus essentialis essentiale qualificantis. Exemplum primo. ut hoc est albus vel hoc est risibilis: vel hoc genit. Exemplum secundum. hoc est ronalis. Et huiusmodi quod est terminus predicationis et modo predicationis non potest predicari nisi formaliter: sed predicatur de subto ultimate abstracto: quoniam tale subto tamen accipiat in esse existitudo: et quo ad illa tamen que in ipso includuntur quidditativa: quod in ista abstractione circumscribitur ab oibz posterioribus et ab oibz his que sibi insunt paccidens. Ppositio talis formalis non erit vera: nisi sit per se primi modi. Aduertendum tamquam quod ista regula Doct. sub. qd habet in p. s. dist. 5. q. 1. huius multas instantias: quod oibz excludit et solvit. Fran. de Mayronis in p. s. dist. p. dicta. et ideo ibi videoas. Aduertendum quod p. syllogismi expositorum videatur posse includi oppositum huic regule de subiecto ultimate abstracto: sic argumento. hic pater generat hec essentia divisa est hic pater. quod hec essentia generat. Inclusio videtur sequi ex pmissis. Ad huiusmodi est: quod sicut ex duabus pmissis: quoniam una est de necessario: et altera de contingente non sequitur nisi inclusio contingenti: vel quod hec exponi per contingentes: ita ex una pmissa formaliter: et ex altera idem non sequitur nisi

exclusio idem: vel quod habeat exponi pidentiam: ita hec exclusio non habet quod cedet in inferius nisi summa hunc sensum: quod hec essentia est id quod genit: que ppositio est tamen idem. Quel dicendum est quod syllogismi expositorius habet reduci ad syllogismum quod regulat per dici de oibz. Aut dici de nullo. Sic quod pmissa in syllogismo expositorio habet reduci ad ultimum affirmativam vel negativam: et sic reducendum: altera pmissa erit falsa: sic arguedo. quod est huiusmodi per genit: et hoc est hic per: igitur essentia genit: maior est falsa: quod ceterum cocedat quod essentia sit hic per idem: non tamen cedet quod essentia genit: quod ista est tamen formalis. Quid sit autem syllogismum regulari per dici de omni: vel dici de nullo videndum est in primo priorum. c. pmo.

Pro declaratioe predicationis essentialis est aduertendum quod predicationis essentialis est illa in qua denotatur consubstantialitas et origo extremitum ipsius: quod consubstantialitas non est nisi idem: numerus et essentia: et cum in duobus suppositionibus non possit esse aliqua una summa numero sive essentia nisi in diversis suppositionibus: quorum unum originatur alicuius: ideo ista predicationis essentialis repetit rhinmodo in diversis: et ita ista predicationis est idem: dicendum filius est de essentia patris. Unus sensus est filius originatus a patre: ut consubstantialis. Et quod liber de non tamen importat habitudinem principii originantis verum est consubstantialitas principii ad principium. aduertendum quod liber de. de. distinguuntur ab ista ppositione ex huiusmodi. ut recitat magister in primo suorum. vi. 3. Unde liber ex importat habitudinem cause ad causum seu principium ad principium: liber de. importat utrumque et distinctionem. Et ppter ea occidit quod causa est ex deo: et non concedit quod sit de deo summa eundem Augustinum ibidem. Unus summa ipsum deo quod est de aliquo est ex illo: et non est: et hoc capiendo istas ppositiones summa earum. ppter significationem: sed capiendo large et extenuem istas: una quicquid per alia accipit que due ppositiones extenuem accepte non tamen importat habitudinem cause efficiens: seu principi originantis: verum est habitudinem cause malorum: et qui in diversis non ponantur mala nec quasi mala: tamen modo ibi importat habitudinem principii originantis: sed ultra hoc liber de. importat consubstantialitatem quaz non importat liber ex. Aduertendum quod occidit ista ppositio. filius est filius essentie in constructione intrastitutio: ut liber filius. constructio cum suo casuali intrastitutio sic quod non denotetur aliud per liber filius: et summa casuali cum quo construitur: et tunc est sensus: filius est filius essentie: hoc est filius est filius qui est essentia: et non occidit quod sit essentie filius absolute: quod tunc notaretur quod essentia esset correlatum filii: quod est falsum: quod essentia est huiusmodi. 7. de trini. ca. 3. ad nihil refertur quod huiusmodi quod sit essentia dicere relative ad aliud: ita non esset essentia. Probatur et ratione quod essentia non possit referri: quod oibz refertur ad aliud distinguuntur realiter ab illo (quoniam ad rationem realem tria regantur. v. extrema realia: realis distinctione extremitum: et quod posito uno extremitate: ex nam ipius surgat habitudo ad reliquum necessario: et huiusmodi. in primo suorum. vi. 3. q. 1.). Sed essentia non distinguuntur realiter a filio neque ab aliqua divina psona. igitur non potest esse correlatum filii. Ulterius cum genere non possit comprehendere essentie abstractae a suppositionibus sequitur quod non poterit esse correlatum filii. c. pmo. vi. 3. q. 1.

Pro declaratioe unitatis aduer-

tendum quod gradus unitatis per aggregationem et totius positum per accidens: distin-

Tractatus formalitatum

7° me. tex.
cōmen. 4.

Aristo. 7.
me. te. cō.
15.

Do. sub. in
p° dis. z. q.
q. l. circa f.

poterit eē posterior. Et vltius quibz pars ē simpliciter in actu: et vna nō ē potētia respectu alterius: aut etiam actus. Unū aut p accns iportat duo. vñ. ordinē eēntia. lē inter partes: qui ordo ē ex nā ipaz partiu: qr suba ex nā sui: et necessario vel prior accidet ex. 7. me. tex. cō. 4. iportat etiā isformationē vnius ptiis ad alia. sic q̄ vna ē actus informās alia vt potētia l̄z tñ. qr talis actus est accidētalis respectu illi: qd̄ po: qd̄ nō respicit talis actus perse. qd̄ actus et po in istis faciūt vnu p accidens: et hoc ē qd̄ inquit Az. 7. meta. tex. cōmen. 4z. Ubi h̄z q̄ h̄o albus: ideo ē vnu: qr homini inest albedo. Differētia etiā ē inter vnum per accidētis: et vnu qd̄ ē cōpositū per se et essentiale. Nam tale vnu vltra ordinē eēntialē ipsaz partiu: et vltra hoc q̄ vnu ē actus et reliquī potētia: addit pseitātē actus: et pseitātē potētiae: sic q̄ potētia ipsius cōpositū per se et essentiale respcit suū actū per se: qui ē actus substātialis. Et vltra hoc tale vnu per se cōpositū addit tertia entitatē realiter distinctās partibus cōponētibz simul sumptis v̄ ē de mēte Az. 7. meta. tex. cōmen. 15. Et etiā diffērētia inter vnu per se: et vnu vnitate idētātis seu simplicitatis: qm̄ tale vnu icludit h̄z pfectā idētātē et realitatē: qd̄ qd̄ sibi cōpetit: et in tali vno nibil h̄z rōne potētiae respectu alterius: h̄z oia trāseunt in pfectā idētātē alterius. cū qua tñ vnitate simplicitatis stat distinctio formalis: sic q̄ l̄z illa q̄ sunt vnu vnitate simplicitatis sunt vnu realiter: nō tñ formaliter. Et ratio est qr idētātis realis in tali vno vnitate simplicitatis nō cōcludit repugnatiā ex termis et dictionē: quēadmodū idētātis formalis in tali vno: qd̄ declarat. Nam relatio transīt in pfectā idētātē fundamēti: et idētē pot realiter esse ad se et ad alterz: et ita ad se: et nō ad se. Ad alterz: et non ad alterz. Neq; ista sunt formalis dictionia: qr nō sunt h̄z idētē et fm eandē formalitatē: sed quātū ad formalitatē fundamēti: cōpositū ex relationē et fundamēto est ad se: fm formalis atē relationis ad alterū: qr cū ista idētātē reali saluat rō formalis vnius: qz: et distinctio vnius ab altera: sic q̄ ratio relationis nō ē ratio sufficiāmenti. Sed q̄ idē formalis et quidditatē sit ad se et ad alterū h̄ implicat dictionē qr fm eadē formalitatē et rōne formalē idē eēt ad se et non ad se. Et fm h̄ dixit Az. 4. meta. tex. cō. 26. q̄ illi q̄ dicebat oia apparetia esse vera faciebat oia ad alterū: nō solū idētice et realiter seu denotatiue: verū etiā formalis: et fm suā quidditatē: qr vnuqdz ens fm suā quidditatē et nām habuit: set relationē et sensu et opinionē: qr suffit tale formaliter in se quale apparebat sensu et opinioni. Ultiēt est differētia inter vnitate vniōis: et vnitate idētātis: qm̄ vnitas vniōis semper p̄supponit distinctionē actualemente extrempz siue formalē siue realē. Nam quā vnu sit relatio actualis p̄supponit extrema in actu: et quā sit relatio realis vel ex nā rei: presupponit extrema sic eē distinctia: qm̄ realitas et actualitas relationis ē ex actualemente et realitate extrempz. Ex quo sequit̄ q̄ vbi ē tñ vnitas vniōis excludēt vnitatem idētātis vnu extrempz nō ē idē alteri: neq; realis: neq; formalis: q̄ vnitas vniōis ē in vno per aggregationē: et in vno cōposito p se aut p accidens. Ultima vnitas que videb̄t eē maxima supra oēs vnitates p̄dictas ē vnitatis seu idētātis formalis que sic describit a Doc. subti. in primo sentētiaz. dist. z. circa finē Idētātis formalis ē eorū: quorum vnu icludit aliud in sua rationē formalis: et in primo modo dicendi per se: et isto mō fm Doc. subti. inferius ē idē formalis suo supiori et nō econtra. Quia si bene noteat dictū Doc. diffinētis idētātē formalez apparet hoc esse verū qd̄ dictū ē: qr dicit. Voco anteū idētātē formalē vbi illud qd̄ est idē icludit illud cui sic ē idē in rōne sua formalis: et p se p̄mo mō: et ita (qui

inferius icludat suū supius: et nō ecōtra) sequit̄ p̄positū. Et in rei veritāte male senserūt sic opinantes et attribuentēs hāc demētā Doct. subti. Qz aut̄ sit falsum q̄ inferius sit idem supiori declarat: qr certū est q̄ inferius accidit suo supiori fm q̄ cōter dicit: sed illud qd̄ accidit alicui extraneat a sua rōne formalē et est ex illam. Igitur inferius nō est idem suo supiori. Et cōfirmat hoc: qr illud nō est idem sic formaliter alicui qd̄ nō est de rōne illius: qr fm Scot. i. 4° in 7. meta. q. i. esse idē formalis alicui est eē de eēntia eius. Inferius nō est de essentia superioris h̄z ecōtra. igit̄ tñ. Qz si tu dicas q̄ inferius est de eēntia supioris: qr icludit ipsuz supius. Lōtra qr certū ē q̄ inferius addit aliquid ad supius qd̄ extraneat a rōne formalē ipsius. Igitur inferius saltem quantum ad illud nō est de rōne superioris. Et cōfirmat. qr quādō aliquid est quoddā cōstitutū ex aliquibz: quoq; vnu est extra aliud formalis: illud totū nō est de eēntia alteri partis: inferius ē hmō respectu superioris. Igitur tñ. Propterea dicēdū est q̄ identitas formalis est duplex: quedā est mutua: quedā non mutua. Primo mō est inter illa: quoq; vnu idētātē alteri formalis et ecōtra. Sicut est inter hoiez et aial rōnale. q̄ sicut aial rationale est idem formalis homini: sic ecōtra: et qd̄libet istoz idētātē alteri per p̄priā idētātē formalē sibi formaliter inexistēt. Alio mō capitū idētātis formalis nō mutua: et est inter illa: quoq; vnu est idēz formalis alteri: qr alterū est idem sibi tali idētātē: eo modo quo loquit̄ Az. 5. meta. ca. de ad aliquid. q̄ scibile referit ad scientiā: qr scientia referit ad scibile. Usū h̄z Ari. hec verba. Scōz numerū quidē igitur et potētia dicta ad aliiquid oia sunt ad aliiquid: eo q̄ ipsuz qd̄ est alterius: dicit ipsum qd̄de sed nō eo q̄ aliud ad id: mensurable vero et scibile et intellectuale: eo q̄ aliud ad ipsuz dicit: ad aliiquid dicunt. nā intellectuale aliiquid significat qd̄ ipsī intellectus ē. In qua sūta vult Arist. q̄ quecūq; referunt fm numerū: idest modo vnius et multitudinis: et quecūq; referunt h̄z potētia: hoc est mō potētiae actiue aut passiue: oia sunt ad aliiquid eo q̄ qd̄libet tale inquātū tale est alterius: h̄ est dicit ad alterū. Ita q̄ per suā relationē sibi formaliter inexistēt est alterius hoc est ad alterū dicit: sed nō est alterius: eo q̄ aliud ad id h̄ est nō dicit ad alterū: qr aliud dicit ad ipsum: sed fm se est alterius: et ad alterū. Oppositū aut̄ est in mēsurabilē et scibili: q̄ fm ipm dicunt ad aliud: qr aliud ad qd̄libet istoz dicitur. et est tex. zo. cōmen. 5. meta. Ex quo possumus elicere istaz conclusionem: q̄ eorum que referunt: quedā referunt formaliter: hoc est per relationē formalē sibi formaliter inexistēt: quedā referunt tantū terminatiue: q. s. terminat relationē aut depēdētā in alio. Quo modo dicit Arist. q̄ scibile referit ad sciētiaz: qr terminat relationē et dependentiā ipsius sciētē. Hoc modo etiā dicit Scotus q̄ deus referit ad creaturam tñ terminatiue: qr terminat depēdētā creature sine omni respectu rei et rōnis in ipso: vt h̄z ipse in primo sentētiaz. dist. zo. q. i. Applicādo ad p̄positū aliquid est idē formaliter alicui tantū terminatiue: et aliquid est idē formaliter alicui idētātē formalē sibi formaliter inexistēt. Primo modo inferius est idem formaliter superiori. Secundo modo superioris est idem formaliter inferiori. Scotus aut̄ quando describit idētātē formalē dicēdo: voco aut̄ idētātē formalē et. dicit q̄ id est idem formalis alicui. s. terminatiue tñ: qm̄ icludit illud cui est idem terminatiue in sua rōne formalē: et in p̄mo mō dicēdi p se. Lūqua idētātē formalē nō mutua stat distinctio formalis ex p̄te illi: qd̄ tñ di cōficit esse idē terminatiue: et nō ex parte illius qd̄ est idē

Scot. in p̄
di. zo. q. i.

Az. 5. me.
L. cō. zo.

Scot. in p̄
di. zo. q. i.

formalē et actualiter ex se et. Ex quo sequit̄ q̄ vnde eēntia. dicitur p̄prie vident̄ eēntia idē econtra. Lūqua oppositū. Lā ducentū q̄ idē bus modis. Uno p̄prie. ali p̄prie sumpta est in inter. p̄prie formaliter alterius: in ipo. tias formalis large et ipo. tias formalis in aliqua qd̄ditate. p̄prie dicit in formalitate. formalis aut qd̄ditaria. P̄prie formalis alterius. z° mō q̄ sunt idē in formalitate et. Alterius stia nō est idē formalis acc. Bam et additio. vt vult. 19. Ch̄ pro tanto aliquid dici. traneat a rōne eius formalis. formalē accidit in dist. ita dupl̄ substātia d̄i additū tellerū eius. Lūz q̄ nō facit per accidētis: et hoc q̄ substātia accidit nec accidit per se a. sed solū actus substātialis de. ciat ad per se p̄. Qd̄ si st. entia: nō q̄ entis. et. 7. me. serat q̄ substātia sit causa for. accidētis. Rādetur ḡly q̄ entis et non alicuius cause for. ter quodlibet causatum est il. causā non tamen sequitur q̄ no formalis intrinseca esse. do et habendo ad talem cau. Pro intelligē. attributē advenēdū q̄ scib. litas ē de rōne qd̄ ditatū bo. formalē eius quidē ditatū: scib. et rōnē formalē essentie d. reat intellectus caderet in d. doc. subti. in quolibet. q. i. et. Quid dicit est de intellectu. dicēdū est de rōne volitū. q. i. et. ita intellectus et vol. bua in diuinis: q̄ nō scib. disti. na diuina: q̄ admodū enita. et. et. b̄mō: que p̄prie ride. nācētē diuinē et in nobis p. Pro declarat. h̄p̄g aliquā dictū sit: est ad. dicat a formalē nō d̄i a soia par. d̄i h̄z et qd̄ditatē: talis a. formalē quo alicui est stadeq. tātū totale: quedā vero ē p̄. resbz esse quidē ditatū p̄. mi cōceptus formalis distinctio. pl̄i al rōnē respectu homi. adequate homo est homo: pa. ei id: aut rationale est illud. mōdēbz ē qd̄ditatū p̄. Ap. 7. meta. tex. cōmen. 33. U. nitibz partes: et sicut tota rō. tes rōnis ad partes rei. Diffin. idēpata diffin. vel import.

formalē & actualiter ex se & per relationē ei⁹ formalē.
CEx quo sequit⁹ qđ dñe eēntiales & qđūqđ pđicata qđ
dīratua p̄prie dicunt ec̄ idem formalē ipsi⁹ oſtitutis:
& nō ec̄tra. Lui⁹ oppoſitū dicit cōpoſitor⁹ formalita-
tū. **Aduertēdū** qđ identitas formalis capi⁹ duo
bus modis. Uno⁹ p̄prie, alio⁹ improprie, idētitas for-
malis p̄prie ſumpta est inter illa quoz vñū ē de cōce-
ptu formalī alteri⁹: & in ipso icludit p̄ ſe in p̄ mō. Iden-
titas formalis large & improprie ſumpta ē in re illa que
veniūt in aliqua qđditatē & formalitatē: qđ identitas
potius dicit in formalitatē & qđditatē qđ denominat⁹
formalis aut qđditatina. Primo mō ſumēdo idētitatē
ſor. & Plato nō ſunt idē formalē: qđ vñū nō ē de cōce-
ptu formalī alterius. z⁹ mō p̄t dici eſſe idez formalē
qđ ſunt idē in formalitatē & quidditatē ſpecifica.

Alterius notādū ē pro ſtellec̄tu: quō ſuba
nō icludit qđditatue i acc̄ntē: ſb ſtatiā nō ē ſtellec̄tu acc̄nti: qđ acc̄ntis diſſinuitur per
ſbam ex additioē. vt vult Aꝝ. 7. meta. ter. cōmē. 17. &
19. Uñ pro rōto aliquid dicit additū alteri: pro qđto ex
traneat a rōne eius formalē: & ita quū ſba fit ex rōne
formalē acc̄ntis eadit in diſſinitionē ei⁹: & additū: &
ita duplī ſubſtatiā dī additū acc̄nti. Tum qđ nō ē in
tellec̄tu eius. Tuz qđ ſacit vñū per ſe cū illo: ſz vñū
per acc̄ntis: & hoc qđ ſubſtatiā nō ē ſer per ſe po⁹ ſpectu
acc̄ntis: nec acc̄ntis eſſe per ſe actus ſpectu ſubſtantie:
ſed ſolū actus ſubſtantialis determinat ad ſubſtantia: ſu-
cut ad per ſe po⁹. **Q**đ ſi tu dicas qđ acc̄ntia nō ſunt
entia: niſi qđ entis. ex. 7. meta. ter. cōmē. 2. Ex quo in-
ferat qđ ſubſtatiā ſit cauſa formalis qđditatina ipsius
acc̄ntis. **R**idetur qđ qđ ſit nota causalitatis effici-
entis & non alicuius cauſe formalis. Unde vniuersali-
ter quodlibet cauſatum eſt illud quod eſt: qđ eſt a ſua
cauſa: non tamen ſequitur qđ illa cauſa dicatur eſſe ra-
tio formalis intrinſeca eſſendi ipſi cauſato: aut eti⁹ or-
do & habitudo ad talem cauſam.

Pro intelligētia quō ſtellec̄tu et
voluntas non ſunt
attributa: ē aduertēdū qđ ſicut rōnalitas & intellectua-
litas ē de rōne qđditatina hois: vel ſaltē nō ē ec̄ rōne
formalē eius qđditatina: ſic intellectualitas non eſt
ex rōnem formalē eſſentie diuine: ita qđ ſi ipſa diſſini-
retur intellectus eaderet in diſſinitionē eius: & hoc vult
Doc. ſubti. in quolibet. q. i. & in primo ſtūrūz. dī. 26.
Quod dictū eſt de intellectu ſeu de rōne ſtellec̄tu:
dicendū eſt de rōne volitui que rōnes ad ſeiuicē ſe-
quunt: & ita intellectus & voluntas nō dñr p̄prie attri-
buta in diuinis: qđ nō ſic diſtinguunt formalē ab eē-
ntia diuina: niſi admodū vñitas: veritas: & bonitas: ſapi-
entia: & hñmō: que p̄prie vident eē pđicata qualitat-
ua eēntie diuine & in nobis predican⁹ ut paſſiōes.

Pro declaratiōe quō formalitas
dicaſ a forma: Iz
ſupius aliqualr dictū ſit: eſt aduertēdū qđ formalitas ſi
dicaſ a forma: nō dñ ſi ſoſa partis: ſz a forma toti⁹: qua-
liqd hz eē qđditatina: talis aut ſorma qđā ē rō & p̄n⁹
formalē quo aliquid eſt adequate ſeu hz eſſe qđditatū
tōale: quēdā vero ē p̄n⁹ formalē partiale quo
res hz eſſe qđditatuum partiaſter. Exemplum pri-
mi cōceptus formalis diſſinitionis: ſicut gratia exem-
pli: aial rōnale ſpectu hominis eſt p̄ncipium quo
adequate homo eſt homo: pars tñ diſſinitionis: ſicut
eſt aial: aut rationalē eſt illud quo partiaſter hō eſt ho-
mo: ſeu hz eē qđditatū partiale: h̄ declarat ex ſnia
Aꝝ. 7. meta. ter. cōmē. 33. Ubi vult qđ rō: idest diſſi-
nitio hz partes: & ſicut tota rō ſe hz ad totā rem ſic par-
tes rōnis ad partes rei. Diſſinitio autēz eſt qđditas
adequa diſſinito vel importat talez qđditatē ade-

quata. Formalitas igitur ſumē vel a forma declaran-
te totam quidditatē rei adequate: vel partialiter.

Pro declaratiōe quo iſta cōſeqn-
tia nō valet. a &
b. ſunt plura eēntialia. igit a. & b. ſunt plures eēntie: ad
ducit auctor formalitatuz qđ ad plurificationē ſeqn-
tis in aliqua ſeqnētia bona & formalē nō ſequit⁹ pluri-
ficatione antecedentis: & adducit exemplum. Videlicet
iſta ſeqnētia eſt bona: ſor. eſt ſciens. ergo habet ſcien-
tiam: nō tñ ſequitur ſor. hz plures ſcietias. ergo eſt plu-
res ſcientes. A ſimili iſta ſeqnētia eſt bona: hoc ha-
bet eēntiā. qđ eēntiale. Sed nō valet a plurificationē
consequentis ad plurificationem antecedentis. Vide
licet a & b. ſunt plura eēntialia. igitur plures eēntie.
Sed contra iſta declarationē iſtatur: quoniā non
arguit a ſimili in iſta ſeqnētia ſcda. videlicet in iſta.
ſor. eſt ſciens. qđ habet ſcietiā: qđ in iſta arguit a concre-
to ad abstractu: & ab effectu formalē ad cām formalē.
Et in prima videlicet in iſta a. hz. eēntiā. ergo ē eē-
ntiale arguit ab abstracto ad cōcretū: & a cauſa formalē
ad effectum formalē. Similiter in ſcda arguit a po-
ſteriori ad prius: & in p̄ma eōnerto. Unde in ſecūda
arguit ab hoc ſc̄reto qđ eſt ſciens ad ipsam ſcietiā. Cō-
cretū aut̄ ſignificans formā ſe hz ut posterius respectu
forme. In prima aut̄ ſeqnētia arguitur ab eēntia ad
eēntiale: quod eſt posterius eēntia. **I**deo aliter
dicendū eſt ad p̄mā ſeqnētia qđ ipſa nō tenet. vide-
licet a plurificatione consequētis ad plurificationē an-
tecedentis per hoc mediū: qđ consequētē ſe posterior
antecedētē: mō plurificato posteriori non plurificatur
pri⁹: ſeu nō eſt neceſſe ipſuz plurificari: qđ ſtante vñita-
te in priori p̄t eſſe pluralitas in posteriori: ſicut appa-
ret in multis. ſ. in ſubſtatiā in accidēte: in cauſa & can-
ſato in vniuersali & particulari: vbi ſtante vñitate cōis
& vniuersali: plurificat⁹ ſpecies & particularia. Quū
igitur eēntia ſit prior eo qđ dicitur eēntiale nō ſolū
in iſfendo: verū etiā in eſſendo. (Intelligendo eēn-
tiale in diuinis eſſe illud qđ imitatur eēntiaz diuinā
in modo eſſendi & p̄dicādi: vt declarat ſco. in quo
libz. q. i.) Sequit⁹ qđ ſi plurifient eēntialia in diuinis
cuſ ſi talis pluralitate ſtabit vñitas eēntie diuine. Et ita
non valet plura eēntialia. ergo plures eēntie.

Pro ſecūda cōſeqnētia: notandū eſt qđ
cōcretū denoſiatū ſignifi-
cans formā accidentalē ſignificat ipsam formā conno-
tando ſuppoſitum quod habet ipsam formā: qđ ſup-
poſitum eſt prius formā: & tale concretū denoſiatuum
nunqđ dicitur plurificari ad plurificationē forme acci-
dentalis: niſi rō ſuppoſiti plurificetur: ſicut in exēplo
de habente plures ſcientias: nō dicit⁹ plures ſcieres:
licet habeat plures ſcietias: & hz qđ cum tali pluralitate
formaz accidētaliū ſtabit vñitas ſuppoſiti habentis for-
mas: & ita ſeqnētia nō valet a plurificationē forme ad
plurificationē concreti importatā ſormaz: & cōnotan-
tis ſuppoſitū. Unde arguedo a concreto denoſiatū
uo ad ipsam formā denoſiantem: Iz arguat a po-
ſteriori ad prius quantū ad ſormalē ſignificatuz cōcre-
ti denoſiatū: in quantū ad cōnotatum ipſius con-
creti: arguitur a priori ad posteri⁹: & ita ex dupli-
cio negat ſcda conſeqnētia. Tum ex rōne dicit⁹ qđ cō-
cretū importat ſormā: & ſuppoſitū nō plurificatur ad
plurificationē forme: niſi ratio ſuppoſit plurificeſt. Tū
etiā qđ plurificato posterioři: nō eſt neceſſe ipm prius
plurificari. Prima regula habetur a Docto. ſubtili in
quolibet. q. ii. Secunda regula habetur in tertio ſen-
tentiaz. dī. 8. q. vñica: & pro parte. q. z. & c.

Doc. ſubt.
in qđz. q. ii.

Aduertēdū pro declaratiōe diſſin-
tis iter eēntiā & relationes

Tractatus formalitatum

personales. q̄ quin oppositio ūdictoria sit p̄ a maria
oppositio: vt nūc suppono. Ex tali oppōne habeb̄ potis-
sime via ad includēdā nō idētitatē et distōnē inter aliq̄.
Et p̄ B̄ docet Aꝝ. 7. Thop. q̄ p̄positio et pblema fa-
cili destruit p̄ ūditionē iuēta in ipo: s̄z difficulter con-
struit. Quin aut̄ ita sit: q̄ eēntie dīne et relonib̄ psonali-
bus cōpetat opposita p̄uatiōe. s. eē cōicabile et icōicabi-
le: et b̄ nullo itellectu ūsiderāte: et opposita p̄uatiōe sūt
ūdictoria circa s̄bm aptū natū. Tū q̄ sunt immediata
circa tale s̄bm. Tū ēt q̄ alteꝝ eoz dīc formalib̄ purā ne-
gationē. Igit̄ fundamēta qb̄ hec applicātur: h̄t aliq̄
distinctionē iter se. Uſi q̄cūq̄ alie oppōnes disticte cō-
tra oppōnē ūdictoriā: addūt aliq̄d distrahab̄ et dimini-
ens de rōne oppōnis et repugnātie. p̄z de p̄uatiōe et ba-
bitu q̄ addūt positionē s̄bti determinati: p̄z de ūriis et
relatiuis q̄ addūt positionē in vitroq̄ extremo: et sic di-
strahut a vā repugnātie: et ita(quū ois oppositio inclu-
dat oppōnē ūdictoriā: et p̄ tāto ois opp̄ē oppositio et
repugnātie içtū eā includit. et ex aſti sit cā eendi aliae:
vt sūt opposita) sequit q̄ (sic alie oppōnes ūcludūt vi-
stunctione inter extrema) multo magis oppositio ūdi-
ctoria: et ita(cū eēntie et relatiōi psonali cōpetat ūdictio-
ria. s. eē cōicabile et nō cōicabile: ad se et nō ad se: et B̄ ex
nā rei. s. nullo itellectu ūsiderāte) sequit q̄ erit aliq̄ dī-
sticte iter eēntiā et relones: et hec ē nō realis: neq; eēn-
tialis: igit̄ foſialis et ex nā rei. ¶ S̄z obſic̄t q̄ oppositio
ūdictoria nō sit maria oppositio: q̄ iferit̄ ē pfecti⁹ ūpicio-
ri: q̄ addit ad ipz: ſic b̄ ad aial. ḡ ſi ūdictio ē ūpior ad
oēs alias oppōnes: q̄ includit in eis. ḡ alie oppōnes
erūt maiores. ¶ Rūdef. aliquā cōtingit q̄ inferius v̄l
includēs addet aliq̄d distrahab̄s a rōne ūpioris inclusit:
ſicut color includit lucē: et ois color est lux: et nō est co-
lor ita pfecta lux: ſicut lux in ſeipſa ita in proposito: ois
oppositio addit ad ūditionē ūditionē distrahabenteza
maxima repugnātie: quēadmodū exēplificatuz est ū-
perius de priuatione: contrariis: et relatiuis.

Aug. 7. de tri. c. z. de magnis et multoma- gis. c. 6.

Pro itelligētia auctoritatis Aug. di cētis q̄ alio pater ē: talio pater est p̄. Est aduertēdū q̄ eēntia diuina ē p̄n cipiū formale: quo vñq̄b̄q̄ in diuinis h̄z esse simpli: q̄d nō tñm est verū de suppositis. verū etiā de oib̄ alijs. Sz p̄nitias aut relō psonalis ē pncipium formale quo suppositū ē suppositū. Ex quo sequit̄ q̄ si q̄rat̄ de pncipio quo p̄ est: z h̄z ē qdditatuum. Rñdet̄ q̄ pater per eēntiā h̄z ē quidditatuum: z eēntiale. Sed si queratur quo pater est pater: z h̄z ē suppostale. Rñdet̄ q̄ pa- ternitate est p̄. Ex quo infert̄ distinctio formalis in- ter ista. s. inter p̄nitatē z eēntiā: q̄ illō q̄d est p̄n^m quo formale in supposito respectu eēntialis: distinguit̄ ab eo formalr̄ q̄d nō est sic pncipiu quo. Sed eēntia z p̄nitias sunt b̄¹: q̄ respectu alicui⁹ ēēntia est quo: respectu cui⁹ nō est p̄nitias: z ecōtra. ḡ z c̄. **U**lteri⁹ aduertēdū q̄ genus z d̄ria distinguunt̄ plusq̄ gñe: q̄ genus z d̄ria in nullo gñe aueniuit: siue sit d̄ria ultima siue nō ultima quelibet d̄ria est p̄ diuersa a gñe: vt est de mēte Ap. 3. meta. vt supra allegatū est. z. 6. Thopi. ca. 8. **P**robat̄ etiā rōne: q̄ in diffinitiō effet nugatiō: q̄ genus semel diceret̄ rōne sui: z semel rōne d̄rie in qua includeret̄ quidditatue. Igit̄ bis diceret̄ ge- nus. Et ulteri^{nō} posset tolli ista nugatio penes diuer- suz modū xcipiēdi: aut p̄dicādi eo mō quo dicis̄ q̄ in ista. A. est color alb̄⁹ euītāt̄ nugatio: q̄ albedo rōne co- loris d̄ semel qdditatue z rōne sui denoatiue: z ita penes diuersuz modū dicēdi z p̄dicādi tollis̄ nugatio. In pproposito aut nō posset euītari hi⁹ nugatio qm̄ idez diceret̄ qdditatue: q̄ si exēpli ḡfa rōnale icludat qd- ditatue aial: si dicat̄ hō est aial rōnale: aial dicez quid- ditatue de hoie: semel i se: z iterū quidditatue rōne

Pro itelligētia quō aliqd ē necel-
dēns. Notādū ē qd vicit Lōmē. p physi. cōmē. 66. vb
bz q̄ p̄atio p accīs occurrit ad eē cōpositū: z n̄ ipa pr-
uatio ē necessario requisita ad ḡnitionē eins: z ita es-
pn̄ p accidens cōpositi: l̄z necessario requisitum: sicut
est in cōpositōe in re: q̄ ex aliquo p accidens necessa-
rio n̄ requisito: fit z ḡnatur illud quod ē per se: ita in
cōpōne intellectuali: z in cōplexis apud intellectum
per oppositū er his que sunt p se: pōt sequi illud quod
est per accīs. Quia nō est maior rō q̄ ex per accidens
sequat per se (dūmodo p accidēs fit necessariū) q̄z qd
ex per se sequatur per accīs necessarium. **E** Pro quo
est notandū q̄ persitas propōnis est ex eo q̄ p̄dicatu
habet causam intrinsecam in subiecto q̄tum ad inher-
entiam eius formalem ut dictū est superius: mō vbi
propositio conuertatur simpl̄r per se non conuertitur
in per se: qz daretur circulus q̄tum ad cālitatem z de-
pendētiā istius inherentie formalis: qz sicut s̄bm̄ esset
cā predicati isto modo: ita predicatu ēt cā s̄bt̄ eodez
modo: z ita circulus in dependentia essentiali.

Pro **itelligētia** quō in ista propōne
nulla eēntia diuina
distinguit̄ sōlār ab eēntia diuina: ē aduertēdū q̄ h̄ nullā
fit distributio in termino: vel ex terminū dicēdo nullā
eēntia diuina: ppterēa: qz eēntia diuina est terminus discret⁹ z singlaris z magis singularis: qz h̄ bō vel
sortes: qz sor. h̄ nām q̄ indiividuat̄ p aliquid sibi accīta.
le qd̄ ē pprīetas individualis sibi adueniēs: sicut act⁹
potētie. Eēntia aut̄ diuina est de se hec: z p nihil sibi
adueniēs est singularis: imo est singularitas qdā que
est act⁹ purus z simplicissimus includēs in se ultimata
actualitatē. Ex quo sequit̄ q̄ nō pōt̄ indiividuari p ali-
ud. nō q̄ distribuitur talis terminus pro suo formalī si-
gnificato. Neq; pro aliquo connotato: qz terminusta-
lis nō est capax distributiois: qui nihil distribuat̄ nisi
sit vle: qd̄ opponitur summe singulari: sicuti est eēntia
diuina. z ita nō fit distributio in termino in se: neq; ēt
extra terminū: qz talis terminus. s. eēntia diuina ē su-
me singularis. Terminus aut̄ distribuit̄ in se qn̄ dini-
ditur z numerat̄ in plurib⁹ qz ad suum significatum
formale: q̄ diuissio z numeratio repugnat eēntie diui-
ne. Distributio etiā fit ex terminū: qn̄ terminus distri-
butus nō solum distribuit̄ qz ad significatū forma-
lem: verūt̄ qz ad supposita que cōnotat̄ z concer-
nit: que sunt ex significatū formale: z pprīuz termini
cōis distributi. **E**x quib⁹ oib⁹ sequit̄ q̄ syllogismus
in quo accipit̄ ista propō. Nulla eēntia diuina distin-
guitur formaliter ab eēntia: nō regulatur per dici de nūllo.
Sz rbi fieret syllogismus qui sic regulareretur quēad
modū eēt iste. Nihil qd̄ est eēntia diuina distinguitur
formaliter ab eēntia diuina. Paternitas est eēntia igit̄
z. Propositio maior assumpta est neganda.

Pro itelligētia quō oia absoluta cōia infinitatē aduertēdū q̄ sicut eēntia diuinā ē radix & fundamētu ois pfectiōes diuinaz: quū ab ipsa emā iacet & pullulēt oēs pfectiōes diuie: vt bz Scō. in quolz q. 5. circa finē. ita iſinitas q̄ insequit̄ imēdiatē eēntiaz diuinā ē radix & fundamētu ois iſinitatis: & ita iſinitas fundamētalīs & radicalīs ē tm̄ vna: iſinitates aut̄ foſa-les plurifcant̄ ad plurificationē pfectiōnū attributali-um: & sic pfectiōes attributales trāſeūt in eēntiā idēti-ce & reali: & manēt bz suas qdditatis & foſalitatis: sic q̄ nō trāſeūt i iſpa: bz idētitatē foſale: ita oēs iſinitates attributoꝝ trāſeūt i pfectā idētitatē realē iſinitatis eēn-tie & manēt disticte modaliꝝ & ex nā rei. ¶ Sz hic iſar-

git vna difficultas. Iste infinitates formales multiplicante aut sunt eiusdem rationis: aut alterius non eiusdem rationis: quod nihil unius rationis videt posse plurificari in diversis. ut per discurrendo per singula. Negat dicendum est quod: sunt alterius rationis: quod tales infinitates sunt pfectioes et gradus pfectioales quod in sequuntur diuersas quodditates: modo sicut plures quantitates molis et extensae sunt eiusdem rationis: ita plures quantitates intensae videntur esse eiusdem rationis. **C**onfermat quod intensio in sequentibus albedine et intensio in sequentibus nigredie non videntur esse alterius rationis: sed illa ad que sequuntur iste intensioes sunt alterius rationis. **A**d hunc ratiundem fuit aliquos qui infinitates iste de quibus dictum est sunt eiusdem rationis. Et quicum dicitur. Nihil unius rationis multiplicatur in diversis. Respondeat quod vero est quod nullum tale multiplicatur realiter aut formaliter: in modo et ex natura rei non inconvenit. Et datus exemplum in diversis sunt plures similitudines sicut plures equalitates que sunt eiusdem rationis: non obstante quod illa in quibus fundantur similitudines sunt alterius rationis: sicut plures albedines sunt eiusdem rationis: dato quod hoc et assimilis non sunt eiusdem rationis: sicut paternitas in homine. et in animali sunt eiusdem rationis. non obstante quod hoc et assimilis sunt alterius rationis. Ex quo includitur quod nihil unius et idem unius rationis multiplicatur realiter in diversis: cum hunc stat. quod multipliceatur ex natura rei: aut modaliter: ut dictum est. **P**otest enim dici quod tales infinitates sunt alterius rationis: quemadmodum et quodditates quod in sequuntur tales infinitates. Distinctio enim rationis formalis non sumitur nisi a diversis formalitatibus et quodditatibus: Qui autem iste infinitates non sunt quod nec similes nisi quidditate et similitudine eorum quod in sequuntur: sequitur quod talis distinctio erit inter ipsas infinitates: quod est iter suas formalitates quod in sequuntur. Ex quo sequitur quod quum attributa sunt alterius rationis formalis: etiam infinitates formales ipsoz erunt alterius rationis: que in infinitates formales sunt vna infinitas radicalis et fundamentalis. **E**st et alio dubium: vnde fuit hoc quod in ratione infinitu possit excedere ab alio. Quia certus est quod essentia divisa que est radicalis infinita seorsum accepta sine pfectioibz attributabz non est sita pfecta: sic est similicuius ipsoz. Ex quo sequitur quod infinito possit fieri additione. **A**d quod respondeat est alias: et dictum est quod entia diuina infinitae nulla sit additione intensio ex additione pfectionum attributualium quod in primo signo nam: quod essentia est essentia. continet oes tales pfectioes virtutis et eminenter: quoniam iste pfectioes fluunt ab entia tantum radice et fundamentali: et ab ipsa recipiunt oem suam pfectioes: cuius sunt capaces: propter quod entia divisa sine istis pfectioibz attributabz est quodlibet istorum virtualiter et remanenter. **U**ltimum dubium est: quod videtur quod in diversis possint esse infinitae infinitates fuit in ista positione: si quilibet pfectio attributalis est formaliter infinita. **A**d quod respondeat fuit in 4. libro. vi. 13. q. i. Dicendo quod pfectioes attributales sunt finite numero seu multitudine: sed quilibet in se sit formaliter intensio infinita: et sic per quod dicendum sit ad hunc articulum.

Plantum ad quartum articulatum in quod videtur est de identitate et distinctione reali et.

Pro declaratōe

culis: in quod declaratur: quid sit identitas realis: ponitur multiplex prioritas: quarum una est pfectionis. Aliam nature: aliam durationis: et aliam originis.

Prima prioritas declaranda est prioritas pfectioes. De quod loquitur A. i. io. meta. ter. co. 7. In unoque genere est unius quod est metrum et mensura omnis aliorum in illo: genere et per recessum et accessum ad istud primum: omnia alia mensurantur. **A**duertendum quod per finem penes quod alia mensurantur in pfectioe quod est in genere: quod est ex genere. Primum in genere est aliquod pfectissimum illius genus. Primum extra

Sco. in 4.
di. 13. q. i.

Ari. io. me
ta. ter. c. 7.

genus est deus gloriiosus: de quod habet rationem communem. hagato: quod est mensura generis sive extrinsecus in. **C**ontra hanc rationem una difficultas: quod deus possit sic esse mensura aliorum quam omnia equaliter distent ab ipso. quod omnia distantiam infinitam: et distantiam talis non potest esse maior alia distantiam infinitam: ut per celum communem. 35. et 8. physi. **C**ontra hunc ratiundem quod licet quilibet pfectio in deo sit formaliter infinita aut saltem radicaliter: pfectio in diuina ut imitabilis a creatura ratione est infinita: quod quilibet creatura imitatur pfectioes dei habet gradus sibi properentes. Et ex hoc sequitur quod quilibet creatura habet suam proportionem ideam in mente diuina: que est mensura rei ideabilis et ei proportionata. Et pro hoc dixit Augustinus. 8. q. q. 46. **A**lia ratione potest est hoc: et alia ratione potest est equus: quod est intelligendum quod habet alia ratione pfectioes imitabilis in deo potest est hoc: et fuit alia pfectione et in aliis gradibus imitabilis potest est equus. Ex quo excluditur quod illa creatura magis distat: quod in minori gradu imitatur aliquam pfectionem in deo: et illa magis appropinquat quod in maiori gradu pfectioi imitatur pfectionem divinam. Et quoniam tu dicas: quilibet creatura habet distantiam infinitam ad deum: Uterum est accipiendo pfectionem divinam in se: sed non ut imitabile a creatura: quod in se sit infinita: in creatura non imitatur ea in gradu infinito sed finito. Et accipiendo illa pfectionem fuit in illius gradu repertum in creatura: illa est tamen finita: et sic distat a deo distantia finita penes talis gradus quem imitatur. Et quod alia creatura imitatur in maiori gradu: minima distat distantia finita accepta proportionabiliter ad gradus quem imitatur et sic apparebit ratio ad difficultatem. **P**otest aliter dici quod pfectioes in deo correspondunt pfectioibz specificis creaturarum: que in se sunt infinitae in ratione ex sua ratione formaliter et circumscripient in infinitate est pfectio alia. sic forte actualis in deo est pfectior simplicitate aut necessitate: et ratione voluntatis vel voluntatis est pfectior ex se ratione intellectui. Quo statim potest dici: quod in se quilibet creatura distet in infinitu a deo: accipiendo pfectioes sibi correspondentes formaliter infinita: non tamen distat in infinitu quilibet creatura: accipiendo pfectioes tales simpliciter circumscribendo per intellectum propriam infinitatem: et tunc illa creatura est pfectior: quod imitatur maiorem pfectio ne in deo quam illa est imitatur minorem: que in se infinitae sunt equeles: non tamen accepere in suis rationibus formalibus.

Alia

Et prioritas generationis de quod habet A. 9. meta. **P**ropera generatione sunt posteriores habentes pfectioes et pfectioes: et secundum: posteriores sunt pfectioes et dictum aliud quod habet est verum: ubi prius occurrit intrinsece ad esse posteriores: alterum non est verum: quod postquam generatione sit pfectio quod exemplificatur de entia divisa et attributis. scilicet sapientia bonitatem et. Littera autem quod entia divisa est prima entitas in deo via originis. ut habet Secundum in quodlibet quod in se non est posterior: sive et pfectio attributis: quoniam sit radix et fundamentum pfectiois pfectiois divinis. **D**icendum est aliter quod propositum habet intelligi in natura tamen limitata: et in eodem genere: ratio primi est quod non est limitata: ex sui imperfectione semper procedit de ipso ad pfectum: et de potentia ad actum: igitur quodcumque est inducitur prius ab agente limitato: erit imperfectum respectu posterioris: sed ubi ager sit pfectum: quod primo intendit: primo producit et generat: et ita quoniam illud quod est principalius et pfectius: primo intendatur primo inducitur a talis agere. **E**t confirmatur hoc quod agens propter finem primo intendit finem quam ea quod sunt ad finem primitam principaliatis et intentiois: finis autem est pfectio his quod sunt ad finem: igitur si tale ager sit pfectum: per attinere finem principaliam intentum. **R**atio et pro isto primo membro potest esse talis: quod posterior aduenit priori in aliquo genere ab agere limitato et imperfecto: non aduenit prior nisi ut pfectio constituerit aliquod in illo genere igitur forma posterior adueniens priori generatione: quoniam constituerat in esse pfectiori habet pfectius esse quam prius.

Tractatus formalicatum

Thō secūdi mēbri est: q̄ certū ē q̄ ad formā subalē seq̄tūr aliqua q̄litāz & aliq̄d accidēs faciens ad forme subalē seruationē: qd̄ accīs posteri⁹ adueniēs ē imp̄fecti⁹ forma subalē: quū nō oſtitut⁹ aliqd̄ in eē pfectio- ri q̄ sit esse qd̄ h̄z totū cōpositū a forma substātiali.

Ari. 5. me.
Tex. cō. 48.

Allia prioritas ē poritas nāe de q̄ lo- pori dices. Prioras fm nām sunt q̄cūq̄ cōtingūt eē si- ne alijs: & alia nō sine bis. & ē hec poritas iter illa quo rū vni nō repugnat eē aut c̄cipi in eē q̄ditatiuo sine re liquo: l̄z q̄nq̄ pri⁹ nō possit eē sine alio pp̄ identitatē posterioris ad ih̄m: sicut sb̄m nō p̄t eē sine pp̄ria pas- siōe: q̄ ē sibi eadē realit̄: & creatura sine dependētia ad deū pp̄ eandē cām: t̄n ex sua p̄ se rōne q̄ditatiua nō re- pugnat pori eē sine posteriori: sicut nō icludit repugna- tia in cōceptu: q̄ possit pfecte itelliḡ: & c̄cipi q̄ditatiue: sine posteriori. Aliq̄s dō prius nō p̄t esse sine po- sterior: nō qd̄e ex nā sui: aut ex cā intrinseca: s̄z solū ex cā extrinseca: sicut celū qd̄ ē prius nā motu: nō p̄t esse sine motu: nō obstatē q̄ ex nā intrinseca sibi nō repu- gnat. S̄z hoc est ex intelligentia mouente q̄ necessario determinat ad motum: q̄ vt dicit Āz. 5. met. tex. cō. 48. Substātiā ip̄assibilē optimū finē sortitā eē op̄z ex- timare. Igit̄ intelligentia sortita ē oēm illū finē q̄ d̄z cō petere sbe pfecte in eo q̄ pfecta est: de rōne aut sbe pfecte ē. vt nō solū pfecta in se: verū ēt pfecta in cōican do suā pfectionē alis pducēdo: igit̄ istud maxime cō petet substātiā ip̄assibilib⁹: sed ista sb̄a nō p̄t pducē aliqd̄ in istis inferiorib⁹ n̄t mouēdo. q̄ ista sb̄a ex eo q̄ pfecta ē: determinat ad motū. Mobile ergo nō se- parat a motū pp̄ cām extrinseca: nō qr̄ sibi ab intrinse co sic separari repugnet. Aduertēdū t̄n q̄ (fm al- quos) prioritas nāe nō est iter extrema quorū vnu fit in aliquo signo nature in quo nō fit aliud: sed t̄n ē pre- suppositio huins ab h̄t ita q̄ ordo nāe est inter illa quo rū vnu p̄supponit aliud. Lōtra quā opinionē v̄i eē Āz. loco p̄allegato supins in 5. meta. ca. de priori: vbi vult: q̄ prius est separabile a posteriori. ergo priori (q̄d̄ vocat ipse fm sb̄am & nām) nō repugnat esse in ali- quo signo in quo nō ē posterior. Habet eadē nāiaz ipse in. 7. meta. in p̄n⁹ tex. cō. 3. & 4. vbi pb̄at primatē t̄pis hoc est nāe de ipsa suba: p̄ hoc q̄ contingit ipsaz separari ab alijs: & alia nō ab ipsa. ergo nō t̄n est p̄suppositio: verum ēt in aliquo signo p̄t esse prius in quo nō erit posterior. Et confirmatur. qr̄ animal & rōnale h̄t ordinem nature: inter que non t̄n est pre- suppositio: sed ordo nāe positiuus. Hoc ēt arguitur rōne: qr̄ mutatio instātanea nō est sine suis terminis: quum fit habitudo inter terminū a quo & terminū ad quē & habitudo seu relatio nō est sine extremis. ergo in eodē instanti t̄pis erit terminus a quo ipsius muta- tiōis & terminus ad quē eiusdem: sed ista non p̄t eē in eodē signo nature: qr̄ tunc esset ḥdictio fm idē in- diuisibile t̄pis & nature. ergo pro diuersis signis natu- re erit terminus a quo & terminus ad quē. Qz si tu dicas. terminus a quo est in toto t̄pe precedēte muta- tionē instantanea seu gnationē: & terminus ad quē in instātē ultimō totius t̄pis mensurantis alteracionē p- cedēte. Lōtra certū est q̄ alteratio q̄ est mutatio successiva & in t̄pe se h̄z p̄ accidēs ad mutationē instātanea. ergo remoto eo qd̄ est p̄ accidens: remanēte eo qd̄ est p̄se: nō repugnat mutatioi instātanea eē sine mutatiōe successiva: q̄ ē in t̄pe. Et cōfirmat h̄z. qr̄ si de⁹ cāret vnu fm ultimā dispositiō: qd̄ immediaie ap- plicare⁹ igni: certū ē q̄ ignis in instātē pducere for- mā subalē in tali sb̄to ultimā dispositiō: & ista generatio eēt instantanea: sine q̄cūq̄ mutatione successiva cōcomi- tate. Hoc videt posse cōfirmari per illud Lōmen.

7° met. tex.
cō. 3. z. 4.

in. 4. physico. in Lōmen. 129. vbi h̄z: q̄ sunt aliq̄ muta- tiones q̄ fiunt in instanti v̄ illuminatio totius orizon- tis a sole & totius domus a cādela: & v̄l q̄cūq̄ factio- rei gnata. Et postmodū querit: quō se h̄cant mutatio- nes in t̄pe ad istas mutatiōes. Et dicit q̄ trāsmutatio- d̄ equiuoce de transmutatione per se: sicut est altera- tio: & de gnatione q̄ est finis transmutationis. Ex quo vult concludere q̄ gnatio: l̄z fit finis trāsmutatiois suc- cessivæ & in t̄pe: non t̄n est per se talis transmutationis: s̄z ei quasi accidens coniungit. De hac mutatiōe in nō t̄pe et loqūt Lōmen. in p̄mo celi. cōmē. cx. vbi h̄z q̄ est Lō. p̄mo aliqua talis mutatio in non t̄pe sine alteratione. Ex q̄ celi. c. cx. bus concludimus q̄ (cū gnatio nō possit esse sine ter- minus per rationem antedictā) Seqt̄r p̄positū q̄ ter- minus a quo: & terminus ad quē erunt in diuersis si- gnis nāe. Teneo igit̄ istā cōclōnē quaz inducūt rōnes adducte. Pro cuius intelligentia notandū est p̄mo qd̄ possum est superius in diuisiōibus entis. v̄z. q̄ or- do nāe quidā est ordo positiuus inter extrema: qdā ē ordo priuatiu⁹. Notandū est sc̄do q̄ ordo nāe qdā est ordo eēntialis: & iste semp̄ ē inter distictas eēntias & nās: q̄ ordo vt dicit Scotus in quolibet. q. 4. semp̄ ponit imperfectionem ex p̄te vnuis extremi. v̄z. poste- rioris: q̄ semp̄ tale posterioris depēdet eēntialis a prio- ri. Dependentia aut̄ est prexigētia huins ab hoc in al- teritate nāe: q̄ depēdentia ex p̄te dependentis arguit imperfectionē. Et hoc est quod dicūt nōnulli Scotiste: q̄ ordo nāe dicit duo: quorū vnu est processus poste- rioris a priori: aliud est p̄suppositio huins ab h̄t & quā- tum ad primū ordo nāe importat imperfectionē in alte- ro extremo. s. in posteriori. Dicendū t̄n q̄ ordo nāe non semp̄ est ordo essentialis depēdentie: sic q̄ poste- rius essentialis dependeat a priori: q̄ ordo essentialis nāe est inter sp̄es positas sub eodē gnē: & t̄n vna sp̄es non depēdet ab alia essentiali: q̄ q̄ depēdet ab alio in esse: in aliq̄ genere cāe dependet. Ex quo sequit̄ q̄ vna sp̄es esset cā alterius sp̄ei sub eodē genere. Neq̄ p̄t dici q̄ species pfectioi dicat ēē cā finalis respectu alterius: q̄ cā finalis est illud grā cuius agens agit: s̄z agens pducens asinū non pducit pp̄ equum: aut p̄pter hominē. igit̄ z̄. S̄z cōtra hoc arguit: qr̄ Āz. sc̄do phy. vicit q̄ nos sumus quadāmodo finis oium q̄ homo est finis asini. & per cōns vna sp̄es perfectioi est finis alterius: cuius oppositū tu dicis. Posset p̄ babiliter dīci q̄ dupler est finis. vnu est q̄ est cā finalis. Alius est finis attingendus p̄ operationē. Āz. lo- quit̄ q̄ sumus finis attingendus: nō aut̄ finis: qui est cā finalis. Qz vt dictū est: asinus non est pductus ab agēte p̄pter hominē: l̄z opatio eius fit p̄pter hominē & h̄z nō est contra determinata. Alius est ordo nāe essentialis dependentie: & de isto est verū q̄ posteri⁹ dependet iēē a priori & pgredit a priori vt a cā: qr̄ nō est imaginabile q̄ posterius i esse dependeata pori & in nullo genere cāe sic depēdeat. Distinguēt Frā- ciscus q̄ est ordo nāe. qui est inter nāz: vt dictū est p̄ us: & iste p̄t esse vel essentialis depēdentie vt dictū ē vel essentialis eminētie & perfectionis sic q̄ pri⁹ excep- dit in aliqua perfectione ipsuz posterius. Ali⁹ ē ordo h̄z ipsuz qui est inter nāles perfectiones: sicuti est iter sensuz & intellectuz: & inter intellectum & voluntatez. Qui ordo est q̄ posterius presupponit prius i eēndo vel in operando. Prim⁹ ordo q̄ est iter nām & nām. semp̄ ē cū ip̄fectione alteri⁹ extremi: qr̄ si sit ordo eēntialis eminentie: vnu est eminēti⁹ reliquo. Si sit eēntialis dependentie: patet idē quod prius. Ex quo seq- tur q̄ nō est ordo nāe in diuinis: qui est inter naturā & naturam. Sed bene ordo secundo modo accept⁹. qui est inter essentia & perfectiones naturales.

Sc̄o. i quo libet. q. 4.

Ari. 2. phy.
t. cō. 24.

Frā. in con-
flatu. di. 13.
q. i.

Alia prior-

tio vna ē respectu dei: a- nytertia ē entū succē- matis ē ōditio seu mo- Sc̄o. i. q̄libet. q. 6. q̄ erer d̄ sol. p̄sa z̄. Eterni- tie om̄e: inc̄tu⁹ eēntia- trise⁹ eēntie ut existē- lis q̄stēma p̄t q̄mātia- pou. & culber p̄t ei⁹: et simili. Alia duratio q̄ est enū. Enū. n. eti mēsura i- sti accidēt: et enū p̄t mēsura & mēsura debē- i. 4. phys. cōmē. u. 9. vbi h̄z p̄t p̄plicēs q̄ supfici- aut ouz entū p̄māntia- est enū: declarat. Qi que- h̄c mēsura eiudē: rōnis- oia entia p̄māntia. et gr̄- ē simile nō p̄pē post par- mēsura eiudē: rōnis q̄ si talis aut mēsura nō p̄t ei- fuitur: i motu iuḡ & Alia est tēpus: de q̄ loq̄tūr h̄c ripicē duratio pos- ritate: q̄ si n̄bil est p̄s- est p̄s: etiētate: q̄ est m̄- pōtus q̄ est enū. sen eūtē- māntia: q̄ si vnu: ens p̄- ita f̄z enū q̄d̄ mēsura- enū aler⁹. De posittate t̄p- cūndis. Alia poritas p̄cipi- nūq̄ poritas est origi- nāis semḡ est iter disticta- ita. ip̄gnat: vt. st. ex p̄ de- 47. rōbus est fm Ang- phob̄. Advertēdū t̄n q̄ os Sc̄olastis est cē a se. Se- casēt dīnis fil⁹ ab alio. iō p̄- fūlē in z̄. Sed ista deci- leet j̄nū signū originis: si- adeq̄t p̄mū signū originis: t̄n maglona in dīnis vt po- cēt: neḡt ad intra: neq̄ ac- cūmū: etiēt a se. Dicēd p̄mū signū originis adeq̄t- ali⁹ h̄z eēt. Et ista qui p̄- ali⁹ p̄d̄ eēt in p̄mo signū- tiḡp̄s & posterius originis- freqūtēt acip̄t p̄ pori & p̄- q̄. Ult̄mū finis habe- tis. h̄z hec ob. Pr̄ p̄mū ori- plētēt: q̄ nō ē intelligentia & posterius originis ḡnet: q̄i- l̄tētāgiaret ab alio: qd̄ el- bus nā intelligit intellectuē- qd̄ ob p̄fete beatificiā: q̄i- fūmū ordine nature pcedi- Sc̄o. i. q̄libet. q. i. C Secūdū- realis vi a reali: & reale de- būt duplīcēt. vno mō p̄ re-

Alia prioritas

^{L. 4. ph. cōm. 12.} Triplices autem est duratio: una est respectu dei: altera respectu entium permanetiarum: et tertia est entium successuum. Prima duratio est eternitas: quod igitur seu modus tristis existit divine: ut h[oc] sit hoc quodlibet. q. 6. quod eternitas describitur sic a Boerio. s. d. o. sol. psa 2^a. Eternitas est immutabilis vita tota summa et perfecta possessio. Unde si infinitas est modus tristis existit eentia diuina: in quantum eentia est: ita eternitas est modus in tristis existit ut existentia est. Et est quedam quantum eternitas virtus et quantum existens per quam deus potest coexistere cumque est potest. et nullus potest nisi per ipsum possit esse simul: vel scilicet intellectus ubi intellectus accipit illas presimul. Alia duratio quod est entium permanetiarum: appellatur eternitas. Unde non est mensura tristis existit entium permanetiarum: siue fit accidentes suorum: ut praescidit a motu: et mobilitate ac est quod est: et enim potest mensura sic entium permanetiarum: quod mensura et mensuratum debet esse unigenita. testate Lomae. i. 4. phys. cōm. ii. 9. ubi hoc quod mensuratum semper mensurat per aliquid eiusdem genitum aut rationis cum ipso. si linea mensurat planam superficiem per corpus per corpus. Quod autem omnes entium permanetiarum sit ponenda talis mensura: quod est enim declaratur. Quod quecumque sunt eiusdem rationis: ut sic habet mensura eiusdem rationis: ista per Lomae. s. ita est: quod omnia entia permanetia. ut permanetia sunt habent totum suum esse simili et non per se post partem. ergo eis correspondet una mensura eiusdem rationis quod sit eorum simultanea permanetia: talis autem mensura non potest esse tempus: quod mensurat ea quod sunt in fluxu: et in motu. id est. Alia est entium successuum et ista est tempus: de quo loquitur Aristoteles in 4. phys. Secundum igitur hoc triplice duratione possumus imaginari triplice proportionem: quod prima non est dubialis: quod vero aliud sit plus eternitatem: quod si nihil est plus deo et eentia diuina: ita nihil est plus eternitatem: quod est modus existentie diuina. Secunda prioritas quod est enim. seu euernitatis: ista est inter entia permanetia: quod si unus ens permanens in esse procedit aliud ita hoc suum enim quod mensurat sua propria permanetia: procedit enim alterius. De prioritate temporis non obsecrari: quod illa est hoc se euidentes. Alia prioritas principalis et quarta est prioritas originis: quod prioritas est originatis ad originatum: qui ordo originis semper est iter distincta realis: quod nulla res est que se ipsa gignat: ut sit. ex parte de trinitate. capitulo 2 et 2 de anima. tex. cōm. 47. ratione huius est secundum Augustinum. qui id est probaberet nam et non probabat. Advertendum tamen quod per signum originis secundum aliquos Scotistas. est esse a se. Secundum est esse ab alio: et quod per se est a se in divinis filiis ab alio. id est in proprio signo originis et filius in se. Sed ista declaratio deficit in aliquo: quod licet per signum originis: sit esse a se: hoc tamen non constituit adeoque per signum originis: quod si per imaginacionem est tamen unapsona in divinis ut posuerit philosophi: que nihil potuerit: neque ad intra: neque ad exterum: ista non est in aliquo priori originis: et tamen est a se. Dicendum est ergo: quod ista duo constituit per signum originis adeoque. etiam enim a se: et a quo alio: vel alius hoc est. Et ita: quoniam per diuinum sit a se: et ab ipso sit filius per se est in proprio signo originis. Advertendum tamen quod per se et posteriorius origine a Doct. sub. in proprio signo. frequenter accipit per priori et posteriori non. ut ibi in proprio dist. q. 2. Utrum ultimum finis habeat plures rationes fruibilitatis. hoc hec vobis. Prioris origine est generet filium: est pfecte fructus: quod non est intelligendum: quod per se originis sit fructus et posteriorius origine generet: quod tunc esset sensus: quod est beatificatio: et generet ab alio: quod est falsus. Sed hoc intelligi: quod per se non intelligit intellectio beatifica essentia diuina: quod est obiectum pfecte beatificas: est generet filium: quod eentia in diuinis ordine nature procedunt notionalia: ut ostendit Doct. in quolibet. q. 1. Secundo notandum principaliter quod realitas dicitur a reali: et reale derivata a re. Res autem accipiuntur duplicitate. uno modo per se opinabili: et ista derivata a

^{L. 4. ph. cōm. 12.}
Sco. i quo libet. q. 6.
Boe. s. de cōsideratione. p. 2.

^{L. 4. ph. cōm. 12.}
Lomae. 4.
phy. cōm. ii. 9.

Ari. 4. phy.
fl. c. cōsideratione. 10.

p. 3 tri. 2. d.
aia. t. c. 47

Doct. sub.
i. 2. di. i. q. 2

Sco. i quo libet. q. 1.

reor reris. Alio capitulo res putatur a ratio rata ratio: et ista res est essentie vel existentie. aut subsistentie. Ut declaratum est superius in primo. A re existentie: vel subsistentie derivata distinctione realis: put est species distincta a alias species distinctionibus et non a re opinabili: vel a re eentia. Tertio notandum est: quod res in diuinis sumuntur uno modo essentialiter: alio modo sumuntur personaliter. Si summa eentia est tamen una res in diuinis singularis et existens. Si autem summa notionaliter et personaliter sic sunt ibi tres res suppositales et personales ita quod h[oc] sit ibi una res existens unica existentia absoluta tamen cum tali existentia absoluta multiplicantur tres subsistentie relative: quod sunt tres rationes suppositales: in quibus b[ea]titudinem existentia dividitur: h[oc] a se existat et de ista duplicitate acceptio rei fecit mentionem Augustinus in primo de doctrina christiana. H[oc] et filius et spousus sunt res quibus fruendum est: sed res que sunt diligente propter se: et irreferibiliter sunt pater et filius et spousus. et hec tres res sunt una summa res: per h[oc] tres res denotat tres res suppositales: per h[oc] dicitur. Una summa res: denotat re eentia accepta.

^{Augu. p de doc. christiana}

Hic presuppositis

ponit per se. Illa sunt idem realia quod sic se habent: quod unum non potest esse alio absque distinctione quod est h[oc] sic intelligi: quod quantitas est aliquid unum quod ex natura distinctione non potest separari ab alio: et in nullo dependet ab ipso: illa sunt idem realia. Per h[oc] quod dicitur ex natura distinctione inseparabile: excludit instantia quod sit de eentia diuina et de respectu eentiae diuinae qui continetur in ipsa per actum contemplationis instantia diuini in comparatione ad ea quod sunt ad extra: eentia diuina non potest esse sine isto respectu: quod intellectus diuini non potest non intelligere essentiam diuinam vel imitabilem a leone: a capra: et ab aliis non sequitur quod iste respectus operatur eentiae sic intellectus identificat realia eentiae: quod respectus rationis non potest identificari enti reali. Sed ista impossibilitas separationis est ex intellectu necessario intelligere instantia per comparationem ad extra. Et etiam excludit instantia quod sit de celo et motu sibi corrispondente. Similiter philosophus: quod celum si est inseparabile a motu. hoc ideo est quod intelligentia mouens necessario causat motum in talibus mobili et non est ex natura mobilis. Per hoc quod dicitur in nullo dependens ab alio: excludit instantia de accidente et substantia: h[oc] viam philosophi: qui vult passiones esse inseparabiles a subiecto: loquendo de passionibus que etiam per physica et cetera sunt qualitates et accidentia: ut in proprio physica et cetera. cōm. 39. inquit intelleximus querens separationem passionum a subiecto: querit impossibilitas. Eandem sententiam h[oc] in eodem per physica et cetera. cōm. i. 4. et per philosophos. cetera. cōm. ii. 7. meta. cetera. cōm. 4. Excluditur et instantia de toto: et per se quod totum distinguere realia a parte non obstat: quod non possit esse sine partibus: et h[oc] propter dependentiem totius ad partes. Excluditur et instantia de relationibus: quod realia differunt: quod a se inveniuntur mutuo dependentes.

Ista conclusio probatur: quod si dictio dicta de aliquibus objectis distinguitur iter illa: si a. est albus. b. est non albus. necessaria. a. et b. distinguntur in esse albo. Ita impossibilitas recipiens dictationem dictiorum pertinentium ad esse: excludit identitatem extremon inesse. hanc rationem videas in Doct. subtili. i. 2. sen. di. i. q. 5. Ex hac ratione sequitur multa correlaria. Quorum primum est quod omnia essentia et notionalia essentie diuina unica realitate reantur. H[oc] est unica existentia absoluta existit: et ex instantiis omnia que sunt in diuinis quoniam habent unicam existentiam: sunt unica res singularis existens. Secundum corrum. Quae dicitur eentiales: et modi tristis existit eodem supposito: unica realitate reantur: et sunt unica res ab unica existentia. Tertium notandum tamen quod cum sunt in eodem supposito sic quod possunt per se separari: ab illo supposito: et existit propriam existentie: aut suppositum existit sine illis: illa distinguitur realia. Dicitur eentiales et modi tristis non habent tantam existentiam h[oc] quod possint per se existere.

^{Sco. in 2. vi. i. q. 5.}

Tractatus formalitatu

re sine illis: illa distinguunt realitatem. Differetia essentiales et modi intrinseci non sunt talis existentia sicut quae possint per se existere a supposito: aut suppositum sine ipsis igitur oia dicitur esse unica res. **C**ertum corrum. Omne superius est idem realiter cum suo inferiori. **C**ontra si arguat hoc: quod superior separatur ab inferiori, non distinguunt realiter. **C**onsideretur quod si separatur sicut propriam existiam ab inferiori distinguunt ab ipso: sed quod superior non existit nisi in inferiori et nullum habet existentiam de se: non distinguunt ab inferiori realiter. **U**nus ppositio ista. Quocumque sunt separabilia a se invenientur: distinguunt realiter: habent intelligi de separabilitate illos quorum quilibet: aut sicut alterum potest per se existere existentiam propria. quod et. Sed arguat: quod hoc existit in Platone sor. corruptio, ergo hoc realiter distinguunt a sor. **D**icendum est: quod iste duo ppones indefinite et subcontrarie sunt vere. **D**o distinguitur realiter a Platone: et hoc non distinguunt realiter a Platone. Prima ppositio est vera: prout hoc existit in sor. et in se deinde put existit in Platone: et sicut si arguat syllogiste sor. distinguunt realiter a Platone: sor. realiter est hoc, non homo realiter distinguunt a Platone. Conclusionis potest cocedi: ut hoc in cōclōne supponit pticulē et definite. **T**um posset dici quod modus arguendi cōmittit fallaciam accidentis: sicut in ista: sor. quod se sanat: sor. per se est hoc. ergo hoc per se sanat: quod sicut accedit sor. quod sit hoc: in quantum sanat: ut habeat in pmeta. ita accedit sor. in quantum distinguunt a Platone quod sit hoc: quod distinguunt a Platone realiter per formam et proprietatem individuali: et non per formam et per formam specificam. **A**dvertendū est quod illa quae sunt in pobjectione non distinguunt realiter: ppter rea: quod nullam realiter existit aut subsistente habet. Nam quā distinctione realis fundet super tales realiter existit: quod non habet istā realiter: non sic distinguunt. Et ulterius addicet: quod ista in pobjectione non sunt idem realiter ppter carensia talis realitatis. Sicut quiditates non distinguunt realiter: neque sunt idem realiter de se, quum non habeant de se ullam realitatem existentie aut subsistentie.

Pro maiori eiudicatio istius articuli est. **E**t ad identitatem realiter notandum: quod distinctione data de ista identitate fundatur super dicto **A**pp. in. 4. met. tex. cōmen. 3. ubi vult quod ideo ens hoc et unus hoc sunt idem realiter: quod non separantur in generatione et corruptione. **U**nus ista existentia valet apud ipsum. Ens hoc et unus hoc non separantur in generatione et corruptione. ergo sunt idem. Ex quo loco accipitur quod illud quod generatur a genito: et corruptitur alio corruptio: non distinguuntur ab eo sine quo non potest generari et corrupti: et hoc quia ista inseparabilitas est ex natura intrinseca inseparabilis: sine ipsis dependentia essentialem ad aliud. Sed ad hoc fundamēnum rūdenter Thomiste: quod quecumque non separantur vel sunt inseparabilia sunt esse: aut sunt in generatione et corruptione sunt eadem: sed tamen non sequitur: quod quecumque sunt eadem et non distincta: sunt inseparabilia. **U**nus enim valet ista existentia. a. et. b. sunt inseparabilia. ut dictum est. quod a. et. b. sunt eadem. Sed non valet: sunt eadem. a. et. b. quod sunt inseparabilia: quod esse idem est esse eū et superius ad inseparabilem. **M**odo non valet a pone superioris vel eū ad pōnē inferioris vel minorem eū: sed cōmitū fallacia existit. **E**xstant de resone et suo fundamento: quod sunt idem realiter: non separantur ab immicē quod fundamēnum potest esse sine resone. Licer non est. quare et. **S**ed hanc iudicione in statu: quod sunt aliquā sunt eadem et sunt inseparabilia sunt esse: sequitur quod in aliquo existentiā eē inest vnu: per quo existentiā non inest ipsum eē alterius: sed p. quocumque existentiā duo iudicia sunt aliquibus illa necesse distinguuntur quā ad eē illos iudicia. scilicet si alius inest. a. et non inest. b. a. et. b. distinguuntur in eē albo. sic si eē simili inest vnu: et non inest alterius: illa necesse distinguuntur absolute et simili. **U**nus negata ista pponere: quod vnu iudicia sunt in statu correlario. **C**ontra sic dicere scilicet tu dicis ē pmo tuo correlario.

pmete. in prologo.

4° me. tex.
cōmen. 3.

tollit oīs via ad pbadā distōne in entibꝫ. qua via vniꝫ **A**pp. ad pbadā māz eē distinctā a forma in pphysi. cō. 60. p. bꝫ q̄ mā manet in aliquo existentiā in quo nō manet forma. Hac via ēt vniꝫ Aug. 7. de trini. ca. 5. 2. 6. ca. 5. **A**ug. 7. de trinita. c. 5. vbi Aug. ex intētoe vult pbare creaturā nō eē oīo simplicē: et bꝫ q̄ manens eadē potest in se suscipe diuersa eē realia. **U**nus dicit eadē id distincta magnitudo manet potest habere hunc colorē et aliū colorē: et p. bꝫ aliud est color et aliud eē magnitudo: inquit ipse. **I**sta existentia sicut ipso bona eē magnitudo manet color nō. eē magnitudo et color nō sunt idem realiter. Et ita nō habetur argumentum ad pbadū hoc est nō eē asinus: nisi p. bꝫ q̄ esse potest inesse hoc: et non inesse asinus. id nō sunt vnu inesse. **C**ad h̄ rūdet: quod quā sunt aliquā idem realiter: manet vno manet realitas alterius et ea de res quā alterius: tamen nō manet sub eadē ratione. **C**ontra quod de illarōne sub qua non manet res: aut fuit aliquā potius: aut nihil: si nihil. ḡ res ista prie nihil ē: quod illa ratione in re est completa ratione existens rei quod nihil est: et nihil fuit. si illa ratione fuit aliquā: quero utrum sit idem aliquā quod illa res quā manet. cū quā potest eadē: aut nō est idem aliquā cuī ipsa. si sit idem aliquā quod ipsa res: et ista ratione nō est. ḡ idem aliquā quod est ipsa res nō est: et p. vnu res ipsa simul ē et nō est. si istarōne sit aliud aliquā a re ipsa: habetur ppositionum: quod ista res quā non manet: est aliquā aliud a re manente. **C**ant aliā iudicione: cōcedendo: quod quecumque una generatione generantur: et una corruptione corrupti: sunt eadem realiter. tamen negat h̄: quod quecumque sic se habet: quod vnu non potest manere sine alio: quod illa sunt eadem realiter. quod in statu et ppter rea: quod nullam realiter existit aut subsistente habet. **C**ontra quā positionē arguit. Aut. n. sibi et ppter rea passio sunt ab eodē generante et pducēte: sic quod pducēs sibi pducatur ppter rea: aut sibi ē a generante: et passio a sibi effectiva et pductiva. si p. mō. ergo sibi se habet tamen in potentia passiva et māli respectu passionis. Sed oīs potētia talis est ēdictionis. ex. 9. met. tex. cō. 17. ḡ subiectū poterit esse sine ppter rea: Si vnu ē membrū. igitur sibi erit ppter ordine generationis et nāe: quod ppter rea: et ita in aliquo priori phabet totū suum esse: in quo nō intelligit esse posteriori: ut allegatum est superius. ergo non repugnat subiecto. esse sine ppter rea.

Secunda conclusio huius articuli est ista: quod illa distinguunt realiter: quod sic se habet: quod vnu potest esse sine alio. **I**sta conclusio ppter ex dictis et fundatur in p. p. quā dato opposito istiē: segregat: quod idem simul ē: et nō ē: ut deductio ē supius. **C**ontra secundum sequuntur duo corrum: quod p. p. ē: quod totū distinguunt realiter a suis ppter: loquendo de toto ēentiali et nō ēentiali seu quātitatiō: h̄ corrum ē habet intelligi quod totū ēentiale distinguunt a suis ppter: realiter distinguuntur et nō mutua quod ppter distinguuntur ēentiali a toto: quā possint per se et seorsim existere: sine entitate toto: nō tamen totū distinguunt a ppter: nisi terminative: h̄ ē p. p. terminat totā distōnē realiter in ppter: quod quā habet intelligi dicitur ē in articulo de idētate et distōne formalē. **C**ontra autē h̄ dubitationē magnā: quā sic dicere. vnu. ppter distinguuntur et sunt aliud a toto: ē dimittere Lōmen. Auerroyz in multis locis: et p. in pphysi. cō. 17. circa finē. Lōmen. ubi h̄: quod totū nihil aliud ē: et aggregatio partium et paucis interpositis subdit: quā vnaque ppter dicitur ē aliud a toto: sed oīs simul non potest dici esse aliud a toto. **H**ec Lōmen. si ergo ppter simul sumptē non sunt aliud a toto. ergo ppter nō distinguunt realiter a toto: cuius oppositum tu dicas ē pmo tuo correlario. **C**ontra sic dicere scilicet tu dicis ē

Lōmen. p. physi. c. 17.

9° me. tex.
cōmen. 17.

Lōmen. 7. contradicere eidē Lōmen. spāliter de toto ēentiali dicto loquitur in vnu de eō: regrit: vbi enī de oīo eō: zo loquitur de toto eō: vbi dicit hec vnu. Ceteris enī nihil aliud ē: et quādā totū ē eius partes ēentiales: et bus ē totū nō est aliud ē: distinguntur realiter a toto: aut huius difficultatis similis. **F**uturū nō ppter ab aliquā idētate inter totū et ppter: et de partibꝫ ēentia grāle ad partes integrā bus est vnu: ḡ nō distinguitur nulla est: quod quid vbi loquitur de toto ēentiali manifestū est aut: quod sortas et finalitas sunt partē quā atoto ppter: ḡ nō de toto ppter cōmeto loquitur metaphysicū: sicut nō de toto ēentio loquitur in. 7. meta. cō. 17. **C**alter ferit ab aliis dicitur. Uno nāliter et ppter loquendo ppter de toto aliud a partibꝫ: et sic loquendo. Loquendo autē metaphysicū signatur a toto: et sic ppter corrum nō dimittit Lōmen. forma et quā ipso non nō est: et ppter quid ditatur pars quid ditatis h̄. **C**ontra partē ēentia sumptē dicitur ppter molestanti: deficit nāq; vbi metaphysicū loquitur: nō autē dicere: quod Lōmen. in. 7. met. cor. et ppter: **C**alter ḡ de medio. Ad p. 17. quod Lōmen. grāmē et si sensus: quod partē dator: et quā partē ēentia totū nihil aliud constituit totū est: quā partē ēentia solū et duo pedalia constituit et aliis: ergo ppter. De 2° etiatis solū constituit sor. et nō a partē ēentia. Lōmen. 1. 20. 7° meta. blāndū est quā alitas et rōne. Et eodem modo dicat ad infinita dicentes. **C**ontra autē partibꝫ et disticta ab illis realitate cōmete. et ēcō. et oī. vt sufficiunt et aliq̄ addūtū aliud sufficiunt. Et explicat de syllabā. si syllaba enim nō est līs et ētūlīs. Et sic ppter quā totū partē realiter distinguuntur ēentiali. Et sic ppter illa de et contra Lōmen. immo est de in 3° men. dist. 2. q. 2. dicat mālā et in aliis ēē. **C**ontra sōne vnu distinguntur rebeat eadez existentia absolu-

Lômê. 7° me. 2° zo. cōtradicere eidē Lômê. i. 7. meta. cō. zo. Ubi loquîc spâliter de toto eēntiali z de partib⁹: qz in p̄ phy cō. iaz dicto loquit in vñ de toto z partib⁹: sic ars z liber ille reqrit: ibi enīz de oī toto ē speculatio. In. 7. vñ meta. cō. zo loqutur de toto eēntiali: z de partib⁹ eēntialib⁹. vbi dicit hec vba. Uerbi grā. Sor. est aial rōnale: sor. enīz nihil aliō est q̄ aialitas z rōnalitas hec ipse. Tūc si sor. est quoddā totū eēntiale: aialitas z rōnalitas sūt eius partes eēntiales: z sor. nō est aliud ab istis partibus. ḡ totū nō est aliud a partib⁹: z per istas partes non distinguuntur reali a toto: sicut tu dicis. Dissolutio aut huius difficultatis z si difficultis est. nō tñ impossibilis. Fertur nāq ab aliquib⁹: q̄ Lômentator vbi ponit idētatiā inter totū z partes: non loquitur de toto eēntiali z de partib⁹ eēntialib⁹: s̄ solū cōparat totuz integræ ad partes integrates ipsum totū: z de istis partibus est verū: q̄ nō distinguunt reali a toto. Sz hec nāsio nulla est: q̄ quid diceremus ad z^{am} auctoritez vbi loquitur de toto eēntiali: z de partib⁹ eēntialib⁹ manifestū est aut: q̄ sor. est qbdā totū eēntiale z aialitas z rōnalitas sunt partes eēntiales: sed iste nō distinguunt a toto. puta sor. ḡ z̄. Nisi forte dicere q̄ in prefato cōmēto loquitur de toto diffinibili q̄ est totū metaphysicū: s̄ nō de toto physico z eēntiali: q̄ tale bene cōcedit distingui reali a suis partib⁹ de qua distinctione loquitur in. 7. meta. cō. vltimo. Sed quicquid sit.

Aliter fert ab alijs dicēdo: q̄ totū pōt cōsiderari duplitter. Uno nāliter z physice: alio mō metaphysicē: loqndo ḡ physice de toto z partib⁹: dicūt totuz nō esse aliud a partib⁹: z sic luqutur Lômen. p̄ physi. loco iaz dicto. Loquēdo aut metaphi. dicunt q̄ partes reali distinguunt a toto: z sic p̄dicta determinatio z pdictum corre^m nō dimittit Lômen. partes aut tales sunt mā z forma z (qui ip̄z totū nō includat mā) quidditatue: z tāq̄ parte sue quidditatis: quiū ipsa nō sit quidditas: neq̄ pars quidditatis fz Lômenta. 7. meta. cō. 34.) Partes ḡ simul sumpte distinguunt a toto fz eē qd̄ditatiū p̄ipaz māz: q̄ totū in tali eē tñ importat for mā que est tota qd̄ditatis rei. Nec nāq sicut p̄: q̄ non ridet ad z^m vbi metaphi. loquit: nō aut physice. Absurdum enim est dicere: q̄ Lômē. in. 7. metaphi. loquat̄ physice de toto z partib⁹. Aliter ḡ dissoluo difficultatem vnicō medio. Ad p̄m z z^m q̄ Lômē. loquit̄ cōstitutive: z iterativae: vt sit sensus: q̄ partes simul sumpte nō sūt aliud a toto. I. q̄ partes simul sumpte: integrat̄ z cōstituant totū: z nihil aliud cōstituit totū q̄ ip̄e partes. De p̄ enīz palā est: q̄ partes vñiū solū cōstituit z integrat̄ ip̄m: vt duo pedalia cōstituant z integrat̄ bipedale: z sic de alijs: vt p̄z p̄ physi. De z° etiā p̄z. Na aialitas z rōnalitas solū cōstituit sor. z nō aliud. I. qd̄ditatue: z hoc apparet i Lômē. s. zo. 7° meta. vbi dicit Lômē. q̄ sor. nihil aliud est q̄ aialitas z rōnalitas: q̄ sunt quidditates eius. Et eodez mō dicat ad oēs auctoritates: q̄ inueniunt ita dicentes. Qz aut totū sit qdā entitas addita partib⁹ z dissipata ab illis reali: apparent p̄ Lômē. 7. meta. cōmē. vlti. z ē cō. 6 o. vt supi allegatū ē. vbi fz q̄ cōpositū est aliqd̄ additū aliud a cōponētib⁹: z nō tñ resultas. Et exēplificat de syllaba q̄ sit ex litteris. Dicit. n. sic. syllaba enim nō est līa ex quib⁹ sit: s̄ est aliqd̄ additū litteris. Et sic p̄z quo totū nō est idem qd̄ partes: s̄ partes realiter distinguunt a toto. Loquor. n. de toto essentiali. Et sic p̄z q̄ ista determinatio supradicta nō est contra Lômen. imo est de intētione eius. Iz Sco. in. 3. senten. dist. z. q. z. dicat. q̄ Lômē. errauit in ista mā: sicut z in alijs z̄. Scđm correlarium est. Personae diuine distinguunt realiter in diuis: que lz ha- beant eadez existentiā absolutā: q̄ tñ hñt alia z talia z

Lômē. 7° me. 2° zo. Et contradicere eidē Lômē. i. 7. meta. cō. zo. Ubi loquîc spâliter de toto eēntiali z de partib⁹: qz in p̄ phy cō. iaz dicto loquit in vñ de toto z partib⁹: sic ars z liber ille reqrit: ibi enīz de oī toto ē speculatio. In. 7. vñ meta. cō. zo loqutur de toto eēntiali: z de partib⁹ eēntialib⁹. vbi dicit hec vba. Uerbi grā. Sor. est aial rōnale: sor. enīz nihil aliō est q̄ aialitas z rōnalitas hec ipse. Tūc si sor. est quoddā totū eēntiale: aialitas z rōnalitas sūt eius partes eēntiales: z sor. nō est aliud ab istis partibus. ḡ totū nō est aliud a partib⁹: z per istas partes non distinguuntur reali a toto: sicut tu dicis. Dissolutio aut huius difficultatis z si difficultis est. nō tñ impossibilis. Fertur nāq ab aliquib⁹: q̄ Lômentator vbi ponit idētatiā inter totū z partes: non loquitur de toto eēntiali z de partib⁹ eēntialib⁹: s̄ solū cōparat totuz integræ ad partes integrates ipsum totū: z de istis partibus est verū: q̄ nō distinguunt reali a toto. Sz hec nāsio nulla est: q̄ quid diceremus ad z^{am} auctoritez vbi loquitur de toto eēntiali: z de partib⁹ eēntialib⁹ manifestū est aut: q̄ sor. est qbdā totū eēntiale z aialitas z rōnalitas sunt partes eēntiales: sed iste nō distinguunt a toto. puta sor. ḡ z̄. Nisi forte dicere q̄ in prefato cōmēto loquitur de toto diffinibili q̄ est totū metaphysicū: s̄ nō de toto physico z eēntiali: q̄ tale bene cōcedit distingui reali a suis partib⁹ de qua distinctione loquitur in. 7. meta. cō. vltimo. Sed quicquid sit.

Aliter fert ab alijs dicēdo: q̄ totū pōt cōsiderari duplitter. Uno nāliter z physice: alio mō metaphysicē: loqndo ḡ physice de toto z partib⁹: dicūt totuz nō esse aliud a partib⁹: z sic luqutur Lômen. p̄ physi. loco iaz dicto. Loquēdo aut metaphi. dicunt q̄ partes reali distinguunt a toto: z sic p̄dicta determinatio z pdictum corre^m nō dimittit Lômen. partes aut tales sunt mā z forma z (qui ip̄z totū nō includat mā) quidditatue: z tāq̄ parte sue quidditatis: quiū ipsa nō sit quidditas: neq̄ pars quidditatis fz Lômenta. 7. meta. cō. 34.) Partes ḡ simul sumpte distinguunt a toto fz eē qd̄ditatiū p̄ipaz māz: q̄ totū in tali eē tñ importat for mā que est tota qd̄ditatis rei. Nec nāq sicut p̄: q̄ non ridet ad z^m vbi metaphi. loquit: nō aut physice. Absurdum enim est dicere: q̄ Lômē. in. 7. metaphi. loquat̄ physice de toto z partib⁹. Aliter ḡ dissoluo difficultatem vnicō medio. Ad p̄m z z^m q̄ Lômē. loquit̄ cōstitutive: z iterativae: vt sit sensus: q̄ partes simul sumpte: integrat̄ z cōstituant totū: z nihil aliud cōstituit totū q̄ ip̄e partes. De p̄ enīz palā est: q̄ partes vñiū solū cōstituit z integrat̄ ip̄m: vt duo pedalia cōstituant z integrat̄ bipedale: z sic de alijs: vt p̄z p̄ physi. De z° etiā p̄z. Na aialitas z rōnalitas solū cōstituit sor. z nō aliud. I. qd̄ditatue: z hoc apparet i Lômē. s. zo. 7° meta. vbi dicit Lômē. q̄ sor. nihil aliud est q̄ aialitas z rōnalitas: q̄ sunt quidditates eius. Et eodez mō dicat ad oēs auctoritates: q̄ inueniunt ita dicentes. Qz aut totū sit qdā entitas addita partib⁹ z dissipata ab illis reali: apparent p̄ Lômē. 7. meta. cōmē. vlti. z ē cō. 6 o. vt supi allegatū ē. vbi fz q̄ cōpositū est aliqd̄ additū aliud a cōponētib⁹: z nō tñ resultas. Et exēplificat de syllaba q̄ sit ex litteris. Dicit. n. sic. syllaba enim nō est līa ex quib⁹ sit: s̄ est aliqd̄ additū litteris. Et sic p̄z quo totū nō est idem qd̄ partes: s̄ partes realiter distinguunt a toto. Loquor. n. de toto essentiali. Et sic p̄z q̄ ista determinatio supradicta nō est contra Lômen. imo est de intētione eius. Iz Sco. in. 3. senten. dist. z. q. z. dicat. q̄ Lômē. errauit in ista mā: sicut z in alijs z̄. Scđm correlarium est. Personae diuine distinguunt realiter in diuis: que lz ha-

existentiā relatiā pp̄ter h̄ distinguuntur reali. Nec obstat: q̄ vna nō possit eē sine reliq̄: q̄ hoc ē pp̄r unitatez eēntie singularis q̄ includit̄ in ip̄is: z etiā pp̄ter mu tuā coexistētiā in relationibus suppositalibus: quibus constituitur inesse personali. Uñ dictū est: q̄ illa distinguuntur reali quoq̄ vñ et nā sua intrinseca potest eē sine alio: z in nullo dependet a posteriori: seu coexistit ipsum: mō pater in diuinis coexistit filium coexistētiā que requiritur ad nām correlatiōrum. Et qd̄ diri de patre respectu filii: idē dicendū est de patre z filio: respectu spiriussancti. Qz si arguitur. Quaecunq; vni z eidem: sunt eadē: inter se sunt eadē: sed persone diuine sunt eadem eēntie: igitur inter se sunt eadem reali ter. Rñdetur q̄ quecunq; sunt eadē aliqua idētatiā z unitate alicui tertio hñt cōsimilē vnitatē z idētatiā tem: tali vnitatē fm quā sunt vñ in tertio sunt vnum z idē inter se. Ita q̄ duo requiruntur ad hoc q̄ possit inferri aliqua eē vñ z idē inter se. Primuz est: q̄ illa que sunt eadē habeat talē vnitatē fm quā sunt vnum z idē in tertio. Secunduz qd̄ requiritur est: q̄ illud teriū habeat cōsimilē vnitatem sibi cōpetentez: fm quā extrema sibi idētificatur. Modo persone diuine hñt in se vnitatē personalē z suppositalē: que vnitatis suppositalis nō cōpetit tertio: hoc est eēntie diuine. ḡ non possunt dici eē vñ inter se tali vnitate reali z suppositali: ex vnitate eorum in essentia. Uel pōt dici breuiter: q̄ eo modo quo aliqua duo sunt idē tertio: sunt idēz inter se: z tūc dicitur: q̄ persone diuine sunt eadem realiter in eēntia realitate eēntiali: z non subsistentie aut personali: z ita sunt eadem inter se vnitate z idētatiē essentiali: z tunc consequens nō plus important: nisi q̄ persone diuine sunt eadez essentialiter: quod conceditur: z sic est finis quarti articuli.

Vaſtum ad quintū articulū lū qui est de idēti- tate z distōne eēntiali z̄.

Pro declaratiōe

quinti articuli vidēdū ē de idētatiē z di- stinctiōe eēntiali. Pro cui intelligētiā notādū ē q̄ ordo eēntialis vel depēdēria est duplex qdā ē ordo eēntialis simplicē: z est inter illa quoq̄ vnum sic depēdet ab alio: q̄ oppositū ip̄i fieri implicat ūdictionē per quācūq̄ potētiā ordo vero eēntialis fm quid est ille cui⁹ oppositū nō pōt fieri p̄ aliquā potētiā nālē lz sit possi- bile p̄ potētiā supnālē. Primo mō depēder creatura eēntialis a deo: z totū eēntiali a suis partibus: q̄ p̄ nullam potētiā pōt esse q̄ creatura nō depēdeat ab eo: z nō habeat in se respectu depēdētie ad ipsuz: z s̄t totū a suis partibus. In scđo ordine est ordo essentialis accidētis ad subm. Scđo ē notādū q̄ idētatis esse- tialis est eoꝝ que idētificant vñ nature singulari z exi- stenti: ita q̄ nō tñ hñt eadez existiā z subsistentiā: vez etiā eandē nām z eēntiā singularē ad quā īmediate se quitur existentiā. Uñ distinctio vel idētatis eēntialis distinguunt ab idētatiē z distinctione reali: q̄ illa que est realis fundatur sup existētiā rei: hec vñ essentialis fundat sup nām existētiā. Tertio notādū: q̄ eē idē eēntialiter alicui: nō infert illud eē de eēntia eiusdez. Sed bene econverso. Nam subm z pp̄ria passio fm Scotistas sunt idēz eēntialiter: q̄ hñt eadem. nāz sin- gularē existē: fm quā sunt inseparabilia: z tñ neutrum est de eēntia alterius: vt de se p̄z: q̄ neutrūz predicat̄ per se in p̄mo mō de alio. Nō enīz passio p̄dicat̄ per se primo mō de scđo: neq̄ econtra: quiz subm cadat in distinctione passiōis: vt additū ex. 7. meta. Nonnulli tñ Scotiste distinguunt de distinctiōe eēntiali z idētatiē: volentes: q̄ vno mō aliqua sunt eadem eēntialiter

Te. cō. 4. 1. 17.

Arti. II. Sexta pars.

que hñt eadē nñz singularē. vt dñctū est. Alio mō: qñ vñ ē de eēntia alteri². Et p opositū dicēdū ē de distinctione. Sz qñ distincio eēntialis ē quedā spēs distincta stra distōnē formalē: t esse de eēntia alicui² ē esse idē formalis sibi: ideo distinctio t idētitas z° mō dicta. nō ē in isto articulo ponēda. Ultimo notādū ē qñ distinctio eēntialis ē semp iter extrema positiua reali t actualiter existit. Ex qñ sequit: qñ inter negationes t priuationes: seu iter entia positiua t p̄uatiua nō p̄t fundari distinctio essentialis. Unq̄ qñ dictum ē de identitate t distinctione ex natura rei superi²: dicat hic de identitate t distinctione essentiali.

Cantū ad 6th artth qui est: de subiua. Notandū est qñ duplex est realitas vna est realitas obiectiva: t alia subiectiva. Realitas obiectiva qñtū spectat ad ppositum est quicquid ex nā rei potest esse obm intellectus: t ex nā sui terminare actuū intelligēdi. de qñ realitate satis dñctū sicut supius. Realitas aut subiectiva ē qñcqd ē ex nā rei in supposito vel individualiter existēte. Pro qñ notādū ē. qñ cuiilibet conceptu cōmuni rea li corriðer duplex realitas. vna in se. alia i suis singula ribus. Prima abstrahit ab omni existēta: t ab his qñ scernit existēta. Scđa scernit existēam actualē. t ea qñ sequunt ipsam: quēadmodum supposita seu individualia. Scđo notādū est: qñ realitas obiectiva qñdā est trahibilis per aliā realitatē t potentialis ad eam: t isto mō oia hñt reales realitates potentialis: t cō trahibiles: sive sunt genera gñalissima: sive sunt genera subalterna: imo ē spēs spālissime habet realitates. cō trahibiles p̄ realitates individualis: vt est de mente Docto. subi. i 2° sen. di. 3. q. 6. t alibi frequēter. Alia ē realitas: extēdendo nomine realitatis ad conceptum realē qñ nō est trahibilis p̄ realitatē: sed precise per modos intrisicos qui nō importat distinctam realitatē a re cuius sunt modi: t isto mō oia trascendēta cōia deo t creature sic contrahuntur per modos intrinsecos.

Quib² pmissis: ponuntur duo modi identita tis t distōnis subiective. Primus ē qñ illa sunt eadē subiective. que qđditatiue conueniūt in aliqu realitate potentiali t trahibili p̄ realitatē differentie t p̄ opposituz illa distinguunt se totis subiective que in nulla tali realitate quidditatue conueniunt.

Et ex isto mō dicēdī eliciunt tria correla ria qñ p̄mū est: qñ quecūq̄ includunt idē gen² qđditatiue: sunt idē se totis obiective. Se cūdū correlariū: qñ oia pdicamenta silt deus t creatu ra se totis subiective distinguunt. Et tertiu correlariū p̄sonae diuine se totis subiective distinguunt. Tū qñ nō sunt in genere. Tū qñ realitas potentialis oino eis repugnat: quī tales p̄sonae sint saltem idētice infinite ratioē essentie quā includunt. Ex quo sequit qñ idētitas subiectiva ē inferior ad idētatem obiectiva qñ quecūq̄ conueniūt qđditatiue i aliqua realitate potentiali t trahibili: in aliqu cōmuni qđditatiue conueniūt penes qñ dicunt eē idē obiective: Iz nō ecōtra: qñ aliqu conueniūt in aliquo uno cōi quidditatue: in quo nulla ē realitas cōis potentialis: t contrahibilis per realita tē sicuti est ens: t oia transēdēntia cōia. vt dñctū ē. Per idē sequtur: qñ distinctio se totis obtine: que ē eo rū que i nullo cōi reali qđditatiue conueniūt: est superior ad distōnē subiectivā. Unde illa que in nullo cōmuni conceptu reali quidditatue conueniūt ēt in realitate cōi potentiali trahibili nequaq̄ conuenire possunt.

Ellius modus dicendi ē: qñ illa dñctates p̄nt eē i eadē re vñ qñ idētitatē sic qñ eidē rei idēti

Tractatus formalitatū

ficien̄ realit vñ modū informatis: vel informabilis. Et p opositum: illa distinguunt se totis subiective: quoꝝ realitates nō possunt simul esse in eodē nūero aliquo predictoroz modoz. Et hoc secūdo modo dicēdī se quī p̄mū correlariū: qñ est. Omnia que sunt in dñi nis: sunt idēz subiective. Advertēdū tamen qñ aliquid cōuenire in aliquo uno numero p̄t esse duobus modis: uno mō individualiter. Alio modo suppositaliter. Individualiter sunt in uno numero quecūq̄ conueniūt in uno individuali: alsquo illoꝝ modo rū premissoz. Scđo modo quecūq̄ conueniunt in aliquo uno supposito: dicunt eē idēz subiective suppositaliter: t sic zth ifert primū. qñ sic omne suppositū est i diuidū: t nō ecōtra: ita q̄cqd est idēz subiective suppositaliter est idēz individualiter: t nō econtra. Ex qñ sequit: qñ oia in diuinis conueniāt in uno individuali duo singulari: qñ est hic deus: t ei idētificent realit omnia sunt eadēz sibi subiective t individuali. Sed loq̄ndo de idētate subiectiva suppositali: nō ē verū qñ oia i diuinis sunt idēz subiective: qñ aliqd est in uno supposito: qñ nō est i alio. Sicut paternitas est i parte t nō i filio. Scđm correlariū. oia i uno individuali sunt supiora: sive accidentia absoluta: sūt idēz subiective. Tertiū correlariū. duo individualia eiusdem spe ciei maxie de pdicamento sive: t alteri² spēi plene eius de pdicamenti distinguunt se totis subiective. Quarū correlariū. Duo dñria p̄sertiz in esse intenso dno relatiue opposita p̄sertiz de z^o modo relatiue: simili ter dñe essentiali individualē ipm genus: distinguunt se totis subiective: sūt istum modum dicendi.

Cantū ad 7th articuluz. s. de idētate t distinctione obiectiva tē. Pro quorum intellectu est advertēdū qñ illa sunt idē obiective de quibus p̄t pdicari aliqd pdicatu quiditatue sive sit pdicamentale: sive transcēdens: sive dicat realitatē potentialē sive tm cōceptus realē t nō realitatē nisi extēsive capiēdo realitatē. Et p̄ oppositū. illa distinguunt se totis obiective: de qbus non p̄t tale pdicatu pdicari quiditatue. Ex hoc inferunt aliquia correlaria. Primū: deo t creature: silt io. pdicamenta sunt idem se totis obiective. Istud correlariuz p̄z: quia oib² istis correspondet conceptus cōis realis entis: qui pdicat quiditatue de oib² istis. Secundū correlariū. Passiones entis a se inveniēt t ab ente distinguunt se totis obiective. Istud correth p̄z: qñ repugnat passiōibus entis aliqd pdicari qđitatue de ipso: qñ si ens nō pdicat: neq; aliqd aliud poterit pdicari de eis quiditatue. Et forte ēt passiōes specificē sunt tales: qñ de ipso nihil pdicat qđitatue: t eque bñ cōceptus eaz sunt simplicēs: sicut cōcept² passionū trascendētiū: t ita se totis distinguunt obiective. Tertiū correth ē: qñ dñe ultime: t breuit̄ oia illa qñ sunt p̄ diversa distinguunt se totis obiective. Unq̄ dñe ultime: qñdā sunt ultime ultimata specificatio nis: qñdā sunt ultime ultimata determinatiois. Dñe dñe sunt ultime dñe spērū spālissimā: vel spērū sub alternari que ultimata specificat t determinat nām gñis. Quedā sunt ultime ultimata determinatiois: t iste sunt dñe individualis qñ ultio determinat nām speciei spālissime. De oib² istis ē vñ qñ nihil pdicat de eis qđitatue: t qñ se totis obiective distinguunt: t ulteri² qñ sunt p̄ diverse. Unq̄ aliqd ē dicere. Aliud diffe rentis ab aliquo: aliqd qñ sit diversus ab illo: vt p̄z p̄ A. in 5° met. ca. de eode: t diverso. Et. io. met. ter. cō. iz. p̄ diversa sunt illa qñ nō sunt aliqd idē ens: hoc ē i nullo conueniūt qđitatue. Licet in aliquo cōi possint conuenire idētice t denotatiue: sic qñ illud cōmune p̄t

5° me. tex.
nō hñt cō
metū t. io.
me. t. c. iz.

predicari de eis per idētice
etā denotatiue eo mō: q
nāq̄ genua est tē oce
aut apud Z. p. appellant
ensē in aliquo cōi quid
identice t denotatiue: q
tura: t. io. predicamenta
ente quiditatue. Et
ois differentia differenti
diversa: qñ si for. t. Plato
que sunt principia differē
sunt a. t. b. aut a. t. b. sunt p
Si p̄mū babēt proposito
Cantū ad 7th articuluz. s. de idētate t distinctione obiectiva tē. Pro quorum intellectu est advertēdū qñ illa sunt idē obiective de quibus p̄t pdicari aliqd pdicatu quiditatue sive sit pdicamentale: sive transcēdens: sive dicat realitatē potentialē sive tm cōceptus realē t nō realitatē nisi extēsive capiēdo realitatē. Et p̄ oppositū. illa distinguunt se totis obiective: de qbus non p̄t tale pdicatu pdicari quiditatue. Ex hoc inferunt aliquia correlaria. Primū: deo t creature: silt io. pdicamenta sunt idem se totis obiective. Istud correlariuz p̄z: quia oib² istis correspondet conceptus cōis realis entis: qui pdicat quiditatue de oib² istis. Secundū correlariū. Passiones entis a se inveniēt t ab ente distinguunt se totis obiective. Istud correth p̄z: qñ repugnat passiōibus entis aliqd pdicari qđitatue de ipso: qñ si ens nō pdicat: neq; aliqd aliud poterit pdicari de eis quiditatue. Et forte ēt passiōes specificē sunt tales: qñ de ipso nihil pdicat qđitatue: t eque bñ cōceptus eaz sunt simplicēs: sicut cōcept² passionū trascendētiū: t ita se totis distinguunt obiective. Tertiū correth ē: qñ dñe ultime: t breuit̄ oia illa qñ sunt p̄ diversa distinguunt se totis obiective. Unq̄ dñe ultime: qñdā sunt ultime ultimata specificatio nis: qñdā sunt ultime ultimata determinatiois. Dñe dñe sunt ultime dñe spērū spālissimā: vel spērū sub alternari que ultimata specificat t determinat nām gñis. Quedā sunt ultime ultimata determinatiois: t iste sunt dñe individualis qñ ultio determinat nām speciei spālissime. De oib² istis ē vñ qñ nihil pdicat de eis qđitatue: t qñ se totis obiective distinguunt: t ulteri² qñ sunt p̄ diverse. Aliud diffe rentis ab aliquo: aliqd qñ sit diversus ab illo: vt p̄z p̄ A. in 5° met. ca. de eode: t diverso. Et. io. met. ter. cō. iz. p̄ diversa sunt illa qñ nō sunt aliqd idē ens: hoc ē i nullo conueniūt qđitatue. Licet in aliquo cōi possint conuenire idētice t denotatiue: sic qñ illud cōmune p̄t

predicari de eis per identitatem: seu identice. Similiter denotatiue eo modo: quo genus predicatur de differentiâ qd genus est ex conceptu formalem differenter. Illa autem apud A. appellant differentia que sunt aliquod id est ens: et in aliquo coi quidditatue conueniuntur: non tantum identice et denotatiue: quemadmodum sunt deus et creatura. et i. o. predicamenta: ut dictum est: que conueniuntur in ente quidditatue. Ex quo sequitur unum correlatum: quod omnis differentia differentium reducitur ad aliqua primo diversa: quod si s. et Plato differunt: igitur aliquibus differunt que sunt principia differendi: illa vero per que differunt sunt a. et b. aut a. et b. sunt primo diversa: aut differentia. Si primū habet propositum: si sed et pcedit in infinitum.

Clantū ad ultimum articulū: pro appellaat illatiūns et inuestigatiūns identitatiū et distinctionū et ceterā. Notandum est quod si sicut efficiens extra intellectus producit aliquid in esse reali: ita intellectus et quecumque potentia cognoscitua producitur rem quam cognoscit in esse cognito: quod esse cognitum nihil aliud est quam respectus rationis derelictus in obto a potius cognoscente. Et similiter voluntas pducit res quam amat et diligit: in eē volito: quod esse est etiam respectus rationis penes quod est rationis accipit distinctio rationis. Ulterius notandum est quod actus collatiūns intellectus presupponit actuū rectū quo intellectus cognoscit rem quam comparat seu consert ad aliam rem: et nihil consert ignorans: aut non cognoscendo. Ex quo sequitur quod quelibet res comparata ad aliam res: fundatur respectu rationis: qui est esse cognitū et intellectū. Et si comparat unam rem ad aliam rem et eandem ab aliis aut diversam: intellectus sic considerat id estitatem aut distinctionem rationis. Ex quo sequitur quod intellectus consideret aliquam res et est intellectus: semper tamen ipsa res est intellectus: et huius est cognitū. Unde non valet ista sententia. Intellectus considerat lapidem non sub ea ratione sub qua est intellectus. glapis non est intellectus. Unicomunitas hic modus in res: et est fallacia accentus: quod res considerata ab intellectu sicut intellecta et cognita: tamen non considerata sub isto modo: et sub isto respectu cognitionis passione. Et per hoc potest saluari illud quod dicunt Scotisti quod res intellecta potest comparari ad res non intellectas. Ulterius notandum est quod modi accipiendi: sive grammaticales sive logicales. (grammaticales ut in recto: vel obliquo: logicales: ut in cōcreto: vel in abstracto: cui sunt entia rationis et respectus rationis causati per actuū intelligēdi rectū et collatiūnem) sunt fundamenta id estitatis et distinctionis rationis: quod non potest esse maioris entitatis fundatum quam fundamentum. ergo in quibuscumque respectibus rationis non potest fundari respectus realis: aut ex natura rei: et ita neque id estitas: neque distinctio ex natura rei. Ex quibus sequuntur aliqua correlaria.

Quod quotiescumque res realis comparatur ad reale vel realitas ad realitatem et vel ad seipsum: vel ad aliam in uno et eodem modo formaliter: ut quod intellectus comparat colorē et disaggregatiuitatez in albedine quod omnia ista presupponit hanc esse cognitū et intellectū sunt fundamenta distinctionis vel id estitatis rationis.

Similiter quod res rationis comparatur ad rem realē s. quod intellectus comparat genē ad intentionē primā quod est aīal: et eōuerso. Uel rem rationis comparatur ad rem rationis: semper inter ista fundatur distinctio rationis.

Similiter quod ista comparantur sub diversis modis accipiendi: distinguuntur distinctiones rationis: quod non tamen est in diversis rebus rationis verū est in eadem re sive reali: sive rationis accepta sub diversis modis accipiendi.

Distinctio ex nā rei inestigat per quatuor genera oppositias. Primo per oppositiam relatiuam. Secundo per oppositiam tritiam. Tertio per primitivam. Quarto per 3dicitoriā. Exemplū pmi. Impossibile est eidem oīno: et ex nā rei: et respectu eiusdem: et secundum idem inesse opposita relativa. Ex quo inferatur quod quā motus et motū sunt opposita: et ista cōpetat intellectui agenti: aut possibilis. intellectus agens aut possibilis non sunt oīno idem ex nā rei. Quid si contendatur quod intellectus possibilis est acutus intellectiōis. ex sua Doc. subtil. in quolibet. q. 15. Et eadem potētia intellectus possibilis fundamētalis est passiva respectu intellectiōis. igitur idem oīno respectu eiusdem est mouens et motū. Rūdetur quod eadem potētia fundamētalis est mouens et motū: sed non s. idem. Nam pro quanto est quedā virtus illimitata habēs perfectionē causatiā ē mouens: et in actu: pro quanto autē est perfectibilis per actuū quem pducit: et ē capar isti: est motū et in potētia. Iste sunt distincte perfectiones in intellectu: quod sunt distincte aptitudines nāles: et distincti respectū fundamētales aut aptitudinales: et ita non s. idem: idem tamen absolutū quod est intellectus possibilis est mouens et motū in actu et in potētia. Est etiam actu mouens et agens: respectu motus et actiōis quā elicit: et est motū et in potētia respectu termini actiōis et motū. Quid si tu diceras: agens recipit actionē: igitur patet secundum actionē. Rūdetur: aliud ē formā inesse alicui medie ante simplici inherētia: aliud ē formā inesse mediante receptionē et passione. Actio non potest inesse agenti per receptionē passionis seu que sit passio: quod sicut ad motum non est motus: ita ad actionē non est actio: neque passio. Ex 5° physi. quod etiā probat: quod quā actio sit causa passio nis: et passio effectus eius: non potest passio esse pīmē et causa actiōis. quod in eodem instanti in quo actio inest agēti: nulla passio pīcedit seu ponit pīmē eius. Et ita si actio inest agenti: non recipit in agente receptionē passionis: et hoc inhereat agenti. Et per hoc evadit difficultas: quod solet fieri contra Scotistas: quod si actio est in agente omne agens mouere. Poteſt et aliter dici quod quā actio sit causa motus: et motus sit terminus eius causatus pīpaz ut distinguatur a motu: sequitur quod agens recipiēdo actionē: non mouet: quod illud tamen mouet in quo est motus: sed motus recipitur in passo: put motū accipitur pro forma fluente: et etiā pro fluru forme. ergo agens actionē recipiēs non mouetur: sed tamen ē illud per quod aliud mouetur: et ita ē motus vel mouens. Sed contra: quod saltez agens recipiēs actionem mutabit: quod transīst de priuatione ad formam. Ad hoc potest dici: quod respectus non ē forma ad se: sed ad alterū: ita quicquid recipit respectū realez: mutatur non ad se: sed ad alterū: et hoc cōcedit Simplici super predicationē. Negavit autem A. ad rationē ēē motū aut mutationē: put motus et mutationē ē ad se. Sed loquendo de mutatione ad alterū: non ē inconveniens: quod subīm recipiēs formā respectuā realē mutetur ad alterū: hoc est: quod alterū mutat ad se: vñ nunquam respectus alicui acq̄ritur: nisi quod aliquod absolutū acq̄ritur alicui alteri. et ita recipiēs respectū mutatur ad alterū: quod illud alterū ad se mutatur. Ista ratio ē Doc. sub. in. et sen. dist. i. q. 5. et Simplici super predicationē. Uel aliter potest dici: secundum frāscū in primo sen. di. 29. q. 2. mutationē ē duplex. Quedā ē physica: quedā metaphysica. Prima mutationē cōcernit: statū: locū: et alia accidentia sensibilia: que insequuntur agens: et patēs: et formā inducā ab agente: in passo. Actio metaphysica abstrahit ab omni statū: loco: distātia: et ab omnibus accidentibus sensibilibus. Et isto modo nos dicimus: quod si deus crearet unū angelū qui postmodū seipsum intelligēret: mutaret de positione intellectiōis: ad talē intellectiōē mutationē metaphysica. quod hic nulla mā: nulla qualitas: aut acciōis sen-

Doc. subtil.
in quolz.
q. 15.

T. cō. io.

Do. subtil. in
z. vī. i. q.
5. et Simplici
ci. sup pīdi
camenta.

Tractat² formalitatū Ultimi arti. Secūda parti.

sibile cōcurreret: loquēdo de ista mutatiōe metaphysica. Omne recipiēs formā reale absolutā sive respecti uā: mutatā fīm talē formā mutatione metaphysica: vel physica: sī mutatē solū ad formā respectiūā: mutatur mutatiōe metaphysica. Quiz igit̄ actio sit respect⁹ de p̄dicamēto actionis: agens recipiēs actionē mutatā mutatiōe metaphysica: t̄ h̄ non est incōueniēs. imo neciū q̄ oē agens circa p̄m q̄d non recipit aliquā formā realē in se: de nouo mutatē tali mutatione.

Distinctio formalis q̄druplici via īvestigāt̄. Prī⁹ per viam exclusiōis r̄c. Circa quod sciendū q̄p̄ hec prima via intelligenda est capiēdo distinctionē formalē p̄prie: de quo sufficiēter habitū ē supius: q̄ si caperet distinctio formalis improprie: tūc ista consequētia non esset bona. A. non est de acceptu formalī. b. g. a. z. b. distinguitur in formalitate z quidditatē: sicut apparet de duobus in diuiduis eiusdem speciei specialissime.

Sed per viā diffōnis Quecūq̄ enim habet distin-
ctias distinctiones quaz vna non includit in alia: illa formaliter distinguntur. Notāter dicit: quaz vna nō includit in alia q̄ certū est: q̄p̄ homo z aia sunt idem formaliter: licet non mutuo z adequate: z tñ habet di-
stinctas distinctiones: q̄ ista distinctione: substantia aia rationa-
lis. Ex quo sequit: q̄ illa que habent sic distinctas dis-
tinctiones: quarum vna non competit alteri: neq; par-
tialit: neq; adequate: illa distinguunt formaliter.

Tertio p̄ viā descriptiōis sic: quoz descriptiōes sunt diuise: illa formaliter distinguunt̄ intelligēdo p̄ descriptiō-
nē manifestatiōe oſtitutā ex ḡn̄: z p̄pria passione: q̄
quorum passionēs sūt diuise z opposite: rōnes foiales etiā sunt diuise: quū passio fluat a rōne formalī subtī.
Duarto per viā demonstratiōis sic: q̄scunq; aliquid est demonstrabile de aliquo: z de alio non: illa distin-
guunt̄ formaliter. Nam quū passio sit effectus subiecti z
habeat cām intrinsecā in subiecto: que est propria rō
formalis subiecti: si effectus sunt oppositi z incōpossi-
bles: rōnes formales subectorum erunt opposite: z
incōpossibiles: non simpliciter: quā tales passionēs
sunt propria subiecta possint esse in uno z eodez sup-
posito: sī intelligo ipsas esse oppositas fīm se: z quo ad
rōnes formales fītōz: q̄ illō q̄d est per se cā z ppter
quid vniuers passionēs: nō poterit assignari pro p̄ se cā re-
spectu alterius: z illo modo habebunt oppōnēm.

Inconfi.
dis. 8.

Pot̄ ēt addi 5° via reduplicatiōis fz Frāscū sic: q̄i
aliquid p̄petit alicui inq̄m tale: z nō alii: sīc viuere r̄c. vt

Distinctio stigari q̄druplicē. Prī⁹ p̄ vias

gnatiōis sic: quoz vnu gnat reliq̄ nō genito: illa distin-

Secundo per viā corruptionis r̄c. C̄giunt̄ realit.

Lertio p̄ viā originis. Q̄ inter originās z originatūz
sem̄p̄ distictio realis: q̄ originās p̄abet nāz quā cō-
cat originato: q̄ via vñ Aug. p̄ de tri. ca⁹ p̄ assignans
rōne q̄re nulla res est q̄ seip̄az gignat: vt sit: q̄ vñ inq̄
ipe idē ēt p̄us z posteri⁹ seip̄o: z phēret nāz anq̄s ēet.

Quarto īvestigāt p̄ viā separate exūtē: vel subsistēte.

Distinctio etiam essentialis quadruplici via īvestigatur.

Primo per viam gnatiōis in istis inferioribus.

Secundo per viam corrup̄tōnis.

Tertio per viam separationis.

Quarto per viā dependentie: z etiam per vias gene-
rum z specierū sic: que sunt in distinctis gnibūs: z spe-
ciebus: illa distinguit̄ essentialiter.

Distinctio tñ se totis subiūte: p̄ viā actualis
separatiōis poterit īvestigari isto

mō qñ aliq̄ actualis fz eē exūtē: vñ subsistēte r̄c. vt i tex.

Sed distinctio se totis obtine sic īvestigatur: que
in nullo quidditatē cōueniunt: illa sunt se totis r̄c.

Ex quibus sequitur q̄ identitas istorum per opposi-
tum eorum que dicta sunt r̄c. vt in tex.

Antū ad sc̄daz p̄tē hui⁹ articu-
modū īserēdi vñā idētitatē ex alia r̄c.

Aduertendū est de identitate formalī
de quaiste cōpositor dicit. q̄ ip̄a īsert

idētitatē realē in his que nō sunt cōposita ex re z re: sī
non in cōpositis ex re z re. Quia certū est q̄ mā z for-

ma sunt de esse compōsiti nālis cū sint partes diffini-
entes ipsum fīm p̄bm. 7. meta. tex. cō. 35. z tñ mā z for-

ma non sunt idē realē compōsto. **C**ontra quem ar-
guīc. Quia aut̄ est ordo ēentialis z per se istaz idētita-
tē: aut̄ accidētalis. Si primo mō: iste ordo est simpli
neclūs: z necessario nō extrema fīm rōnes formales

istaz extremoz: z ita positis rōnibus formalibus ista-
rum idētitatē de necessitate vna erit prior z alia po-

sterior: z ita idētitas formalis īsert idētitatē realē: sī
cut īseriūs: z minus cō īsert superiūs: z magis cō-

muūe: vel salte sicut posterius īsert prius poritate cō-
munitatis: z nō ecōtra. Si vero est ordo accidētalis. er-
go idētitas que ponit prior īdifferētē poterit eē po-

sterior: z ecōtra. **D**icēdū est igit̄: salvo semp̄ meliori
indicio: q̄ idētitas formalis est maior z priori in ēen-
do: sī nō in osequēdo idētitatē realē. loquendo de idē-
titatē formalī proprie. Nec est verū q̄ semper p̄us in
essendo: sit prius in osequēdo: sicut nō sequit. a. est ca-
lidum. ergo ignis: sed bene ecōtrario: z tamen ignis
est prior in ecōndo: q̄ calidum. Identitas autē forma-
lis p̄prie est eoz que nō sunt separabiliā fīm cōceptuz
distinctū. Modo que sunt sic inseparabiliā: sunt inse-
parabiliā fīm rem. maior enim inseparabilitas est fīm
intellectū: q̄ fīm rem: q̄ nō sunt separata fīm rem:
p̄t̄ intellectus separare z diuidere. ergo que intelle-
ctus nō p̄t̄ separare z diuidere: nō possunt separari fz
rem. Igit̄ que sunt eadē formalē isto mō: sunt eadem
realē. **E**x quo nō def̄ ad instātiā de mā z forma: q̄ li-
cet mā z forma in abstracto: z sumptē per modū par-
tis: distinguant̄ realē a toto cōposito per se: z nālē: non
tñ in cōcreto: z vt sumunt̄ p̄ modū totius. Vñ ista est
falsa: hō est aia: in p̄dicatione formalī z per idētitatē.
Ista tñ ē vera in p̄dicatione formalī: z per idētitatē
realē p̄dicati ad subm: hō est aiatūs. Quia tñ aiatūs si-
gnificet p̄t̄: nō tñ significat ipaz p̄ modū p̄t̄is: sī cōno-
tādo totū cui⁹ est pars: penes quā annotationē p̄dicatorū
idētificate toti: q̄ idē ēt aiatū q̄d p̄dicas d̄ hoīe: z ipe hō

Idētitas etiā realis īsert idētitatē ēentialis.

q̄ idētitas realis attrēdit̄ penes vnitatē existentie vel
subsistēte. Idētitas ēentialis attendit̄ penes vnitatē

nāe z essentie: cuius existentia vel subsistētia est mo-
dus intrinsecus. Sed stante vnitate in posteriori non
p̄t̄ esse pluralitas in p̄t̄o: sed bñ ecōtra. Igit̄. si ēt vni-
tas in exūtē z subsistētia: sic fz talē exūtā: talia non
possunt separari: aut̄ actualit nō sunt separata: sequit: q̄ erit

etiā vnitatis i nā ad quā osequit̄ exūtā resp̄cū cui⁹ ē ista
insepabilitas: z ita q̄cūq̄ sunt idē realē penes exūtāz z
subsistētā: sunt ēt idē ēnālē penes nāz z vnitatē ei⁹.

Idētitas etiā ēentialis īsert idētitatē sub-

iectinā fz z modū: p̄t̄erea q̄ il-

la sunt eadē ēentialē: q̄ ouenit̄ in aliqua vna nā singu-
lari: aut̄ idētice (sic q̄ identificēt̄ tali nāe) aut̄ p̄mo-
dū informātis z informabilis. Sed illa que ouenit̄

idētice in aliqua natura singulari sunt idē se totis sub-
iectiōe. igit̄ r̄c. Idētitas tñ ēentialis nō īsert idētita-

p̄bus 7°
me. t. c. 35.

Antū

ponit ista cōlū
minorē r̄c. C̄
quod minima

tionis: quia ab omni bus in
rūma aut̄ distinctio vide-

re: q̄ istaē alias īsert: z

Licet aliq̄ dicit. q̄ dis-

per patēt p̄cēpli-

met p̄ passionibū entis que

leūtē enō subiectū: ne

Hed si quis

illitā negāt q̄ tales passi-

oūtē cōlūs totis obiectiōe-

tōes: q̄ cōtūz ad

cōtūz primo diuise quid-

et si nō distinguunt̄ se to-

cōtūḡ distinguunt̄ obiectiōe:

ne evidentē: sic q̄ in exis-

peridentitātē illa diligunt̄

sc̄t̄ p̄mo diuise fz. Docto.

Uno me quando vnu non cō-

tinēt̄ aliquid alterius. A-

cōtūt̄ alteri in existētō: et

obiectiōe p̄t̄ intelligi penes

illō modō dūcūm ī: ve-

mēz q̄ quelibet talia p̄im-

tōs subiectū: sicut sunt dū-

individūs de p̄dicatione

ētōtēs et platonētēs du-

polo de p̄dicatione substā-

nis nā lacte: et becheitātē d

ḡ vna becheitas nō cōtūt̄ a

aliquid alterius: neq; vna cō-

tiā illa duo nō distinguunt̄ se te-

tem subiectiuam sīm pīmū moduz: ut patet intuenti.
Identitas subiectiuā īserit idētitatē obiectiuā: nec sīz pīmū moduz. s. qn̄ cōueniūt quidditatue ī aliq̄ limitato. Necq̄ etiā pēnes z̄ modū qn̄. v̄z aliqua plura cōueniūt in aliquo vno trascēdenti: ut patet de potentiis anime: ac etiā passionib⁹ entis q̄ sunt eadem realiter inter se essen-tialiter ac etiā subiectiuē: et tamen distinguuntur se totis obiectiuē: quim in nullo quidditatue conueniant. Qd̄ si dicereb⁹ q̄ conueniunt ī aliq̄ quidditatue sal tem deueniēdū ē ad aliqua in ipsa inclusa: primo di uersa: que ī nullo quidditatue conueniūt. Ex quo sequitur: q̄ si ē ordo essentialis inter istas idētitates. ē tantū ordo essentialis quantum ad identitatem rationis ex natura rei formalem: realem: essentialē et sīb⁹ iectiuā. q̄tū ad z̄ modum possum superius. Sz nō erit ordo essentialis inter identitatem subiectiuā et obtinam. Pōt etiam probabiliter dici: q̄ idētitas subiectiuā īserit identitatem obiectiuā. Pro quo est notandum: q̄ idētitas obiectiuā potest esse duob⁹ modis: uno mō: quando vnum extremū istius idētatis: continet alterū quidditatue: vel aliquid alterius. Alio mō quando vnum continet aliud in existendo: et p̄ identitatem: eo modo quo loquitur Scot⁹ de pīmo diuersis in z̄ sen. di. z. q. 5. Rñdēdo ad z̄ argumēntū. Si capiatur idētitas obiectiuā scđo modo et nō pīmo modo: illa que sunt idem idētate subiectiuā: sunt idem etiā obiectiuā realiter et idētice: sz nō pīmo modo. Et ita apparet responso ad instantiam de passionib⁹ entis: et potentiis anime.

Sco. z̄ sc. vi. z. q. 5.

Qāntū ad z̄ de mō inferendi vna distinctione ex alia ponit ista oclusio. Maior distinctio īserit minorē z̄. Pro quo: notitia ē scđo quod minima distinctio est distinctio rationis: quia ab omnibus īserit et non econtra. Maxima autem distinctio videt distinctio se totis obiectiuē. q̄r ista oēs alias īserit: et ipsa a nulla alia īseritur. **Licet** aliq̄ dicāt. q̄ distinctio ista nō īserit alias: ut patet p̄ exēplū adductū de potentiis anime: et passionib⁹ entis que distinguuntur se totis obiectiuē. et non subiectiuē: neq̄ essentialiter.

Sed si quis bñ cōsiderauerit q̄ sunt dicta supi⁹ pauloante: facile soluet istatiā: negādo q̄ tales passiones entis: et potētie anie distinguant se totis obiectiuē omnino. s. quātū ad rationes formales: et q̄tū ad vnitatē idētaciam. Usū licet sint primo diuersae quidditatue: nō tamen idētice et vt sic nō distinguuntur se totis obiectiuē. Unde que-tūq̄ distinguunt obiectiuē: vt rōq̄ modo. s. q̄dditatiue et idētice (sic q̄ in existendo vnu nō tineat alterū per identitatē) illa distinguunt se totis subiectiuē. Nā sicut pīmo diuersa sz Docto. subti. sunt duob⁹ modis. Uno mō: quando vnu non continet. alterū quidditatue: neq̄ aliquid alterius. Alio modo: quādo vnu nō cōtinet alterū in existendo: et p̄ identitatē: ita distinctio obiectiuā pōt intelligi penes pīmo diuersa: v̄l altero istoz modoz diuorum tñ: vel v̄t rōq̄ modo. Si scđo mō: p̄z q̄ quelibet talia primo diuersa distinguunt se totis subiectiuē: sicut sunt due differēcie individuales individuoꝝ de p̄dicamento substantie: quēadmodū ē sc̄oteitas et platonetas. Q̄ si dicāt accipio duas differēcias individuales duoz accītū in aliquo sup̄posito de p̄dicamento substatię. s. hecheitatez albedinis n̄ lacte. et hecheitatem dulcedinis. Nam certuz ē q̄ vna hecheitas nō cōtinet alterā quidditatue: neq̄ aliquid alterius: neq̄ vna cōtinet alterā in existēdo et tñ ista duo nō distinguunt se totis subiectiuē. **Ad B**

pōt dici. q̄ licet vna istaz non contineat alteram idētice rōne sui. tñ ratione entis qd̄ idētice īcludit: vna cōtinet alteraz p̄ idētitatē: et ita sunt idētē realiter ens. quare z̄. **Uel** dicendū q̄ nō ē ordo essentialis inter distinctionē obiectiuā et subiectiuā: sed bene quātū ad alias. Et q̄ aliqui arguant de mā et forma: q̄ videlicet ista distinguātur essentialiter: et realiter a p̄posito essentiali: respōsuz ē superius. **Uel** dicendum ē sīm aliquos formalizantes. et sīm Burleum: q̄ non ē ordo essentialis inter distinctionē regalem: essentialē: et formalem: ppter ea quia sīm ipsum Burleum homo predicitur per se: et in primo modo de sor. et ē de conceptu formalī ipsius: et tamen non ē de essentia ei⁹ sz ipsuz hoc ē idem sibi essentialē et realiter. q̄r effect⁹ particularis principia cōstitutiva debent esse particulaaria. ergo illa que distinguuntur essentialiter et realiter: posunt esse idem formaliter. Sed negādūm ē: q̄ homo distinguatur realiter et essentialiter a sor. qui ē idem formaliter sibi: et in primo modo. et de materia et forma satis dictum est superius.

Dargumēta p̄ncipa-lia. Ad p̄mū quā dī. Ille formalitatis vñlūt aliquae res z̄. Rñdēdo q̄ sūt res eētiae: sz nō existēte v̄l sīstēte: sz penes rē eētiae nō attēdit distinctio realis: sed solūmodo penes rē existēte: vel subsistēte: ut dictū ē et ita nō sequit̄ q̄ distinguātur realiter: p̄ et distinctio realis ē qdā species cōsistēta cōtra distinctionem ex natura rei: seu formalem: et ita capiēdo rē p̄prie et stricte: iste due formalitates nō sunt p̄prie res: sed magis aliqd̄ rei. Et si arguas. distinctio que ē per illas formalitatis cōdistinctio secluso omni opere intellectus. ergo ē realis. Respondeb⁹ q̄ distinctio realis cō similiter distinctio ex natura rei. Uno mō pōt capi prout ē quod dā genus ad omnes species distinctionū que non dependēt ab actu collatiō intellectus. Alio modo pōt capi v̄t rōq̄ distinctio p̄dicta ut ē species quedā desperata et cōdistincta otrā alias spēs distinctionū. Si pri-mo mō capiat distinctio realis et ex nā rei: sic distinctio p̄ formalitates. et quelibet alia que habet esse secluso opere intellectus ē realis: et ex natura rei. Si scđo modo: sic distinctio per formalitates non ē realis, sed so-lum formalis: aut ex nā rei. Unde ut dictum est in cor-pore qn̄is: ab alio accipitur distinctio realis: ab alio formalis: et ab alio ex natura rei.

Et p̄ hoc apparet responso ad z̄: quuz dicitur: que distinguuntur ex nā rei distinguuntur realē z̄. **Ad z̄** quā dicitur: sicut se bz̄ res subiecti z̄. cōcedit similitudo q̄tū ad hoc q̄ sicut res subiecti ē eadez cū re p̄prie passionis: ita consimili idētate formalitas subiecti est eadem formalitati passionis: ita q̄ cōceditur ista. Sicut homo est idētice et realiter idē ri-sibilitati: ita formalitas hois est idētice et realē formalitas risibilitatis. Non tñ propter hoc cōceditur: q̄ si cut homo ē risibilis: sic formalitas hominis sit formalitas risibilitatis: q̄r in ista scđa propositione que ē in abstracto: que abstractio est per nomina secundaruz intentionum) Denotatur: q̄ vnu est idem formalis alteri: qd̄ non fit in alia propositione. Unde est regula: q̄ quotiescumq; abstractum predicitur de abstracto abstractione vñlūtata: et per noia secundarum intentionū affirmatur: quemadmodū ē formalitas. ratio formalis: quidditas: semper denotatur formalis idētitas eorum que sic predicanter. Sed in concre-tis aut in abstractis per nomina primarū intentionū denotatur idētitas realis: quando vnu affirmatur de reliquo: et ita conceditur ista humanitas ē entitas

Ad argumenta

per identitatem et negatur ista ratio formalis huma-
nitatis est ratio formalis entitatis. Advertendum tamen
quod non semper abstractum predicatur de abstracto abstractio-
ne per nos primari intentionum: licet concretum pre-
dicetur de concreto: quod hoc tamen verum est in transcenden-
tibus: ut dictum est aliquant superius. In aliis autem non
est vox: quod talia abstracta abstrahunt a tertio quod est causa
identificationis extremonum. Sicut ista est falsa: rationa-
lis est aialita: et tamen conceditur. Rationale est aial: quod
libet istorum concernit tertium in quo identificantur. Sicut enim
ceditur ista. Homo est risibilis: et negatur ista humilitas
est risibilitas: quod abstracta abstrahunt a tertiori ratione cu-
ius inter se identificantur. Si tamen dicerebatur humanitas est
id quod risibilitas: vel humanitas est eadem identice ri-
sibilitatis: ista esset concedenda cum ista additio pre-
dicta: quod hic specificat identificationis realis extremonum: quod
ratione tertii: in quo conuenientur. Sed ubi dicetur. hu-
manitas est risibilitas: denotaret: quod humanitas est for-
maliter risibilitas: et non includeret alterum formaliter: quod
est falsum: quod abstracta abstrahunt a tertio quod est causa identificationis ipsorum. Applicando ad ppositum: concedo
quod formalitas subjecti est id quod formalitas passionis:
et nego quod formalitas sibi sit formalitas passionis. Con-
cedo ergo argumentum: a commutata proportione: capien-
do uniformiter identitatem utroque. Ad 4. quum
dicitur formalitas substantiae est vera res et. Dico quod omnis ta-
lis est vera res si sit substantia in recto. Unde eo modo
quo talis formalitas est sibi: est res: sed non omnis forma-
litas substantiae est sibi: et ita non est vera res in recto:
sed aliqua in recto: et aliqua in obliquo. Adver-
tendum tamen quod formalitas quedam est totalis et adequa-
ta qua aliquid habet totaliter et adequate suum esse for-
male: eo modo quo humanitas est illud quo homo ha-
bet adequate esse quiditatum formale hominis: et
est ei ratio essendi in tali esse adequate: et complete.
Alius est formalitas partialis que est principium et ratione
formalis qua aliquid habet quiditatum partialiter.
Formalitas primo modo dicta: que est principium: eten-
di alicui adequate in suo esse quiditatum: est vera sub-
stantia et res. Sed formalitas partialis non dicit pro-
prie substantia: sed substantie: et ita non dicit res pro-
prie sed aliquid rei. Extendendo tamen predicationem sub-
stantie ad quodlibet quod est aliquid positivum extra numerum:
de predicamento substantie: cui possit competere ratio sub-
stantie: aliquo modo conceditur quod quelibet formalitas
substantialis est substantia. Et ita cedetur quod est res.
Extendendo nomen rei. Sed penes talem substantiam
aut rem extensiu acceptam: non attendit distinctio
realis: sed solum formalis: aut ex non rei: et ita non se-
quitur contra intentum. Poterit dici: quod sicut res quae
est fundamentum distinctionis realis est res existen-
tie vel substantie: ita substantia que est fundamentum
distinctiois realis: est existens vel substantia. Et ita
formalitas abstrahens ab existentia vel substantia:
sive sit partialis sive sit totalis: non est substantia aut
res: penes quam attenditur distinctio realis. Sed be-
ne est aliquid substantie aut res.

Ad 5. conceditur: quod quecunq; haberent diuersas
distinctiones et. Si habeant diuersas distinctiones
quod ditatuas constitutas ex genere et differentia. Non autem
si habeant solum diuersas rationes formales ab intel-
lectu ex non rei formaliter conceptibiles sic intelligen-
do quod una distinctione non includat reliquias: neque sit pars
alterius. Sed ubi solum habent diuersas rationes for-
males ab intellectu ex natura rei conceptibiles: non est
verum quod distinguantur realiter. Ratio enim forma-
lis in plus se habet quod distinctione: quod quicquid est quod se con-

ceptibile ab intellectu: ex non rei est ratione formalis sive sit
simpler sive compositus: et ad tales rationes formales sim-
plices deveniendum est in distinctionibus: ut vult Aristoteles.
8. met. ter. com. 9. Alioquin dare processus in infinitum in distinctionibus
et distinctionibus.

Ad 6. quod dicitur: quod tunc ab uno et eodem est. ut in tex.

Ad 7. quod dicitur: accipio formam et. ut in tex.

Ad 8. quod dicitur: quecunq; distinguuntur quod distinctiones et. ut in tex.

Potest dici quod quoditas et res essentiae sunt

idem: sed non quoditas et res existentiae et substantiae: quod

inter quod distinctionem et talem rem est distinctione ex non rei.

Ad 9. quod dicitur: nulla propria passio et. Cedetur

Aristoteles. io. 1. met. t. c. 12.

maior: et ad minorum dicitur: quod distinctione non est passio unica

et simplerentis: quod ens ad quodlibet ens comparatum non

est semper distinctum sed est idem aut distinctum. Et hoc

est quod vult Aristoteles. io. met. t. c. 12.

Tamen dato quod distinctione

est passio conuertibilis cum ente conceditur totus pro-

cessus usque ad minorem pro syllabi in qua dicitur: omne

ens est reale vel rationis. Dico quod omnis ens est reale id est

secluso opere intellectus vel rationis. id est dependens ab

opere intellectus. Postea quod inferitur. ergo omnis distinc-

tione est realis vel rationis. Dico quod omnis distinctione est realis

id est non dependens ab opere intellectus. Ut vel rationis:

hoc est dependens ab opere intellectus: et sic cedetur

distinctionem non dependentem ab opere intellectus

esse realem: et ex non rei ut distinctione talis est quoddam ge-

nus ad omnes species distinctionum non dependentium

ab intellectu causante ipsas. Sed si distinctione realis:

aut ex non rei sumitur ut species desperata et condistincta

alias species distinctionum negatur quod omnis distinctione

non dependens ab opere intellectus sit distinctione realis:

aut ex non rei: ut dictum est superius.

Ad 10. risendetur ad maiorem negando ipsam ponen-

do quod unicuique universalis correspondat suum proprium in-

dividuum: quo posito. Sicut universalis identificatur

inferiori: et minus universalis quod ad modum animal bo-

mini: ita dividuum animalis identificatur dividuum

hominis: et ita hic homo: et hoc animal licet sint distincta nu-

mero: et dividuum: non tamen sunt distincta realiter.

Et ad minorum posset concedi quod quecunq; distingui-

natur formaliter distinctiones numeraliter: et quod quecunq;

distinguuntur formaliter: distinguuntur quod distinctiones ista

posset admitti licet habeat instantiam de proprietate in

dividuum et non quam contrahit tenendo quod hec

habeat propriam formalitatem: quod admodum tenet

Antonius. An. in. 4. metaphys.

Et quod tu dicas: quecunq; distinguiuntur

specifice. Vlerum est: si quoditas que est ratione distinguendi

est in genere: sed ubi esset extra genus: non sequeretur.

Et quod insertur distinguuntur species: ergo distinguuntur

numero. Illa posset negari licet aduersarios: quod actio et

passio distinguuntur species: et tamen sunt unus motus nume-

ro: ut ipsi dicunt. ipsa dividuum: non sequitur. distin-

guuntur numero. ergo realiter: ut dictum est.

Ad 11. quod arguerat Franciscus de marchia. Illa

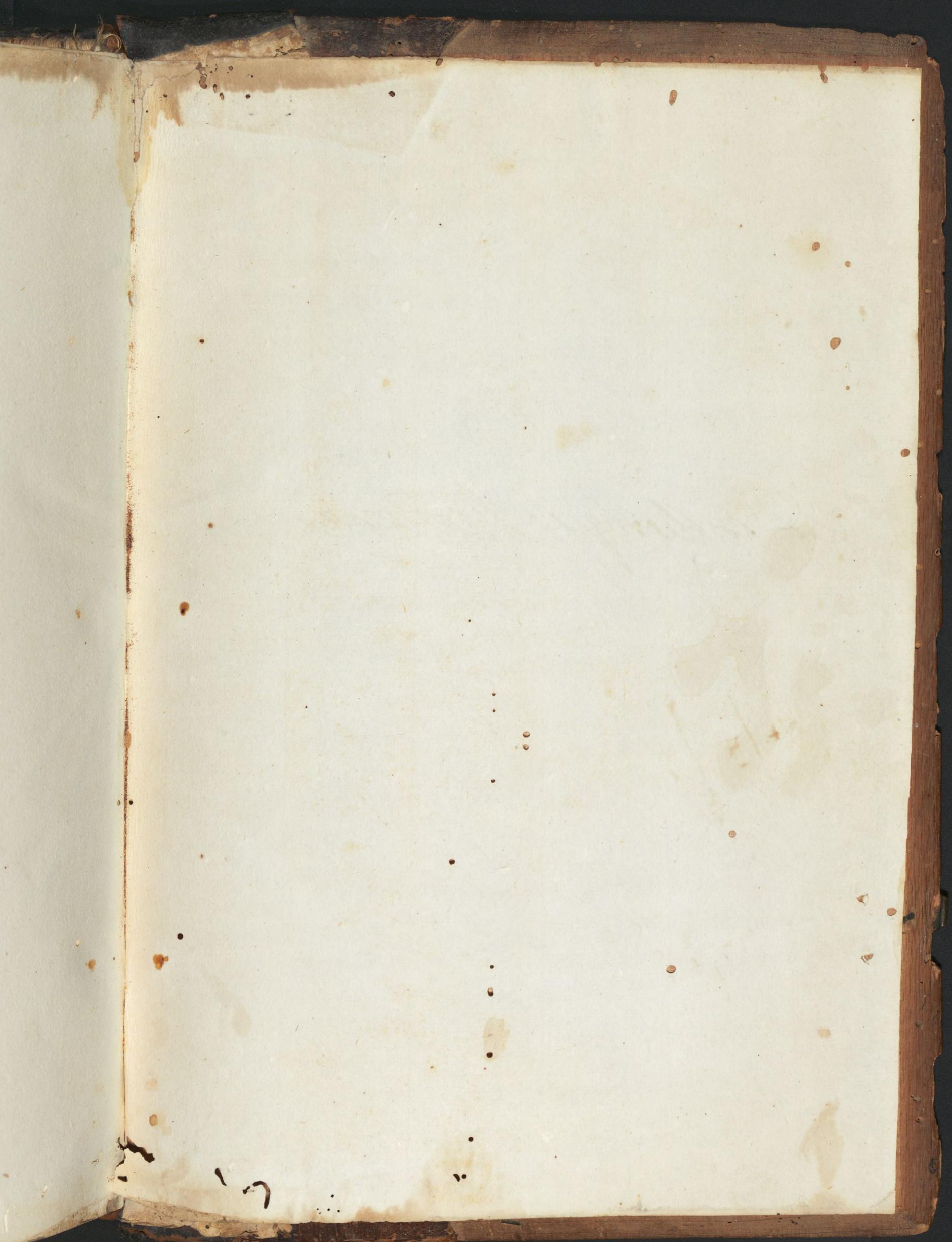
quod habet realiter et essentialiter diuersas formas et. ut in tex.

Et hec dicta sufficiente pro declaratione formalitatem.

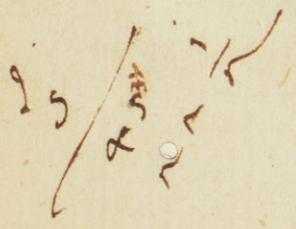
Laudis opulentissimo enti et quicquid est oī laude dignus.

Eximii Doct. M. Antonii trombete patavini ordinis minorum ministri. Pro. San. Anto. sua in recetio-

res Scoticas formalitates finit.

Ex Bibliotheca Petrosana.

OSREDNJA KNJIŽNICA SREČKA VILHARJA
BIBLIOTECA CENTRALE SREČKA VILHAR
KOPER - CAPODISTRIA

880002506 COBISS ©

